

ვლადიმერ ვახანია

მთაწერის
ქინანსუხი და ზვეფივეტი

თბილისი
2008

ვლადიმერ ვახანიძე: მსოფლის ფინანსური დაზვერვები.
გვ. 252. საგამომცემლო სახლი „ინოვაცია“.
თბილისი, 2008.

80-იანი წლების შუახანებიდან მსოფლიო გაერთიანებამ გაიცნობიერა, რომ აუცილებელია გვექონდეს დანაშაულებრივი შემოსავლების ლეგალიზაციის წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგია. კრიმინალური ელემენტებისათვის დანაშაულობათა შედეგად შემოსავლის გზების გადაკეცვა დიდ როლს ასრულებს ნარკოტიკების გავრცელების, ორგანიზებული დამნაშავეობის, კორუფციის, ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლაში, აგრეთვე ფინანსური ბაზრების მთლიანობის დაცვაში.

იმ სისტემათა განსორციელებამ, რომლებიც ფინანსური ინსტიტუტების მხრივ საექვო ოპერაციების გახსნას მოითხოვენ, საჭირო გახდა შექმნილიყო ფინანსური დაზვერვის დანაყოფები (ფდლ), როგორც ორგანიზაციები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ფინანსური ინფორმაციის მიღებას, ანალიზს და გავრცელებას და ამის მეოხებით ხელს უწყობენ ფულის გათეთრებასთან ბრძოლას.

ფდლ დანაყოფები დიდი პასუხისმგებლობის წინაშე დგანან. მათი სამოქმედო სფერო მნიშვნელოვნად გაფართოვდა – ფულის გათეთრება და მასთან დაკავშირებული დანაშაულობები დამატებით მოიცავს წინააღმდეგობას ტერორიზმის დაფინანსებისადმი. ამ დანაშაულის გამოსავლენ ფინანსური ინფორმაციას სპეციფიკური თავისებურებანი ახასიათებს, რაც განსაკუთრებით აქტუალურს ხდის ინფორმაციის ანალიზისა და ფდლ-ს შტაბების სწავლების მეთოდებს.

წიგნი განკუთვნილია ფინანსური დაზვერვის ორგანოების, ფინანსური დარგის, ტერორიზმის წინააღმდეგ მებრძოლი ძალოვანი სტრუქტურების, იურისტების, ეკონომისტების, აგრეთვე ფართო წრის მკითხველებისათვის, რომლებსაც აინტერესებთ, როგორ წარმოებს ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლა.

ორგანიზებული დამნაშაეობის, კორუფციის, გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ და ფინანსური ბაზრების მთლიანობის შენარჩუნებისათვის ბრძოლის პირობებში დარგის პროგრესი სულ უფრო აქტუალური ხდება.

ყველა ქვეყანამ შეიმუშავა ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის საკუთარი სტრატეგია და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სამართალდამცველი ორგანოები ყოველთვის სრულად ვერ უღობენ ფინანსური ინფორმაციის წყაროებს. ცხადი გახდა, რომ სტრატეგია მათგან მოითხოვს ფულის გათეთრებასთან ბრძოლაში ჩაბმას და, ამავე დროს, ეუქეტიანი ოპერაციებისათვის ხელშემწყობი პირობების შენარჩუნებას. იმ სისტემათა ხორცშესხმა, რომლებიც ფინანსური ინსტიტუტების მხრივ საექვო ოპერაციების გახსნას მოითხოვენ, გვავალდებულებს შევქმნათ ცენტრალური ოფისი ან სააგენტო გამოვლენილი ინფორმაციის შეფასებისა და დამუშავებისათვის. ფინანსური დაზვერვის პირველი რამდენიმე დანაყოფი შეიქმნა 90-იანი წლების დამდეგს, როგორც რეაქცია ცენტრალური სააგენტოს მოთხოვნილებაზე, მიიღოს, გააანალიზოს და გაავრცელოს ფინანსური ინფორმაცია და ამ გზით ებრძოლოს ფულის გათეთრებას. ათი წლის შემდეგ ფდ დანაყოფების რიცხვი ისე გაიზარდა, რომ ეგმონგის ჯგუფის ფდ არაფორმალური ასოციაციის დაარსება განაპირობა, იგი 2003 წელს 84 წევრს აერთიანებდა. ამავე წელს, მან მოიწონა აგრეთვე ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის რეკომენდაცია, გადასინჯული ნუსხა, რომელშიც თავდაპირველად შედიოდა მკაფიოდ გამოხატული რეკომენდაციები ფდ შექმნისა და ფუნქციონირების თაობაზე. უკანასკნელ წლებში ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლაში (შემდეგ - ფგ/გდბ) ფინანსური დაზვერვის დანაყოფების მნიშვნელობის აღიარებამ მხარდაჭერა კპოვა საერთაშორისო სავალეო

ფონდისა და მსოფლიო ბანკის, აგრეთვე მთელი რიგი წევრი ქვეყნების მხრიდან, რომლებმაც გამოუყვეს გექნიკური დახმარება ფდ დანაყოფების შექმნა-გაძლიერებისათვის.

თუმცა, ეკმონგის ჯგუფის ფინანსური დაზვერვის წევრები ასრულებენ იგივე ძირითად ამოცანებს – მოიპოვონ, გააანალიზონ და გაავრცელონ ფინანსური ინფორმაცია ფულის გათეთრებასთან საბრძოლველად ხელისუფლების ორგანოები, როცა კი ფდლ შექმნას ან არსებულ დაზვერვათა ეფექტიანობის გაუმჯობესებას გადაწყვეტენ, აწყლებიან მთელ რიგ გამოწვევებს ფდ დანაყოფებთან დაკავშირებით. გექნიკური დახმარების გარდა, ამ დანაყოფებს ესაჭიროებათ ხელშეწყობა, რათა მოიპოვონ იმ ინფორმაციის ფართო ნაკადი, საქმიანობის სხვადასხვა ასპექტებს რომ ასახავს. ამასთან, საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს, რომ მათი პასუხისმგებლობის სფერო მნიშვნელოვნად გაფართოვდა და ფულის გათეთრების გარდა მოიცავს ტერორიზმის და ფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლასაც. ასეთი ინფორმაცია მრავალი ასპექტით გამოირჩევა სხვა დანაშაულობათა შესახებ არსებული ფინანსური ინფორმაციისაგან, რაც განსაკუთრებით აქტუალურს ხდის მისი ანალიზისა და ფდლ შგატის სწავლების მეთოდებს. ინფორმაციის მომწოდებელი ორგანიზაციების სპექტრი ასევე ფართოვდება და მოიცავს ისეთ პროფესიებს, უშუალოდ რომ არ უკავშირდება ფინანსებს, მაგალითად, კაზინოების, ნაირგვარი მომსახურების კომპანიების თანამშრომლებს, იურისტებს, ნოტარიუსებს, ბუღალტრებს.

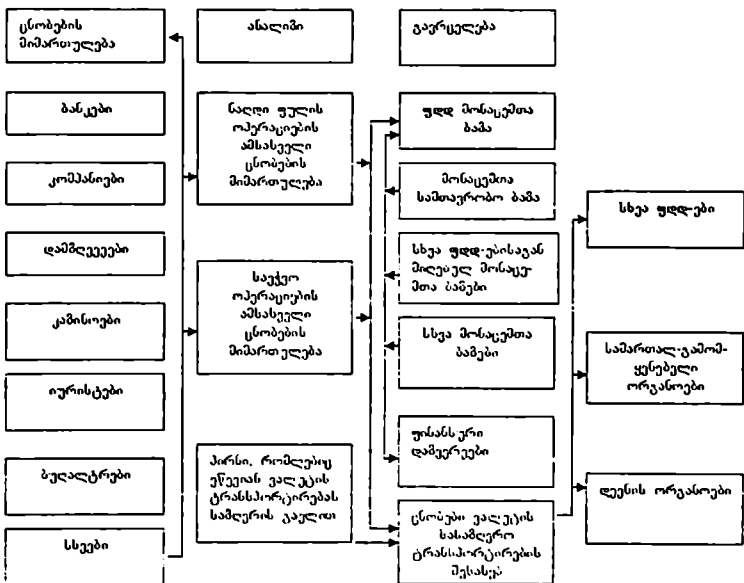
ყოველივე ამის შედეგად შეგყობინებათა ბუნება სულ უფრო მრავალფეროვანი ხდება, და ამდენად, აუცილებელია ანალიზისა და სწავლების თანამედროვე მეთოდების დაუფლება.

თავი I. ფინანსური ღაფერვის ღანაყოფების (ფლ) შექმნა

§1. ნაბიჯები ფლ-ს შესაქმნელად

თავისი უმარტივესი ფორმით ფლ ღანაყოფები წარმოადგენენ ინსტიტუტებს, რომლებიც იღებენ საუჭუო ოპერაციების ამსახველ მოხსენებებს ფინანსური ინსტიტუტებისა და სხვა ორგანიზაციებისაგან, აანალიზებენ მათ და ავრცელებენ დაზვერვის შედეგებს ადგილობრივ სამართალგამომყენებელ აგენტებსა და ღანაყოფებს შორის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

ნახ.1 ფლ საღაზვერვო ფინანსური ინფორმაციის
სანიმუშო (ტიპური) ნაკალი

ფლ დანაყოფების შექმნა მოწმობს ამა თუ იმ ქვეყნის მტკიცე გადაწყვეტილებას აქტიურად წინ აღუდგნენ ფინანსურ და სხვა დანაშაულობებს და ითანამშრომლონ სხვა ორგანიზაციებთან. დანაყოფებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი ეფექტურობა შემატონ აღნიშნულ დანაშაულობათა წინააღმდეგ ბრძოლას ეროვნული და საერთაშორისო მასშტაბით.

ფლ დანაყოფების დაწესებისას ხელისუფალნი აცნობიერებენ იმის საჭიროებას, რომ რეაგირებდნენ მსოფლიო გაერთიანების მოწოდებებზე, მათს გადაწყვეტილებებზე, ფლდ ფუნქციებსა და მათი ოპერაციების პირობებზე.

ფლდ პასუხისმგებლობას ასევე სჭირდება ჰარმონიზაცია ფინანსურ დანაშაულობათა წინააღმდეგ ბრძოლაში ჩაბმული იმ სააგენტოების, მათ შორის, სამართალდამცავი და ზედამხედველობის განმახორციელებელი სააგენტოების და სამთავრობო ორგანოების მხრიდან, რომლებიც სისხლის სამართლის პოლიტიკას აგარებენ.

უფრო მეტიც, ფლ დანაყოფების შექმნა იწვევს საბიუჯეტო სახსრების გამოყენებას. საამისოდ მუსგად უნდა განისაზღვროს ფინანსური დაზვერვის დანაყოფების დაწესების მიზნები. ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიექცეოს იმას, რომ ფლდ-ს არ დაეკისროს იმაზე მეტი პასუხისმგებლობა, რასაც გამოყოფილი სახსრები გასწვდება. ზოგიერთ ქვეყანაში სხვა სააგენტოებს, რომლებსაც აქვთ რესურსები და მუშაობის გამოცდილება, უნარი შესწევთ, უფრო ეფექტიანად შეასრულონ გარკვეული ფუნქციები, თუნდაც ზედამხედველობა ფულის გათეთრებისა და გერორიგმის დაფინანსებისადმი. ფუნქციების ნაწილობრივ თანხვედრასაც კი შეძლებისდაგვარად უნდა ვერიდოთ. მაგრამ რამდენადაც ასეთი თანხვედრა გარდაუვალია, უნდა ჩამოყალიბდეს საკოორდინაციო მექანიზმი, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს კონფლიქტები და დამყარდეს უფრო მჭიდრო თანამშრომლობა მოცემულ სააგენტოებს შორის.

1.1. საკვანძო გადაწყვეტილებანი

პოლიტიკური მხარდაჭერა ფდლ-ს წარმატებული საქმიანობის საჭირო პირობაა. იგი აუცილებელია არა მარგო იმისათვის, რომ უზრუნველყოთ ფდლ დამწესებელი ორგანოს სამართლის მიღება, არამედ იმისთვისაც, რომ ფინანსურ დაზვერვას გარანტირებული ჰქონდეს საკმარისი საბიუჯეტო სახსრების მიღება გრძელვადიანი მიზნების მისაღწევად.

ფინანსური დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის წინაშე მღვარი საკითხებისა და იმ როლის განსაზღვრა, რომელსაც ფდლ უნდა ასრულებდეს, გულისხმობს მთელი რიგი საკვანძო პრობლემების კვლევას:

- ფდლ-ს წინაშე მღვომი ძირითადი მიზნები;
- სახელისუფლებო უფლებამოსილებანი და ფუნქციები მისი მიზნების მისაღწევად;
- ღონისძიებები, რომლებიც ძირითადი ფუნქციების დამატებით უნდა შესრულდეს;
- ფდლ-ს საოპერაციო ავგონომიისა და ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის გზები;
- ოპერაციების ამსახველი ინფორმაციის გავზავნისადმი წაყენებული ძირითადი მოთხოვნები (ეინ უნდა გზავნიდეს ინფორმაციას, ცნობების შინაარსი, მაგალითად, საეჭვო ოპერაციები, ნაღდი ფულის ოპერაციები, ნაღდი ფულის მოძრაობა საზღვრის გადაკვეთისას).
- ფდლ-ს ზოგადი პარამეტრები (სასტარტო პერიოდის შემდეგ) ბიუჯეტისა და შტაგის მიმართ;

ფდლ როლი სხვა ეროვნული სააგენტოებისა და სამთავრობო ორგანოების და სხვა ფდლ დანაყოფების მიმართ, მათ შორის, ინფორმაციის გაცვლა და ფდლ განთავსება მართვის სისტემაში, მისი ავგონომია და ანგარიშვალდებულება. მათთვის, ოპერატიულობის მინიჭების გზები.

მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ეს საკვანძო საკითხები გადაწყდება, აღმასრულებელ გუნდს შეუძლია დაიწყოს ფდლ შექმნა.

12. კონსულგაციები კერძო სექტორთან

ბევრ ქვეყანაში მიღებულია აზრი, რომ პროდუქტიულია განიხილავდე შემოთავაზებულ ფულ პროექტს და სამართლის პროექტს კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან ერთად.

ჯერ ერთი, კერძო სექტორთან კონსულტირება იძლევა შესაძლებლობას, დამყარდეს ფულ-სააღმწიფო ნდობა იმ დაწესებულებათა მხრივ, რომლებმაც უნდა გზავნიონ შეტყობინებები საეკონომიკური რეფორმების შესახებ.

მეორე, ასეთი კონსულგაციები აუცილებელია ფინანსურ და სხვა სექტორებზე, დაკისრებულ ახალ მოვალეობათა გაგებისათვის, და ამას პარლამენტში განიხილავენ.

მესამე, კონსულგაციები შეიძლება დაეხმარონ შემეშაველებს მოამზადონ წესები იმ ცნობების გაგზავნის შესახებ, რომლებსაც შეიძლება რეალურად მოელოდო მათი გამოგზავნი ორგანიზაციებისაგან.

აღრეული კონსულგაცია კერძო სექტორთან ასევე აძლევს ხელისუფალთ შესაძლებლობას, შუქი მოჰყინონ იმ ფინანსური და სხვა ინსტიტუტების ახალი სისტემის უპირატესობებს, რომლებიც დაიწყებენ ცნობების გაგზავნას ფულებისათვის. ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ფარგლების ადაპტაციამ შეიძლება შეამციროს რისკები, რომლებსაც ნეგატიურად აღძრავენ მოგყუება, უკანონო საბანკო რეფორმები და სხვა ფინანსური დანაშაულობანი. ის გარემოება, რომ ფარგლები დამყარებული იქნება ფართო პრაქტიკის ამსახველ საერთაშორისო სტანდარტებზე დამყარებული ეს მექანიზმი დაიცავს ფინანსურ გარემოს უარყოფითი ზემოქმედებისაგან.

13. ფულ-ს დაფინანსება

იმისათვის, რომ თავის მიზნებს მიაღწიოს, ფულ-ს ესაჭიროება შესაბამისი რესურსები, დასამუშავებელი და გასაფრელებელი ინფორმაციის სიდიდესა და მოცულობას რომ

შეესაბამება. ეს, თავის მხრივ, დამოკიდებულია იმ ფინანსური და არაფინანსური ორგანიზაციების სიდიდესა და განსხვავებაზე, რომლებიც უზრუნველყოფენ ფდლ-ს მოხსენებებს ინფორმირების მოვალეობის ფარგლებში. საჭირო რესურსების განსაზღვრისას მხედველობაში უნდა მივიღოთ ფდლ-ს სხვა მოვალეობებიც.

ფდლ განთავსებამ სამინისტროს ან სხვა სამთავრობო სააგენტოში შეიძლება შეამციროს ზოგიერთი საოპერაციო ხარჯი (მაგალითად, პერსონალის მართვა და შენობაში წესრიგისა და სისუფთავის დაცვა). ზოგიერთი ხარჯი ფდლ-სათვის სპეციფიკურია, მაგალითად, კომპიუტერულ მოწყობილობასთან დაკავშირებული სპეციალურად მომზადებული თანამშრომლების ან მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებისათვის, ხარჯები შეიძლება მნიშვნელოვანი იყოს, ამიგომ უნდა გაითვალისწინონ ფდლ ბიუჯეტის მომზადებისას.

ფდლ დანაყოფების უმრავლესობა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდება. ისინი ხშირად აღმინისტრაციული გიპისაა, წარმოადგენს ფინანსთა სამინისტროს ნაწილს და აქვს საკუთარი ბიუჯეტი სამინისტროს ბიუჯეტის ფარგლებში, მაგალითად, კორეის KOFIU, მონაკოს SICCFIN, სლოვენის OMLP, აშშ-ის FINCEN. სამართალდამცავი გიპის ფდლ-ს ჩვეულებრივ, აფინანსებენ პოლიცია და შინაგან საქმეთა სამინისტრო. ასეა ესტონეთში, უნგრეთში.

ზოგიერთი ფდლ-ს სხვადასხვა სახელმწიფო ორგანოები აფინანსებენ. მაგალითად, ნიდერლანდის MOT-ი ფინანსდება იუსტიციის სამინისტროსა და ფინანსთა სამინისტროს შორის შეთანხმების მორიგების მიხედვით. მცირე რაოდენობის ფდლ-ებს ნაწილობრივ ან მთლიანად აფინანსებს ცენტრალური ბანკი ან ქვეყნის საზღვარსგარეშე სააგენტოს ფინანსური სექტორი (მაგალითად, ბოლივიის UIF-ი, იგალიის VIC-ი, ესპანეთის SERBALAK-ი, ვენესუელის UNIF-ი). ზოგიერთი ფდლ უშუალოდ მთავრობის კალთის ქვეშ

„ნებიერობს“ და ფინანსღება როგორც ცალკეული საბიუჯეტო ერთეული (მაგალითად, კოლუმბიის UIAF-ი, პანამის VAF-ი, რუმინეთის ONPCSB).

ყველა ქვეყანაში მომხსენებელმა დაწესებულებებმა და პროფესიონალებმა საკუთარი ხარჯები უნდა გაიღონ კანონებისა და ფგ/ღღ-ის (ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის) მოთხოვნათა შესასრულებლად. მათ შორის, საეჭვო და სხვა ორგანიზაციების შესახებ ინფორმირების ხარჯები. ეს დამახასიათებელია ქვეყნებისათვის, სადაც ფდღ ბიუჯეტი შეიძლება ფინანსღებოდეს საზღვადმხედველო დაწესებულებაზე დაკისრებული ჯარიმებისა და გადასახადების ხარჯზე. ბელგიაში მომხსენებელ დაწესებულებებს შეაქვთ თანხა ფდღ ოპერაციებისათვის. ბელგიაში ფდღ საოპერაციო ხარჯების ანაზღაურება ხღება ფედერალური ბიუჯეტიდან. ბიუჯეტის ნაკადი ყოველწლიურად ღვინღება ფინანსთა სამინისტროსა და იუსტიციის სამინისტროს შორის დაღებული შეთანხმებებით. ანაზღვების მეტი ნაწილი შეაქვთ საკრედიტო დაწესებულებებს, საღამღვევო კომპანიებს, ბროკერებს, დიღერებს, ცენტრალური ბანკი, საფოსტო სამსახური და სხვა მომხსენებელი ორგანიზაციები და პროფესიონალები კი ანაზღაურებენ მცირედ ნაწილს.

ასეთი მიღგომის ძირითადი უპირატესობაა ის, რომ ფდღ დაყულია ბიუჯეტის შეღვენასთან დაკავშირებულ პოლიტიკური ფათერაკებისაგან. ამას თავისი წვლილი შეაქვს მის დამოუკიღებლობაში.

§2. ფდღ-ს აღგილი ეროვნულ აღმინისტრაციაში

2.1. ინსტიტუციური ავგონომია და ანგარიშვალღებუღება

ფდღ ძირითადი ფუნქციები გულისხმობს გადაწყვეტიღებათა მიღების ობიექტურობას, შემოსული კონფიღენციალუ-

რი ინფორმაციის ღრულ დამუშავებას და მკაცრ დაცვას. ფინანსური დაზვერვის დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაცვლა მეტწილად ემყარება პარგნიორთა ნდობას – ფდდ აგებულების საფუძველს, ეფექტიანი თანამშრომლობის გასაღებს. იმისათვის, რომ უზრუნველყონ ამ მოთხოვნათა შესრულება ხანგრძლივი დროის მანძილზე, ფდ დანაყოფებს ესაჭიროებათ საოპერაციო ავგონომია, რომელიც მათ მოვალეობის შესრულებისას არასასურველი ჩარევისგან დაიცვას.

იმავე დროს, როგორც სამთავრობო დაწესებულებანი, ფდ-ს დანაყოფები პასუხს აგებენ არჩეულ გზაზე, ვემსა და საშუალებებზე იმათ მიმართ, რომელთა წინაშეც ისინი ანგარიშვალდებული არიან თავიანთი მოქმედებისათვის, ისინი კი, სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა.

ანგარიშვალდებულების მექანიზმებს ესაჭიროებათ გარანტია, რომ სპეციალური ხელისუფალნი, რომლებმაც ნდობა გაუწიეს ფდ დანაყოფებს, ყურადღებას მიაქცევენ, რათა მათ განკარგულებაში არსებული საჯარო რესურსები სასურველი მიზნების მისაღწევად ეფექტიანად გამოიყენებოდეს.

ზოგიერთი ფაქტორი განსაზღვრავს ფდდ-ს ავგონომიის ცნებას და ანგარიშვალდებულებას. ერთი მათგანია ეროვნულ ადმინისტრაციაში, მაგალითად, სამთავრობო სამინისტროში, სააგენგოში ან რომელიმე სტრუქტურის ფარგლებს გარეთ განთავსება. კანონს შეუძლია ასევე დაიცვას ფდდ დამოუკიდებლობა გარკვეული წესით, როდესაც მისი მეთაური ნიშნავს და ცვლის სპეციალურ დებულებებს მოხსენების შესახებ. ეს ფაქტორები ხშირად გადახლართულია ერთმანეთში, ამიგომ ფდდ ავგონომიისა და ანგარიშვალდებულების ხარისხის გადაწყვეტილება უცილობლად უნდა გავითვალისწინოთ.

არსებობს სხვა სამართლებრივი ფაქტორებიც, რომლებიც შეიძლება გავლენას ახდენდნენ ფდ-ს დანაყოფების

ავტონომიაზე, თუნდაც – ადგილობრივი პირობები, რომლებიც განეკუთვნება პოლიტიკურ ორგანოებს, ადმინისტრაციას და ფდ დანაყოფებისათვის განკუთვნილ საბიუჯეტო რესურსებს შორის ურთიერთობებს.

2.2. ადმინისტრაციაში განთავსება

ზოგიერთი ფდ დანაყოფი განთავსებულია ავტონომიურ ორგანოებში, არარსებულ სამთავრობო სტრუქტურებში, სხვები სამინისტროების ან სააგენტოების შემადგენელი ნაწილია. ორგანოს, რომელიც წინათ არსებული სამთავრობო სტრუქტურის ნაწილი არ არის, ალბათ, უფრო მეტად საოპერაციო ავტონომია აქვს, ვიდრე დეპარტამენტს სამინისტროების ფარგლებში.

თვით ფდ დანაყოფებშიც კი, რომლებიც სამთავრობო სტრუქტურის ფარგლებში არსებობენ, არის ავტონომიის ხარისხის ეარიანტები. ზოგიერთი ფდდ შექმნილია, როგორც სამინისტროს ან სააგენტოს დეპარტამენტი. მაგალითად, ჩეხეთის რესპუბლიკაში ფდდ უფლებამოსილებანი წარმოდგენილია ფინანსთა სამინისტროს მიერ და ხორციელდება სამინისტროს დეპარტამენტის ფარგლებში.

სხვა ქვეყნებში ფდ დანაყოფები განლაგებული არიან სამინისტროში, მაგრამ მინიჭებული აქვთ ავტონომიის უფრო მაღალი დონე. შეერთებულ შტატებში შესაბამისი ფინანსური დაზვერვა თავდაპირველად ჩამოყალიბდა როგორც აშშ ხაზინის დეპარტამენტის სააგენტო, მისი დონე ამაღლდა 2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ: იგი გადაიქცა ბიუროდ, დეპარტამენტის ფარგლებში მოქმედ ავტონომიური სტატუსის მქონე დანაყოფად. შეიძლება შეიყვალოს ფდდ ავტონომია (ისეთისავე კი, რომელიც სამინისტროში ან სააგენტოში არის განთავსებული), სპეციალური დებულება ფდდ მეთაურის დათხოვნა–დანაშინის თუ მოხსენების შესახებ.

2.3. ფდლ მეთაურის დანიშვნა და გადაყენება

სამართლის სპეციალურ დებულებათა მიხედვით, ფდლ მეთაური შეიძლება დაინიშნოს და ექვემდებარებოდეს გადაყენებას ისეთივე გზით, როგორც სხვა შესაბამისი რანგის სამოქალაქო მოსამსახურე. სამინისტროში განთავსებული ფდლ დანაყოფისათვის ეს ნორმალურია და დანიშვნაც და განთავისუფლებაც ხდება მინისტრის მიერ დამნიშვნელი ორგანოს დისკრეციით. ბევრი ქვეყნის კანონები შეიცავს სპეციალურ დებულებებს, რომლებსაც აქვთ ფდლ მეთაურისათვის ავტონომიის შენარჩუნების ტენდენცია. ზოგიერთ შემთხვევაში დანიშვნა უფრო რთულია, მას ახორციელებს პრეზიდენტი მინისტრის ან მინისტრების რეკომენდაციით, მაგალითად, ბრაზილიაში, კოლუმბიაში. სხვა ქვეყნებში პრემიერ-მინისტრი მონაწილეობს ფდლ მეთაურის დანიშვნაში. ბულგარეთში ფდლ მეთაურს ნიშნავს ფინანსთა სამინისტრო პრემიერ-მინისტრის დასტურით. ფდლ მეთაურის ავტონომია შეიძლება შეივსოს დებულებებით, რომლებიც მღუდავენ დამნიშვნელი ორგანოს შესაძლებლობას, მოხსნას კანდიდატურა. ფდლ მეთაურის მოხსნის ამკრძალავი, მისი პირობების შემზღუდეელი ნუსხა ხელს უწყობს ხელმძღვანელის დამოუკიდებლობის გაძლიერებას, აფრთხილებს სხვა მოსამსახურეებს გავლენა არ მოახდინონ და არ ჩაერიონ. ასეთი შემზღუდეელი დებულებანი დაწესებულია, მაგალითად, ბულგარეთის სამართალში: ფდლ მეთაური ინიშნება ხუთი წლის ვადით. ის შეიძლება თანამდებობიდან გაათავისუფლონ პრემიერ-მინისტრის წარდგინებით სამართალში აღნიშნული ერთ-ერთი მიზეზით. ანგიგუასა და ბარბადოსში ფდლ მეთაური, რომელსაც პრემიერ-მინისტრი ნიშნავს კაბინეტის წინადადებით, შეიძლება თანამდებობიდან გადააყენონ მხოლოდ სამართლით დადგენილი მიზეზებით და მხოლოდ წარმომადგენელთა პალატის სპეციალური კომიტეტის რეკომენდაციით.

2.4. მართლურთიერთობა მინისტრსა და ფლ-ს შორის

ზოგიერთ ქვეყანაში ფლ-სა და მისთვის პასუხისმგებელ მინისტრს შორის ურთიერთობა სამართლით არ არის დარეგულირებული. ასეთ შემთხვევებში იგი სახელმწიფო ორგანოებს, ღეპარტამენტს და პასუხისმგებელ მინისტრს შორის ურთიერთობის ანალოგიურია.

ცალკეულ შემთხვევაში სამართალი ახდენს ურთიერთობათა ასპექტის სპეციფიკაციას, კერძოდ, ზოგიერთი კანონი შემოფარგლავს მიმართულების სახეობას, რომელსაც მინისტრი ანიჭებს ფლ დანაყოფს. ეს გამორიცხავს მიმართულებას, რომელსაც მინისტრი აძლევს ფლ-ს და ამით მას თავიდან აცილებს ნებადაურთველ ჩარევას.

მაგალითად, კანადის სამართალი მიუთითებს, რომ პასუხისმგებელ მინისტრს შეუძლია უხელმძღვანელოს ფლ დანაყოფს ნებისმიერ საკითხში, რომელიც, მინისტრის აზრით, მაგერიალურად ეხება საჯარო პოლიტიკას ან ფლ სტრატეგიულ მიმართულებას. ყველაზე ზოგადი ხერხი, რომლის მეშვეობითაც ენიჭება ფლ-ს თავისი საზღვარსაღწევლო ფუნქციის უფლებამოსილების განხორციელება, არის საქმიანობის ამსახველი პერიოდული მოხსენების პუბლიკაცია: ფლ თაობაზე არსებული კანონების უმრავლესობა გულისხმობს, რომ ფლ ყოველწლიურად აქვეყნებს ასეთ მოხსენებას, მაგრამ მისი შინაარსსა და სტრუქტურას ფლ განსაზღვრავს. ფლ დანაყოფების უმრავლესობა ითვალისწინებს საქმიანობის აღრიცხვას ისევე, როგორც სტატისტიკური მონაცემები მიღებული მოხსენების გამოძიების ან სასაქმართლო ღეენის შესახებ და ინფორმაციის გაცემა უცხოეთის ფლ დანაყოფებთან. ზოგიერთი ფლ, მაგალითად, ავსტრალიაში, ადგენს მოხსენებას ფართო მიზნების შემოფარგვლასთან ერთად და აძლევს საკუთარ შეფასებას ხარისხს, რომლითაც მან მიაღწია აღნიშნულ მიზნებს. მოხსენების ორგანიზაცია მოიცავს ფლ საქმიანობის შეფასებას არა მარტო პასუხისმგებელი მინისტრის, არამედ აგრეთვე უფრო ფართო წრის პირების მიერ.

ძალზე ხშირად ფდღ დანაყოფისადმი ზედამხედველობას უშუალოდ პასუხისმგებელი მინისტრი ახორციელებს. მაგრამ ზოგიერთ ქვეყანაში მაღალი დონის კომიტეტი განთავსებულია ფდღ-სა და მინისტრს შორის. ასეთი კომიტეტის ფუნქციები სხვადასხვაა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში, მაგრამ ზოგიერთ მათგანს აქვს მკაფიოდ შემოუფარგლული საზედამხედველო როლი ფდღ-ს მიმართ დამოკიდებულებაში. იგალიაში „დახმარების კომიტეტი“ შეიქმნა 1997 წელს იმ მიზნით, რომ განხორციელებულიყო “ფდღ საქმიანობის ყოველწლიური ყოველმხრივი გამოკვლევა წმენდასაწინააღმდეგო სამუშაოს შესასრულებლად, რათა შეეფასებინათ პროგრესი და საქმიანობის შედეგები, შეემუშაებინათ წინადადებები, რომლებიც ხელს შეუწყობდნენ წმენდასაწინააღმდეგო მოქმედების ეფექტიანობის ამაღლებას“. კომიტეტს სათავეში უდგას ხაზინის გენერალური დირექტორი, მასში შედიან აგრეთვე იგალიის ბანკის, შინაგან საქმეთა, ფინანსთა, იუსტიციისა და საგარეო ვაჭრობის სამინისტროების მაღალი თანამდებობის პირები. ფდღ-ს მოეთხოვება წარმომადგენლის ნახევარი წლის მოხსენებანი კომიტეტის საქმიანობის შესახებ, მთელი იმ ინფორმაციის ჩათვლით, რომელიც კომიტეტს სჭირდებოდა თავისი ფუნქციების შესასრულებლად. ნიდერლანდში “დახმარების კომიტეტი“ ასევე შეიქმნა იმ სამინისტროებისა და სააგენტოების წარმომადგენელთაგან, რომლებიც ახორციელებენ კანონსა და სასამართლო დევნას; იგი დანიშნულია ფდღ ფუნქციონირების ხელშეწყობისათვის, თავისი ცოდნით, გამოცდილებით ეხმარება და რჩევებს აძლევს ფდღ საზედამხედველო ორგანოებს. უჩვენებს მოვალეობათა უკეთ შესრულების გზას, მოვალეობის ეფექტიანობას.

სამხრეთ აფრიკაში „ფულის გათეთრების საკითხთა საკონსულტაციო საბჭო“ კონსულტაციას უწევს მაკონტროლებელ მინისტრს უკანონო საქმიანობით მოპოვებული შემოსავლების იდენტიფიკაციის პოლიტიკასა და პრაქტიკაში, ფულის გათეთრებასთან ბრძოლაში, იმ უფლებამოსილებათა განხორ-

ციელებაში, რომელიც მინისტრს აქვს დაკისრებული წმენდა-საწინააღმდეგო მოქმედების აქტით, აძლევს ფლ დანაყოფს რეკომენდაციებს, როგორ შეასრულოს უფრო ეფექტიანად დაკისრებული ფუნქციები – მოქმედებს როგორც ფორუმი, რომელზეც სახელმწიფო ორგანოებისა და საკონგრულო ორგანოების ანგარიშვალდებული ინსტიტუტების კატეგორიას ფლ დანაყოფებს, ასოციაციებს შეუძლიათ მოეთათბირონ და კონსულტაცია გაუწიონ ერთმანეთს.

როგორც მაგალითები გვიჩვენებენ, ფლ მუშაობის გასაკონგრულებლად შექმნილ კომიტეტებს ასევე შეუძლიათ კონსულტაცია გაუწიონ პასუხისმგებელ მინისტრს ფგ/ტდბ გაუმჯობესების უფრო ფართო წრის საკითხებზე.

მათვე შეუძლიათ წარმოადგინონ საინსტიტუციო ბაზა ფატფ-ის (კრიმინალური კაპიტალების გათეთრებასთან ბრძოლის სამთავრობათმორისო) კომისიის 31 რეკომენდაციის შესაბამისად, რომლითაც დაწესებულია: ქვეყნები გარანგიაპყოფენ, რომ ფლ პოლიტიკის გამგარებელ პირებს, სამართალდამცავ და საზედამსედველო ორგანოებს აქვთ ეფექტიანი მექანიზმი, რომელიც მათ საშუალებას აძლევს, ითანამშრომლონ და, სადაც შესაძლებელია, კოორდინაცია გაუწიონ ადგილობრივ დონებზე ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის პოლიტიკის განხორციელებას და საქმიანობის სრულყოფას.

§3. ორგანიზაცია და შტატი

3.1. შიდა ორგანიზაცია

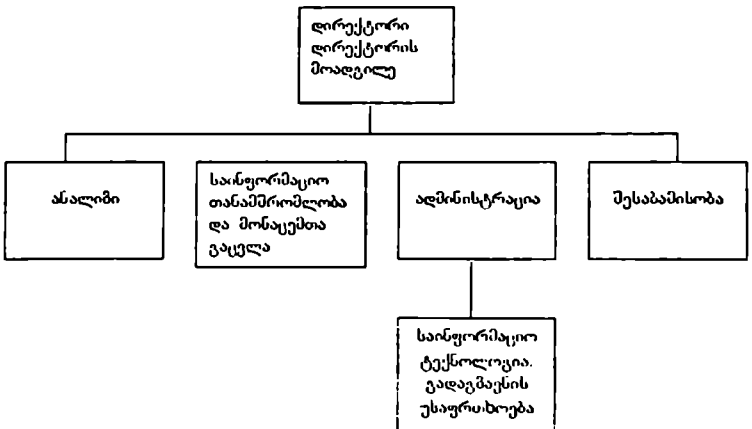
ფლ შიდა ორგანიზაცია განსხვავდება შესასრულებელი ფუნქციებისა და სიდიდის კვლობაზე. ქვეყნებში, სადაც შებლუდულია ფლ ფინანსური ინფრასტრუქტურა, როგორც ჩანს, მისი სტრუქტურაც ძალზე მარტივია. მნიშვნელოვანი სიდიდის ქვეყნებში, სადაც ფლ უფრო დიდია და უფრო მე-

გი კომპლექსური მოვალეობა აკისრია, შიდა ორგანიზაცია უფრო ეფექტიანი და წარმატებულია. ასეთ ქვეყნებში ფდ დანაყოფების უმრავლესობას აქვს, მაგალითად, დეპარტამენტი, რომელიც უძღვება ოპერაციების ამსახველ მოხსენებათა მიღებასა და ანალიზს, რამდენადაც ეს ყველა ფდ დანაყოფის ძირითადი ფუნქციაა.

ვინაიდან ფდ დანაყოფი გარკვეულ სიდიდეს აღწევს, აღმინისგრაციული საკითხები ცალკე დეპარტამენტს გადაეცემა. აღმინისგრაციული გიპის ფდ-ში, რომელიც კონგროლს უწევს ორგანიზაციათა მოხსენებების შესაბამისობას ფულის გათეთრებასა და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის მითხოვნებს, როგორც წესი, არის დეპარტამენტი, რომელსაც საქმე აქვს ბედამხედველობასთან. სხვა შემთხვევებში ორგანიზაციული მომენტები სხვაგვარია.

გიპიური ფდ დანაყოფი შეიძლება ორგანიზებული იყოს, როგორც ეს მე-2 ნახაზზეა ნაჩვენები.

ნახ. 2. ფდ ორგანიზაციის გიპიური სქემა

ასეთი სგრუქტურა ასურათბაგებს კავშირებს ფდ ღანაყოფისათვის ღაკისრებულ ფუნქციებსა ღა ფდ ღანაყოფს შიგნით კავშირების შესაძლო ორგანიზაციას შორის: სხვაგვარი მოწყობა შესაძლებელია. ძალზე პაგარა ფდ ღანაყოფებში ასეთი ფორმალური ორგანიზაციის საჭიროება შეიძლება არ არსებობდეს.

ღეპარგამენგი, რომელიც პასუხს აგებს მოსხენებათა მიღებისა ღა ანალიზისათვის (ანალიზის ღეპარგამენგი)– ფდლ საკეანდო ღეპარგამენგია, ეინაიღან სწორედ ის იღებს საეჭვო ოპერაციების ამსახველ მოსხენებებს, სხვა შეგყობინებებს ღა აანალიზებს მათ.

ანალიტიკურ ღეპარგამენგს ცალკეულ შემოსუევებში შეუძლია ღაუკავშირდეს შესაბამის მოსამსახურებს ღა მომსხენებელ ორგანიზაციათა სხვა უფლებამოსილ წარმომადგენლებს. ანალიზის ღეპარგამენგის შგაგი, ჩვეულებრივ, სარგებლობს საეჭვო ოპერაციების ამსახველი მონაცემების ბაზებით ღა გაყინვის შესახებ გამოცემული ბრძანებებით; შეიძლება მინიჭებული პქონდეს უფლებამოსილება, მოსთხოვოს ინფორმაცია სხვა ფდ ღანაყოფებს, ან მიმართოს თხოვნის ინიცირებას, თუ ისინი გაგზაენილია საერთაშორისო თანამშრომლობის ღეპარგამენგის მიერ. ღეპარგამენგს შეუძლია ითხოვოს გიპოლოგია კრიმინალობის გენდენციების ინფორმაციის გაცელისა ღა სწავლების მიზნით. საერთაშორისო თანამშრომლობისა ღა საინფორმაციო გაცელის ღეპარგამენგი, ჩვეულებრივ, მოიცავს მრავალმხრივი ღა ორმხრივი თანამშრომლობის საკითხებს.

3.2. შგაგი

ადამიანთა რესურსები ასრულებენ ცენტრალური მმართველობის ფუნქციებს. ღილ ფდ ღანაყოფებში შეიძლება ჩამოყალიბდეს ადამიანთა რესურსების საეციალური განყოფილება. ორგანიზაციული დოკუმენტი აღწერს ამოცანებს ღა საჭირო კვალიფიკაციას თითოეული პოზიციისათვის. ფინანსური

დაზვერვის დანაყოფს ესაჭიროება სპეციალისტები ფართო სპექტრის გამოცდილებით, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მოხსენების მოვალეობათა სფერო ფინანსურ დაწესებულებებსაც მოიცავს. სამართალდამცავი ორგანიზაციების ეკონომისტები, ბანკირები, იურისტები, მოსამსახურეები, ტექნოლოგიის ინჟინრები, ფასიანი ქაღალდების ბროკერები, დამზღვევები ანალიზებენ მოხსენებებს. სექტორის ცოდნის გარდა ანალიზის დეპარტამენტის შტაგს ესაჭიროება ღრმა ანალიტიკური ცოდნა. უპირველესი მნიშვნელობა უსაფრთხოებას ენიჭება, ამიტომ უნდა შემოწმდეს კანდიდატის კრიმინალური, ფინანსური და პერსონალური თვისებები. ბევრ შემთხვევაში ფულ შტაგის ექსპერტები ეხმარებიან სამართლის საკითხებთან დაკავშირებულ აღმინისგრაფიას ან დეპარტამენტებს, პოლიციას და საზღვარშეღველო ორგანიზაციის საბაჟო დეპარტამენტებს.

3.3. შტაგის პასუხისმგებლობა და ინფორმაციის კონფიდენციალურობა

ბევრ ქვეყანაში ფულ შტაგი, თანახმად კანონისა და წესებისა, შედგება სამოქალაქო მოსამსახურეებისაგან, რომლებიც განსაზღვრავენ ზოგადი წესებით დაცული სამოქალაქო მოსამსახურეების სტატუსსა და ქცევას. ბევრ ქვეყანაში ეს წესები მოიცავენ დისკრეციის ფართო მოვალეობას შტაგის საქმეთა მიმართ, რომელსაც საქმე აქვს ზოგად დაცვასთან საქმიანობის პროცესში პასუხისმგებლობის სარჩელების წინააღმდეგ.

ამასთან, ფულ-ის მეშაობის ძალზე სპეციფიკურ ხასიათს ხშირად შედეგად მოსდევს კანონმდებლობაში მკაცრი წესების შეგანა იმ ინფორმაციის კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებით, რომელზეც მეშაობს შტაგი და იმუნიტეტის დაწესებას მღვენელის ან უცხოეთის ფულ ოფისში ინფორმაციის გახსნისათვის პასუხისმგებლობის თავიდან ასაცილებლად. რამდენიმე ქვეყანას ასევე შეუძლია აკრძალოს ოპერაციების ამსახველ საჭკვო მოხსენებათა გამოყენება

სასამართლო დავალებებში და დაიცვას ფლ მგაგი სასამართლოში ნებაყოფლობითი მოწმეობისაგან. ამის დამატებით მეგ წილ ფლ დანაყოფებს აქვთ შინაგანი წესები, რომლებიც დეგალურად აღწერენ ფლ—ში ინფორმაციისა და მონაცემების გამოყენების პროცედურებს. ფლ ინფორმაციის გამოყენებისადმი კონგროლი ხორციელდება რეგულარულ საფუძველზე.

3.4. უსაფრთხოების საკითხები

ინფორმაციის კონფიდენციალურობასთან ერთად ფლ—ში ყველაზე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება უსაფრთხოების საკითხებს. მგაგს სისტემატურად მიეწოდება ინფორმაცია უსაფრთხოების პროცედურის შესახებ, რომლის მიხედვითაც მოქმედებს. ფლ შენობა აღჭურვილია განგაშის სიგნალიზაციით. მას იცავენ უშიშროების სპეციალური თანამშრომლები. გარეშე პირთა შემოსვლა შეზღუდულია. სპეციალური დაცვა ხშირად განლაგებულია ოთახებში, სადაც ინახება საექვო ოპერაციების ამსახველი ინფორმაცია და მონაცემთა ბაზები.

მონაცემთა ბაზების იზოლაცია გარე სამყაროსაგან უსაფრთხოების უზრუნველყოფის დიდმნიშვნელოვანი ელემენტია. ბევრ ფლ დანაყოფში შინაგანი ქსელის კომპიუტერულ სისტემას შეზღუდული კავშირი აქვს გარე სამყაროსთან. ინფორმაციის გაქონვის აღსაკვეთად და მონაცემების დასაცავად გამოიყენება სპეციალური საპროგრამო უზრუნველყოფა და კოდირებული სისტემები.

§4. საერთაშორისო—სამართლებრივი აქტები

4.1. ფაგფ—ის რეკომენდაციები

თუმცა ფაგფ—მა სწრაფად შეიმუშავა ფულის გათეთრებისთან ბრძოლის სტანდარტები, სამუშაოთა დიდი ნაწილი

დაიწყო 1989 წელს; ფორმალურად ფდდ. როგორც ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის სტრატეგიის დიდმნიშვნელოვანი ელემენტი, არცთუ ისე დიდი ხნის წინ აღიარეს. ფაგფ-ის რეკომენდაციაში (1990 წ.) აღნიშნულია, რომ ფინანსური დაწესებულებანი მოვალენი არიან “კომპეტენტურ ორგანოებს” მოახსენონ საეჭვო ოპერაციების შესახებ, მაგრამ ეს “კომპეტენტური ორგანოები” არ არის განსაზღვრული, ისინი შეიძლება ყოფილიყვნენ ამ მიზნისთვის განკუთვნილი ნებისმიერი სამთავრობო სააგენტოები. მხოლოდ 2003 წელს, სპეციალური რეკომენდაციების მიღების შემდეგ, ფაგფ-ის რეკომენდაციით საჭიროდ მიიჩნიეს ფდდ დანიშნულება ეგმონგის ჯგუფის მიერ განსაზღვრული თვალსაზრისით.

4.2. საერთაშორისო კონვენციები

ამ ბოლო წლებში ბევრმა საერთაშორისო კონვენციამ ცნო ფდდ საქმიანობის სარგებლობა თანამედროვე ბრძოლაში ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და სტიმული მოსცა სახელმწიფოებს, რომლებიც ამ პროცესის აქტიურ მონაწილეებად გამოდიან. მათ შორის არის გერორიგმის დაფინანსებასთან ბრძოლის კონვენცია (1999), გაეროს კონვენცია გრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ (2001) და გაეროს კონვენცია კორუფციის წინააღმდეგ (2003).

ამ კონვენციათაგან პირველი მოითხოვს გერორიგმის დაფინანსების კრიმინალიზაციის ცნობას, მეორე – ორგანიზებულ საერთაშორისო სისხლისსამართლებრივ ჯგუფებში, კორუფციაში, ფულის გათეთრებასა და მართლმსაჯულების ობსტრუქციაში მონაწილეობის კრიმინალიზაციის აღიარებას, მესამე – სხვადასხვა ფორმის კორუფციის, ფულის გათეთრების დანაშაულობათაგან მიღებული შემოსავლების განსაზღვრისა და მართლმსაჯულების ობსტრუქციის კრიმინალიზაციის ცნობას.

დასახელებულ კონვენციებს აერთიანებს მოთხოვნა –

მივიღოთ ღონისძიებანი, რომლებიც მიმართულია ამ ღოკუ-
მენტების ხელმომწერი მხარეებისადმი.

ფაგფი ვეთავაზობს პრევენტულ ღონისძიებებს, ძირითა-
დად ინსპირირებულ რეკომენდაციებს და შეიცავს კომპე-
ტენტური ხელისუფლებისადმი საექვო ოპერაციების მოხსე-
ნების დამოწმებებს. ორ ასლასან მიღებულ კონვენციაში
ფდღ— დამოწმება მკაფიოდ არის გამოხატული. მაგალი-
თად, გაეროს კონვენცია გრანსნაციონალური ორგანიზებუ-
ლი დამნაშავეობის წინააღმდეგ მონაწილე სახელმწიფოები-
საგან მოითხოვს უბრუნველყონ, რომ აღმინისგრაციულ, მა-
რეგულირებელ, სამართალდამცავ და ხელისუფლების სხვა
ორგანოებს, რომლებიც ბრძოლას ეწევიან ფულის წმენდის
წინააღმდეგ, ჰქონდეთ შესაძლებლობა, ითანამშრომლონ
და გაცვალონ ინფორმაცია ეროვნულ და საერთაშორისო
ღონეებზე. ამასთან დაკავშირებით განიხილონ ფინანსური
დაზვერვის როგორც იმ ინფორმაციის შეგროვების, ანალი-
ზისა და გავრცელების ეროვნული ცენტრის შექმნა, რომე-
ლიც ეხება პოტენციურ ფულის გათეთრებას.

4.3. ფდღ ნორმები და სტანდარტები ევროპის კავშირში

*საბჭოს ღირექტივები ფულის წმენდის მიზნით ფინანსური
სისტემის გამოყენების თავიდან აცილების შესახებ. (91/308/
ექთ).*

ფულის წმენდის მიზნით, ფინანსური სისტემის გამოყენე-
ბის თავიდან აცილების შესახებ საბჭოს 1991 წლის ღირექ-
ტივები მოიცავს სწორ მოთხოვნებს უკანონო ფინანსური
ოპერაციებისადმი წინააღმდეგობის პროგრამების მიმართ,
მათ შორის კლიენტის იდენტიფიკაციის, ჩანაწერების შე-
ნახვისა და საექვო ოპერაციების ბლოკირების საკითხებზე.
ფდღ— დანაყოფები, რომლებიც არ არის მოხსენიებული, შეყ-
ვანილი არიან ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლი-
სათვის პასუხისმგებელ ორგანოებში. ღირექტივა შეიცავს
სამ ძირითად პრინციპს:

1. ფინანსური ინსტიტუტების სრული თანამშრომლობა ამ ორგანოებთან, საკუთარი ინიციატივის გამოჩენის შესაძლებლობის მინიჭება, რათა წარმოადგინონ ინფორმაცია ნებისმიერი ფაქტის შესახებ, რომელიც შეიძლება ფულის გათეთრების ინდიკატორი გახდეს და გადასცენ დამატებითი ინფორმაცია მათი თხოვნით.

2. საექვო ოპერაციების ბლოკირება იქამდე, ვიდრე შეგყობინება გაეგზავნებოდეთ პასუხისმგებელ ორგანოებს.

3. ფდ დანაყოფებისათვის იმ ინფორმაციის გადაცემა, რომელიც შედეგად მოსდევს ფინანსური ინსტიტუტების ზედამხედველობის თუ რეგულირების ორგანოების ინსპექციას ან სხვაგვარ შემოწმებას იმ ფაქტების გამოსაუღუნად, რომლებიც შეიძლება ფულის გათეთრების დამამგვიცებელი საბუთი იყოს.

ევროპის საბჭოს ამსგერლამის თათბირი: 1997 წ. ორგანიზებულ დამნაშავეობასთან საბრძოლველად ევროპის კავშირის მოქმედების გეგმა.

მოქმედების გეგმაში, რომელიც ევროპის საბჭოს ამსგერლამის თათბირზე 1997 წ. ივნისში მიიღება, აღიშნულია, რომ "ფულის გათეთრება ორგანიზებული დამნაშავეობის ცენტრშია განთავსებული". თუმცა, მოქმედების გეგმა მიმართული იყო, უმთავრესად, სამართალდამცავ სააგენგოთა თანამშრომლობისათვის. იგი მოიცავდა პრევენტულ ღონისძიებებსაც. კერძოდ, იძლეოდა რეკომენდაციას, რათა ევროპულ დონეზე ჩამოყალიბებულიყო სისგემა, რომელიც გაუძღვებოდა ინფორმაციის გაცვლას ფულის გათეთრების შესახებ.

ევროპის კავშირის გამკერეს თათბირი: თავისუფლების, უსაფრთხოებისა და მართლმსაჯულების სიერის შექმნა (1999 წ.)

ევროპის საბჭოს გამკერეს თათბირი მიეძღვნა ევროპის კავშირში თავისუფლების, უსაფრთხოებისა და მართ-

ლმსაჯულების სიერცის შექმნას. ორგანიზებულ გრანსნაციონალურ ღამნაშაეკობასთან ეეროპის კაეშირის ფართო ბრძოლის ერთ-ერთი ქეაკუთხელია მოწოლება, განეახორციელოთ სპეციალური ღონისძიება ფულის გათეთრების წინააღმდეგ. ასეი მოქმედებას განეკუთვნება ფლდ წეერ ქეეყნებს შორის ინფორმაციის გაცელისათვის სამართლებრივ ღაბრკოლებათა აღმოფხვრა. აღნიშნულია, რომ საბანკო ღა სხვა კომერციულ საქმანობაში გამოყენებულ საიდუმლოობის ღებულებათა მიუხეღაეად სასამართლო ორგანოებს ისეეე, როგორე მათს ფლდ ღანაყოფებს, მინიჭებული უნღა ჰქონღეთ უფლება, სასამართლო კონგროლით მიიღონ ინფორმაცია, როღესაც ეს აუცილებელია ფულის გათეთრების გამოძიებისათვის.

ეეროპის საბჭოს 2000 წლის 17 ოქტომბრის გაღაწყეეტილება ეხება თანამშომლობის ღონისძიებებს, რომლებსაც წეერი ქეეყნების ფინანსური ღაბვერვის ღაწესებულებანი ინფორმაციის გაცელის ღარგში ახორციელებენ.

მოცემული გაღაწყეეტილება, რომელიე ზემოსენებულ ორგანიზებულ ღამნაშაეკობასთან ბრძოლის მოქმედების გეგმის კეალღაკეალ ფინანსურ ღაბვერეებს შორის ინფორმაციის გაცელის სრულყოფის ღეგალიზებულ მოთხოვნებს აწესებს, იწონებს ეემონგის ჯგუფის მიერ შემუშაებულ ფლდ ღეფინიციას ღა მოითხოვს, რომ მათი ფუნქციების შესრულება, მათ შორის, ინფორმაციის გაცელა, არ ეხებოღეს შინაგან სტაგუსს, “მიუხეღაეად იმისა, არიან ისინი აღმინისგრაციული, სამართალღამცაევი თუ სასამართლო ორგანოები”.

ღირექტივა 2001/97 ეს ეეროპის პარღამენტის ღა საბჭოს 2001 წ. 4 ღეეემბრის. რომელიე აესებს 91/308 ეს საბჭოს ღირექტივას ფულის გათეთრების მიზნებისათვის ფინანსური სისგემის გამოყენების თაეიღან აცილების შესახებ.

1991 წ. ღირექტივის ღამაგებით 2001 წ. მიღებული ღირექტიეები აწესებენ სრული თანამშრომლობის ღა ინფორმაცი-

ის გადაცემის ძირითად ვალდებულებას 1991 წ. ღირექცივით დაწესებული საექვო ოპერაციების შეტკობინების თაობაზე და ავრცელებენ მის სფეროს (ფინანსურ დაწესებულებათა გარდა), ზოგიერთი სახეობის საქმიანობასა და პროფესიაზე, რომლებიც ფულის გათეთრებას ეხება.

4.4. სანიმუშო კანონები

თუმცა, სანიმუშო კანონები არ შეაღვენს ექსპერტთა მიერ მომზადებული სანიმუშო კანონების სგანდარტთა ნორმებს, ისინი შეიძლება დაეხმარონ ორგანოებს, რომლებსაც ფდდ-ის შექმნის დარგში საერთაშორისო გამოცდილების შეძენა სურთ. სანიმუშო კანონებს შორის შეიძლება დავასახელოთ გაეროს სანიმუშო ბილი დანაშაულობების და გერორობის დაფინანსების გზით შემოსული ფულის გათეთრების შესახებ (2003 წ.) – ზოგადი სამართლის ქვეყნებისათვის; გაეროს სანიმუშო კანონმდებლობა დანაშაულობათა გზით მიღებული შემოსავლების წმენდის, მათ მიმართ კონფისკაციისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის გამოყენების თაობაზე (1999 წ.) – სამოქალაქო სამართლის ქვეყნებისათვის; თანამეგობრობის სანიმუშო კანონი ფულის გათეთრების აკრძალვის შესახებ (1996 წ.) – ზოგადი სამართლის ქვეყნებისა და ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციისათვის; სანიმუშო წესები, რომლებიც ეხება ფულის გათეთრებასთან, ნარკოტიკების გავრცელებასთან და სხვა სერიოზულ დანაშაულობებთან დაკავშირებულ საკითხებს (2002 წ. დეკემბერი).

ყველა ეს სანიმუშო კანონი ფდ დანაყოფებს აყენებს საექვო ოპერაციათა ამსახველი ცნობების სისგემის ცენტრში და შეიცავს სასარგებლო დებულებებს ფდდ ფუნქციებისა და უფლებამოსილებათა შესახებ. ამასთან დაკავშირებით შეიძლება აღინიშნოს, რომ მთლიანად სანიმუშო კანონები გვთავაზობენ სამართლებრივ წინადადებებს ფართო წრის ფუნქციებისათვის, რომლებიც შეუძლიათ განახორციელონ ფდ დანაყოფებით, მაგრამ ხელმძღვანელო-

ბას ვერ უზრუნველყოფენ იმ ფუნქციებით, ფლ დანაყოფებს რომ უნდა მიენიჭოთ გარკვეულ შემთხვევებში; ისინი აგრეთვე ვერ უზრუნველყოფენ ხელმძღვანელობას კავშირებში, რომლებიც უნდა დამყარდეს ფლ-ს დანაყოფებსა და სხვა სააგენტოებს შორის. ამრიგად, თუშტა სანიშნულ კანონები სასარგებლო სახელმძღვანელო მითითებებს აძლევენ კანონმდებლობისა და წესების შემუშავებლებს, მაგრამ ისინი ვერ შეცვლიან ქვეყნის ზოგადი მახასიათებლებისა და რესურსების დეტალურ განხილვას გადაწყვეტილებათა მიღების პოლიტიკური და ტექნიკური პროცესის მეშვეობით.

4.5. ფინანსური სექტორისადმი ზედამხედველობის ძირითადი პრინციპები

პრუდენციული რეგულირების ანუ ფინანსური ინსტიტუტებისადმი ზედამხედველობის საერთაშორისო სტანდარტები მოიცავენ ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესაბამისობას ფინანსურ დაწესებულებათა ასპექტებისადმი, რომლებიც ექვემდებარებიან სარეგულაციო და საზედამხედველო ორგანოების ხელისუფლებას.

ფგ/ტდბ სტანდარტები დაწესებულია ზოგადი გერმინებით და პირდაპირ თუ არაპირდაპირ იმოწმებენ ფაგფ-ის რეკომენდაციებს.

ფაგფ-ის 2003 წ. რეკომენდაციებით ზოგად წესად არის დადგენილი, რომ ფინანსური ინსტიტუტები უნდა ექვემდებარებოდნენ რეგულირებას და ზედამხედველობას, ეფექტიანად ასრულებდნენ ფაგფ-ის რეკომენდაციებს. ფინანსურ ინსტიტუტებს განეკუთვნება პრუდენციული ზედამხედველობა, რომელიც ბაზელის კომიტეტის, „ნოსკოს“ და „ნანსის“ სტანდარტებს ეფუძნება, ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის სარეგულაციო და საზედამხედველო ღონისძიებანი, რომლებიც გამოიყენება

ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, როგორც პრუდენციული რეგულირების საკითხი, ასევე გამოიყენება როგორც ფაგფ-ის 2003 წ. რეკომენდაციების შესაბამისი სტანდარტების შესრულების საკითხი.

საზედამხედველო ორგანოების სამი ჯგუფი კოორდინაციას უწევს თავის ძალისხმევას, რათა ებრძოლონ ფულის გათეთრებას და გერორიზმის დაფინანსებას, ამასთან, გამოიყენონ ფაგფ-ის მთავარი სტანდარტები, როგორც თავიანთი მუშაობის საფუძველი.

ჯვარედინ დამოწმებათა ეს სისტემა მინიმალურს ხდის კონფლიქტების წამოჭრის შესაძლებლობას სარეგულაციო და საზედამხედველო ორგანოების წმენდასაწინააღმდეგო სტანდარტებსა და იმ წესებს შორის, რომლებიც ფაგფ-ის რეკომენდაციებით არის დადგენილი.

§5. ფლ ტიპების კლასიფიკაცია

გარკვეული დროის მანძილზე ქვეყნები ფლ დანაყოფებს ქმნიდნენ საერთო მიზნით – წინააღმდეგობა ფულის გათეთრებას და ალტერვაულენ მათ სამი ძირითადი ფუნქციით, რომლებიც ფლ მიღებული დეფინიციის შემადგენელი ნაწილია. აღმინისგრაფიული ორგანოები, რომლებიც ამ ფუნქციებს ასრულებენ, მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა. ამ ვარიაციებს წარმოშობს ქვეყნების განსხვავებული პირობები, აგრეთვე ფლ ფუნქციებისათვის მიღებული ერთიანი საერთაშორისო მოდელის არარსებობა. 90-იანი წლების დამდეგს, როდესაც გაჩნდა პირველი ამგვარი დამკვერები, ფლ ფუნქცია, როგორც ფულის გათეთრებასთან და ამასთან დაკავშირებულ დანაშაულობებთან ბრძოლაში სამართალდამცავი ორგანოებისათვის დაძაბებითი ინსტრუმენტი საგანგებოდ აღინიშნებოდა, რასაც შედეგად მოსდევდა გამოძიებულ ან მდევნულ სააგენტოდ

ფლ დანაყოფის ჩამოყალიბება. სხვა ქვეყნებმა ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ აუცილებელია დამყარდეს ერთგვარი “ბუფერი” ფინანსურ ინსტიტუტებსა და პოლიციას შორის და ფლ-ს დანაყოფები ამის შემდეგ სააგენტოების ფარგლებს გარეთ ჩამოყალიბდა. ფლ დანაყოფების მოწყობა მეტწილად შეიძლება იყოს ოთხი გიპისა: ადმინისტრაციული, სამართალდამცავი, საკანონმდებლო ანუ მდევნელი და შერეული, ანუ ჰიბრიდული.

საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს, რომ ასეთი კლასიფიკაცია გარკვეულწილად პირობითია და ფინანსური დაზვერვის დანაყოფთა სხვაგვარი კლასიფიკაციებიც შესაძლებელია.

5.1. ადმინისტრაციული გიპის ფლდ

ადმინისტრაციული გიპის ფლ დანაყოფი, ჩვეულებრივ, სტრუქტურის ნაწილია ან წარმოადგენს ცალკე სააგენტოს, ექვემდებარება სამინისტროს კონტროლს („ავტონომიური ფლდ“), ან არ ექვემდებარება ასეთ კონტროლს („დამოუკიდებელი ფლდ“).

ასეთი მოწყობის ძირითადი მიზანია დამყარდეს ერთგვარი “ბუფერი” ფინანსურ სექტორსა და სამართალგამომყენებელ ორგანოებს შორის, რომელთა გამგებლობაშიც შედის ფინანსური დანაშაულობანი, გამოძიება და დენა.

ასეთი ფლ დანაყოფის ფაქტობრივი ადგილსამყოფელი ცვალებადია: მეტწილად ისინი იქმნება ფინანსთა სამინისტროში, ცენტრალურ ბანკში ან სხვა მარეგულირებელ დაწესებულებაში. ზოგიერთ ქვეყანაში ისინი ყალიბდება როგორც ცალკე, რომელიმე სამინისტროსაგან დამოუკიდებელი სტრუქტურები (მაგალითად, „სტიფი“ ბელგიაში). მეტწილ შემთხვევებში სამართალგამომყენებელი სისტემის ფარგლებს გარეთ ფლდ შექმნის გადაწყვეტილებას შედეგად ის მოსდევს, რომ ფლდ უფლებამოსილება შემოიფარგლება საეჭვო ოპერაციების ამსახველი ცნობების მიღებით, ანალიზითა და გავრცელებით მათ არ ენიჭებათ გამოძიებისა

და დევნის რწმუნებები. ფლ-ის უფლებამოსილება, გახსნას ოპერაციების ამსახველი ცნობების შემცველი ინფორმაცია, ჩვეულებრივ, იზღუდება, რათა შეინარჩუნონ წარსაღვენი მონაცემების კონფიდენციალური ხასიათი.

ადმინისტრაციული ტიპის ფლ დანაყოფი შეიძლება არც აგებდეს პასუხს, ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის წესების გამოცემის ან ზედამხედველობისათვის თუ რამდენად შეესაბამება წესები და კანონები ფგ/ტდ-ის მოთხოვნებს, იმ მხრივ, რაც ცნობების გამომგზავნ დაწესებულებებს შეეხება.

ფლ ადმინისტრაციულ ტიპს ახასიათებს როგორც უპირატესობანი, ისე ნაკლოვანებანი.

რაც შეეხება უპირატესობებს, ისინი შემდეგია:

– ფლ მოქმედებს როგორც ინტერფეისი ფინანსურ და სხვა სექტორებს შორის, რომლებიც, ერთი მხრივ, ვალდებული არიან გაგზავნონ ცნობები და აქვთ სამართალდამართალდამცავი ფუნქციები – მეორე მხრივ. ეს იძლევა შესაძლებლობას, თავიდან აიცილონ აღნიშნულ ინსტიტუტებსა და სამართალდამცავ ორგანოებს შორის პირდაპირი ინსტიტუციური კავშირების შექმნა და, ამავე დროს, შეაქვს სინათლე სამართალდამცავ სააგენტოთა ყურადღების სფეროში;

– ფინანსური ინსტიტუტები უფრო კონფიდენციალური არიან ინფორმაციის გახსნაში, თუ იციან, რომ გაერყელება შემზღულია ფულის გათეთრების და გერორიზმის დაფინანსების შემთხვევებით, ფლ უფრო მეტად ემყარება საკუთარ ანალიზს, ვიდრე გამგზავნი ინსტიტუტის შემზღულ ინფორმაციას;

– ფლ წარმოადგენს “ნეიგრალურ” გექნიკურ და სპეციალიზებულ ინტერლოკატორს ცნობების გამგზავნი მხარეებისათვის;

– თუ ფლ განთავსებულია მარეგულირებელ სააგენტოში, იგი ხდება ფინანსურ დაწესებულებათა ბუნებრივი ინტერლოკატორი.

ადმინისტრაციული ტიპის ფლ—ს ნაკლოვანებანი შეიძლე-
ვია:

— იმის გამო, რომ ფლ არ არის სამართალდამცავი ად-
მინისტრაციის ნაწილი, შესაძლებელია დაყოვნება ისეთი
სამართლის ღონისძიებათა გამოყენებაში, როგორც არის
საქვეო ოპერაციის გაყინვა ან ფინანსური განახსნის საუქმ-
ველზე ექვემიგანილი ქონების დაყალალება;

ფლ—ს, ჩვეულებრივ, არ გააჩნია სამართლებრივი უფ-
ლებამოსილებანი, რომლებიც სამართალდამცავმა სააგენ-
ტობმა და სასამართლო ორგანობმა უნდა შეიძინონ;

ადმინისტრაციული ტიპის ფლ (თუ იგი ნამღვილად და-
მოუკიდებელია) უფრო მეგად მიღრეკილია პოლიტიკური
ორგანობის უშუალო ზედამხედველობისადმი.

იმ ქვეყნების მაგალითს, სადაც მიღებულია დაზვერვის
ადმინისტრაციული სახეობა, წარმოადგენენ ანდორა, არუ-
ბა, ავსტრალია, ბელგია, ბოლივია, ბულგარეთი, კანადა,
კოლუმბია, ჩეხეთის რესპუბლიკა, საფრანგეთი, ისრაელი,
კორეის რესპუბლიკა, ლიხტენშტაინი, მალტა, მონაკო, ნი-
დერლანდი, პანამა, პოლონეთი, რუმინეთი, რუსეთი, სლო-
ვენია, ესპანეთი, უკრაინა, ამერიკის შეერთებული შტატები,
ვენესუელა.

როდესაც ადმინისტრაციულ ორგანოს ფინანსურ ინსტი-
ტუტებსა და სამართალდამცავ ორგანობებს შორის ერთგ-
ვარ “ბუფერად“ გადააქცევენ, ხელისუფლების სტრუქტუ-
რებს შეუძლიათ შეიპირონ ცნობების გამომგზავნი ინსტიტუ-
ტების თანამშრომლობა, რომლებიც ხშირად აცნობიერებენ
თავიანთ ნაკლოვანებებს კლიენტების წინაშე, დამყარებუ-
ლი აქვთ რა პირდაპირი ინსტიტუციური კავშირი სამარ-
თალდამცავ სააგენტობთან. ადმინისტრაციული სახეობის
ფლ—ს ხშირად ამჯობინებენ საბანკო სექტორს, მათ შეუძ-
ლიათ აგრეთვე მიმართონ სხვა დაწესებულებებსა და პრო-
ფესიონალებს, რომლებიც იმავე მიზებებით გამგზავნ დაწე-
სებულებათა სიას ეკუთვნიან.

დაზვერვის აღმინისტრაციული სახეობის გიპიური მაგალითია რუსეთის ფინანსური მონიგორინგის ფედერალური სამსახური, რომელსაც წინათ ფინანსური დაზვერვის კომიტეტი ეწოდებოდა.

მსოფლიოში არის ორი სისტემა, რომლებიც გამოიყენება არალეგალური შემოსავლების გათეთრებასთან ბრძოლაში – ევროპული და ამერიკული. პირველი გამოირჩევა შედარებითი ლმობიერებით: ბანკი თავად განსაზღვრავს, რა ოპერაციების შესახებ აცნობებს იგი შესაბამის ორგანოებს, თუ სურს, შეაღწიოს დოსიე საექვო კლიენტზე და გაგზავნოს მონაცემები “სადაც ჯერ არს“. ამერიკული სისტემა კი (რომელიც საფუძვლად აიღეს რუსეთში), ნაკლებად ლიბერალურია. აშშ ფინანსური დაზვერვა ბანკებისაგან ყოველწლიურად იღებს 5 მილიონამდე შეტყობინებას, მაშინ, როდესაც ევროპის საბჭოს ქვეყნებში ეს მანუენებელი რამდენიმე ასეულჯერ ნაკლებია. იბადება კითხვა: რატომ იყენებს რუსეთი “ჭუჭყიანი“ ფულის წმენდასთან ბრძოლაში ამერიკულ წესებს? სპეციალისტები ამას ხსნიან ფაგფის მკაცრი მოთხოვნებით, რომელსაც თავის დროზე რუსეთი თავის შაე სიაში ჰყავდა.

ამერიკის ფინანსური დაზვერვა შეიქმნა 1990 წელს, ცოგა ხანში. მას შემდეგ, რაც „დიდი რვიანის“ ეკონომიკურმა სამიგმა (1989 წ.) ჩამოაყალიბა დანაშაულებრივი შემოსავლის გათეთრებისადმი წინააღღომის საერთაშორისო ორგანიზაცია ფაგფი. თავდაპირველად ფინანსური დაზვერვის ფუნქციებში შედიოდა გერორიზმის დაფინანსების გზების ძიება, მაგრამ მისი დღის წესრიგის მთავარი პუნქტი გახდა შეერთებულ შტატებში 2001 წლის 11 სექტემბრის გერორისგული იერიშების შემდღომი პერიოდი.

52. სამართალგამომყენებელი გიპის ფულ

ზოგიერთ ქვეყანაში, სადაც ფულს სამართალდამცავი ასპექტების მნიშვნელობას ანიჭებდნენ, მოჰყვა ფულ და-

ნაყოფების ჩამოყალიბება სამართალდამცავ სააგენტოს ნაწილად. ვინაიდან ეს იყო ყველაზე იოლი გზა – შექმნათ შესაბამისი სამართალდამცავი უფლებამოსილებით აღჭურვილი ორგანო ახალი იურიდიული პირისა და ახალი სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ფარგლების დაუწესებლად. ოპერაციულად ასეთი მოწყობის შესაბამისად ფულ დანაყოფები ახლოს არის სხვა სამართალდამცავ დანაყოფებთან (მაგ. ფინანსურ დანაშაულობათა დანაყოფები), და სარგებლობენ მათი გამოცდილებითა და ინფორმაციის წყაროებით. პასუხად, ფულ დანაყოფის მიერ მიღებული ინფორმაცია შეიძლება ხელმისაწვდომი იყოს სამართალდამცავი დანაყოფებისათვის და გამოყენებულ იქნეს გამოძიების მიზნით. ეს აძლიერებს მის სარგებლიანობას. ცნობების გაცემა შეიძლება დაჩქარდეს კრიმინალური ინფორმაციის გაზიარების არსებული ეროვნული და საერთაშორისო ქსელების გამოყენების პირობით.

სამართალდამცავი გიპის ფულ–ს აქვს შემდეგი უპირატესობანი:

- იგი ისე აგებს არსებულ ინფრასტრუქტურას, რომ საჭირო აღარ არის ახალი სააგენტოს შექმნა;

- სამართალდაცვის მაქსიმუმი ხმარდება ფინანსური ინფორმაციის გახსნას;

- სამართალდაცვას შედეგად მოსდევს სწრაფი რეაქცია ფულის გათეთრებასა და სხვა სერიოზულ დანაშაულობებზე;

- ინფორმაცია შეიძლება გაიცვალოს საერთაშორისო სისხლის სამართლებრივი ინფორმაციის ქსელის – ინტერპოლის მიერ ექსტენსიური გაცელის მეშვეობით;

- ხელმისაწვდომია დაზვერვის, კერძოდ, სისხლისსამართლებრივი დაზვერვისათვის.

სამართალდამცავი გიპის ფულ–ს ახასიათებს მთელი რიგი ნაკლოვანებებიც:

- აქვს გენდენცია, უფრო მეტი ფოკუსირება მოახლი-

ნოს გამოძიებაზე, ვიდრე თაყიდან აცილების ღონისძიებებზე;

– სამართალდამცავი სააგენტოები არ წარმოადგენენ ინტერლოკატორებს ფინანსური დაწესებულებებისათვის, საჭიროა დამყარდეს ორმხრივი ნდობა, რაც გარკვეულ პერიოდს მოითხოვს;

– სამართალდამცავ სააგენტოს კანონის განსახორციელებლად შეიძლება აკლდეს ფინანსური გამოცდილება, რომელიც აუცილებელია ასეთი დიალოგის გასამართავად;

– ჩვეულებრივ ფლ არ იღებს ინფორმაციას იმ სავალუტო ოპერაციაზე რომლის თანხა დადგენილს აღემატება;

– ფინანსურ ორგანიზაციაში შესვლის ნებართვას, ჩვეულებრივ, ფორმალური გამოძიება სჭირდება;

– ცნობის გამგზავნი დაწესებულებები შეიძლება თანახმანი იყვნენ ინფორმაციის გახსნაზე იმ შემთხვევაში, როდესაც იციან, რომ იგი გამოიყენება ნებისმიერი დანაშაულის გამოსაძიებლად (არა მარტო ფულის გათეთრების თუ ტერორიზმის დაფინანსებისა);

– ცნობების გამგზავნ ინსტიტუტებს შეუძლიათ გახსნან ინფორმაცია კანონის გამოყენებისათვის იმ ოპერაციების თაობაზე, რომლებიც განსაკუთრებით საეჭვოდ ესახებათ. მაგალითად შეგვიძლია მოვიყვანოთ ავსტრალია, ესტონეთი, გერმანია, უნგრეთი, ისლანდია. ირლანდია, სლოვაკეთი, შვედეთი და დიდი ბრიტანეთი. ფლ–ს სამართალდამცავი დანაყოფს შეიძლება აგრეთვე ჰქონდეს სამართალდამცავი სააგენტოს უფლებამოსილება, მათ შორის ოპერაციების გაყინვის და აქტივების ჩამორთმევისა.

სამართალდამცავი გიპის ფლ დანაყოფის მაგალითია დიდი ბრიტანეთის სისხლისსამართლებრივი დაზვერვის ეროვნული სამსახური (ნკის–ი).

სტრუქტურა:

– ნკის–ი არ არის დეპარტამენტული საჯარო ორგანო.

რომელიც წკის სამსახურის ორგანოს ხელმძღვანელობით ფუნქციონირებს;

– წკის სამსახურის ორგანო მოხსენებებს წარუდგენს მდივანს საშინაო საქმეებზე,

– წკის მეთაურს ნიშნავს წკის–ის სამსახურის ორგანო;

– წკის–ის ფუნქციებს ასრულებს ფინანსური სამსახურის განყოფილება.

განყოფილებას აქვს სამი კომპონენტი: ინფორმაციის მართვის ცენტრი, კაეშირების ცენტრი და განვითარების ცენტრი.

ფუნქციები და უფლებამოსილება:

ა) საოპერაციო ფუნქციები:

– ცენტრალიზაციას უწევს და აანალიზებს საექვო საქმიანობის გახსნას (დაახლოებით 100 000 განახსნი იქნა მიღებული 2003 წელს, აქედან 95 % – ცნობების გამომგზავნი დაწესებულებებისაგან, დანარჩენი – გამოძიების ეროვნული ფინანსური დაზვერვებისა და უცხოეთის დაზვერვებისაგან);

– უზრუნველყოფს კვლევის მოწყობის თანხმობას, იუწყება რა 2002 წ. კანონის მიხედვით საექვო ოპერაციებზე დანაშაულობათა გზით მიღებული შემოსავლების შესახებ;

– აანალიზებს და ავრცელებს მოწმეთა მოხსენებებსა და ცნობებს (დოკუმენტაციითურთ) ფულის წმენდის შესახებ მოთხოვნის მიხედვით დევნისას;

– ინახავს მონაცემების ცენტრალიზებულ ბაზას, რომლებიც ასახავენ ფულის ლეგალიზაციის პროცესებს დიდ ბრიტანეთში;

– მონაწილეობს ინდიკატორთა მომზადებაში საექვო ოპერაციების ცნობისათვის;

– ასწავლის სხვა მოსამსახურეებს, რომლებიც სამართალგამომყენებელ და საზედამხედველო ორგანოებში მუშაობენ;

– აქვეყნებს სტატისტიკურ მონაცემებს ფულის წმენდის

შესახებ და აწევის საზოგადოებრიობას ინფორმაციას ამ და სხვა საშიშროებათა შესახებ.

ბ) სხვა სამართლებრივი უფლებამოსილებანი:

– გზავნის მოთხოვნებს დამატებითი ინფორმაციის შესახებ: იურიდიულ ორგანიზაციათა ცნობებს, პირების, სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ინსტიტუტებისაგან, როცა არსებობს ეჭვი ფულის გათეთრების შესახებ;

– განახსნები – საეჭვო საქმიანობის ამსახველი ცნობები, რომლებსაც შეუძლიათ, წვლილი შემაგონ მიმდინარე სამართალდამცავ ოპერაციებს, ილენგიფიკაციაჰყონ დანაშაულობებით ამოგებული შემოსულობანი და სწრაფად გამოიძიონ წინათ უცნობი სისხლისსამართლებრივი საქმიანობა.

2003 წელს ნკს-მა მიიღო 100 ათასამდე განახსნი, რაც შეადგენდა 1,6-მეგს 2002 წელთან შედარებით და ორჯერ მეგს – 2001 წელთან შედარებით. ნკის-ი ქმნის პრიორიტეტს პარგნიორულ ორგანიზაციებს შორის უშუალო გავრცელების განვითარების რისკის საფუძველზე.

ზოგიერთ განახსნზე შეიძლება საჭირო გახდეს თანხმობა, რომ იმოქმედონ 2002 წლის სისხლის სამართლის კოდექსით, ასეთი განახსნების რაოდენობა ერთიანად გაიზარდა და ნკის-ის პარგნიორი ორგანიზაციები ამეამად აქცენგს აკეთებენ თანხმობის მიღებაზე.

2004 წლის მარგისათვის დაცვას ექვემდებარებოდა 25 მილიონი გირვანქა სგერლინგი (დაყადალებული, ჩამორთმეული ან მსხვერპლთათვის გადაწყვეტილების საფუძველზე დაბრუნებული), მაშინ, როდესაც ინფორმაცია არ იძლევა სრულ წარმოდგენას დევნისა და ბრალეულად ცნობის შესახებ.

მოცემულ სურათს ახასიათებს განახსნების შემდეგი მაგალითები:

▪ სახელმწიფო შემოსაულების დეპარტამენტი აღნიშნავს, რომ ნკის-საგან მიღებული განახსნების დაახლოებით

მეხუთედი იდენტიფიკაციაპყოფს ახალ მიზანს, ხოლო მეოთხედს ახალი გამოძიებისაკენ მივყავართ;

- 2002 და 2003 წწ. გერორიზმის დაფინანსების გამომვლენი ეროვნული დაწესებულებისათვის გაგზავნილი განახსნების 20-დან 30%-მდე ან გამოძიების ვალებს ზრდიდა ან მნიშვნელოვან მონაცემებს ბერავდა.

- განახსნები იდენტიფიკაციაპყოფენ ასიათასობით გირვანქა სგერლინჯის ოდენობის სერიოზულ თაღლითობას. ისინი აგრეთვე მიგვანიშნებენ, რომ კრიმინალური საკუთრება ლეგალიზებული გახდა;

- რამდენიმე ასეული ათასი გირვანქა დააკავეს გამოძიების შედეგად, რომელიც შესაძლებელი გახდა განახსნების შემდგომმა განვითარებამ: ხუთნიშნა თანხით გამოხატული ნაღდი ფული, როგორც ნარკოტიკების გავრცელების უცყუარი აქტივი, ინიცირებულ იქნა გახსნის შედეგად;

- დიდძალი ფული იქნა ჩამორთმეული ნარკოტიკების გავრცელების გამოძიების შედეგად, რომელმაც ხელი შეუწყო გახსნას;

- სამი დაყადალება მიგვანიშნებს თაღლითური გზით მოპოვებულ დიდძალ თანხებზე;

- განახსნის შედეგად ჩამორთმეულია ნაღდი ფული, რომელმაც სამართალდამცავი ორგანოების ყურადღება მიიპყრო იმ პირის ზრახვებისადმი, რომელიც წინათ ფულის გათეთრებაზე იყო ეჭმიგანილი.

განახსნებმა შესაძლებლობა მისცეს სამართალდამცავ ორგანოებს, დაეკავენინათ სუბიექტი, რომელიც პასუხს აგებდა ფართო კრიმინალურ ქსელში ნაღდი ფულის საექვო განთავსებისათვის. როგორც სამართალდამცავმა სააგენტომ განაცხადა, ეს განახსნები რომ არა, შეუძლებელი იქნებოდა გამოძიების შემდგომი გავრძელება.

ახალი წესები ფულის გათეთრების შესახებ, რომლებიც აფართოებენ სარეგულირებელ სექტორს, ძალაში შევიდა 2004 წლის 1 მარგს: ბიზნესი ახლა ვალდებულია, შეეფერე-

ბოლეს კანონმდებლობის მოთხოვნებს უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციის შესახებ; ისინი მოიცავენ უძრავი ქონების აგენტებს, სამორინეების მუშაკებს, გაკორების (ბანკროტობის) სპეციალისტებს, მრჩეველებს გადასახადის საკითხებში, კომპანიების იურისტებს, აუდიტორებს, გრასტების ორგანიზაციის აგენტებს და ნებისმიერ პირს, ვინც “მაღალი ღირებულების” პროდუქციას აწარმოებს (აქციონერების ჩათვლით), იღებს ერთ ოპერაციაში 10000 აშშ დოლარს ან მეტ ნაღდ ფულს.

საჭიროა შემოვიღოთ კონგროლის ახალი სისტემა და ღონისძიებანი, რათა აღიკვეთოს ფულის გათეთრება, უართოდ დაენერგოთ კლიენტების იდენტიფიკაცია, შტაგის სწავლება ფულის ლეგალიზაციის, ჩანაწერებისა და შიდა სისტემების წარმოებისათვის, რათა უზრუნველყოთ ცნობების წარმართვა ნკის ფინანსური დაზვერვის განყოფილებაში ყოველ ჯერზე, როცა წარმოიშობა გონიერული საფუძველი ფულის გათეთრების შესახებ დასკვნის გამოსატანად.

ამასთან დაკავშირებით ხაზინის ფინანსურმა მდივანმა რ. კელიმ თქვა:

„ეს წესები ახალი დიდმნიშვნელოვანი განვითარებაა ჩვენი სტრატეგიისა, თუ როგორ აღვუდგეთ წინ ფულის გათეთრებას და გერორიზმის დაფინანსებას, უზრუნველყოთ ჩვენი სისტემების შესაფუძვლები საერთაშორისო სტანდარტებისადმი. ისინი გაჩნდა მრეწველობასთან გამართული კონსულტაციების შედეგად, რომელთა მიზანი იყო გაგვეთავისუფლებინა ბიზნესი ზედმეტი გვირთისაგან.“

უკანონო შემოსავალი დამნაშავეებს საშუალებას აძლევს მოგება მიიღონ და გამოიყენონ ორგანიზებული დამნაშავეობის და გერორისგული საქმიანობის მხარდასაჭერად. დიდი ბრიტანეთის ფინანსური სისტემის ერთიანობა მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ რამდენად მტკიცენი ვიქნებით ღონისძიებათა განხორციელებაში“

53. სასამართლო ანუ მდევნელი გიპის ფლ

ამ გიპის ფლ დანაყოფი ყალიბდება სახელმწიფოს იურიდიული შტოს ფარგლებში და ხშირად პროკურორის იურისდიქციაში ექცევა. ასეთი მაგალითები არცთუ იშვიათია სამართლის ევროპული სისტემის ქვეყნებში, სადაც პროკურორები იურიდიული სისტემის ნაწილს შეადგენენ და აქვთ ძალაუფლება გამოძიების ორგანოებისადმი, რაც ამ უკანასკნელთ სისტემის სამართლებრივი დენისა და მათდამი ზედამხედველობის განხორციელების შესაძლებლობას ანიჭებთ.

საექვო ფინანსური საქმიანობა, ჩვეულებრივ, იხსნება პროკურორის ოფისში, რომელიც ღიაა გამოძიებისათვის, თუ ეჭვი დასტურდება მისი ხელმძღვანელობით შედგენილი პირველი ცნობის შემდეგ. სასამართლო უფლებამოსილებანი (მაგალითად, ფონდების დაპაგრონება, ანგარიშების გაყინვა, დაკითხვებისა და ჩხრეკის მოწყობა, ეჭვმიტანილის დაკავება) შეიძლება დაუბრკოლებლად შესრულდეს; მდევნელ ფლ დანაყოფებს შეუძლიათ იმუშაონ ქვეყნებში, სადაც საბანკო საიდუმლოების კანონები ისე მკაცრია, რომ სასამართლო და მდევნელ ორგანოებთან უშუალო კავშირს ესაჭიროება ფინანსური ინსტიტუტების თანამშრომლობის უზრუნველყოფა. უნდა აღინიშნოს, რომ ფლ ადგილსამყოფელი პროკურატურის ოფისის შერჩევა არ გამორიცხავს ფინანსური გამოძიების საგანგებო მოვალეობებით აჭურვილი პოლიციური სამსახურის შესაძლებლობას.

ამ სახეობის ფლ დანაყოფის უპირატესობა ის არის, რომ გახსნილი ინფორმაცია ფინანსური სექტორიდან ანალიზისა და წარმოებისათვის მიდის სასამართლოში მდებარე საავგენგოში.

სასამართლო, ანუ მდევნელ ფლ დანაყოფებს ახასიათებთ როგორც უპირატესობანი, ისე ნაკლოვანებანი.

უპირატესობანი:

– ჩვეულებრივ, აქვთ პოლიტიკური ჩარევისაგან დამოუკიდებლობის მაღალი დონე;

– ინფორმაცია გახსნის შესახებ წარედგინება უშუალოდ სააგენტოს, რომელსაც აქვს გამოძიების ან დენის უფლება;

– დანაყოფს მინიჭებული აქვს სასამართლო უფლებამოსილება (მაგალითად, დაეპატრონოს ფონდებს, გაყინოს ანგარიშები, დააკაოს ექვემდებარები, მოაწიოს ჩხრეკა). რომელიც დაუყოვნებლივ სრულდება.

ნაკლოვანებანი, ძირითადად, ისეთივეა, რაც სამართალდამცავი გიპის ფულ-ის შესახები ნუსხის პირველ ხუთ პუნქტშია ჩამოთვლილი, მაგალითები: კვიპროსი და ლუქსემბურგი.

5.4. ჰიბრიდული ფულ

მოცემული კატეგორია მოიცავს ფულ-ს დანაყოფებს, რომლებსაც ახასიათებთ ზემოთ აღწერილი მოწყობის სხვადასხვაგვარი კომბინაცია. მოწყობის ჰიბრიდული სახეობა წარმოადგენს ცდას, შეიძინოს ყველა, ერთად აღებული ელემენტის უპირატესობანი, ზოგიერთ ფულ-ში კომბინირებულია ადმინისტრაციულ და სამართალდამცავ სახეობათა ფულ დანაყოფების თვისებები, მაშინ, როდესაც სხვებში – საბაჟო ოფისის უფლებამოსილებანი ეხამება იმას. რაც პოლიციას ახასიათებს.

ზოგიერთ ქვეყანაში ეს შედეგია ფულის გათეთრებასთან ბრძოლაში ჩაბმული ორი სააგენტოს გაერთიანებისა.

შეიძლება ითქვას, რომ ზოგიერთ ქვეყანაში ფულ მიკუთვნებულია ადმინისტრაციულ გიპს; შგაგი, რომელიც სხვადასხვა მარეგულირებელი და სამართალდამცავი სააგენტოებისაგან შედგება, მუშაობს ფულ-ში, განაგრძობს რა მათი წარმოშობის სააგენტოს ფუნქციების განხორციელებას. ქვეყნებს, სადაც ჰიბრიდული ფულ-ებია. განეკუთვნებიან დანია და ნორვეგია.

5.5. ფლ დანაყოფები ძალიან პაგარა განვითარებად კუნძულ-სახელმწიფოებში

კარიბის ზღვასა და წყნარი ოკეანის სამხრეთ ნაწილში მდებარე ძალიან პაგარა, განვითარებად კუნძულ-სახელმწიფოებში ფლ დანაყოფების შექმნას ბევრი გამოწვევა აბრკოლებს. ეს სახელმწიფოები მცირე ქალაქებია, რომელთა წლიური შემოსავალი ერთობ მოკრძალებულია.

საჭირო შტაგის მოძიება – ეს პირველი გამოწვევაა. პირებს, რომელთაც აქეთ ფინანსური გამოძიებების, სასამართლო ბუღალტერიისა და ფვ/გდბ-თან დაკავშირებულ სხვა საქმეებში მონაწილეობის გამოცდილება, ადგილზე პრაქტიკულად ვერ იპოვი; გაჭირდება ასეთ პირთა ჩამოყვანა სხვა ადგილებიდანაც.

მეორე გამოწვევა – საკონცესიო-საბანკო სისტემა ვერ მოიცავს ამ ქვეყნების მოსახლეობის უმრავლესობას (მოსამსახურეთა საოპერაციო ხარჯები, ჩვეულებრივ, მაღალია), მათი ფლ დანაყოფები იძულებული არიან, მთელი ძალისხმევა წარმართონ არაფორმალურ საბანკო საქმეზე ან ფონდების გადარიცხვის არხებზე, რაც გამოწვევას წარმოადგენს დოკუმენტების არარსებობის გამო და რასაც ფლდ ხარჯები ემატება.

მესამე გამოწვევა ის გახლავთ, რომ ამ ქვეყნებში ყოველთვის როდია შესაძლებელი ფინანსური სადაზვერვო ინფორმაციის მოპოვება სხვა ფლდ-ებისაგან, ვინაიდან მათ ნაკლებად იცნობენ თავიანთი რეგიონების ფარგლებს გარეთ. ისინი მეტწილად არ შედიან ევმონგის ჯგუფში, რომელიც სხვა ფლ დანაყოფების შემოთებას იწვევს იმ მხრივ, რომ შეეხება მათს ხელთ არსებული კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვას.

და ბოლოს, ფლდ-ს შექმნა მოიცავს ფინანსურ ვალდებულებათა დონეს, რომელიც ძალიან პაგარა განვითარებად ქვეყნებში სხვა სახელმწიფოებთან შედარებით გაცილებით უფრო მაღალია. მეტი წილი ძირითადი ფლ დანაყოფების

ფუნქციონირებას ესაჭიროება გაცილებით უფრო მეტი ხარჯები შტაგზე, სწავლებაზე, მოწყობილობაზე, ვიდრე სხვა ქვეყნებში.

შედლებენ რეგიონული ფულ დანაყოფები აღნიშნულ პრობლემათა გადაჭრის უზრუნველყოფას?

მოეწყო რეგიონული ფულ დანაყოფების შესაძლებლობათა კვლევა კარიბის ზღვის და წყნარი ოკეანის სამხრეთ ნაწილის სუბრეგიონებში. 2003 წლის ოქტომბერში კარიბის პროექტმა, რომელიც ეროვნული ფულ დანაყოფების გარდა ძალიან პაგარა ქვეყნების ფულ-ებსაც ეხება, კარიბის ფინანსური სამოქმედო ჯგუფის დიდი ენთუზიაზმი გამოიწვია.

განხორციელებული კვლევის შემდეგ, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სამართლის დეპარტამენტის გამოკვლევების ჩათვლით, დაინტერესებულმა კუნძულ-სახელმწიფოებმა წყნარი ოკეანის ფორმების სამდიენოსთან. აზია-წყნაროკეანის ქვეყნების ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფის სამდიენოსთან და ეგმონგის ჯგუფთან (ოკეანის რეგიონის) ერთად 2003 წლის სექტემბერში გადაწყვიტეს, რომ:

ა) მოწონებულ უნდა იქნეს ცნება (წყნარი ოკეანის ძირითადი ქვეყნების) რეგიონული მიდგომისა. მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებისადმი, იმ მხრივ, რაც შეეხება ფინანსურ საღაზვერვო ინფორმაციას;

ბ) სსფ-ის სამართლის დეპარტამენტი ამუშავებს წინადადებას, მიაღწიონ განვითარებას რეგიონული მიდგომის შემუშავებაში. მუშაობა ამ მიმართულებით მიმდინარეობს.

მაგრამ ეს ეწინააღმდეგება ფულ-ს საყოველთაოდ მიღებულ განსაზღვრებას. ეგმონგის ჯგუფის მიერ მიღებული ფულ დეფინიციის შესაბამისად ფაგფ-იც და ფულ-ც ეროვნული იურიდიული პირები არიან.

თუმცა, ფლდ დანაყოფები განსხვავდებიან სხვადასხვა კრიტერიუმების მიხედვით, ისინი ესაჩყვისებიან ზოგად განსაზღვრებას, რომელიც ეხება მათ ძირითად ამოცანებს: წარმოადგენდენ ეროვნულ ცენტრს, რომელიც აგროვებს, აანალიზებს და ავრცელებს ინფორმაციას ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების შესახებ, ეს სამი ფუნქცია ძირითადია, ისინი ახასიათებს ყველა ფლდ-ს, რომლებსაც ეგმონგის ჯგუფი აღიარებს.

სამ ამოცანაზე დაფუძნებული ფლდ-ს დეფინიცია პირველად ჩამოაყლიბა ეგმონგის ჯგუფმა 1996 წელს. იდენტური დეფინიციები, რომლებიც ასევე ეფუძნება სამ ძირითად ამოცანას, ინკორპორირებულია ფაგფ-ის მიერ 2003 წლის იელისში გადასინჯულ რეკომენდაციებში და ორ გლობალურ კონვენციაში. მათი სტატუსისა და ისგორიის თავისებურებანი არ იწვევს გაკვირვებას იმის გამო, რომ ზოგიერთ ქვეყანაში ფლდ დანაყოფებს დამატებითი ამოცანები ეკისრებათ. მაგალითად, ზოგი მათგანი აწყობს მონიტგორინგს, თუ რამდენად შეესაბამებიან გარკვეული იურიდიული პირები ფტ/გლბ-ის წესებსა და სტანდარტებს, სხვა დანაყოფებს მინიჭებული აქვთ უფლებამოსილება, დაბლოკონ საექვო ოპერაციები გარკვეული ვადის ფარგლებში. ფაგფ-ის რეკომენდაციები აწყებენ სტანდარტს: ქვეყნებმა უნდა შექმნან ფინანსური დაზვერვა სამი ამოცანით და იქონიონ სხვა დებულებანი, რომლებსაც დამოკიდებულება აქვთ ამ ამოცანების შესრულებასთან და, პირიქით, არ არსებობს საერთაშორისო ნორმა ან სტანდარტი, ფლდ სხვა ფუნქციებსაც რომ ეხებოდეს.

განვიხილოთ ფლდ-ს ისეთი ძირითადი ამოცანა, როგორიც არის ოპერაციების ამსახველი ცნობების მიღება.

§1. ოპერაციების ამსახველი ცნობების მიღება

ახალი ფდ დანაყოფების შექმნის ან არსებულთა ეფექტიანობის ამბლებებისას უნდა განვიხილოთ ძირითადი ფუნქციები, რომლებიც ინფორმაციის ნაკადს იწვევენ. მიმღები ორგანიზაციები და სხვა ფდ-ები გადასცემენ ინფორმაციას მიღებულ ფდ დანაყოფს, რომელიც თავის მხრივ, ანალიზებს მას, და თავისი ანალიზის შედეგებს გადასცემს გამოძიებისა და დენის ორგანოებს, აგრეთვე სხვა დანაყოფებს. ფდ დაგეგმვაში ძალზე საჭიროა, უზრუნველყოთ პირვანდელი ბალანსი. ერთი მხრივ, ფდ დანაყოფისათვის წარსადგენი ინფორმაციის მოცულობასა და, მეორე მხრივ, მისი შენარჩუნებისა და გაანალიზების შესაძლებლობას შორის. ბალანსშიც არსებობს მოთხოვნილება პოლიციაში შემდგომი გამოძიების ან დენისათვის გადასაგზავნი შემთხვევების რაოდენობასა და გამოძიებისა და დენის ორგანოების შესაძლებლობას შორის, და რომ ჯეროვნად გაერკვნენ ამ შემთხვევებში.

ინფორმაციის ეს ნაკადი ერთობ დინამიკურია. რამდენადაც მოხსენებათა რაოდენობა იზრდება, ფდ მომარჯვებული უნდა იყოს იმისათვის, რომ დაამუშაოს მრავალი მოხსენება.

მოხსენების მოვალეობის ძირითად დეფინიციას აქვს ორი ასპექტი: (1) რა პირები და ორგანიზაციები არიან მოვალენი, გაგზავნონ ცნობები, და (2) რა უნდა აცნობონ. სხვა ასპექტები; რომლებიც მხედველობაშია მისაღები, მოიცავს მოხსენებათა ფორმასა და მინაარსს, წესებს, რომლებიც მომხსენებელ ორგანიზაციებს ეხება, და მოხსენებათა ხარისხის გაუმჯობესების საშუალებებს სანქციათა ჩათვლით.

1.1. ვინ უნდა მოახსენოს?

ფინანსური დაწესებულებანი, კერძოდ, ბანკები გრადიციულად საეჭვო და სხვა ოპერაციების შესახებ ცნობების მოხსენების სისგემის ცენტრში იმყოფებიან. მათი მეშვეობით შესრულებულ ოპერაციათა მოცულობა, სხვა ინსტიტუტებიან შედარებით (რომელთა მეშვეობითაც ფული შეიძლება გადაირიცხოს), გალააქცევს მათ ფინანსური ბოროტგამოყენების მთავარ საშიზნედ. ფლდ—ს მიერ მოხსენებათა წყაროების შესახებ მიღებული ცნობები ადასტურებს ამ თვალსაზრისს. ქვეყნებში, რომლებიც განაერციობენ ცნობების გაგზავნას, ფინანსური ინსტიტუტების გარლა მოხსენებათა მნიშვნელოვანი ნაწილი კელაეინლებერად შემოდის ფინანსური ინსტიტუტებისაგან, კერძოდ, ბანკებისაგან.

არაფინანსური ინსტიტუტების მოხსენებებს ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს. რამდენადაც ფინანსური ინსტიტუტები ნერგავენ უფრო სრულყოფილ გექნიკას საეჭვო ოპერაციების აღმოსაჩენად და შესაგყობინებლად, ღამნაშავენი შეიძლება შეეცადონ, რომ სხვა ინსტიტუტები და სპეციალისტები ფულის გასათეთირებლად გამოიყენონ. ამიგომ ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ დაწესებულებებისა და სპეციალისტების მოძებნას და საეჭვო ოპერაციების შესახებ ცნობების დანიშნულებისამებრ გაგზავნას.

ფაგფ-ის წარმატებული რეკომენდაციები ხასიათდება სარეგულირებული ფინანსური დაწესებულებებით დაწყებული იმ დაწესებულებათა ნუსხის გაფართოებით, რომლებსაც ცნობების გაგზავნა ევალებათ.

1990 წლის რეკომენდაციებმა ქვეყნებს მისცა შესაძლებლობა, მოეხდინათ არჩევანი იმ საეჭვო ოპერაციების ამსახველი ცნობების გაგზავნის ფაკულტატურ და სავალდებულო სისგემებს შორის, რომლებიც ფინანსურ ინსტიტუტებს ეხება. ღამაგებით, ქვეყნებმა ითხოვეს განეხილათ ცნობების გაგზავნის უფრო ფართო სისგემის, რომელიც მოიცავდა ფინანსურ ინსტიტუტებსა და სხვა ფინანსურ შუამავლებს.

1996 წლის ცვლილებანი გავრცელდა ყველა ფინანსურ ინსტიტუტსა და სხვა არარეგულირებად შუამავალზე, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო გადამცვლელ პუნქტს.

1999 წელი აღინიშნა საერთაშორისო მოძრაობის დაწყებით მოვალეობათა გასავრცელებლად ფინანსური დაწესებულებებისა და შუამავლების დამატებით სხვა ინსტიტუტებზე. იმავე წელს, მოსკოვში „რვათა ჯგუფის“ მინისტრთა კონფერენციაზე, რომელიც საერთაშორისო გრანსნააციონალური ორგანიზებული დამსამავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებზე მიმდინარეობდა, აღინიშნა, რომ მიჩნგრები „დათანმდნენ, განიხილონ გარკვეულ მოვალეობათა დაწესება იურისგებზე, ბუღალგრებზე, აუდიტორებზე, კომპანიათა შექმნის აგენტებსა და სხვა ფინანსურ შუამავლებზე, ვისაც შეუძლია დაბლოკოს, ან შეიყვანოს ორგანიზებული დამსამავეობის ფული ფინანსურ სისტემაში“.

ფატფ-ის 40 რეკომენდაციაში 2003 წელს შეგანილი ცვლილებები ხორცს ასხამენ „რვათა ჯგუფის“ მიერ მომზადებულ სინციატივას „გეშავი“, რომლის არსი ის არის, რომ გავრცელდეს ფგ/ტდბ ძირითადი, მათ შორის, ცნობები მოხსენებისა და ზოგიერთი კვალიფიკაციის მოთხოვნები „დანიშნული არაფინანსური სახეობების ბიზნესისა და პროფესიების სიაზე, რომლებიც მოიცავენ კაზინოებს, უძრავი ქონების აგენტებს, ძვირფასი ლითონებისა და პაგიოსანი თვლების დილერებს, იურისტებს, ნოგარიუსებს და სხვა დამოუკიდებელ პროფესიონალებსა და ბუღალგრებს, გარკვეულ შემთხვევებში, აგრეთვე გრასტებს და მომსახურების კომპანიების პროვაიდერებს“

12. ფინანსური დაწესებულებანი

ბანკები გახდა პირველი დაწესებულებანი, რომლებზეც საგანგებოდ გავრცელდა მოხსენების მოვალეობანი 1990 წლის თავდაპირველი რეკომენდაციების მიხედვით. არასაბანკო ფინანსური ინსტიტუტებიც ასევე შეიგანეს. მაგრამ

რეკომენდაციებით არ იყო გათვალისწინებული ასეთი ინსტიტუტების სია. ფატფ-ის სამუშაო ჯგუფი შეიქმნა იმისათვის, რომ განესაზღვრა მინიმალური სია არასაბანკო ფინანსური ინსტიტუტების და ნაღდ ფულთან დაკავშირებული სხვა პროფესიებისა, რომლებიც შეიძლებოდა რეკომენდაციების საგანი გამხდარიყო. 1996 წლის რეკომენდაციებით მოხსენებისა და სხვა მოვალეობებით დაიგვირთნენ პრუდენციულ საზედამხედველო რეჟიმს დაქვემდებარებული “ფინანსური ინსტიტუტები”: ბანკები, დამზღვევეები, ფასიანი ქაღალდების დილერები, აგრეთვე ინსტიტუტები, რომლებიც არ წარმოადგენენ ვალუტის გადამცველ პუნქტებს. ისინი ახლაც შეყვანილნი არიან “ფინანსური ინსტიტუტების” სფეროში 2003 წლის რეკომენდაციებით.

აღნიშნული რეკომენდაციებით განიმარტა მოხსენების (აგრეთვე სხვა) მოვალეობანი, გათვალისწინებულ იქნა დეტალიზებული სია, რომელიც მოიცავს “ფინანსურ ინსტიტუტებს”. სიაში შეყვანილი არიან არა მარტო პრუდენციულ ზედამხედველობას დაქვემდებარებული დაწესებულებანი, რომლებიც უძღვებიან დეპოზიტების მიღებას, სესხების გაცემას, დაზღვევაზე ხელმოწერას ან პორტფელის მართვას, არამედ აგრეთვე ინსტიტუტებიც, რომლებიც ახორციელებენ ფულისა და ფასეულობათა გადაცემასთან დაკავშირებულ ფორმალურ და არაფორმალურ მომსახურებას.

13. ბანკები, სადაზღვევო საზოგადოებანი და ფასიანი ქაღალდების კომპანიები

ფულის გათვთრებასთან ბრძოლის ვარიერაჲზე უმთავრესი ყურადღება ეთმობოდა საკრედიტო და საფინანსო დაწესებულებებს – ბანკებს, სადაზღვევო და ფასიანი ქაღალდების კომპანიებს. სპეციალისტები აღიარებდნენ, რომ როდესაც ამ ინსტიტუტებს კრიმინალური საქმიანობით მიღებული შემოსავლების ლეგალიზაციისათვის იყენებენ, მათ ჯანსაღ საქმიანობას და სტაბილურობას შეიძლება, სერიო-

გული საფრთხე შეექმნას, და დაიკარგოს კლიენტთა ნდობა მთლიანად საბანკო სისტემისადმი. ამავე დროს ცხადი იყო, რომ ფინანსური სისტემის დაცვა ფულის გათეთრებისაგან – ისეთი ამოცანაა, რომელიც ვერ გადაწყდება საკრედიტო და საფინანსო დაწესებულებებისა და მათი საბეღამხედველო ორგანოების თანამშრომლობის გარეშე.

პრინციპების დეკლარაცია, რომელიც 1988 წლის დეკემბერში მიიღო ბაზელის საბანკო ბეღამხედველობის კომიტეტმა, წარმოადგენდა მთავარ ნაბიჯს, რათა ბანკები ჩაბმულიყვნენ ფინანსური სისტემის ფულის გასათეთრებლად გამოყენების აღკვეთის საქმეში. რამდენადაც საზოგადოებრიობის ნდობას ბანკებისადმი და მაშასადამე, მათს სტაბილურობას საფრთხეს უქმნიდა არახელსაყრელი საჯაროობა დამნაშავეებთან კავშირების ცალკეული შემთხვევების გამოვლენის გამო, პრინციპების დეკლარაცია სტიმულს ანიჭებდა საბანკო მენეჯმენტს, შემოელო ეფექტიანი პროცესები, რათა უზრუნველყო, რომ ყველა პირი, ვინც ბიზნესს ეწეოდა მის დაწესებულებებში, ჯეროვნად ყოფილიყო იდენტიფიცირებული, რათა ხელი აეღოთ უკანონო ოპერაციებზე და დაემყარებინათ თანამშრომლობა სამართალდამცავ ორგანოებთან.

ფონდების სწრაფი გადაადგილების შესაძლებლობის გამო საბანკო სისტემა ფულის გათეთრების მხრივ განსაკუთრებით ხელსაყრელ ინსტიტუტად ითვლებოდა, სადამღვევო კომპანიები ასევე იქნა იდენტიფიცირებული, როგორც უკანონო ოპერაციების მთავარი სამიზნეები სხვადასხვა მომსახურებისა და ინვესტიციების მოძრაობის უნარის გამო, რომლებიც შეიძლებოდა ფულის წყაროების დასამალად გამოეყენებინათ.

სიცოცხლის დაზღვევას და კერძოდ, ინვესტიციისნიშნებიანი დაზღვევის პროდუქტებს ფულის გამთეთრებელნი, ჩვეულებრივ, უპირატეს მნიშვნელობას ანიჭებენ. მაგრამ ფული შეიძლება გაიწმინდოს დაზღვევის სხვა სახეობათა

გამოყენებითაც. მაგალითად, არალეგალურად შეძენილი ფონდებით შეიძლება იყიდონ აქტივები, რომლებსაც შემდეგ უკვალოდ გააქრობენ, რათა ხელთმქონეს მიენიჭოს შესაძლებლობა, მიიღოს “სუფთა ფული” დამზღვევისაგან. მეგ წილ ქვეყნებს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად დაწესებული აქეთ სიცოცხლის დამზღვევი კომპანიებისათვის მოსხენების მოვალეობანი. ქვეყნებს შეუძლიათ ავრეთვე განიხილონ ფგ/გდბ-ის ილენგური მოთხოვნების სხვა გიპის სადამზღვევო კონტრაქტებზე დაკისრების შესაძლებლობა. სადამზღვევო შუამავალნი დიდ როლს ასრულებენ სადამზღვევო კომპანიებისათვის კლიენტების ძიებასა და მათი სახელთ ოპერაციების მოწყობაში.

ამ მიზნით სადამზღვევო შუამავლების მიმართ, ფაგფ-ის რეკომენდაციების შესაბამისად გამოიყენება იგივე პრინციპები, რაც შუამავლების მიმართ.

ფინანსური ინსტიტუტების გართულების კვალობაზე იყენებენ ახალ “შემოქმედებითს” გებებს, თუ როგორ დამალონ უკანონოდ შეძენილი შემოსავლის წყაროები: ფასიან ქალაღებზე გაყიდული საინვესტიციო პროდუქტები, საინვესტიციო ფირმები, რომლებიც განსაკუთრებით არიან დაინტერესებულინი ფულის გათეთრებით, და ისინი, ვისაც სურთ დაფარონ არალეგალურად შეძენილი შემოსავლების წარმოშობა ან გამოიყენონ ისინი გრძელვადიანი ინვესტიციების შესაქმნელად. არსებობს ფასიანი ქალაღების მრავალი გიპი და საინვესტიციო კომპანიებიც შემოსავლის ლეგალიზაციის ნაირნაირ ხერხებს მიმართავენ. მაგალითად, ინტერნეტ-ანგარიშებზე გახსნილი საბროკერო ანგარიშები გამოიყენება ფულის გასათეთრებლად, რადგან ისინი მწირ ინფორმაციას გასცემენ კლიენტებთან პირისპირ კონტაქტის დროს ან რეგისტრირებულთა ილენგურობის დასამოწმებლად.

ბევრ ქვეყანაში ფინანსური ჯგუფები მისღვევენ საბანკო საქმეს, ფასიან ქალაღებს, სადამზღვევო ბიზნესს. სწორედ

ეს ვახლა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იმ ჯგუფებისათვის, რომლებსაც სურთ შეესაბამებოდნენ ფუტგლბის მოთხოვნებს ფინანსურ სექტორებში.

14. არაფინანსური ბიზნესის სახეობანი და პროფესიები

ფაგფის 2003 წლის რეკომენდაციებით მოხსენების მოვალეობა, ფინანსური ინსტიტუტების ვარდა, ვავრცელდა ავრეთვე სამორინებებზე (კაზინოებზე), უძრავი ქონების აგენტებზე, ძვირფასი ლითონებისა და ჰაგიოსანი თელების დილერებზე. იურისტებზე, ნოგარიუსებზე, სხვა დამოუკიდებელ პროფესიონალებზე და ბულაღრებზე. ბიზნესისა და პროფესიების ფართო ნუსხის ჩართვას მოხსენების მოვალეობათა სფეროში შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ფდ დანაყოფების მიერ ისეთ მოხსენებათა მიღება, რომლებიც ძლიერ განსხვავდება ფინანსური ინსტიტუტების მიერ წარდგენისაგან. ასეთ მოხსენებათა ანალიზმა შეიძლება მოითხოვოს ჩვევები, რომლებიც არ აღმოაჩნდება ბევრ ფდლ-ს. უფრო მეტიც, მრავალ ქვეყანაში ეს სექტორები არ წარმოადგენენ ისეთ საგულდაგულო ზედამხედველობის ობიექტებს, როგორც ფინანსური სექტორის გრადიციული დაწესებულებანი (კერძოდ, ბანკები). ამის შედეგად საჭირო ხდება მნიშვნელოვანი ძალისხმევა, რათა მივალწით ინფორმაციის მიწოდების ჯეროვან დონეს, როგორც რაოდენობის, ისე ხარისხის მხრივ.

15. კაზინოები

კაზინო - ეს არის უაღრესად ხელსაყრელი ადგილი უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისათვის, რადგან აზარტულ თამაშებში ჩართულია მნიშვნელოვანი რაოდენობის ნალდი ფული. ბევრი კაზინო თავის კლიენტებს ფინანსური მომსახურების ფართო არჩევანს სთავაზობს. კაზინოები უაღრესად მიმზიდველია ორგანიზებული კრიმინალური ჯგუფებისათვის, ვინაიდან, თუ კონგროლი დაუწესეს კაზინოებს,

შეუძლიათ წარმატებით გამოიყენონ ისინი კრიმინალური საქმიანობის შენიღბვისათვის. მკაცრ წესებს შეუძლია შეამციროს ეს რისკები.

ფაგფ-ის 40 რეკომენდაციის 24-ე წესი იუწყება: “დაწესებული არაფინანსური საწარმოებისა და გარკვეული პროფესიების პირების მიმართ უნდა გამოვიყენოთ შემდეგი საკონტროლო და საბედაშედეგლო ღონისძიებანი:

კაზინოები დაექვემდებაროს ყოველმხრივ კონტროლს და ბედაშედეგლობას, რომლებიც უზრუნველყოფენ ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის საჭირო ღონისძიებების ეფექტიან გამოყენებას; კაზინოების საქმიანობა ლიცენზირებული უნდა იყოს;

კომპეტენცურმა ორგანოებმა უნდა მიიღონ საჭირო სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები, რათა არ დაუშვან დამნაშავეების ან მათი დამქაშების მნიშვნელოვანი ან საკონტროლო წილობრივი მონაწილეობა, ამ უკანასკნელთა მიერ კაზინოებში ხელმძღვანელი თანამდებობების ან ოპერატორთა ადგილების დაკავება;

კომპეტენცურმა ორგანოებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ კაზინოების მიმართ ხორციელდებოდეს ეფექტიანი ბედაშედეგლობა ფულის ლეგალიზაციასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის მოთხოვნების შესრულების მიზნით”.

16. უძრავი ქონების აგენტები და ძვირფასი ლითონებისა და პატიოსანი თვლების დილერები

უძრავი ქონება და ძვირადღირებული საგნები, როგორც არის, მაგალითად, ოქროს ზოდები და ძვირფასი ლითონები. პატიოსანი თვლები, ხელსაყრელ შესაძლებლობებს ანიჭებენ ფულის გათეთრების მსურველთ. უძრავი ქონების შესყიდვა უკანონო შემოსავლების ინვესტირებისა და ფლობის ცნობილი ფორმაა. ძვირფასი ლითონები და პატიოსანი თვლები შეიძლება გამოიყენონ ისევე, როგორც უკანონო

შემოსავლების ერთი ქვეყნიდან მეორეში გრანსპორტირების საშუალებანი.

ფაგფ-ის 2003 წლის რეკომენდაციებში უძრავი ქონების აგენტები, ძვირფასი ლითონებისა და პაგიოსანი თვლების დილერები მიკუთვნებული არიან იმ არაფინანსურ პროფესიებს, რომლებზეც ვრცელდება მოთხოვნა, დანიშნულებისამებრ მოახსენონ საეჭვო ოპერაციების დადგენილი ზღვარის – 15000 აშშ დოლ/ევროს გადამეტებით. ფულის გასათეთრებლად გამოყენებისაგან ფინანსური სისტემის დაცვის ევროსაბჭოს მეორე დირექტივა მოიცავს ამ კატეგორიის პროფესიათა ფართო სიას, რომლებსაც იგი აღწერს ისეთი ძვირადღირებული საქონლის დილერებად, როგორც არის პაგიოსანი თვლები ან ძვირფასი ლითონები, ხელოვნების ნაწარმოებები, აუქციონერები - სადაც არ უნდა განხორციელდეს საფასურის ნაღდი ფულით გადახდა 15000 ევროთი და მეტი თანხით.

ეს ღეფინიცია შეიძლება შეიყავდეს ავტომობილების (მათ შორის, ნახმარის) დილერებს ან ანგიკეარული ნივთებით მოვაჭრეებს, რომელთა საქმიანობაც მეტწილად დაურეგულირებელი რჩება. რამდენადაც ეს პროფესიები არ არის რეგულირებით ან ზედამხედველობით მოცული, მათი შეგანა ცნობების გაგზავნის მოთხოვნების სფეროში აქტუალურს ხდის იმ საკითხს, თუ რომელ სააგენტოს ეკისრება პასუხისმგებლობა ფგ/გდბ-ის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობისათვის. იმ საზედამხედველო სააგენტოს არჩევის მიუხედავად, რომელიც ადეკვატურ მოხსენებას უზრუნველყოფს, ასეთი პროფესიების დაუფლება გარკვეულ დამატებით ძალისხმევას მოითხოვს.

1.7. იურისტები, ნოტარიუსები, სხვა დამოუკიდებელი პროფესიები და ბუღალტრები

გრანსპორტირების და მომსახურების კომპანიების პროვაიდერებთან ერთად იურისტები, ნოტარიუსები და ბუღალტრები

არიან “გუმაგები:” თავიანთი საქმიანობის ბუნების გამო, მათ შეუძლიათ აღმოაჩინონ ისეთი სამართლებრივი ფორმების განზრახ გამოყენება უელის გასათეთრებლად, როგორც არის გრასგები და კორპორაციული საშუალებანი. მართლაც, დამნაშავეებს შეუძლიათ ისარგებლონ პროფესიონალთა მომსახურებით დახმარების მისაღებად არალეგალური ოპერაციების მოწყობაში, რომლებიც ძნელია აღმოაჩინო ან გამოიყენო, მაგალითად, კლიენგისათვის გადაცემული იურისგის ანგარიში, როგორც საბანკო სისგემაში არალეგალური ფონდების წარდგენის საშუალება. შეზღუდულ ხარისხს, რომლითაც ეს პროფესიონალები შეიძლება საჭირო გახდნენ არალეგალური დამოუკიდებელი საქმიანობის შესახებ ცნობების გასაგზავნად, აბრკოლებს მგკიცედ უეხმოკიდებული აზრი, რომ იურისგები შებორკილნი არიან კონფიდენციალურობის ან კლიენგისადმი ლოიალურობის წესებით, რაც ძნელად ერგება მოთხოვნას საეჭვო ოპერაციების შეგყობინების შესახებ. საერთაშორისო ძალისხმეეას, რომელიც მიზნად ისახავდა, დაეეალდებულებინა იურისგები, შეგყობინების გაგზავნაში, არ მოჰყოლია რაიმე ხელშესახები შედეგი.

ფაგფ-ის 2003 წლის რეკომენდაციების მიღებამდე ეეროსაბჭოს შეესებულმა დირექტივამ უკვე მოსთხოვა ეეროსაბჭოს წევრ ქვეყნებს, გაეერცელებინათ შეგყობინების ვალდებულება ზოგიერთ სამართლებრივ პროფესიაზე: ისინი წარუდგენდნენ ცნობებს, როდესაც გარკვეულ ოპერაციებში მონაწილეობენ, ეხმარებიან რა თავიანთ კლიენგებს, ანდა, როდესაც მოქმედებენ თავიანთი კლიენგების სახელით ფინანსურ ან უძრავი ქონების ოპერაციებში.

გაავრცელა რა ცნობების გაგზავნის მოვალეობა იურისგებსა და ნოგარიუსებზე, ფაგფ-მა შეზღუდა საქმიანობის სფერო. რომელიც შეიძლება შეუქლებოდეს ცნობებში.

იურისგებმა, ნოგარიუსებმა, სხვა დამოუკიდებელმა პროფესიონალებმა და ბუღალგრებმა უნდა წარუდგინონ

მოხსენებანი საექვო ოპერაციების შესახებ. მხოლოდ მაშინ, როდესაც კლიენტის სახელით ან კლიენტისათვის მოქმედებენ, ისინი ჩაბმული არიან ფინანსურ ოპერაციაში, რომელიც განეკუთვნება საქმიანობის შემდეგ სახეობებს: “უძრავი ქონების ყიდვა ან გაყიდვა, კლიენტის ფულის ან სხვა აქტივების მართვა, ბანკის, დანაბოგის ან ფასიანი ქაღალდების ანგარიშების მართვა, ანაბრების ორგანიზაცია კომპანიების შექმნის, ფუნქციონირების ან მართვისათვის და შექმნა, ფუნქციონირება ან მართვა იურიდიული პირების ან წარმონაქმნების მიერ საქმიანი საწარმოების ყიდვა-გაყიდვისას”.

როგორც “საკონსულტაციო ცნობარშია” ნათქვამი, არსებითად, დამოუკიდებელი სამართლებრივი პროფესიონალი ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლაში არის ჩაბმული, როდესაც იგი მისდევს ბიზნესს, განსაკუთრებით, უკანონო ფინანსური ოპერაციებისადმი მიდრეკილს.

ბევრმა იურისტთა ასოციაციამ და იურისტთა საერთაშორისო ჯგუფმა გამოხატა თავისი განსაკუთრებული დამოკიდებულება მათზე იმ მოთხოვნის გაერცელებისადმი, რომ დანიშნულებისამებრ გაგზავნონ ცნობები შემოსავლების ლეგალიზაციის შესახებ; ზოგიერთ ქვეყანაში ამ ინიციატივის განხორციელების ცდა დიდ სიძნელეებს წააწყდა.

ორ ქვეყანაში, მონაკოსა და კანადაში, ცნობების გაგზავნის მოვალეობის აგორჩეებზე (ალეოკაგებზე) გაერცელების ცდები წარმატებით ცნეს საცილობლად.

მიუხედავად იმისა, რომ მთელ რიგ ქვეყნებში იურისტებს ევალებათ ცნობების გაგზავნა, ეს მოვალეობა უნდა ითვალისწინებდეს კონკრეტული ქვეყნის იურიდიული სიგუაიის სპეციფიკას.

გაერთიანებულ სამეფოში ცნობების გაგზავნის მოვალეობა ეხება მხოლოდ და მხოლოდ პრივილეგირებულ ინფორმაციას.

სლოვენიაში ეს მოვალეობა შეზღუდულია გარკვეული

მოქმედებით. რომელსაც იურისგები და სხვა პროფესიონალები ასრულებენ თავიანთი კლიენტების სახელით; ბელგიაში მოვალეობა ასევე შეზღუდულია მოქმედებით, რომელსაც იურისგები თავიანთი კლიენტის სახელით ასრულებენ (როგორც დადგენილია ევროსაბჭოს გადასინჯულ დირექტივებში) და გარემოებებით, რომელთა დადგომისას, ცნობები უნდა წარადგინონ უფრო შეზღუდულად, ვიდრე ფინანსური პროფესიებისათვის, უფრო მეტიც, იურისგები თავიანთი ცნობებს წარუდგენენ ასოციაციის მეთაურს, რომელიც გადასცემს მას ფინანსური დაზვერვის სამმართველოს, თუ სამართლებრივი პირობები, რომლებიც ცნობის გაგზავნას მოითხოვენ, იძლევიან ამის შესაძლებლობას.

ავსტრალიაში სოლისიგორთა მიერ ცნობების გაგზავნის მოვალეობა შეზღუდულია დადგენილ თანხას (AUS 10000 დოლ.) გადამეგებული ნაღდი ფულის ოპერაციებით, რომლებშიც ისინი მხარეს წარმოადგენენ.

თუმცა, პროფესიონალთა მიერ საეჭვო ოპერაციების შესახებ მომზადებული ცნობების რიცხვი ვერ იქნება უფრო მეტი, თუ ფინანსური ინსტიტუტების მიერ მომზადებულ ცნობების რიცხვს შევადარებთ, ისინი შეიძლება განსხვავებული ხასიათისა იყოს და მოითხოვოს მნიშვნელოვანი მრავალმხრივი გამოცდილება მათს გასაანალიზებლად.

1.8. გრასტები და კომპანიების მომსახურე პროვაიდერები

გრასტები (ბინდობილობით შესასრულებელ ოპერაციებზე დასპეციალებული კომპანიები) და კომპანიები, რომლებიც კლიენტს სხვადასხვა სახეობის მომსახურებას სთავაზობენ, ასევე მოცული არიან ფაგფ-ის ცნობების ახალი სტანდარტით. ისინი მოიცავენ პირებს, სხვა მხრივ რომ ეხებათ ფაგფ-ის რეკომენდაციები და მესამე პირებს რომ უწევენ მომსახურებას – ასრულებენ იურიდიული პირის შექმნის აგენტის, კომპანიის დირექტორის ან მდივნის, ურთიერთობის პარტნიორის ფუნქციებს ან ანალოგიური

პოზიციები უკავიათ სხვა იურიდიულ პირთა მიმართ, რომლებიც იძლევიან დარეგისტრირებულ ოფისს, ბიზნესის წარმოების ან შენობის მისამართს, მოქმედებენ ნდობით აღჭურვილ პირად და მეორე პირის დანიშნულ აქციების ხელთმქონედ.

19. სხვადასხვა

ზოგიერთ ქვეყანას დაწესებული აქვს მოვალეობა, გაგზავნონ ცნობები საერთაშორისო სტანდარტების გადამეგებით. მაგალითად, სამხრეთ აფრიკაში, თუმცა, მხოლოდ დანიშნულ ინსტიტუტებს შეუძლიათ მოახსენონ დადგენილ თანხაზე მეტი ოდენობის შესახებ. ნებისმიერი პირი, რომელიც სათავეში უდგას ფირმას, მართავს მას ან აყვანილია სამუშაოზე (დაქირავებულია), ვალდებულია, დანიშნულები-სამებრ მოახსენოს საეჭვო ოპერაციების შესახებ. კოლუმბიაში ცნობების შეგყობინების მოვალეობა და სხვა ანალოგიური მოვალეობანი გაფართოებულია იურიდიული პირებისათვის და საგარეო ვაჭრობასაც მოიცავს.

1.10. რა უნდა მოვახსენოთ?

ოპერაციების შესახებ მოხსენების საერთაშორისო სტანდარტი დროთა განმავლობაში შეიცვალა. XX საუკუნის 80-იანი წლების დამლევეს – 90-ის დამლევეს ხანგრძლივი დისკუსია მიმდინარეობდა იმის შესახებ, დაწესებულიებმა უნდა მოახსენონ დადგენილ თანხას გადამეგებული ყველა ოპერაციის შესახებ, თუ – მხოლოდ იმ ოპერაციებზე, რომლებიც საეჭვოდ გამოიყურება და შესაძლოა, კრიმინალურ საქმიანობასთან იყოს დაკავშირებული. ფაგფ-ის პირველი რეკომენდაციებით, რომლებიც 1990 წელს გამოუშვეს, დადგინდა: ქვეყნები უნდა დარწმუნდნენ, რომ ფინანსური დაწესებულებანი უაღრესად ღიდ ყურადღებას უთმობენ საეჭვო ოპერაციებს, იძიებენ მათ მიზეზებს და აცნობებენ ამის შესახებ შედამხედველო-

ბის ორგანოებს, აუდიტორებს და სამართალდამცველ სააგენტოებს; მაგრამ არ არსებობს სტანდარტი, რომელიც მოითხოვს დაწესებულ თანხას გადამეტებული ყველა ოპერაციის შეტყობინების ცენტრალური სააგენტოსათვის. ფაგფ-ის მიერ გადასინჯული წესების მიღების შემდეგ (1996 წწ.) საეჭვო ოპერაციების მოხსენება დაწესდა საერთაშორისო დონეზე. ზოგიერთ ქვეყანაში, მათ შორის. აშშ-ში, ფინანსური დაწესებულების მოვალეობა – შეატყობინოს „საეჭვო საქმიანობის შესახებ“, უფრო პრიორიტეტულია, ვიდრე მოხსენება „საეჭვო ოპერაციების შესახებ“ გამოთქმა „საეჭვო საქმიანობა“ გაცილებით უფრო უართოა, ვინაიდან მოიცავს საეჭვო ოპერაციებსაც და სხვა გარემოებებსაც, რომლებიც კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობას მოწმობენ.

1.11. მოხსენებანი საეჭვო ოპერაციების შესახებ

არსებობს საეჭვო ოპერაციების შესახებ მოხსენების მოვალეობის ორი ასპექტი. პირველი მათგანის არსია დეფინიცია “საეჭვო სახსრები”, “დაგმობის დონეს” რომ განსაზღვრავენ, რომელიც დამახასიათებელია გარკვეული ოპერაციისათვის და იძლევა შესაძლებლობას, გაიგზავნოს მოხსენება “საეჭვო” გარემოების შესახებ. მეორე ასპექტია სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დიაპაზონი, ეჭვები, რომლებიც მოხსენების სავალდებულო ხასიათს განაპირობებენ.

ფაგფ-ის 13 რეკომენდაცია იმოწმებს ფონდებს, რომლებიც “სისხლისსამართლებრივი საქმიანობით მიღებულ შემოსავალს” წარმოადგენენ. ზოგიერთი ეროვნული კანონმდებლობა ოდნავ შეცვლილ სტანდარტს იყენებს.

აუცილებელია ხაზგასმით აღინიშნოს, რომ მომხსენებელი ორგანიზაციების ფუნქციებს არ განეკუთვნება საეჭვო ოპერაციების გამოძიება შეგროვილი ფაქტების დამატებით, საჭიროა დადგინდეს, რომ ოპერაცია მართლაც საეჭვოა.

ფულ პრაქტიკის შესაბამისად მოხსენებათა უმრავლესობა არ არის დაკავშირებული სისხლისსამართლებრივ საქმიანობასთან.

1.12. რა არის ეჭვი?

ეჭვი არის გონებაჭერეგითი დასკვნა, რომელიც მომხსენებელ დაწესებულებას გამოაქვს ყველა ფაქტის განხილვის შემდეგ. საეჭვო ოპერაციის განსაზღვრებაში სიცხადის მოთხოვნას ძალზე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ქვეყნებში, სადაც მოხსენების მოთხოვნისადმი შესაბამისი დარღვევისათვის სისხლის სამართლის სანქციებია დაწესებული.

ბევრ ქვეყანაში სამართალი მოითხოვს „საეჭვო“ ოპერაციების მოხსენებას, მაგრამ არ განსაზღვრავს გერმინს „საეჭვო“. გერმინებს „საეჭვო“ და „ეჭვი“ აქვთ მნიშვნელობათა ფართო დიაპაზონი, რომლებიც შეიძლება მოიცავდნენ სიგუაციებს დაბალი „სიცხადის ბლურბლით“. მაგალითად, ინგლისისა და შოტლანდიის კანონებში აღნიშნულია, რომ სიგუის უბრალო მნიშვნელობა შეიცავს იდეას, „წარმოიდგინო რაღაც უმტკიცებულებოდ ან მწირი მტკიცებულებით“.

აშშ-ში გერმინი „ეჭვი“ განისაზღვრება როგორც „რაღაც ცუდის წარმოდგენა ან შიში მისი არსებობისა, რომელიც ეფუძნება მხოლოდ სუსტ ვარაუდს გარკვეული მტკიცებულებების უქონლად“, ან ასეთის არარსებობა. საფრანგეთში გერმინს „soupçonnet“ ასევე აქვს რამდენიმე მნიშვნელობა, მაგალითად, მცირედი მოწმეობა – „უბრალო ვარაუდი, ამრი, შეხედულება ან ჰიპოთეზა თუ ინგუიცია, გუმანი.“ თუმცა, ამ განსაზღვრებებს არა აქვთ სამართლის ძალა, ისინი ნათლად მოწმობენ, რომ გერმინებს „საეჭვო“ და „ეჭვი“ შეიძლება სხვადასხვა მნიშვნელობა ჰქონდეთ. (სხვათა შორის, სულხან-საბა ორბელიანი „ეჭვს“ ასე განმარტავს: „ეჭვი არს არა მართლიადი, არამედ საცილობელად გონების საგონებლობით ჰგონებოდეს რასაცა“).

სულ უფრო ფართო სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან დისკრეციას ანიჭებს მომხსენებელ პირს: მოახსენოს თუ არა თავის ცნობებში ოპერაციის შესახებ. ეს დისკრეცია ესადაგება იმ აზრს, თუ რა საექვო ოპერაციები უნდა განახორციელოს ფინანსური დაწესებულებების შტაგმა მათი უნარის, გამოცდილებისა და ცოდნის საფუძველზე. არა მარტო მომხსენებელი ორგანიზაციები არიან მიდრეკილნი, გაზარდონ ფულ-ს მიერ მიღებული საექვო ოპერაციების ამსახველი მოხსენებების რაოდენობა: ეს კი დამატებით სიძნელეებს უქმნის ფულ-ს, რომელსაც ესაჭიროება მეტი შტაგი და სხვა რესურსები (ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის ჩათვლით), რათა გააანალიზოს მოხსენებანი.

ზოგიერთი ქვეყანა შეეცადა, სიცხადე შეეგანა „ექვის“ მნიშვნელობაში და სამართლიანად მოითხოვდა, რომ დაფუძნებული ყოფილიყო ფაქტობრივ დაკვირვებაზე.

მთელ რიგ ქვეყნებში გაურბიან ტერმინ „ექვის“ და მისი ვარიანტების გამოყენებას სამართალში და ცდილობენ, იხელმძღვანელონ უფრო ობიექტური კრიტერიუმებით, ანდა, საერთოდ არ ხმარობენ ტერმინ „საექვოს“ და მის ნაცვლად იყენებენ „უჩვეულო ოპერაციების“ ცნებას.

საერთოდ, ფაგფ-ის 2003 წლის რეკომენდაციებით ყოველ ქვეყანას ენიჭება შესაძლებლობა, განსაზღვროს ექვის ზუსტი ბუნება, რომელიც მომხსენებელ მოვალეობაზეა გამიზნული. 13 რეკომენდაცია იმოწმებს ფინანსურ ინსტიტუტს, რომელიც „ექვობს ან აქვს გონივრული საფუძველი იქონიოს ექვი“, რომ ფონდები სისხლისსამართლებრივ საქმიანობას განეკუთვნება. იმ დროს, როდესაც მოვალეობის შესრულების წესი ყველა ქვეყანაში იცვლება და განსხვავდება, ბუნებრივია, რომ ფინანსური და სხვა მომხსენებელი ორგანიზაციები ხელმძღვანელობენ სტანდარტით – „ვიცი ჩემი კლიენტი“, რომელიც საუკეთესო პოზიციას საექვო თუ უჩვეულო ოპერაციების გამოსაველნად.

1.13. რას წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი საქმიანობა მოხსენების მიზნებისათვის?

მოხსენების მოვალეობით ძირითად შინაარსს, როგორც ფაქტის 1996 წლის რეკომენდაციებშია აღნიშნული, წარმოადგენს ფულ უზრუნველყოფა იმ ოპერაციების ამსახველი ინფორმაციით, რომლებიც მოიცავენ ფონდებს, სისხლისსამართლებრივი საქმიანობის წყაროებიდან რომ შეიძლება ფინანსდებოდნენ. გაითქვამა “სისხლისსამართლებრივი საქმიანობა” მეორდება 2003 წლის რეკომენდაციებში. პრაქტიკულად სისხლის სამართლის დანაშაულობათა დიაპაზონი, რომელიც “სისხლისსამართლებრივი საქმიანობას” შეადგენს და ამით განაპირობებს შესაბამისი ოპერაციის შესახებ მოხსენების მოვალეობას, სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა. თუმცა, ბევრი განსაზღვრავს მოვალეობას ფულის წმენდის („გათეთრების“) დამოწმებით. სხვები სხვაგვარ მიდგომას იყენებენ.

მაგალითად, ბელგიაში, სადაც პრედიკატული დანაშაულობანი განსაზღვრება ყველა დანაშაულის ძალზე ფართო დამოწმებით, მოხსენების მოვალეობა შეზღუდულია შემოსხვევებით, როცა ფონდები ეჭვმიტანილია შეზღუდული რაოდენობის დანაშაულობათა ჩადენაში.

ფაქტი შეეცადა 2003 წლის რეკომენდაციებით უზრუნველყო ამ მხრივ შემდგომი დაცვა. ახალი რეკომენდაციები (13) და მათი განმარტებითი შენიშვნები განსაზღვრავენ სტანდარტულ მოვალეობას, მოხსენებისას დამოწმონ ფულის გათეთრების კრიმინალიზაციაში პრედიკატულ დანაშაულობათა განსაზღვრების სტანდარტი, რომელსაც რეკომენდაცია (1) შეიცავს. კრიმინალიზაციის სტანდარტი, თავის მხრივ, ემყარება ვენის (1988) და პალერმოს კონვენციებს. ვენის კონვენცია იმოწმებს მხოლოდ ნარკოტიკებთან დაკავშირებულ დანაშაულობებს (პრედიკატულ დანაშაულობებს), მაგრამ ახლახან პალერმოს კონვენციამ დააღვინა ზოგადი პრინციპი: პრედიკატული დანაშაულობებიც უნდა შეიცავდნენ “პრედიკატულ დანაშაულობათა ფართო დიაპაზონს” და ყველა “სე-

რიოზულ დანაშაულს”. რომელსაც კონვენცია განსაზღვრავს როგორც დანაშაულის შემადგენელ ქვევას და ისჯება თავი-სუფლების აღკვეთით, სულ ცოგა, ოთხი წლის ვადით.

1.14. მოხსენებანი, რომლებიც გეროროიზმის დაფინანსებას განეკუთვნება

ფულის გათეთრებაში ეჭვიმგანილი ოპერაციების შესახებ მოხსენების დამაგებით, ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ მოცემული ორგანიზაციები მოახსენებდნენ გეროროიზმთან დაკავშირებით გაჩენილი ეჭვის შემთხვევებში. ეს ახალი სგანდარგი დადგინდა 2001 წელს, როცა მიიღეს სპეციალური რეკომენდაცია გეროროიზმის დაფინანსების შესახებ.

მეგმა წილმა ქვეყნებმა მიიღეს ეს სგანდარგი და შეაფეს იგი წესით, რომელიც შეიცავს მოხსენების მოვალეობას. ზოგ ქვეყნებში ასეთი რამ შეიძლება არ იყოს უბრალო დამაგება. ეს ის შემთხვევა იქნებოდა, როცა მოხსენების მოვალეობა ჩამოყალიბდებოდა საკმაოდ ზოგადი გერმინებით, მაგალითად, იქ, სადაც ეს ეხება ნებისმიერ კრიმინალურ საქმიანობასა და გეროროიზმის დაფინანსებაში ეჭვიმგანილ ოპერაციებს, რაც მოცემულ ქვეყანაში დანაშაულად ითვლება. პირიქით, ფულის გათეთრებისა და გეროროიზმის დაფინანსების ოპერაცია არალეგალურია არა ფონდების კრიმინალური წარმოშობის, არამედ იმ კრიმინალური განზრახვის გამო, რომლითაც ისინი ჩაიღინეს. სწავლება შეიძლება საჭირო იყოს იმისათვის, რომ მოხსენებელმა ორგანიზაციებმა აღმოაჩინონ ასეთი ოპერაციები, რომლებიც ხშირად „ნორმალურად” გამოიყურება, გარდა ერთისა – მათი უკანონო მიზნისა.

1.15. მოხსენებანი მსხვილი ფინანსური ოპერაციების შესახებ

ქვეყნებში, სადაც მოქმედებს დანაშაულებრივი შემოსავლების ლეგალიზაციის თავიდან აცილების სისგემა, რო-

მელიც მსხვილი ფინანსური ოპერაციების ანალიზს ემყარება, დანერვილია სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის ნიშნების აღმოჩენის სგანდარგი. მოხსენებანი მსხვილი ოპერაციების შესახებ ზოგ ქვეყანაში ფასობს აგრეთვე, როგორც დამატებითი ინფორმაციის წყარო და როგორც “ფულის კვალის” რეკონსტრუქციის საშუალება იმ შემთხვევაში, როცა საექვო საქმიანობა აღმოჩენილია და სისხლისსამართლებრივი დენა დაწყებულია.

ზოგიერთმა ქვეყანამ დანერვა ასეთი სისგემა. აშშ-ში ფინანსურმა ინსტიტუტებმა 10 ათას დოლარზე მეგი ოდენობის ყველა ოპერაციის შესახებ უნდა მოახსენონ ცენგრალურ ოფისს, რომელსაც FinCEN-ი აკონგროლებს. ასეთივე სისგემაა დანერვილი კანადაში, ანალოგიური მოვალეობა არსებობს ავსტრალიაში.

აღნიშნული სისგემები განაპირობებენ მომხსენებელთა სიმრავლეს და მოითხოვენ რთულ კომპიუტერულ მოწყობილობას. აშშ-ში 2002 საგადასახადო წელს სავალუგო ოპერაციების შესახებ 12 მილიონ მოხსენებაზე მეგი ვაკეთდა.

1.16. მოხსენებანი ვალუგისა და თავდაცვითი დოკუმენტების შემცველთა გადაადგილების ოპერაციების შესახებ

საერთაშორისო ინსტრუმენტების მზარდი რაოდენობა სგიმულს ანიჭებს ქვეყნებს, დანერგონ ვალუგის სასაზღვრო მოძრაობის შესახებ მოხსენების სისგემა. ფატფ-ის 19 რეკომენდაციაში აღნიშნულია, რომ “ქვეყნებმა უნდა განიხილონ საკითხი, რამდენად შესაძლებელია ზომების მიღება ვალუგის ფიზიკური სასაზღვრო გრანსპორგირებისა და საბრუნავი დოკუმენტების შემცველებისადმი მონიგორინგის განხორციელებისათვის მკაცრი წესების შესაბამისად, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს ინფორმაციის ჯეროვანი გამოყენება, ისე რომ არ დაირღვეს კაპიგალის მოძრაობის თავისუფლება”

პალერმოს კონვენცია შეიცავს იდენგურ მოთხოვნებს

ხსენებულ ღონისძიებათა მიღების შესაძლებლობის განხილვის შესახებ. გაეროს კონვენცია კორუფციის წინააღმდეგ ასევე შეიცავს მსგავს დებულებას. იგი დასძენს, რომ “ასეთი ღონისძიებანი შეიძლება შეიცაედნენ მოთხოვნებს, რომ ინდივიდულები და ბიზნესი მოახსენებენ დიდი რაოდენობის ჩეკებისა და საბრუნავი დოკუმენტების სასაზღვრო გადაზიდვის შესახებ”.

მაგალითად, ჩეხეთის რესპუბლიკაში საბაჟო ორგანიზებმა უნდა მოახსენონ ფდ დანაყოფებს, როდესაც თავიანთი მოვალეობის შესრულებისას აღმოაჩენენ 350 000 ჩეხურ კრონაზე მეტი (დაახლოებით 13 000 აშშ დოლარი) თანხის გრანსპორტირებულ ბანკოტებს, მონეტებს, ჩეკებს, საგზაო ჩეკებს.

1.17. წესები, რომლებიც მომხსენებულ ორგანიზაციებს ეხება.

ინფორმაციის კონფიდენციალურობა.

თანამდებობის პირები და მთლიანად ფინანსური ინსტიტუტების შტაგი ექვემდებარებიან მოვალეობას არ გაამხილონ კლიენტთან დაკავშირებული ინფორმაცია, რომელიც მათ შეიძინეს თავიანთი ბიზნესის შედეგად. ასეთი მოვალეობა ჩვეულებრივ ფასდება, როგორც კონგრაქტის დადების თავისთავად ცხადი პირობა ფინანსურ ინსტიტუტსა და მის კლიენტს შორის. ზოგიერთ ქვეყანაში დისკრეციის ამ მოვალეობის დამატებით კანონები აწესებენ საიდუმლოების მოვალეობას, რომლის დარღვევასაც შეიძლება მოჰყვეს სისხლის სამართლის სასჯელი.

სხვა კანონებს, რომლებიც ბევრ ქვეყანაშია მიღებული, შეუძლიათ გააძლიერონ კლიენტის თაობაზე არსებული ინფორმაციის დაცვა. ეს კანონები ხშირად უკრძალავს ფინანსურ ინსტიტუტებს თავისი კლიენტისა და იმ გარემოებათა შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებას, რომლებიც მათ შეუძლიათ გადასცენ მესამე მხარეს.

ფინანსურ დაწესებულებათა ასეთი შემლუღვა უნდა დაეძლიოს, რათა დაუბრკოლებლად იმოქმედოს ფულის გათეთრების შესახებ მოხსენების სისტემამ. ეს, ჩვეულებრივ, კეთდება მოხსენების მოვალეობის დამწესებელ კანონებში სპეციალურ დებულებათა მიღების გზით.

ფაგფ-ის 2003 წლის რეკომენდაციები შეიცავენ ზოგად დებულებას, რომ “ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ, რათა ფინანსური ინსტიტუტების საილუმლო კანონები არ აბრკოლებდნენ ფაგფ-ის რეკომენდაციების შესრულებას.” მოხსენების მოვალეობის გავრცელება ზოგიერთ არაფინანსურ პროფესიაზე როგორც “რეათა ჯგუფის” მხარის ინიციატივის შესრულების ნაწილისა, აყენებს ძნელ კითხვებს, რომლებიც ეხება კლიენტზე არსებული ცნობების გაუთქმელობას პროფესიებში, სადაც კონფიდენციალურობის მოთხოვნა გრადიციულად ძალზე მკაცრია.

§2. ცნობების ანალიზი

ძირითადი ფუნქციების მეორე ელემენტი, როგორც ეგმონგის ჯგუფმა განსაზღვრა, არის იურიდიული პირებისაგან მიღებული ცნობების ანალიზი. ანალიზის მიზანია, დაადგინოს, არის თუ არა ცნობებში შემავალი ინფორმაცია საჭირო და საკმარისი ფდ დანაყოფისათვის, უზრუნველყოს თუ არა იგი დადგენილ ბაზას შემდგომი გამოძიების ან დევნისათვის. მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ პრაქტიკულად საზღვარი, რომელიც ჰყოფს ფდ-ს მიერ შესრულებულ ანალიზს სამართალდამცავი ორგანოების მიერ მოწყობილი დევნისაგან, არ შეიძლება განსხვავდებოდეს სხვადასხვა ქვეყანაში იმისდა მიხედვით, თუ როგორია ფდ დანაყოფის სახეობა.

ზოგიერთ ცნობას, რომლებსაც ფდ დანაყოფები იღებენ, ყოველ ქვეყანაში დამახასიათებელი თავისებურებები აქვს.

ზოგ შემთხვევაში ცნობების მოცულობა შეიძლება მეგისმეტად დიდი იყოს ფლდ-სათვის, რათა ისინი ღრთულად გააანალიზოს. ასეთ შემთხვევებში ფლდ-ს შეუძლია გამოიყენოს შიდა კრიგერიუმები და ყურადღება მიაპყროს უმთავრეს მანვენებლებს.

მეტ წილ შემთხვევებში სხვა ფლდ-ებისაგან შემოსულ ცნობებს საექვო ოპერაციებისა და კომუნიკაციების შესახებ მეგი პრიორიტეგი ენიჭება, ვიდრე ოპერაციის თანხაზე დაფუძნებულ მოხსენებებს. ცნობები, რომლებიც დაუყოვნებლივ არ ანალიზდება, შეიძლება საგულისხმო აღმოჩნდეს შემდეგ, პრიორიტეტული ცნობების ანალიზის დროს და შეიცავდეს სგრაგეგიული ანალიზისათვის სასარგებლო ინფორმაციას. ბევრი ფლდ ამ მთელმარე ინფორმაციას ინახავს შემდგომი გამოყენებისათვის და მის შესახებ იუწყება რამდენიმე თვის ან წლის შემდეგაც კი, როდესაც ახალი გარემობანი წარმოიშობა.

ანალიგიკური პროცესი იწყება ცნობის მიღებით, გრძელდება დამატებითი ინფორმაციის შეგროვებით, გადის ანალიზის სხვადასხვა ფორმას და მთავრდება ღეგალური დოსიეთი, რომელიც ფულის გათეთრებასა და გერორიზმის დაფინანსებას ეხება. საქმე, რომელიც სამართალგამომყენებელ ორგანოებში იგზავნება, ან იძლევა იმ დასკენის გამოგანის შესაძლებლობას, რომ ეჭვისათვის ნიადაგი არ არსებობს ან მას შემდეგ, რაც ანალიზი დასრულებელია, უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება. წარდგენის მიზნებისათვის უნდა განვასხვავოთ ანალიზის სხვადასხვა დონეები. არსებობს სამი დონე: გაქტიკური, საოპერაციო და სგრაგეგიული. თითოეული მათგანი საჭიროებისამებრ გამოიყენება და არც ერთი არ არის სხვებზე უურო მნიშვნელოვანი. ანალიზის სამი დონე ორგანულად ავსებს ერთმანეთის და ფლდ-მ სამივე უნდა შეასრულოს.

§3. ცნობების გავრცელება

ფდლ მესამე ძირითადი ფუნქციაა მიღებული ინფორმაციის გავრცელება და ანალიზის შედეგების გაზიარება. საქმის წარმატებისათვის უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს ფდლ შესაძლებლობას, სწრაფად გაუზიაროს ფინანსური სადამზვერვო ინფორმაცია ადგილობრივ და უცხოურ ორგანოებს. რამდენადაც ფონდები სწრაფად გადაადგილდება ფინანსური ინსტიტუტებისაკენ ეროვნული საზღვრების გავლით, ფდლ-მა რაც შეიძლება სწრაფად უნდა წარუდგინოს ფინანსური ინფორმაცია კომპეგენგურ ორგანოებს სისხლის-სამართლებრივი დენის მიზნით. ფდლ-ს უნარი, ოპერატიულად გაცვალოს საგულისხმო ინფორმაცია, გავლენას ახდენს არა მარტო ფფ/გდბ-ის შინაგანი რეჟიმის ეფექტიანობაზე ქვეყანაში, არამედ მის თანამშრომლობაზეც საერთაშორისო თვალსაზრისით.

არის ფდლ ინფორმაციის გავრცელების ამოცანის სამი ასპექტი: პირველი ორი განეკუთვნება გაცვლას ქვეყნის შიგნით. მესამე – საერთაშორისო გაცვლას.

პირველი ასპექტი ეხება ფდლ-ის მოვალეობას, გადასცეს ინფორმაცია კომპეგენგურ ორგანოებს შემდგომი გამოძიებისა და დენისათვის ყოველ ჯერზე, როდესაც მისი ანალიზი მოწმობს, რომ მიმდინარეობს შემოსავლების ლეგალიზაცია ან წარმოებს სხვა უკანონო საქმიანობა. მეორე ასპექტი ეხება ინფორმაციის გაცვლას ფდლ-სა და ადგილობრივ სააგენტოებს შორის, რომლებსაც გაეგზავნათ საქმე შემდგომი გამოძიებისა და დენისათვის; მესამე – ინფორმაციის საერთაშორისო გაცვლას, უმთავრესად – მავრამ არა მხოლოდ და მხოლოდ - ფდლ-ს დანაყოფებს შორის.

§1. ზოგადი დახასიათება

ეკონომიკის ჯგუფის ყველა წევრს აქვს სამი ძირითადი ფუნქცია – მიიღოს ცნობები საეჭვო ოპერაციების შესახებ და სხვა მასალები, გააანალიზოს და გააერცელოს ისინი. ზოგ ფლდ-ს დაკისრებული აქვს სხვა ფუნქციები, მაგალითად:

ფუ/გლბ-ის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობის მონიგორინგი;

ოპერაციების ბლოკირება და ანგარიშის გაყინვა;

ორგანიზაციის შგაგისათვის იმის სწავლება, თუ როგორ გაგზავნონ ფუ/გლბ-ს მოთხოვნის შესაბამისად ცნობები;

– მოაწიონ კვლევა;

– გააფართოონ საჯარო გათვითცნობიერება ფუ/გლბ საკითხებში.

ზოგი ფლდ ასრულებს დამატებით ფუნქციებს. გარკვეულ ინტერესს წარმოადგენს ფინანსური და სადაზვერვო მონაცემების შეგროვება და შენახვა. თუმცა მრავალი წლის მანძილზე ფლ დანაყოფებმა დიდძალი ფინანსები და სადაზვერვო მონაცემები დააგროვეს საეჭვო ოპერაციების ამსახველი ცნობების მიღებისა და გაანალიზების პროცესში. ზოგიერთი ფლდ ფინანსური ინფორმაციისა და სადაზვერვო მონაცემების ეროვნულ ცენტრალიზებულ “საწყობად” იქცა, და დაამუშავა პრობლემები, რომლებზეც სამართალგამომყენებელ ორგანოებს ხელი მიუწვდებიათ. ამ მხრივ თვალსაჩინო მაგალითია აშშ FinCEN-ი.

სხვა ფლდ-ები ფორმალურად თუ არაფორმალურად გახდნენ თავიანთი მმართველი სამთავრობო ორგანოების დიდმნიშვნელოვანი მრჩეველები შემოსავლების ლეგალი-

ზაციასთან ბრძოლის საკითხებში. ფდ დანაყოფებს ასევე შეუძლიათ, უზრუნველყონ სტრატეგიული ანალიზი, რომელიც გამოიყენება საქთავრობო პრიორიტეტების განსაზღვრისას ფინანსური დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლაში. ისინი შეიძლება აგრეთვე კარგად იყვნენ აღჭურვილნი იმ დამატებითა პროექტების მიმზადებისას, რომლებიც კანონმდებლობაში შეაქვთ სისხლის სამართლის პოლიტიკის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

საჭიროა ასევე აღინიშნოს, რომ ფუნქციების ჩამონათვალი მოცემულია კანონებსა და სხვა ნორმატიულ აქტებში, სადაც ლაპარაკია დამატებითს მოვალეობებზე. მაგალითად, დამატებითი მოხსენების გამოცემა ზოგჯერ ფდ-ს ფუნქციად განიხილება.

§2. ფგ/ტღ-ის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობის მონიტორინგი

ფგ/ტღ-ის პრევენტიული პროგრამა ბიზნესისა და პროფესიონალებისაგან მოითხოვს, იდენტიფიკაციაჰყონ თავიანთი კლიენტები, შეინახონ ჩანაწერები, დაამყარონ შიდა კონტროლი და გაგზავნონ ცნობები საუჭვო ოპერაციების შესახებ, რომლებსაც მონიტორინგი ესაჭიროება. მხოლოდ სანქციების არსებობა არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს ფგ/ტღ-ის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა. თუ ყურადღება არ ეთმობა ზედამხედველობას, არსებობს რისკი, რომ ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში არ სრულდება მოთხოვნები, არ არის დაცული მათდამი შესაბამისობა.

ზედამხედველობის რეგულარული და საგულდაგულო სისტემა ხელს უწყობს გემოაღნიშნული მოთხოვნებისადმი სრულ შესაბამისობას.

ფაგფ-ის რეკომენდაციები (23) სტანდარტად აწესებენ:

ქვეყნები უზრუნველყოფენ, რომ ფინანსური დაწესებულებანი რეგულირებისა და ზედამხედველობის ადეკვატურ ღონისძიებათა გავლენას განიცდიდნენ. ზედამხედველობის ფუნქციის უპირველესი მიზანია ის, რომ დაწესებულებები ეფექტიანად ასრულებდნენ ფგ/ტდბ-ის მოთხოვნებს და იყენებდნენ ადეკვატურ ღონისძიებებს, რათა აკონტროლონ ფულის გასათეთრებლად თუ ტერორიზმის დასაფინანსებლად მათი გამოყენების ან ჩათრევის რისკი. მათ მიზანს არ შეადგენს ფულის წმენდის ან ტერორიზმის დაფინანსების ფაქტების აღმოჩენა.

2.1. ფგ/ტდბ ზედამხედველობის ღონისძიებანი

ზოგიერთი სახელმწიფო ზედამხედველობას უწევს, რამდენად შეესაბამებიან ფგ/ტდბ-ის მოთხოვნებს საზედამხედველო ან მარეგულირებელი ორგანიზაციები, რომლებსაც საქმე აქვთ ფინანსურ დაწესებულებებთან. ამ საზედამხედველო და/ან მარეგულირებელ ორგანიზაციებს გამოარჩევთ შესაბამისი დარგების ღრმა ცოდნა, შეუძლიათ ფგ/ტდბ-ის რისკის ინტეგრირება ზოგადი რისკის ანალიზში და აქვთ საზედამხედველო ფუნქციის შესრულების საჭირო გამოცდილება. ამ სააგენგოებს ასევე ხშირად მოეპოვებათ საჭირო რესურსები. ასეთი მეთოდი ესადაგება იმ მდგომარეობას, რომ პრედენციული ზედამხედველობის საერთაშორისო სტანდარტები მოიცავენ ფგ/ტდბ-ის ზედამხედველობას.

ქვეყნებში, სადაც არსებობს ცალკეული ფინანსური საზედამხედველო სააგენგო, მხოლოდ ის არის ჩაბმული ფგ/ტდბ-ის მოთხოვნების შესაბამისობის უზრუნველყოფაში. მაგალითად, ღიდ ბრიტანეთში ფინანსური პირობებისა და ბაზრების კანონის (2000 წ.) მიხედვით ფინანსური მომსახურების ორგანოს ერთ-ერთ სასტაგუსო მიზანს შეადგენს იმ ხარისხის შემცირება, რომლითაც სარეგულაციო ფორმები შეიძლება გამოიყენოს ფინანსურმა დამნაშავეობამ, მათ შორის, ფულის გათეთრების მხრივ.

სხვა ქვეყნებში რამდენიმე საზღვარსარღველო ორგანიზაცია შეიძლება ჩაებას ფგ/ტლზ-ის მონიტორინგში: ცენტრალური ბანკი ბანკებისა და სხვა საკრედიტო ორგანიზაციებისათვის, დაზღვევის სექტორისადმი სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანო, ფასიანი ქაღალდების ბირჟის, ბროკერებისა და დილერებისადმი ზედამხედველობის ორგანოები. ჩეხეთის რესპუბლიკაში სარეგულაციო ფინანსური დაწესებულებების ფგ/ტლზ ზედამხედველობა შედის ჩეხეთის ეროვნული ბანკის, ფასიანი ქაღალდების კომისიისა და საკრედიტო კავშირების საზღვარსარღველო ორგანოს ფდლ პასუხისმგებლობის სფეროში, რომელიც აკონტროლებს სამორინეებს, იპოდრომებს, კაზინოებს, აუქციონებს, უძრავი ქონების სააგენტოებს, ლიზინგის ან დაფინანსების სხვა სახეობების განმახორციელებელ ორგანიზაციებს, გადასაცემელ პუნქტებს, ფულის გადარიცხვას, ნალდი ფულის გაცემას.

ცნობების გამგზავნი ორგანიზაციებისათვის, რომლებსაც საზღვარსარღველო ორგანო არა ჰყავთ, და ასრულებენ ისეთ მომსახურებას, როგორც არის ფულის გადარიცხვა ან ძვირადღირებული საქონლის დილერთა მომსახურება, ფგ/ტლზ-ის ზედამხედველობის მოვალეობა უნდა დაეკისროს ერთ ან რამდენიმე სააგენტოს. შეიძლება ამ მიზნით დაინიშნოს ფდლ, როგორც ჩეხეთში, ან დაინიშნოს საზღვარსარღველო ორგანო, რომლის საქმიანობის სფერო უკავშირდება არარეგულირებული ჯგუფის ფუნქციონირების ბუნებას, ანდა, რაც განსაკუთრებით კარგია, მოეწყოს გარკვეული ადგილის მონიტორინგი. მაგალითად, ზოგიერთ ქვეყანაში მუშაობენ ძვირადღირებული საქონლის დილერები, რომლებსაც ზედამხედველობას უწევს გამომძიებელი სააგენტო, ისეთი, როგორც არის ეკონომიკური კონტროლის ეკონომიკური სააგენტო ნიდერლანდში ან საბაჟოს ადმინისტრაცია საფრანკეთისა და დიდ ბრიტანეთში.

პოლონეთში საბაჟო ორგანოები ახორციელებენ ზედამ-

ხელეულობას იმ ცნობების გაგზავნის მოვალეობათა შესრულებისადმი, რომლებიც ეხება ჩეკებისა და სხვა ინსტრუმენტების სასაზღვრო გრანსპორტირებას. საზღვარსაშუალო ორგანოებისა და სექტორების ასეთი დამთხვევა ყოველთვის როდია შესაძლებელი, მაგრამ ზედამხედველობა შეიძლება მიენდოს სააგენტოს, რომელსაც უმნიშვნელო კავშირი აქვს სექტორთან. დანიის ცენტრალური ბანკი ახორციელებს მონიტორინგს ფგ/გდბ-ის მოთხოვნების შესაბამისობისადმი, რაც კი კაზინოებს შეეხება.

2.2. ფლ როგორც ფგ/გდბ-ის საზღვარსაშუალო ორგანო

ზოგჯერ ქვეყანაში ფლ პასუხისმგებელია იმ მოვალეობის შესრულების მონიტორინგისათვის, რომელიც აკისრია ცნობების გაგზავნისა და სხვა პრევენტულ მოვალეობათა განხორციელებისათვის სამართლით მოცულ ყველა ინსტიტუტს, მიუხედავად იმისა, არიან ისინი პრუდენციულად საზღვარსაშუალო ორგანოები თუ არა. ეს ხდება, მაგალითად, აესგრალიაში, კანადაში, ესპანეთში.

მოწყობის ასეთი მეთოდის უპირატესობა ის არის, რომ ფგ/გდბ-ის კომპეტენცია კონცენტრირებულია ერთ საზღვარსაშუალო ორგანოში, რომელსაც შეუძლია გააუმჯობესოს თავისი ეფექტიანობა. ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ ზედამხედველობა არის რესურსულ-ინტენსიური ამოცანა, რომელიც საზღვარსაშუალო ორგანოებს დაწესებულებებისაგან ღიდ ცოდნას მოითხოვს. თუ ფლ ასრულებს თავის მოვალეობებს ამ მხრივ, იგი იღებს ადეკვატურ რესურსებს დასახული მიზნის მისაღწევად, ასე რომ, ეს ამოცანა შეიძლება გადაწყდეს ძირითადი ფუნქციების შესრულებისადმი ზიანის მიუყენებლად.

ქვეყნებში, სადაც ფლ-ს აკისრია პასუხისმგებლობა ფგ/გდბ-ის მოვალეობებისადმი შესაბამისობის უზრუნველყოფისათვის, საჭიროა მეთოდები ფლ სამმართველოსა და ზედამხედველობის სხვა ორგანოების ერთობლივი მუშაობის

უზრუნველსაყოფად, მოცემული შესაბამისობის გადრმავებისათვის.

საზედამხედველო ორგანოებს თაჱიანთი მუშაობის გამოცილებებისა და ჟართო ცოდნის მეოხებით შეუძლიათ დიდი როლი შეასრულონ მათ კონგროლს დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებს შორის, დაესმარონ მათ ფგ/ტდ-ის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობის უზრუნველყოფაში.

როდესაც ქვეყანა გადაწყვეტს ფდ მონიტორინგის მოწყობის მოვალეობის დელეგირებას, მიუხედავად იმისა, არის ეს მოვალეობა იმპერატივი ყველა მომხსენებელი ინსტიტუტისა და პროფესიისათვის, თუ მხოლოდ ზოგიერთი მათგანისათვის, კანონს შეუძლია უზრუნველყოს ეს სამსახური ადეკვატური უფლებამოსილებით.

კერძოდ, ფდ სამმართველოს სჭირდება უფლებამოსილება, რათა არა მარგო გამოითხოვოს ინფორმაცია ყველა საექვო მოხსენების შესახებ, არამედ აგრეთვე – შედიოდეს საქვეკონგროლო ინსტიტუტების შენობაში, ახდენდეს დოკუმენტების ინსპექტირებას და ასლების გადაღებას, გაცვალოს ინფორმაცია სხვა საზედამხედველო ინსტიტუტებთან, იმ საექვო შემთხვევების ჩათვლით, როდესაც სგანდარგებს არ შეესაბამება სამამულო თუ უცხოური სექტორი. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ყველა უფლებამოსილება, რომლებიც საზედამხედველო ორგანოებს აქეთ ფგ/ტდ ინსპექციისათვის, უნდა ჰქონდეთ ფდ დანაყოფებსაც.

2.3. ინფორმაციის გაცვლა და თანამშრომლობა

არა აქვს მნიშვნელობა, ფგ/ტდ ზედამხედველობის რა ღონისძიებანი გამოიყენება მრავალი სააგენტოს მონაწილეობის დროს: სააგენტოთა თანამშრომლობა აუცილებელია კონფლიქტების თაჱიდან ასაცილებლად და მათი საქმიანობის კოორდინაციის უზრუნველსაყოფად. ეს განსაკუთრებით საჭიროა, როცა სააგენტო, ფდ-საგან განსხეავებული, პასუხს აგებს დაწესებულებისათვის, რო-

მელსაც ინსპექტირება უგარდება ფგ/გდშ შესაბამისობის საკითხზე. როდესაც საბეღამხედველო სააგენტოს სჭირდება ფდლ-საგან შემოსული სპეციფიკური ინფორმაცია: შესაბამისი სისშირის, კომპეგენგურობის, სისრულის და ხარისხის ცნობები, მიღებული თითოეული საბეღამხედველო დაწესებულებისაგან, გიპოლოგია და ა.შ. – ქალაქებიდან და რაიონებიდან, რომლებიც ყველაზე მეტ შემოთებას იწვევენ, და დაწესებულებებიდან, რომლებიც შეუნელებელი მეთვალყურეობის ქვეშ იმყოფებიან. ბეღამხედველობის ორგანოებისათვის არ არის საკმარისი, მარგოლენ მიმოიხილო საეჭვო ოპერაციების ამსახველი ცნობები. მათ სჭირდებათ ამ ინფორმაციის გადამოწმება ფდლ-სეული მონაცემების მოზიდვით.

გადამოწმება შესაძლებლობას იძლევა განხორციელდეს ფინანსური დაწესებულებების კონგროლი, ხოლო ბეღამხედველობის ორგანოებს ეხმარება – ჩააგარონ სგაგისტიკური ანალიზი და ამრიგად, ერთმანეთს შეადარონ ფინანსური ინსტიტუტები. რამდენადაც ფდლ მიღებული ინფორმაცია საიდუმლოობის მკაცრი წესებით არის მოცული, სამართალს ესაჭიროება მსგავსი წესების გაძლიერება, რათა ფდლ დანაყოფებმა შეძლონ, უბრუნველყონ ასეთი ინფორმაციით ბეღამხედველობის სხვა ორგანოები, მაგალითად, ჩესეთში კანონი იუწყება, რომ ფდლ-ს დაკისრებული აქეს მოვალეობა, იცავდეს საიდუმლოობას, მაგრამ საიდუმლოობის ეს მოთხოვნა არ ეკისრებათ პირებს, რომლებიც საბანკო ბეღამხედველობას ახორციელებენ.

იმ შემთხვევებში, როდესაც რამდენიმე ორგანოა ჩაბმული ბეღამხედველობაში, დიდი მნიშვნელობა აქეს ყველა მხარის, მათ შორის ფდლ დანაყოფების თანამშრომლობას. რათა უბრუნველყოფილ იქნეს ერთნაირი ბეღამხედველობის განხორციელება სხვადასხვა სექტორში. ეს შეიძლება, გაკეთდეს არაფორმალურად, გამოცდილების გაზიარების საღმი მიძღვნილი რეგულარული კრებების მეშვეობით.

მაგრამ სამართალზე დაფუძნებულ, უფრო ფორმალურ ხერხს შეუძლია უზრუნველყოს სამართლებრივი ბაზა და ინტერესებულ სააგენტოებს შორის ინფორმაციის გაყვლისათვის. მაგალითად, მონაკომი შექმნილია კომპიგეტი, რომელიც პასუხს აგებს სხვადასხვა მოზიდულ საჩუქარადღველო სააგენტოებს შორის კოორდინაციისათვის.

§3. ოპერასიების ბლოკირება და ანგარიშების გაყინვა

საუკეთესო გარემოებათა დროსაც კი ფდდ-ს არ შეუძლია, მყისიერად განსაზღვროს, დაკავშირებულია თუ არა ცნობაში დამოწმებული ოპერაცია კრიმინალურ საქმიანობასთან; დადასტურების შემთხვევაში საქმე გადაეცემა სათანადო ორგანოს გამოძიების ან დევნისათვის. ზოგ შემთხვევაში სისხლისსამართლებრივი გარჩევის დაწყების დაყოვნებას, შეიძლება მოჰყვეს ფონდების დაკარგვა სამართალდამცავი მიზნებისათვის. იმისათვის, რომ ფდდ-ს მიეცეს დრო განსაზღვროს, დაკავშირებულია თუ არა ოპერაცია კრიმინალურ საქმიანობასთან, ზოგიერთმა სახელმწიფომ მიანიჭა ფდდ-ს უფლებამოსილება, მოახდინოს ამ ოპერაციის დროებითი ბლოკირება, რომელზეც შევიდა შეგყობინება.

ამ დროს ფდდ-ს შეუძლია, გააანალიზოს ოპერაცია და თუ ანალიზის შემდეგ გამოიგანს დასკვნას, რომ ოპერაცია ნამდვილად არის დაკავშირებული კრიმინალურ საქმიანობასთან, ფდდ-ს შეუძლია საქმე გადასცეს სამართალდამცავ ორგანოებს, რომლებსაც აქვთ უფლებამოსილება, „გაყინონ“ ოპერაცია და საბანკო ანგარიშები უფრო ხანგრძლივი პერიოდით. ფდდ-ს ბემოალნიშნული უფლებამოსილება, ჩვეულებრივ, შეზღუდულია საექვო ოპერაციის ბლოკირებით. ზოგიერთ შემთხვევაში ფდდ-ს აქვს უფლებამოსილება,

დახუროს სრული საბანკო ანგარიში და ხელშიც კი ჩაიგდოს აქტივები.

უნდა აღინიშნოს, რომ ფლდ-ს უფლებამოსილება, მოახდინოს საექვო ოპერაციის ბლოკირება - უჩვეულო მოვლენაა მეტ წილ სამართლებრივ სისტემებში, ასეთი მოქმედება შეიძლება განახორციელოს მხოლოდ სასამართლომ.

არ არის საერთაშორისო ნორმა ფულის გათეთრების შესახებ ან სტანდარტი, რომელიც მოითხოვდეს ფლდ დანაყოფისაგან ოპერაციის ბლოკირების უფლებამოსილებას.

ზოგიერთი საერთაშორისო შეთანხმება, მათ შორის, სტრასბურგის კონვენცია, საერთაშორისო კონვენცია გერორობის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ და პალერმოს კონვენცია, მოითხოვენ, რომ ზემოსხენებული დოკუმენტების ხელმომწერმა სახელმწიფოებმა განახორციელონ საკუთარი ღონისძიებანი საექვო ოპერაციების გასაყინად. ფაგფ-ის 2003 წლის რეკომენდაციები შეიცავენ ზოგად დებულებას იმის შესახებ, რომ ქვეყნებმა თავიანთ ორგანოებს უნდა დართონ ნება, კონფისკაციაჰყონ კრიმინალური საკუთრება, მათ შორის, მიიღონ დროებითი ზომები, როგორც არის, მაგალითად, გაყინვა ან დაპაგრონება, რათა თავიდან აიცილონ ყოველგვარი გარიგება, უკანონოდ შეძენილი საკუთრების გადაცემა ან განკარგვა. აღნიშნული უფლებამოსილებანი შეიძლება გადაეცეთ ფლდ-საგან განსხვავებულ ორგანოებს; ბევრ ქვეყანაში ამ უფლებამოსილებით აღჭურვილი არიან სასამართლოები.

მეტ წილ ქვეყნებში, სადაც ფლდ-ებს აქვთ ამ გიპის უფლებამოსილებანი, ისინი შეზღუდულია ინდივიდუალური ოპერაციების ბლოკირებით დროის მაქსიმალური პერიოდის მანძილზე, რაც სამართლით არის დაწესებული. ბევრ ფლდ-ს, მათ შორის, უცხოეთის ფლდ-ს როდი აქვს თხოვნით ოპერაციის ბლოკირების ფართო უფლებამოსილებანი. მა-

გალითად, ბარბადოსის ფდლ-ს, შეუძლია, მაქსიმუმ ხუთი დღით დახუროს საბანკო ანგარიში აღკვეთილი ხელსუფლების სამართალდამცავი ორგანიზაციის ან უკრაინის ფდლ-ს თხოვნით, როდესაც ანგარიში უკავშირდება დანაშაულს, რომელზეც ფდლ-ს აქვს იურისდიქცია, ან ანგარიშის მფლობელის მხრივ აპელაციის პროცედურის მსვლელობისას. გაილანდში „საოპერაციო კომიტეტს“, რომელიც ხუთი კაცისაგან შედგება და სათავეში უდგას ფდლ-ს ხელმძღვანელი, მინიჭებული აქვს უფლებამოსილება, გაეცინოს ოპერაციები, ავრეთვე დაეპაგრონოს აქტივებს. საგანგებო შემთხვევებში ფდლ მეთაურს შეუძლია იმოქმედოს დამოუკიდებლად და შემდეგ ამის შესახებ აცნობოს საოპერაციო კომიტეტს.

მეტი წილი კანონები ფდლ-ს აძლევენ უფლებამოსილებას, დაბლოკოს ოპერაცია საკუთარი ინიციატივით, ჩვეულებრივ, მას შემდეგ, რაც მიიღებს ცნობას საეჭვო ოპერაციის შესახებ. ბოგიერთ სისტემაში ეს უფლებამოსილება შეზღუდულია. მაგალითად, იგალიამი ფდლ-ს შეუძლია შეაჩეროს ოპერაცია, თუ ამის შესახებ სთხოვს მეორე ორგანო, ვთქვათ, ანტიმთავის ბიურო ან ფინანსური პოლიცია. ბულგარეთში ფდლ-ს დირექტორი აინიცირებს პროცესს, მაგრამ ამას აკეთებს ფინანსთა მინისტრი, რომელიც გამოსცემს ბრძანებას ბლოკირების შესახებ.

იმ პერიოდის ხანგრძლივობა, რომლის განმავლობაშიც შეუძლია ფდლ-ს დაბლოკოს ოპერაცია, კანონმდებლობის საკვანძო მომენტია. მბლოკავი ორგანო აძლევს ფდლ-ს დროს, რათა მიმოიხილოს საქმე, განსაზღვროს, აქვს თუ არა საფუძველი, გაუგზავნოს იგი კომპეტენტურ ორგანოებს გამოძიებისა და დევნისათვის, და ნება დართოს ამ ორგანოებს მოიმოქმედონ ღონისძიებანი საკუთარ უფლებამოსილებათა ფარგლებში საეჭვო აქტივების დასაცავად. ამ ნაბიჯების საჭირო ხანგრძლივობა შეიძლება სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვა იყოს (იხ. ცხრილი 1).

ცხრილი 1. ფლდების უფლებამოსილება, დაბლოკონ ოპერაციები და „გაყინონ“ ანგარიშები ცალკეულ ქვეყნებში

ქვეყნები	ბლოკირებულნი	მაქსიმალურად	გაყინვა	მაქსიმალურად
ბარბადოსი	V	72 საათი		5 დღე
ბელგია	V	ორი სამუშაო დღე		
ბულგარეთი	V	72 საათი		
ხორვატია	V	21 საათი		
ჩეხეთის რესპუბლიკა	V	72 საათი		
საფრანგეთი	V	12 საათი		
იტალია	V	48 საათი		
ლუქსემბურგი	V	შემღვდელად		
პოლონეთი	V	48 საათი		
სლოვენია	V	72 საათი		
სამხრეთი კორეა	V	5 საათი		
ტილანდი	V	3-10 დღე	V	90 დღე

§4. ცნობების გამგზავნ დაწესებულებათა შტაბის სწავლება

შტაგისათვის ცნობების გაგზავნის სწავლება ცნობების ნაკადის გაფართოებისა და ხარისხის სტრატეგიის დიდმნიშვნელოვანი ელემენტია. მართლაც, ფაგფ-ის (15) რეკომენდაციის შესაბამისად ფინანსური დაწესებულებები პასუხს აგებენ ფულის გათეთრებისა და გეროროიზმის დაფინანსებისადმი წინააღდგომის, მათ შორის, შტაგის სწავლების პროგ-

რამის შესრულებისათვის. სწავლებას, თავისი ძირითადი დანიშნულების გარდა, წელიწადი შეაქვს ნდობის კლიმატის ჩამოყალიბებაში ფდდ-ს შგაგსა და გამგზავნ ორგანიზაციებს შორის. სწავლების პროგრამა შეიძლება აგრეთვე მოწმობდეს ცნობების გაგზავნის შესახებ კანონმდებლობის დაცვას, რაც შეიძლება გაკეთდეს უფრო გვიან სგადიაში. და ბოლოს, სწავლება დაეხმარება ცნობების გამგზავნ ორგანიზაციებს, გაიზიარონ მათ წინაშე დასახული მიზნებისა და დაკისრებული სამუშაოს მნიშვნელობა, რაც შეიძლება, ცნობების გაგზავნის სისტემის სრულყოფის ერთ-ერთი ფაქტორი გახდეს.

§5. კვლევის მოწყობა

ფდდ ეწევა კვლევას მრავალ მიზნითა გამო, განსაკუთრებით, საკუთარი განვითარებისათვის ფგ/გდბ-ის ეროვნული პოლიტიკის ფარგლებში. ზოგ შემთხვევაში კანონმდებლობა კვლევას განსაზღვრავს როგორც ფდდ-ს ფუნქციას, სხვა შემთხვევებში ფდდ კვლევას ასრულებს დასახული მიზნის მისაღწევად.

ზოგჯერ საკვლევ პროექტში შეიძლება გამოიყენონ ოპერაციების სგრაგევიული ანალიზის შედეგები. საკვლევ პროექტის ბუნების კვალობაზე, შეიძლება მოიშველიონ სხვა გიპის ცნობები, მათ შორის, სგატისტიკური ინფორმაცია, საქმეთა გექნოლოგია. თუმცა კვლევა არ წარმოადგენს ფდდ-ს ძირითად ფუნქციას, იმ დარგებში განხორციელებული კვლევა, რომლებიც აუართობენ ფდდ-ს შესაძლებლობებს საკუთარი ამოცანების შესრულებაში, უზრუნველყოფს ფდდ-ს სხვა მიზნების მიღწევას.

თავი IV. ფულის წმენდის საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისადმი წინააღმდეგობა

§1. საღაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებისა და საღაზღვევო საზოგადოებათა საერთაშორისო ასოციაციის (იაის) სახელმძღვანელო მითითებანი ფულის წმენდისადმი წინააღმდეგობის საქმეში

საღაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოთა საერთაშორისო ასოციაცია (იაის) 1994 წ. ჩამოყალიბდა. მისი ორგანიზაციული სტრუქტურა ნახ. 3-ზეა წარმოდგენილი.

ამჟამად ფულის გათეთრებასთან (წმენდასთან) ბრძოლის ღონისძიებათა შემმუშავებელი ჯგუფი (ფაგფ) აქტიურ მუშაობას ეწევა ამ დარგში და თანამოქმედებს გაეროს სისტემის ორგანიზაციებთან და სხვა საერთაშორისო გაერთიანებებთან, მათ შორის, საღაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოების საერთაშორისო ასოციაციასთან – იაის-თან.

სახელმძღვანელო მითითებანი, რომლებიც დაზღვევის სფეროში არსებული თაღლითობის საკითხთა ქვეკომიტეტმა მოამზადა, მოიწონეს 2002 წ. 9 იანვარს; მითითებანი შედგება შესავლის, 13 კარისა და ხუთი დანართისაგან.

მითითებაში ნათქვამია, რომ ფინანსური კომპანიები, მათ შორის, საღაზღვევო საზოგადოებები, გახდნენ ფულის გათეთრების ოპერაციათა ძირითადი ობიექტები იმის გამო, რომ შეთავაზებული მომსახურება და ინვესტიციები შეიძლება გამოიყენონ დანაშაულებრივი შემოსავლის ლეგალიზაციით შემოსული ფულადი თანხების წყაროს შესანიღბად.

იაის-მა წამოაყენა ოთხი ძირითადი პრინციპი, რომლებიც უნდა შეასრულონ საღაზღვევო კომპანიებმა:

- დაიცვან კანონმდებლობა ფულის წმენდის შესახებ;
- იცოდნენ თავიანთი კლიენტი;
- ითანამშრომლონ კანონმდებლობის განმახორციელებელ და საღაბღვევო გელაძხედელოობის ორგანოებთან, სხვა სამართილდამცეულ და საბედამხედველო ინსტანციებთან;

- გააგარონ პოლიტიკა ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და იქონიონ სწავლების პროგრამა და პროცედურა.

იმისათვის, რომ თავიდან ავიცილოთ და აღმოვაჩინოთ ფულის გათეთრება საღაბღვევო ორგანიზაციებში, უაღრესად საჭიროა, საღაბღვევო გელაძხედელოობის ორგანოებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა:

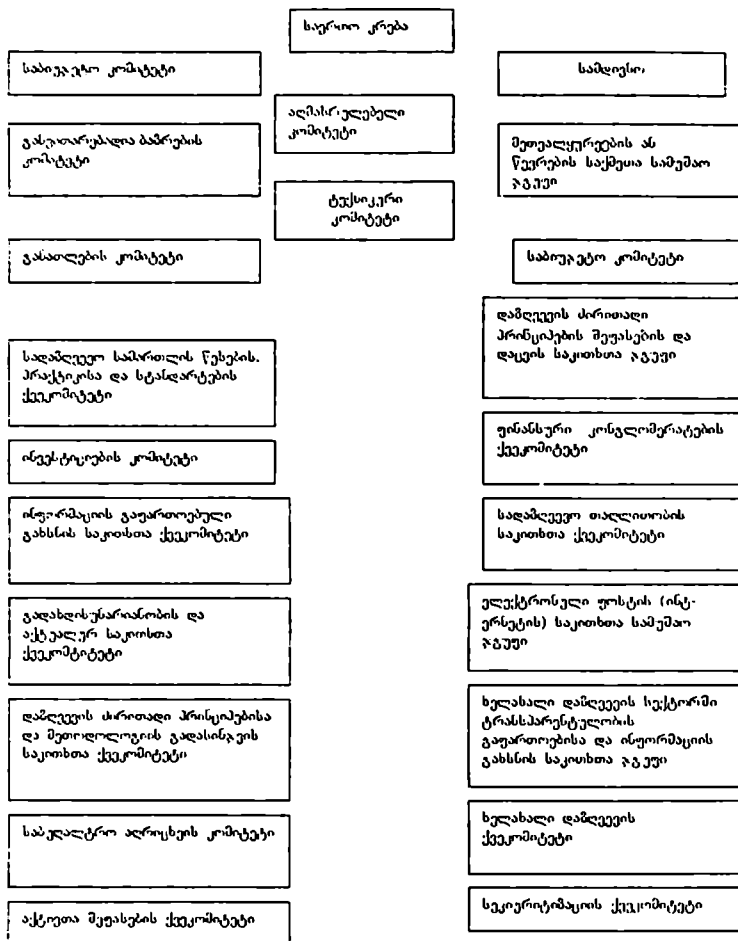
- განახორციელონ ვიზიტები კანონებისა და წესების დაცვის შესამოწმებლად, საღაბღვევო საზოგადოების მთელი დავთრებისა და ჩანაწერების გამოსაკვლევად;

- გაუცვალონ დოკუმენტაცია საღაბღვევო გელაძხედელოობის ეროვნულ და საერთაშორისო ორგანოებს, გელაძხედელოობის სხვა ფინანსურ სამსახურებს, აგრეთვე გამოძიების ორგანოებს;

- ლიცენზირების პერიოდში გაითვალისწინონ ფულის ლეგალიზაციის წინააღმდეგ დამზღვევის ღონისძიებათა ეფექტიანობის დონე, ამასთან, დაცული უნდა იყოს ინფორმაციის საიდუმლოება. პირებს, რომლებიც გზავნიან შეკვობინებებს ამა თუ იმ პირის მიერ ფულის გათეთრებაზე არსებული ეჭვების შესახებ, უნდა ჰქონდეთ იმუნიტეტი თავიანთი კომენტარების გამო დევნისაგან დასაცავად.

მოცემული დებულებანი უწინარესად ეხება სიცოცხლის დაზღვევას ეკონომიკის იმ დარგებში, სადაც უპირატესად ხორციელდება ფულის წმენდა. მაგრამ არალეგალური ფინანსური ოპერაციები შეიძლება წარმოებდეს დაზღვევის სხვა სფეროებშიც. უკანონოდ შეძენილი სახსრები შეიძლება გამოიყენონ აქტივების შესაძენად, რათა დამზღვევისაგან მიიღონ „სუფთა ფული“

ნახ. 3. იაის-ის ორგანიზაციული სტრუქტურა

საღვრვეთო შეამაჯალნი ღიდ როლს უნდა ასრულებდ-
ნენ ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის საქმეში. უნდა
აღინიშნოს, რომ საღვრვეთო შეამაჯალმა უნდა იცოდეს
მთავარი კლიენტი და ითვალისწინებდეს დანაშაულებრივი
მოქმედებისადმი ხელშეწყობის შედეგებს.

არსებობს ფულის გათეთრების სამი სტადია:

განთავსება – კრიმინალური შემოსავლების ფიზიკური
განკარგვა. მეტ წილ მძიმე დანაშაულობათა დროს (არა
მარგო ნარკოტიკების გავრცელებისას) შემოსავლები იღე-
ბენ ნაღდი ფულის ფორმას, რომლის განთავსებაც სურთ
გამთეთრებლებს ფინანსურ სისტემაში.

გამოყოფა – კრიმინალური შემოსავლების გამოცალკე-
ვება წყაროსაგან იმ ოპერაციების მეშვეობით, რომლებიც
განკუთვნილია აუდიტორული კვალის დასაფარად და მოწი-
ვენებითი კანონიერების სურათის შესაქმნელად.

ინტეგრაცია – სტადია, რომელზეც კრიმინალური შემო-
სავლები განიხილება როგორც კანონიერი. თუ გამოყოფა
წარმატებით დაგვირგვინდა, ინტეგრაციის დროს კრიმინა-
ლური შემოსავლები ისე განთავსდება ეკონომიკაში, რომ
ისინი კანონიერ ფონდებზე ან აქტივებზე გამოიყურებოდ-
ნენ.

იმისათვის, რომ წარმატებით მოხდეს ფულის გათეთრე-
ბა, „ქაღალდების კვალი“ უნდა წაიშალოს, ან, ყოველ შემ-
თხვევაში, უნდა გართულდეს კვალი „ჩადგომა“. ეს შეიძლე-
ბა მივალწითო ფინანსურ სისტემაში ჩანერგვით ან ვალუ-
ტის უკანონო გაგანით მოცემული ქვეყნიდან. საღვრვეთო
სისტემის ფარგლებში ფულის გათეთრებლებმა შეიძლება
აიძულონ მოსამსახურენი, ითანამშრომლონ მათთან.

ვალუტის უკანონო გაგანა ქვეყნიდან, განსაკუთრებით
იმ ქვეყნებში, სადაც საიდუმლოობის მკაცრ სტანდარტებს
იცავენ, შემდეგ კი ფულის გელეგრაფით გადარიცხვა წარმო-
შობის ქვეყნის ფინანსურ დაწესებულებებში – ჩვეულებრი-

ვი შეთოდია. ფულის გათეთრების ყველაზე გავრცელებული მეთოდის არსი ის არის, რომ სადაზღვევო საზოგადოება აწყდება წინადადებას, დადოს სიცოცხლის დაზღვევის კონტრაქტი ერთჯერადი პრემიით: ფულის ზოგადი დაზღვევის პოლისი, რომლის მიხედვითაც გაიცემა დიდი ერთჯერადი პრემია ხელშეკრულების მოქმედების დასაწყისში. ფულის გამთეთრებელი შემდეგ უკან იღებს ფულის სადაზღვევო კონტრაქტის ვადის გასვლამდე მისი მოქმედების ცალმხრივი შეწყვეტის შედეგად.

კონტრაქტს, რომელიც ყველაზე მეტად აძლევს ხელს ფულის გამთეთრებელს, წარმოადგენს, მაგალითად, რენტული კონტრაქტი, ე.ი. სადაზღვევო კომპანიასთან დადებული შეთანხმება, რომლის მიხედვითაც ფიზიკური პირი, ანუიგანტი, იძენს უფლებას რეგულარულად შემომავალ თანხებზე, გარკვეული პერიოდებიდან, მაგალითად, პენსიაზე გასვლიდან დაწყებული (ხშირად სამისდღეობით).

ფულის გათეთრება სხვა სახეობათა დაზღვევის დროს წარმოებს ფიქციური მოთხოვნების გამოყენების მეშვეობით (ფულის გამთეთრებელი კანონიერ ბიზნესს იძენს ხანძრის გაჩენის ან სხვა ხერხების მეშვეობით, რომლებიც იძლევიან ფიქციურ უფლებას მოთხოვნაზე, აინაზღაურონ თავიანთი ინვესტიციების ნაწილი). სხვა სახეობათა დაზღვევის დროს (რომლებიც არ არის დაკავშირებული სიცოცხლის დაზღვევასთან) ფულის გათეთრების ჩვეულებრივ ფორმას წარმოადგენს ხელახალი დაზღვევა. ჩვეულებრივ, ხელახლა დაზღვევით კავშირი აქვთ (ან გაელენის ანუ აქელირების მეშვეობით) ფულის გამთეთრებელთან.

არსებობს ფულის გათეთრების საგანგებო შემთხვევებიც.

1990 წ. დიდ ბრიტანეთში სადაზღვევო აგენტს ბრალად დაედო შემოსავლის ლეგალიზაციის კანონის დარღვევა. სადაზღვევო აგენტი ჩათრეული აღმოჩნდა ფულის გათეთრე-

ბის სქემაში, რომლის დროსაც 1.5 მილიონი აშშ დოლარი შეგანილი იყო ინგლისის ბანკში. “გამოყოფის” პროცესი მოიცავდა სადაზღვეერ პოლისის შექმნას იმ პირობით, რომ დაზღვეერის მთელი დროის განმავლობაში გაიცემოდა ერთი სადაზღვეერ პოლისი. სადაზღვეერ აგენტი გახდა მაღალი თანამდებობის პირი სადაზღვეერ კომპანიაში ღა მოგვიანებით მოიპოვა ჯილდო ძალისხმევისათვის. მოცემულ საქმეში ჩაბმული აღმოჩნდა რამდენიმე გაყიდვის აგენტი.

ფულის გათეთრების კანონის დარღვეერით ბრალი დაედო პირსაც, რომელიც გელაგხელველობას ახორციელებდა. ამ შემთხვევამ ცხადყო, როგორ ლეგალიზდება უკანონო შემოსავლები კორუმპირებულ მოსამსახურესთან დაკავშირებულ სადაზღვეერ ბიზნესში; დანაშაულებრივმა მოქმედებამ შეიძლება სადაზღვეერ კომპანია ნეგატიური მხრიდან წარმოაჩინოს ღა გამოიწვიოს სისიხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

აგილოთ მეორე შემთხვევა. ადგილობრივი ხელისუფალნი იძიებდნენ ნარკოტიკების გავრცელებით მიღებული ნაღდი ფულის დაბანდებას. იგი დაბანდებული იყო რამდენიმე საბანკო ანგარიშზე ღა შემდეგ გადაირიცხა ანგარიშზე სხვა ქვეყანაში; მერე ნარკოტიკების გამავრცელებელმა დადო სიცოცხლის დაზღვეერის ხელშეკრულება 76000 აშშ დოლარის ოდენობით. პოლისის ანაზღაურება განხორციელდა ორი ცალკეული საგელეგრაფო გადმორიცხებით საზღვარგარეთის საბანკო ანგარიშებიდან. იგულისხმებოდა, რომ ასანაზღაურებლად გამოყენებული სახსრები წარმოადგენდნენ შემოსულობას საზღვარგარეთული ინვესტიციებიდან. გამავრცელებლის დაჰაგიმრებისას დაზღვეერმა მიიღო ინსტრუქცია, ვადამდე შეეწყვიტა პოლისი ღა დაებრუნებინა დაზღვეერის თანხა.

სახელმძღვანელო მითითებებში ლაპარაკია დამზღვეერთა საფრთხეზე;

სადაზღვევო საზოგადოებანი ნიადაგ უნდა იჩენდნენ სიფრთხილეს, რათა არ დაუშვან მათი გამოყენება კრიმინალური სამყაროს მიერ ფულის გასათეთვრებლად. უხიზლად ყოფნის მოვალეობა ნიშნავს:

- შემოწმებათა მოწყობას;
- იდენტიფიკაციის შემოწმებას;
- კლიენტთა საეჭვო ოპერაციების გამოვლენას და დანიშნულებისამებრ შეტყობინებას;
- აღრიცხვის წარმოებას;
- სწავლებას.

ყველა სადაზღვევო კომპანიას უნდა ჰქონდეს ფულის გათეთვრებისადმი წინააღმდეგობის ეფექტიანი პროგრამები, რაც მათ შესაძლებლობას მისცემს:

- დამზღვევის შემთხვევაში ხელი შეუწყოს მჭიდრო სამუშაო კავშირებს რისკის მკისრებელ პირსა და საქმის გამომძიებელ პირს შორის;

- განსაზღვროს (ან მიიღოს დასტური) სადაზღვევო პოლისების მფლობელთა ჰეშმარიტი იდენტიფიკაცია იქ, სადაც სადაზღვევო პოლისის განმცხადებელი მოქმედებს მეორე პირის სახელით, მოიმოქმედოს ღონისძიებანი პრინციპალის იდენტიფიკაციის შესამოწმებლად;

- გამოავლინოს და შეაგყობინოს საეჭვო ოპერაციები სამართალდამცველ და სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებს;

- აწარმოოს აღრიცხვა;
- გაუძღვეს პერსონალის სწავლებას (საკვანძო პერსონალს უნდა ჰქონდეს მომზადების უფრო მაღალი დონე);
- მჭიდროდ ითანამშრომლოს სამართალდამცველ და სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებთან საკითხებში. რომლებიც სიფხიზლის გამოიჩენას ეხება;

- უზრუნველყონ, რომ შიდა აუდიტი და შესაბამისი განყოფილებანი რეგულარულად აწყობდნენ სიფხიზლის სისტე-

მის მონიგორინგს;

- დარწმუნდენ ყველა კანონისა და წესის დაცეამი;
- დანიშნონ მოსამსახერე, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება მიმდინარე წესების ყოველდღიური დაცეისათეის. დიდ სადაზღვევო კომპანიას უნდა ჰყავდეს მოსამსახერე, რომელიც ფულის გათეთრების შესახებ შეაგყობინებს;
- დააწესოს მაღალი ეთიკური სტანდარტები სადაზღვევო ბიზნესში, და მოითხოვოს იმ კანონებისა და წესების დაცეა, რომლებიც არეგულირებენ ფინანსურ ოპერაციებს;
- უზრუნველყოს თანამშრომლობა სამართალდამცველ ორგანიზაციებთან იმ მხრივ, რაც შეეხება სამართალს.

სადაზღვევო საზოგადოებამ არ უნდა დაამყაროს საქმიანი ურთიერთობა ან ჩაატაროს მსხვილი (15 ათას აშშ დოლარზე მეტი ოდენობის) ოპერაციები, თუ არ არის შესრულებული ზემოაღნიშნული მოთხოვნები.

სიფხიზლის გამოჩენის სისტემამ უნდა მისცეს შესაძლებლობა საკვანძო პერსონალს, ეფექტიანად რეაგირებდეს საექვო შემთხვევებსა და გარემოებებზე და მოახსენოს მათ შესახებ ორგანიზაციის ხელმძღვანელობას.

სწავლების არსებითი ნაწილია ის, რომ საკვანძო პერსონალმა უნდა მიიღოს იმ ინსტრუქციების ასლი, რომლებიც ეხება დასტურის შემოწმებასა და აღრიცხვის წარმოებას სახელმძღვანელო რეკომენდაციების საფუძველზე.

სადაზღვევო საზოგადოება, რომელიც პიროვნების შემოწმებას ახორციელებს, უნდა დარწმუნდეს, რომ ყოველი ობიექტი, რომელმაც სადაზღვევო ბიზნესის განაცხადი შეიტანა, ნამდვილად არსებობს, დაზღვევის ერთობლივი განაცხადების შემოწმების ყველა სუბიექტი დადასტურებული უნდა იყოს. მეორე მხრივ, იქ, სადაც ინსტრუქცია გულისხმობს შემოწმების მრავალ სუბიექტს (მაგალითად, სიციოხლის ჯგუფური დაზღვევის შემთხვევაში), შეიძლება საკმარისი იყოს, მოეწყოს მხოლოდ შემღულელი რაოდენობის

პირების, მაგალითად, ძირითადი აქციონერების, კომპანიების მთავარი ღირებულებების შემოწმება.

ზოგიერთ ქვეყანაში არსებობს ისეთი ინსტიტუტები, როგორც არის გრასტი, ნომინალური და “ყასადერი” კომპანიები, რაც ეალრესად აძნელებს შემოწმების პროცესს. ასეთ შემთხვევებში შემოწმება უნდა შეიცავდეს მართლურ-თიერთობის არსებობის შეფასებას, ე.ი. მარწმუნებელთა, რწმუნებულ პირთა და გამორჩენის შემქმნთა შემოწმებას.

სადაზღვევო ორგანიზაციამ, უწინარესად, უნდა მოაწყოს იმ მხარეთა შემოწმება, რომლებიც დაზღვევის ხელშეკრულებას სდებენ. ბევრ შემთხვევაში ისინი შეიძლება იყენენ პრინციპალები (ფართო თვალსაზრისით: ბენეფიციარი მფლობელები, მარწმუნებლები, საკონტროლო აქციონერები, ღირებულებები, ძირითადი გამორჩენის შემქმნნი). თუ ეს ასეა, უნდა დადგინდეს პრინციპალებსა და პოლისების მფლობელთა შორის არსებული კავშირის ბუნება და აუცილებლად შეგროვდეს ცნობები ყოფილ პრინციპალზე, მეგადრე, თუ პოლისების ხელთმქონენი მიხვეული არიან მათი ინსტრუქციებით მოქმედებას.

უკეთუ ფულს მოთხოვნებთან, საკომისიო გასამრჯელოსთან თუ სხვა სახეობათა გადასახდელებთან დაკავშირებით უხდიან არა პოლისის მფლობელ პირებს (პარგნიორობის, კომპანიის და ა.შ. ჩათვლით), მაშინ ასეთი ფულის მიმღებნი შემოწმების სუბიექტები არიან.

ყოველგვარი ხელახალი დაზღვევა, ანუ რეგროცესია, ექვემდებარება შემოწმებას, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ფული გადახდილია კეთილსინდისიერი ხელახალი დამზღვევისათვის რისკის შესაფერისი განაკვეთებით.

შემოწმების მოწყობის საუკეთესო დროა — სანამ მხარეები დაზღვევის ხელშეკრულებას დადებდნენ, ამიტომ შემოწმება უნდა დასრულდეს იქამდე, ვიდრე ოპერაცია დაიწყებოდეს, თუ რაიმე მიზეზით საჭიროა დაიღოს სადაზღვევო

კონგრაქტი შემოწმების დასრულებამღე, ეს უნდა დაექვემდებაროს მკაცრ კონგროლს, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს, რომ არც ერთი ფონღი არ გადაეა მესამე ქვეყანაში. არსებობს ალტერნატივა: საკეანდო შგაგის უფროს წვევრს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება, ასეთი გადაწყვეტილების მიღების დელეგირება არ ხდება, მის შესახებ უნდა გაკეთდეს ჩანაწერი.

დაწყებული შემოწმება უნდა გაგრძელდეს გადაწყვეტილების მიღებამღე. თუ პოლისის საეარაულო მფლობელი განაცხადზე დადებითი პასუხის მიღებას ისწრაფვის, მაშინ საკეანდო შგაგს შეუძლია (ან არ შეუძლია) ჩათვალოს, რომ ეს დასაეჭვებელია.

აუცილებლად მისადები იდენტიფიკაციის დოკუმენტაცია - ეს არის დოკუმენტაცია შემოწმების სუბიექტის შესახებ. პოლისის ცნობილი და პატივეემული მფლობელის და/ან საკეანდო შგაგის წვევრის წარდგინება პიროვნების შესახებ ხშირად შეიძლება დაგვესმაროს, მაგრამ ეს როღი ხსნის სუბიექტის შემოწმების საჭიროებას, როგორც ეს სახელმძღვანელო მითითებებით არის დაწესებული. საჭიროა გვექონდეს პირის შესახებ შემდეგი ინფორმაცია:

- სრული სახელი;
- დაბადების თარიღი და ადგილი;
- ეროვნება;
- ამჟამინდელი მუღმივი მისამართი, საფოსტო ინდექსის ჩათვლით;

- გელეფონი, ფაქსის ნომერი და ელექტრონული ფოსტის მისამართი;

- საქმიანობის სახეობა, დამქირავებლის სახელი (თუ პირი დამოუკიდებელია, ე.ი. პირმა "თავისი თავი დაიქირავა");

- ხელმოწერის ნიმუში.

სხვადასხვა ქვეყანაში პირადობის დამადასტურებელი

სხვადასხვა საბუთი არსებობს. ზოგში მოქალაქეებს არა აქვთ ეროვნული იდენტიფიკაციის ბარათები და ბევრ მოქალაქეს არ გააჩნია პასპორტი. იმისათვის, რომ დავადგინოთ პიროვნება, მიზანშეწონილია, დაწესდეს შემდეგი საბუთები:

- თანამედროვე ნამდვილი პასპორტი;
- ეროვნული იდენტიფიკაციის ბარათი;
- სამხედრო იდენტიფიკაციის ბარათი;
- ფოტოსურათიანი მძღოლის უფლება.

საბუთები ხელმოწერილი უნდა იყოს. საბუთებს, რომლებიც შეიძლება მიღებულ იქნეს ნებისმიერ პირზე, კრიტიკულად უნდა მოვეყილოთ; ეს არის:

- დაბადების მოწმობა;
- პირადობის მოწმობა, გამოშვებული დამქირავებლის მიერ, მაშინაც კი, როდესაც მას დართული აქვს ფოტოსურათი;
- საკრედიტო ბარათები;
- ბარათები ბიზნესის შესახებ; ეროვნული სამედიცინო ან საღაზღვევო რუკები;
- უფოტოსურათო მძღოლის უფლება;
- დროებითი მძღოლის უფლება;
- სტუდენტის ბილეთი.

რაც შეეხება კომპანიებს, პარგნიორობას და სხვა ინსტიტუტებს, სახელმძღვანელო მითითებებში აღნიშნულია, რომ საკმარისი შემოწმება საჭიროა, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ინდივიდულებს, რომლებიც იურიდიული პირის სახელით მოქმედებენ, აქვთ ამის უფლება. განსაკუთრებული სიფრთხილე გვმართებს, თუ იურიდიული პირი ახალია, ან თუ მისი საკუთრების უფლებაში ცოცხალია წინათ მოხდა ცვლილებები.

იურიდიული პირის დოკუმენტების ყველა ხელმოწერები ჯეროვნად უნდა იყოს აკრედიტებული ამ იურიდიული

პირის მიერ, გულღასმით უნღა შემოწმღეს შემღეგი ღოკუ-
მენგები:

- სერგიჟიკაგი ინკორპორაციის შესახებ;
 - ბენეჟიციასარი მჟლობელის (ეზის) ან იმ პირის (ეზის) სა-
ხელი (ეზი) ღა მისამართი (ეზი), ვისი ინსტრუქციითაც აქეთ
მინიჭებული ხელმომწერთ მოქმეღების უჟღება;
 - ასლი ღოკუმენგისა, რომელიც აგენგს ანიჭებს უჟღე-
ზამოსიღებას, განახორციელოს მოქმეღება პრინციპალის
ინგერესებისათვის;
 - ხელმომწერილი ღოკუმენგი ბიზნესის გვარეობის ამსახ-
ველი ინჟორმაციით;
 - შეთანხმება პარგნიორობის შესახებ.
- თუ საჭიროა ინჟორმაცია მეორე ინსტიტუტისაგან, იგი
უნღა წარმოაღღინონ.

თუ საქმე ეხება გრასტს ან სხვა იღენგურ ორგანიზაცი-
ულ-სამართლებრივ ჟორმებს, განსაკუთრებული ყურაღე-
ბა უნღა ღაეთმოს იურიდიული პირის არსისა ღა ორგანიზა-
ციული ჟორმის გარკვევას. რამღენაღაც სამართლებრივი
კონგროლი სხეაღასხვა ქვეყანაში სხეაღასხვაა, საგანგებო
ყურაღება უნღა მიექცეს ღოკუმენგაციის გაცემის აღგილს
(ქვეყანას) ღა საჟუღველს.

სახელმღღვანელო მითითებებში არის ცალკე კარი, რო-
მელიც ეღღენება შემოწმებას განსაკუთრებულ შემთხვევებ-
ში, მაგალითაღ, როღესაც კლიენგი ცალმხრივად წყვეტს
საღაზღვევო კონგრაქტის მოქმეღებას შემოწმებამღე. თუ
ოპერაცია მნიშენელოვანია, ერთჟერაღია ან ეწყობა საქ-
მიანი მართლურთიერთობის ჟარგლებში, მაშინ კლიენგის
შემოწმება უნღა ღასრულღეს იქამღე, სანამ კლიენგი მი-
იღებღეს თანხას, რომელიც საღაზღვევო კომპანიამ უნღა
გაღაუხაღოს პოლისის მჟლობელს იმ შემთხვევაში, თუ იგი
წყვეტს საღაზღვევო ხელშეკრულების მოქმეღებას მისი ვა-
ღის გასელამღე.

სიცოცხლის დამზღვევე განიხილება შემოწმების გონივრული მომების მიმღებად, თუ გადასახდელი მიეცა პოლისის მფლობელს კროსირებული ჩეკით, რომელსაც ანაზღაურების შეზღუდვა აქვს; საბანკო ანგარიშზე, პოლისის მფლობელის სახელზე სახსრების გადარიცხვის ელექტრონული საშუალებით.

მეორე შემთხვევა “სვიგნი” ოპერაციასთან არის დაკავშირებული. მსხვილი ერთჯერადი ოპერაცია არ იწვევს შემოწმების მოთხოვნას, თუ იგი არის “სვიგნი”, რომლის დროსაც ყველა თანხა პირდაპირ გადაიხლება დაზღვევის მეორე პოლისზე, რომელსაც შეიძლება უფლებამუხარვეზი უარის თქმისას შედეგად მოჰყვეს ამ პრემიის შემდგომი გადახდა იმავე კლიენტის სახელით, ან მის სასარგებლოდ განხორციელებული გადასახდელი, რის შესახებაც წარმოებს ჩანაწერი.

ლოკუმენტი შეიცავს მითითებებს ამოცნობის თაობაზე და ცნობებს საეჭვო ოპერაციების შესახებ.

საეჭვო ოპერაციის ამოცნობის დიდმნიშვნელოვან პირობას ინსტიტუტისათვის წარმოადგენს საკმარისი ცოდნა კლიენტის შესახებ, რათა გაცნობიერებულ იქნას, რომ ოპერაცია ან ოპერაციების სერია უჩვეულოა.

თუმცა, სახელმძღვანელო მითითებებს ახალ საქმიან ურთიერთობებსა და ოპერაციებზე ყურადღების ფოკუსირების გენდენცია აქვს, სადაზღვევო ორგანიზაციებმა სიფხიბლე უნდა გამოიჩინონ პოლისთა მფლობელების ფინანსური ნაკადების სათავეებისადმი, განსაკუთრებით იქ, სადაც მნიშვნელოვანი მოულოდნელი და აუხსნიელი ცვლილებები ხდება პოლისის მფლობელის ანგარიშის მდგომარეობაში (მაგალითად, ნაადრევი უარის თქმა უფლებამუხარვეზი).

საეჭვო ოპერაციები შეიძლება დაექვემდებაროს შემდეგ კატეგორიათაგან ერთ-ერთს ან რამდენიმეს:

– კლიენტის განსაკუთრებული უჩვეულო ფინანსური

საქმიანობა საკუთარი ჩვეულებრივი საქმიანობის კონტექსტით;

– ნებისმიერი უჩვეულო ოპერაცია მისი ჩვეულებრივი ფინანსური საქმიანობის პროცესში;

– უჩვეულოდ დაკავშირებული ოპერაციები;

– ნებისმიერი უჩვეულო ან ხელშემწყობ პირობებს მოკლებული ვადამდელი გამოსყიდვა საღაჯვევო პოლისისა;

– შუამავლის ნებისმიერი მოულოდნელი მოქმედება ოპერაციის ან ფინანსური საქმიანობის პროცესში, მაგალითად, გადასახდელები მოთხოვნებით ან უჩვეულო შუამავლის დიდი საკომისიო გასამრჯელო;

– გადახდის ნებისმიერი ჩვეულებრივი მეთოდი.

სახელმძღვანელო მითითებებში ნათქვამია, რომ კრიმინალურ ქმედობაში ეჭვის შეგანა სჯობია იმ რწმენის უქონლობას, რომ ესა თუ ის კლიენტი უდანაშაულოა.

რაც შეეხება ცნობებს საეჭვო ოპერაციების შესახებ, ღოკუმენტი ითვალისწინებს, რომ საღაჯვევო საზოგადოებებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ:

– საკვანძო პერსონალმა იყოღეს, ვის აცნობოს თავისი ეჭვები;

– იყოს ნათელი პროცედურა ასეთი ეჭვების დაუყოვნებლივ შეგყობინებისა მოსამსახურისათვის, რომელიც პასუხს აგებს სამართლის დაცვის უზრუნველყოფაზე.

როღესაც მიიღებს ცნობას საეჭვო კლიენტის ან საეჭვო ოპერაციის შესახებ, სამართლის დაცვისათვის პასუხისმგებელმა პირმა უნდა განსაზღვროს, რამდენად მოწმობს ასეთ ცნობაში არსებული ინფორმაცია ეჭვის საფუძელიანობას. ამ პირმა უნდა გამოიკელიოს დეტალები, რათა განსაზღვროს, უნდა წარუღგინოს თუ არა მოხსენება სამართალდამცველ ორგანოებს.

საღაჯვევო საზოგადოების ღირექტორთა საბჭოს და უფროს ხელმძღვანელობას რეგულარულად უნდა მიეწო-

ლოს ინფორმაცია ყველა იმ გარემოების შესახებ, რომლებიც განეკუთვნება ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ღონისძიებებს, სადაზღვევო კომპანიის მიერ ეფექტიანი ზომების მიღებისათვის, მათ რეგულარულად უნდა მიეწოდოს ინფორმაცია, ეჭვმიტანილია თუ არა სადაზღვევო კომპანია იმაში, რომ იგი ფულის გათეთრებისათვის გამოიყენება.

თუ სადაზღვევო კომპანიის ფილიალი ან განყოფილება მდებარეობს სხვადასხვა ქვეყანაში, მან უნდა აცნობოს სახელმწიფოს სამართალდამცველ და სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებს სამართალდამცველი ორგანოებისათვის წარსადგენი ცნობების მომზადების მიზების (ან ასეთის არარსებობის) გამოძიების დოკუმენტების უაქტები. ეს დოკუმენტები უნდა ინახებოდეს სულ ცოცხა ხუთ წელიწადს (შემოთავაზებული ვადა).

საეჭვო ოპერაციების მაგალითები:

– პოლისის განაცხადი მიღებულია პოტენციური კლიენტისაგან, რომელიც შორს იმყოფება იმ ადგილიდან, სადაც შეიძლებოდა წარდგენოდა ანალოგიური პოლისი (ე.ი. “სახლთან ახლოს”);

– ბიზნესის განაცხადი პოლისის მულობელის ბიზნესის ჩვეულებრივ ფარგლებს გარეთ არის;

– ინფორმაციის ნაკლებობა ან დაყოვნება იმ ინფორმაციის წარდგენისა, რომელიც აუცილებელია შემოწმების დასრულებისათვის;

– ნებისმიერი ოპერაცია, სადაც არ არის გახსნილი მხარე;

– სამართლებრივი ურთიერთობის ნაადრევი შეწყვეტა ღამწვევ კომპანიასა და კლიენტებს შორის;

– მოთხოვნა მსხვილი საყიდლის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებს მთელი კუთვნილი თანხის ერთდროულ გადახდას;

– შესაძვე ქვეყნის ჩეკის გამოყენებისა და შემოთავაზებუ-

ლი პოლისის ყიდვის განხორციელების ცდები;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი არ იჩენს დაინტერესებას პოლისით, მაგრამ ამჯობინებს კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტას;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი ცდილობს, გამოიყენოს ნაღდი ფული, რათა დაასრულოს შეთავაზებული ინფორმაცია მაშინ, როდესაც საქმიანი ოპერაციის ეს სახეობა შეიძლება განხორციელდეს ჩეკის მეშვეობით ან სხვა საგადამხდლო საშუალებით;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი ითხოვს, გადახდა განხორციელდეს ერთი თანხით საგელეგრაფო გზაენილით ან უცხოური ვალუტით;

– აღმოჩნდება, რომ საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელს აქვს პოლისი რამდენიმე ინსტიტუტში;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი პოლისის ყიდულობს თანხებით, რომელიც ამკარად სქარბობს კლიენტის სახსრებს;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი აწესებს მნიშვნელოვან საღაზღვევო პოლისს და ხანმოკლე პერიოდის შემდეგ აუქმებს მას, ითხოვს დაუბრუნონ ნაღდი ფული;

– პოლისის საფასურის გადახდიდან ცოგა ხნის შემდეგ საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელს სურს, ისეხოს მაქსიმალური თანხა ნაღდი ფულით ღაზღვევისათვის ერთჯერადი პრემიით;

– საღაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი იყენებს იმ ქვეყნის ფარგლებსგარეთა საფოსტო მისამართის, სადაც იმყოფებიან საღაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოები, და ამ მისამართზე არ მუშაობს გელეფონი, რაც აბრკოლებს მასთან დაკავშირების ცდას და შემოწმების მოწყობას.

თეალი უნდა გვეჭიროს კომპანიების მოსამსახურეებსა და აგენტებზე, რომლებიც:

უეერად იწყებენ მეგისმეგად ხელგაშლილ ცხოვრებას

და არ სარგებლობენ შვედულებით;

- გაუმართლებლად ზრდიან გაყიდვებს;
- ამეგებენ ერთჯერადი პრემიის მაღალ ღირებულებას;
- იყენებენ თავიანთ მისამართებს “კლიენტის დოკუმენტაციის მისაგანად”;

– უარს ამბობენ, შეიცვალონ უფლება-მოვალეობანი, მაგალითად, უარს ამბობენ სამსახურებრივ დაწინაურებაზე.

ცნობებს, რომლებმაც შეიძლება ხელი შეუწყოს საეჭვო ოპერაციების იდენტიფიცირებას, განეკუთვნება ცნობები პოლისების შეწყვეტის შესახებ, ე.ი. ინფორმაცია, რომელიც იდენტიფიკაციაჰყოფს აღნიშნულ პოლისებს გარკვეული დროის მანძილზე. ცნობების დეტალები მოიცავენ ფულად თანხას, რომელიც დაუბრუნდება პოლისის ხელთმქონეს. სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის შემთხვევაში, აგრეთვე გაყიდვების აგენტის ნამდვილობას, პოლისის ფაქტობრივ ვადას.

სახელმძღვანელო მითითებანი შეიცავენ აგრეთვე აღრიცხვის წესებს. მას აწარმოებს დამზღვევე სადაზღვევო კომპანიასა და კლიენტს შორის მართლურთიერთობის შეწყვეტის შემდეგ. სიცოცხლის დამზღვევე კომპანიებში შეწყვეტად იგულისხმება პოლისის ნამდვილი ვადამდელი შეწყვეტა. ფაგფის 12 რეკომენდაცია იუწყება, რომ ფინანსური დაწესებულება სულ ცოცხალი ხუთ წელიწადს უნდა აწარმოებდეს ოპერაციათა აღრიცხვას, რათა შეასრულოს სამართალდამცველი ორგანოების თხოვნა.

ზოგიერთ ქვეყანაში დადგენილია ასეთი აღრიცხვის წარმოების ვადა, მაგალითად, ხუთი წელიწადი სიცოცხლის დაზღვევის პოლისის ვადის გასვლის შემდეგ და ხუთი წელი პოლისის გასვლის თარიღიდან, თუ პოლისები არ არის დაკავშირებული სიცოცხლის დაზღვევასთან. რაც შეეხება მონაცემებს ოპერაციების შესახებ, დამზღვევეებმა უნდა უზრუნველყონ ადეკვატური პროცედურები:

– დაშეება თავდაპირველ ღოკუმენტაციამჲე, იმ ოპერაციების ჩათვლით, რომლებიც დამთავრებულა, კლიენტის ფინანსური შეფასება, მისი საჭიროებების ანალიზი, მარეგულირებელი ღოკუმენტაციის ასლები, გადახდის მეთოდების დეტალები, უპირატესობათა აღწერილობა, დამზღვევის მიერ განხორციელებული შემოწმების ღოკუმენტების ასლები;

– დაშეება მთელ იმ მონაცემებჲე, რომლებიც უკავშირდება კონტრაქტის შენარჩუნებას.

გრძელვადიანი დამზღვევის შემთხვევაში აღრიცხვის მონაცემები შედგება ღოკუმენტური მოწმობებისაგან, რომლებიც შეგროვებულია დამზღვევის მიერ ან მისი სახელით ხელშეკრულების ძალაში შესვლასა და დამთავრებას შუა. თუ სააგენტომ შეწყვიტა არსებობა, მაშინ პასუხისმგებლობა ასეთი მონაცემების დაცვა-შენახვისათვის ეკისრება დამზღვევს, როგორც საღაჯვევო პროდუქტების პროვაიდერს.

შემოწმების შესახებ მონაცემები, როგორც წესი, მოიცავს:

– მიღებული მოწმობათა ბუნების აღწერილობას, რომლებიც განეკუთვნება შემოწმების სუბიექტის იდენტიფიკაციას;

– თვით მოწმობას ან ასლს, ანდა, თუ იგი არ არის, ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ სად ინახება ასლი.

ოპერაციის შესახებ მონაცემებში, როგორც წესი, დაწვრილებით არის აღწერილი:

– პიროვნების დადგენის გარემოებები, პოლისების მფლობელთა და სხვა იმ მხარეების (მაგალითად, შუამავლები) სახელებისა და მისამართების ჩათვლით, რომლებიც დაკავშირებული არიან დამზღვევის ხელშეკრულებასთან;

– ოპერაციები, რომლებიც მოიცავენ ასეთი ოპერაციების ბუნებას, კონტრაქტის ფასი, ფონდების დანიშნულება,

მორიგება ინსტრუქციებისა და უფლებამოსილებათა შესახებ. საბუღალტრო დავითრები, ოპერაციის თარიღი, ფორმა (ნაღდი ფული, ჩეკი), რომლებიც სთავაზობენ და იხდიან ფინანსურ სახსრებს.

დაწესებულებები უნდა ინახავდნენ მთელ მონაცემებს:

- თავდაპირველი ფორმით;
- მიკროფილმების სახით;
- ელექტრონული სახით.

სადაზღვევო კომპანიამ უნდა აწარმოოს იურიდიული ცნობების რეესტრი ცალკე აღრიცხვის რეესტრისაგან, რომელიც შეიცავს ისეთი ინფორმაციის მინიმუმს, როგორც არის:

- თარიღი და ცნობის სახეობა;
- სახელი და სააგენტო, რომელმაც ცნობა გასხვა;
- უფლებამოსილება;
- დეტალები, რომლებიც პოლისებს ეხება.

სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოები მოვალენი არიან:

- უზრუნველყონ პროცედურა ფულის გათეთრების მონაცემების გასაგზავნად სადაზღვევო კომპანიების, აუდიტორების, აქტუარებისაგან სამართალდამცველ ორგანოებში;

- განახორციელონ სადაზღვევო კომპანიათა ინსპექციები;

- მიიღონ ცნობები აუდიტორებისა და აქტუარებისაგან ფულის გათეთრების შესახებ;

- სისტემატურად იქონიონ კავშირი სამართალდამცველ ორგანოებთან.

დაზღვევასთან დაკავშირებული ყველა ინსტიტუტი ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ საკვანძო პერსონალი სრულად იყოს დაუფლებული:

- შესაბამის კანონებს;
- სიფხიმლის პოლიტიკას და სისტემას;
- საეჭვო ოპერაციების ამოცნობას;

– საკვანძო პერსონალის პირად მოვალეობებს, რომლებიც კანონებით და წესებით არის დადგენილი.

სახელმძღვანელო მითითებანი არ არის ამომწურავი, ისინი არ აგარებენ სავალდებულო ხასიათს. მთელ რიგ ქვეყნებში ისინი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სადაზღვევო კომპანიებისათვის განკუთვნილი რეკომენდაციების მომზადებისას.

§2. პოლიტიკურად ცნობილი პირნი და ფულის ბათეთრება

ფაგფ–მა 2001 წელს გამოიკვლია პოლიტიკურად ცნობილი პირების (პიპ) პრობლემა და რისკი, რომელსაც ისინი უქმნიან ფინანსურ სექტორს ფულის წმენდის თვალსაზრისით.

პრესაში შეგვიძლია გავეცნოთ ინფორმაციას, რომ კერძო საბანკო საქმის სფეროში 2001 წელს მოხდა პცპ–ს ახალი მხილებანი, რომლებიც უკავშირდება კორუფციას მიკუთვნებულ ფინანსურ დანაშაულებებს.

გადასინჯული 40 რეკომენდაციის გამოცემის შემდეგ, რომლებშიც დასახულია პცპ–ს შესახები დამატებითი ღონისძიებანი, ფაგფ–მა გადაწყვიტა გამოეკვლია ეს პრობლემა.

გერმინი პცპ ეხება პირებს, რომლებსაც მინდობილი აქვთ ან წინათ აქცინდათ მინდობილი დიდმნიშვნელოვანი საჯარო ფუნქციები. ეს კატეგორია მოიცავს სახელმწიფოთა ან მთავრობათა მეთაურებს, უფროს თანამდებობის პირებს, რომლებიც მოღვაწეობენ სხვადასხვა გვარეობის სამსახურებში, აგრეთვე მათი ოჯახის წევრებს.

თუ პოლიტიკურად ცნობილი პირები ჩაბმული არიან დანაშაულებრივ საქმიანობაში, მათი ჩვეულებრივი დისკრე-

ცია, მათ შორის, საბანკო სფეროში, ძალზე ხშირად დაბრკოლებას უქმნის იმ დანაშაულის გამოძიებას, რომელშიც ისინი არიან ჩათრეულნი. არ არის გამორიცხული, რომ პოლიტიკურად ცნობილი პირები დაკავშირებული არიან გეროროიზმის დაფინანსებასთან.

ფაგფ-ის ექსპერტთა მიერ წარმოდგენილი მასალებიდან შეგვიძლია გამოვიგანოთ შემდეგი დასკვნები. ჯერ ერთი, იმ ფონდების წყაროებს, რომლებშიც ჰკპ შეიძლება შეეცადოს გაწმინდოს ფული, შეადგენენ არა მარტო ქრთამები, უკანონო საკომისიოები და კორუფციასთან უშუალო დაკავშირებული სხვა შემოსულობანი ან პოლიტიკური პარტიების და პროფკავშირების ფონდებიდან მითვისებული თუ აშკარად მოპარული სახელმწიფო სახსრები, არამედ საგადასახადო მაქინაციებიც. ჰკპ შეიძლება უშუალოდ იყოს გარეული უკანონო საქმიანობის სხვა სახეობებში, როგორც არის ორგანიზებული დამნაშავეობა ან ნარკოტიკების გავრცელება. საერთოდ, შეგვიძლია დაეასკვნათ, რომ კორუფცია, კორუმპირებული ჰკპ-ს პოლიტიკურად ცნობილი ადამიანები ყოველ რეგიონში არიან.

მაგალითი 1. ჰკპ თანამემწე ათეთრებს ფულს, რომელიც დიდი ოდენობით იშოვა კორუფციის მეშვეობით:

“ა“ ქვეყანაში ვიდეომაგნიტოფონით აჩვენეს პრეზიდენტის მრჩეველი “ზ“. რომელიც ქრთამს აძლევს ოპოზიციურ პოლიტიკოსს. “ზ“-ს გახმაურებულ მოქმედებას. რომელსაც ფართოდ განიხილავდნენ როგორც შუამავლობას “ა“ ქვეყნის ყოფილი პრეზიდენტის გურგს უკან, შედეგად მოჰყვა ის, რომ პრეზიდენტმა სპეციალური პროკურორი დანიშნა “ა“ ქვეყანაში მოქალაქე “ზ“-სა და მისი პარტნიორების უკანონო საქმიანობის გამოსაძიებლად. “ვ“ ქვეყანაში ხელისუფალთა მიერ ინიცირებულ გამოძიებას შედეგად მოჰყვა 48 მილიონი აშშ დოლარის გაყინვა, რომელთაგანაც კავშირი ჰქონდა მოქალაქე “ზ“-ს. ამ უკანასკნელმა დაგოვა ქვეყა-

ნა, იგი შემთხვევით დააკავეს და ექსტრადიციო ვაუკეთეს "ა" ქვეყანაში. მას ბრალად ედებათ კორუფციის, ნარკოტიკების ვაერცელების დანაშაულობანი, დაუსაბუთებელი გამდიდრება და სხვ.

სხლომის წინ მოქალაქე "ზ" და მისი თანამშრომელი მოქალაქე "უ" დააპატიმრეს ორდერის და "ა" ქვეყნიდან ექსტრადიციის თხოვნის საფუძველზე. მოქალაქე "ზ" და მისი კოლეგები, მათ შორის, მოქალაქე "უ" იღებდნენ უკანონო შემოსავალს, ამ შემთხვევაში – კონფისკაციამწილს, იმ ვზით, რომ მოქალაქე "ზ" ბოროტად იყენებდა თავის ოფიციალურ მდგომარეობას – "ა" ქვეყნის ყოფილი პრეზიდენტის მრჩეველობას. ზოგიერთი თაღლითური სქემა შეიცავდა სამხედრო აღჭურვილობის შესყიდვას და სამსახურებრივ კონტრაქტებს, აგრეთვე კრიმინალურ ინვესტიციებს მთავრობის საპენსიო ფონდში. მოქალაქე "უ" ჩაბმული აღმოჩნდა "ა" ქვეყნის საზინიდან. სამხედრო და საპოლიციო საპენსიო ფონდებიდან ფულადი სახსრების ამოღების სქემაში. მოქალაქე "უ"-მ და სხვებმა საპენსიო ფონდების ფულით და საკუთარი სახსრებით იყიდეს "ც" ქვეყნის საბანკო დაწესებულების საკონტროლო პაკეტი. ბანკი "მ", რომელიც 1999 წელს იყიდა მეორე ბანკმა "ა" ქვეყანაში. ბაგონ "უ"-ს ბრალად დაედო მიძალება "მ" ბანკის სახელით ინვესტიციებისა და უძრავი ქონების მშენებლობის ინვესტიციებისადმი ბანკისა და საპენსიო ფონდის ხარჯზე. იგი აგრეთვე კონტროლს უწევდა ფირმის მშენებლობას, რომელიც სამშენებლო ობიექტებს აკვებდა ბანკისათვის. მოქალაქე "უ"-მ შექმნა საპენსიო ფონდების ნამდვილი ხარჯების "ვაბერვის" არხი პროექტებზე – 25% და უწერდა ბანკ "მ"-ს. მოქალაქე "უ"-ს მიერ რეკომენდებულ პროექტებს ავგომაგურად იწონებდნენ საბჭოსა და საპოლიციო საპენსიო ფონდის წევრები.

25-მილიონიანი პროექტი "ვაბერა" 8 მილიონი აშშ დო-

ლარით. მოქალაქე “უ“-მ ფარულად გააფორმა და აკონ-
გროლებდა რაბლენიმე კომპანიას, რომლებიც გამოიყენე-
ბოდა “შ“ ბანკისაგან ბროკერული კრედიტებისათვის მსეს-
ხებელთა საკომისიო სარგებლის სანაცვლოდ. როდესაც
ზოგიერთი კრედიტი გაუფასურდა, მოქალაქე “უ“-მ დაბალ
ფასად იყიდა გაკოტრებული პროექტები.

ვარდა ამისა. მოქალაქე “უ“ და “შ“ ბანკის ღირეფტორთა
საბჭოს წევრები “ა“ ქვეყნის მთავრობამ აღჭურვა ქვეყნი-
სათვის სამხედრო თვითმფრინავის შესყიდვის უფლებამო-
სილებით. თვითმფრინავთან დაკავშირებული ორი ვარიან-
ტისათვის “ა“ ქვეყნის მთავრობამ ბედმეტი გადაიხადა 150
მილიონი 33-პროცენტისა და დაბალითი ღირე-
ბულებისათვის. ეს უკანონო ვარიანტები, როგორც ისინი
ამტკიცებდნენ გადაიგზავნა “შ“ ბანკის მეშვეობით, აქედან,
ისინი სხვადასხვა სახელებზე იყო გახსნილი მრავალრიცხო-
ვანი ანგარიშების გავლით, გადავიდა უცხოეთის ბანკებში,
რათა შეენიღბათ ფულის წარმოშობა. მოქალაქე “უ“ საზღ-
ვარგარეთის ბანკების ჯგუფს იყენებდა თავისი ფულისა და
სხვა კრიმინალური ფულის ნაწილის გასაბრუნებლად.

შემდეგი დაკვირვება იმასთან არის დაკავშირებული,
რომ “ფინანსური ოაზისები“ მეგისმეგად კარგახსნილია პი-
რებისათვის როგორც თავისი სახელმწიფოს ფარგლებში,
ისე საზღვარგარეთ. პეკუ - ები ძალზე ხშირად იყენებენ შუ-
ამავლებს იმისათვის, რომ აწარმოონ თავიანთი ფინანს-
ური საქმეები პოლიტიკურად ცნობილი პირების სახელით.
შუამავალთა ასეთი გამოყენება ყოველთვის როდია არა-
ლეგალური საქმიანობის ინდიკატორი, იმიტომ, რომ ასეთი
შუამავლები, ჩვეულებრივ, გამოიყენება ხოლმე, როდესაც
პეკუ-ის ბიზნესი ან შემოსავალი სრულიად კანონიერია. მაგ-
რამ ბევრ შემთხვევაში შუამავლებს იყენებენ, რათა თავი-
დან ააყილონ პეკუ-ს არასასურველი ყურადღება. რომელიც
შეიძლება “კლიენტის ჯეროვანი ყურადღების“ სავალდებუ-

ლო პრინციპის ღაბრკოლება ღახდეს. შეგვიძლია ღაეასახელოთ კიღეე ერთი შემთხვეეეა, როღესაც პირი მოქმედებღა პეკუს-ს სახელით. ან მოვიყვანოთ თვით პეკუს-ს მაგალითი, რომელსაც ერთეგვარი სპეუიალური სგაგუსი, ამ შემთხვეეეაში, ღიპლომაგიური იმუნეეეეეი პეკონღა.

მაგალითი 2. მთავრობის მაღალი თანამღებობის ოფიციალური პირი მითვისებულ ფონღებს წმედს თავისი ოჯახის წევრთა მემეეეობით.

“ა“ ქეეეენის მთავრობის ყოფილი მაღალი თანამღებობის მოხელის ოჯახმა, რომელსაც სხეადასხეა პოლიგიეკური ღა აღმინისგრაეიული პოსტები ეეეეა, ღააფუძნა ფონღი “ე“ ქეეეეანაში, ვაღასახაღით ღაბეგვრის მხრიე ხელსაყრელ ფინანსურ ეენგრში. ამასთაან, მოსამსახურის ეეეეი იყო ძირითაღი ბენეფიციარი. ფონღს პეკონღა ანგარიში “ე“ ქეეეეანაში. საიღანაე ვაღმოირიეხა იქნა ღაახლოებით 1,5 მილიონი აშშ დოღარი ეოლ-ქმრის ერთობლიე ანგარიშზე, ამ მიღნით რომ იყო ვახსნილი მემობელი “ღ“ ქეეეენის საბანკო სგრეეეეურულ ქეეეეანაყოფში. ეს მოძრაობა ვახღა საფუძეელი მოეემული საბანკო ქეეეეანაყოფისათვის. შეედვინა მოხსენება საეეეეო საქმიანობის შესახებ ღა წარედვინა იგი ეროენული ფინანსური ღაგვერვისათვის.

საეეეეო ოპერაეიის შესახებ წარმოღგენილი მოხსენების საფუძეელზე მოწყობილი ვამოძიების დროს, ვამოირეეა, რომ ამ ანგარიშზე ეეეეე ვანხორეიელღა მნიშენელოვანი თანხების ორი საერთაშორისო ვაღარიეხეა ბანკისავან, რომელიე “ა“ ქეეეეანაში მღებარეობღა ღა ეეუთენოღა პეკუს-ს ეოლს ღა რომ მასეეე პეკონღა ანგარიშები მეორე ქეეეეენის საბანკო ღაწესებულეებამი; ასეეეე აღნიშნული იყო ვაღარიეხვის ვანმასორეიელეებელი ღაწესებულეება. წარმოებული საბანკო ოპერაეიის სარწმუნო ეკონომიეკური ღასაბუთების არარსებობამ ღა მიღებულმა ინფორმაეიამ საგოვადოებრივი ფონღების მითვისებისათვის მაღალი თა-

ნამდებობის მოხელის მიმართ სისხლის სამართლებრივი პროცესის ინიცირების დაწყების შესახებ ნათელი ვახადა, რომ ამ შემთხვევაში დადგენილია დანაშაულის ჩაღების შედეგად მიღებული შემოსავლების გათვითრების სისტემა. აღნიშნული მაღალი თანამდებობის პირი შემდეგ დაიკითხა და მოთავსდა პოლიციის უბანში სწორედ იმ მომენტში, როდესაც ის-ის იყო უნდა დაეხურა თავისი საბანკო ანგარიში. გამოძიება გრძელდება.

არალეგალური შემოსავლების დაფარვაში ჩაბმული მესამე ქვეყნების გამოყენების გარდა, პცპ-ები ფონდებს გზავნიან საზღვარგარეთის განყოფილებებისა და ოფშიორული ბანკების ქსელის მეშვეობით მათი წარმოშობის ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, რათა საიდუმლოდ შეინახონ შესაბამისი ოპერაციების დეტალები.

სხვა შემთხვევებში, მათი ფინანსური ოპერაციები შეიძლება შენიღბული იყოს ისეთი გაუქმვირვალე სამართლებრივი წარმონაქმნების სხვადასხვა გიპის დაწესებულებებით, როგორც არის გრასტი. და კვლავ, ფინანსური წარმონაქმნების უნარი, განახორციელონ ჯეროვანი ყურადღების პრინციპი და გამოიყენონ სახელმძღვანელო საწყისი "იცოდე შენი კლიენტი" პცპ-ების მიმართ ამ შემთხვევაში სერიოზულად იბღუდება.

მაგალითი 3. სახელმწიფოს კუთვნილი კომპანიის მაღალი თანამდებობის მოსამსახურე ჩაბმულია კორუფციაში მაღალ დონეზე.

მაღალი თანამდებობის სამთავრობო მოსამსახურის "ა"-ს, "ა" სახელმწიფოს კუთვნილი კომპანიის მუშაკის მიმართ მოწყობილი გამოძიებით დადგინდა, რომ მან მიიღო დამატებითი ვადასახდელები მთელ რიგ ანგარიშებზე, რომლებიც გახსნილი ჰქონდა და რომლებზეც აწარმოებდა ოპერაციებს. მოქალაქე "თ" იყო კომპანია "ა"-ს ვიცე-პრეზიდენტი და მისი ყოველწლიური შემოსავალი 200 ათას აშშ

დოლარს აღემატებოდა. გამოძიებამ ცხადყო, რომ მოქალაქე “ა“-ს ქჷონდა 15 საბანკო ანგარიში რამდენიმე ქვეყანაში, რომელთა მეშვეობითაც განხორციელდა ოპერაციები 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეგი ოდენობის თანხებზე. ბატონმა “ა“-მ აღნიშნულ ანგარიშებზე არსებული ფული გამოიყენა იმისათვის, რომ უყიდა პოლიტიკური გავლენა და ხელში ჩაეგლო მსხვილი კონტრაქტი უცხოეთის მთავრობისაგან “ა“ კომპანიის სახელით.

გამოძიებისას აღმოჩნდა, რომ საგრასგო ანგარიში ვახსნილი ყოფილა არხის შესაქმნელად. რომლის მეშვეობითაც გადასახდელები “ა“ კომპანიიდან გადაირიცხებოდა მთელრიგ მცირე ანგარიშებზე, რომლებსაც აკონგროლებდა მოქალაქე “ა“, ხოლო შემდეგ გადაირიცხებოდა ამ ანგარიშებიდან ან მოიხსნებოდა. მოხსნილი სახსრები გამოიყენებოდა ქრთამისათვის.

მიძლებები იყენენ: სახელმწიფოებისა და მთავრობათა მეთაურები. მაღალი სამსახურების სამთავრობო მოხელენი. სახელმწიფოს კუთვნილი კორპორაციების მაღალი თანამდებობის მოსამსახურენი, თეალსაჩინო პარგიული მოღვაწენი სხვადასხვა ქვეყნებში, მათი ოჯახის წევრები და “ა“-ს ახლო პარგნიორები.

მოქალაქე “ა“-ს ანგარიშებთან დაკავშირებული ფინანსური ოპერაციების შემდგომმა გამოძიებამ გამოაელინა, რომ საზღვარგარეთის განყოფილება გამოიყენებოდა გადასახდელების წარმოებისა და მიღებისათვის. ანგარიშებიდან ამ რეგულარული საქმიანობის დამატებით ხდებოდა არარეგულარული დეპოზიტების შეგანა ნაღდი ფულით. ხშირად – დღეში ერთხელ, და უჩვეულოდ დიდი თანხების მოხსნა ასევე ნაღდი ფულით. დადგინდა, რომ ერთი ანგარიშიდან ექვსი კვირის მანძილზე ნაღდი ფულით მოიხსნა 36 მილიონი აშშ დოლარი. ეს ამკარად შეუთავსებელი იყო ანგარიშების წარმოების მთელ წინა პრაქტიკასთან. გამომ-

ძიებელმა პირებმა შეაძინეს, რომ ასევე საფუძვლიანად იყო წარმოებული მცირე თანხებით დეპოზიტების გახსნა, რაც მოწმობდა, რომ “ა” მოქალაქემ იცოდა მოხსენების მოთხოვნები და ცდილობდა თავი დაეძვრინა. “ა” მოქალაქისაგან გადასახდლების ბენეფიციარმა მფლობელებმა განახორციელეს ნაღდი ფულის ელექტრონული გადარიცხვა რამდენიმე ჰეკ—სა და მათი ახლობლებისათვის.

მაღალი თანამდებობის პოლიტიკოსმა, უფროსმა მოსამსახურემ, შეამავეალმა “ა” კომპანიისაგან მიიღო 50 მილიონი აშშ დოლარი. შემდეგ შეამავეალმა ფული გადარიცხა ორ ანგარიშზე. რომლებიც ოფშორში ჰქონდა: აქედან ფულადი სახსრები გადაირიცხა კომპანიის ანგარიშზე. რომელიც ასევე ოფშორში მდებარეობდა. აღმოჩნდა, რომ იგი ყოფილა “უ” ქვეყნის საიდუმლო სამსახურის ყოფილი მეთაური და “ც” ქვეყნის თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო მდივანი.

ფული გადაირიცხა კომპანიიდან “ა” მოქალაქის კუთვნილ ერთ-ერთ საბანკო ანგარიშზე. მოქალაქე “ა”—მ შემდეგ ფული შეიგანა ადვოკატის კლიენტის ანგარიშზე და ოფშორულ საბანკო ანგარიშზე.

ოფშორული ანგარიშის ბენეფიციარი მფლობელი ცოგახნის წინ იყო ჰეკ—ის ყოფილი ცოლი. მოქალაქე „ც“. ანგარიში გათვალისწინებული იყო 500 ათასი აშშ დოლარის უძრავი ქონების შესაძენად, ავტომობილის საყიდლად, ბინის გასარემონტებლად და ერთი თვის ხარჯებისათვის 20 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

“ა” კომპანიამ გადასახდელი შეიგანა საბანკო ანგარიშზე “დ” ქვეყანაში. შემდეგ “დ” ქვეყნის ბანკს მიეცა ინსტრუქცია გადაერიცხა ფული მოქალაქე “ა”—ს კოლეგისათვის. რომელსაც ანგარიში ჰქონდა იმავე “დ” ქვეყანაში. კოლეგამ შემდეგ “ისესხა” იგივე რაოდენობის ფული ჰეკ—საგან.

ფაგფ—ის ერთ-ერთი წევრის აზრით, აქ არის ჰეკ—ის უკანონო ფინანსური საქმიანობის გამოვლენის ორი ძი-

რითადი ხერხი: პირველი, როდესაც იცვლება მთავრობა პეკ-ს ადგილსამყოფელ ქვეყანაში და მის უკანონო საქმიანობას გამოავლენს ახლადმოსული რეჟიმი. ამავე დროს, ზოგიერთ შემთხვევაში ბრალდება ან ახალი მთავრობის უკანონო თუ კორუფციული პრაქტიკა წარმოადგენს "პოლიტიკური ანგარიშის გასწორებას".

მეორე ხერხი, რომლის დროსაც შეიძლება გამოვლინდეს პეკ უკანონო ფინანსური ოპერაციები – ეს არის საეჭვო ან უჩვეულო ოპერაციების შესწავლა, რომლებშიც შეიძლება გარეული აღმოჩნდნენ მისი სახელით მოქმედი პირები. როდესაც ეს ოპერაციები განიხილება შეამაყლებსა და პეკ-ს შორის კავშირის კონგექსტით, რომლის სახელითაც შეუძლიათ იმოქმედონ, ალბათ, გემართებს, ეჭვი შევიგანოთ ჩაბმული ფონდების ან აქტივების არალეგალურ წყაროში.

ზოგჯერ საეჭვო ფინანსური კავშირების გამოძიება შეიძლება გაძნელებული იყოს პეკ-სთან დაკავშირებული სპეციფიკური ფაქტორებით. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანია საჭირო "პოლიტიკური მხარდაჭერის" მოშლა, განსაკუთრებით იმ დროს, როდესაც გამოძიება აელენს კავშირებს უცხოელ პეკ-სა და მთავრობის მაღალი თანამდებობის მოხელეთა შორის. როგორც ჩანს, საჭირო ინფორმაციის მოპოვების ან უცხოელი კოლეგებისაგან მისი დროული მიღების უუნარობა ასევე აბრკოლებს აღნიშნულ გამოძიებათა წარმატებით დაგვირგვინებას.

მაგალითი 4. მითვისებული შემოსავლების გათვთრება.

"ი" ნავთობის მინისტრის, ყოფილი დიქტატორის საბანკო ანგარიშზე, რომლის მუშაობის დროსაც ხლებოდა სამართალდარღვევები, რამდენიმე თვეში შემოვიდა 6 მილიონი. ამან ხელისუფალთ მისცა საფუძველი, ბრალი დაედოთ მინისტრისათვის.

ფინანსური დაზვერვის გამოძიებით გამოვლინდა, რომ ბაგონი "ი" მოქმედებდა მოვონილი სახელით. ბაგონი "ი"--

ს ცოცხალი ხნის წინ გახსნილ ანგარიშზე შემოვიდა ჩეკი დაახლოებით 575 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. როგორც ვითომდა ქონების გაყიდვის თანხა. არადა, თანხის ოდენობა არ შეესაბამებოდა ქონების ფასს.

უულის ვათეთრებასთან და გეროორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ღონისძიებათა თვალსაზრისით რამდენიმე დასკვნა გამოდინარეობს პეკ-თან დაკავშირებული დისკუსიიდან. აღინიშნა, რომ მთელი რიგი ექსპერტები, რომლებსაც საქმე აქვთ პეკ ფინანსურ საქმიანობასთან, ერთ ასპექტში არიან იგივენი, რაც ფინანსური დაწესებულების ნებისმიერი კლიენტის შემთხვევაში:

ამ დაწესებულებებმა ჯეროვანი ყურადღება უნდა გამოიჩინონ როგორც პეკ-ების, ისე მათი სახელით მოქმედი პირების მიმართ. იდენტიურად, პრინციპს, “იყოფე შენი კლიენტი“ ყვლგან განუხრელად უნდა იცავდნენ.

რაც შეეხება იმ პირებს, რომლებიც გამოდიან ან გამოიყურებიან ისე, რომ მოქმედებენ ვისიმე სახელით ან ასრულებენ ფინანსურ ოპერაციებს ან აქვთ აქტივები, უნდა გაირკვეს, არის მოცემული პირი ნამდვილი მფლობელი თუ ბენეფიციარი მფლობელი. აღიძრას საკითხი წარმოშობის ქვეყანაში პეკ-ის ყოფნის სიძნელეთა შესახებ. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ უფროსი ოფიციალური პირები ხშირად იყვლიან ადგილს—ერთი იურისდიქციის ფარგლებშიც კი, ე.ი. ის, ვინც წარმოადგენს პეკ-ს მოცემულ მომენტში, შეიძლება აღარ იყოს მომდევნო მთავრობაში. შეგვიძლია ავლნიშნოთ პრობლემის შესაძლო გადაჭრის ორი გზა; ამასთან, აუცილებელია:

– შევექმნათ მონაცემების ბაზა, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას ამჟამად მოქმედი უფროსი სამთავრობო მოსამსახურის მონაცემების მიხედვით. ეს გადაწყვეტილება შეიძლება იდეალური იყოს, ამავე დროს ასეთი მონაცემთა ბაზის შენარჩუნებას ახლავს სიძნელენი;

– შეეინარჩუნოთ მონაცემთა საჭირო ბაზა სახელმწიფო დონებზე და შეძლევ წავახალისოთ არაფორმალური თანამშრომლობა (მაგალითად, ფინანსურ დაზვერვებს შორის შესაძლო პოლიტიკურად ცნობილი პირებისა და მათი ფინანსური კავშირების თაობაზე ცნობების შესაგროვებლად).

ფაგფ-ის ექსპერტებმა დაასკვნეს, რომ გექნიკა, რომელსაც პეკ-ები იყენებენ უკანონო შემოსავლების გასათეთრებლად, ძალიან ჰგავს იმას, რომელიც გამოიყენება ფულის კრიმინალური გათეთრების დროს. ოფიციალური დაწესებულების თვალსაზრისით, ეს გექნიკა იგივეა. აღინიშნა, რომ პეკ იყენებდა დამახასიათებელ საბანკო ხერხებს იმისათვის, რომ შეექმნა კომპლექსი – დაზუსტებული ოპერაციების ქსელი უკანონო აქტივების დასაცავად.

ჩნდება დასკვნა: ფინანსურმა დაწესებულებებმა უნდა შეასრულონ პეკ-ს მიმართ ჯეროვანი ყურადღების პრინციპის უკლებლივ ყველა საჭირო მითხონვა, მათ შორის, მისი მოვალეობისა დანიშნულებისამებრ მოახსენოს ფულის გათეთრების შესახებ.

§3. კლიენტისა და ბენეფიციარული ფლოზის ილენტიფიკაციის პრინციპები კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაციის ფასიანი ქაღალდების დარგში

კლიენტისა და ბენეფიციარი მულობელის ილენტიფიკაცია და შემოწმება, აგრეთვე ჩანაწერების წარმოება შეადგენს პროცესს “ჯეროვანი ყურადღება – კლიენტს” (შემდეგ-ჯეკ პროცესი) ან “კლიენტის საგელაგულო შემოწმება (შემდეგ – კსშ პროცესი).

ჯეკ პროცესი საკვანძო კომპონენტია მარეგულირებელი

მოთხოვნებისა ფასიანი ქაღალდების დარგში, რომლებიც განკუთვნილია რეგულირების ძირითადი მიზნების მისაღწევად ფასიანი ქაღალდების, ბაზრების სიწმინდის, ეუქციანობისა და გრანსპარენტულობის უზრუნველყოფი ინვესტორების დაცვის და ფასიანი ქაღალდების არალეგალური გამოყენების თავიდან აცილების დარგში. ეს მიზნები მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული ფართო თვალსაზრისით ჯყკ პროცესთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულებისას, რომელსაც უნდა აგარებდნენ ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურების პროვაიდერები (შემდეგ – პროვაიდერები), კლიენგის იდენტიფიკაციისა და ბენეფიციარული მფლობელობის შემოწმების, აგრეთვე “იყოლე შენი კლიენგი”-ს მოთხოვნის განხორციელებისათვის.

სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მოქმედების ჯგუფის (ფაგფი), ფასიანი ქაღალდების კომისიისა და საერთაშორისო ორგანიზაციის (კომისია) მუშაობის პროცესში 2001 წლის ოქტომბერში დაარსდა კლიენგის და ბენეფიციარული მფლობელობის იდენტიფიკაციისათვის მოქმედების ჯგუფი (მოქმედების ჯგუფი) იმისათვის, რომ შეესწავლათ კლიენტებისა და ბენეფიციარი მფლობელების იდენტიფიკაციასთან დაკავშირებული რეგულირების არსებული რეკიმები და განეუთარებინათ პრინციპები, რომლებიც არეგულირებენ ჯყკ პროცესის ასპექტებს, პროცესისა, რომელიც ფასიანი ქაღალდების რეგულირების ერთ-ერთი ქვაკუთხედაა. კომისიის წევრ ქვეყნებში არსებული რეკიმების მოქმედების ჯგუფის მიმოხილვის ანალიზმმა გამოაყლინა, რომ იმ დროს, როდესაც არსებობს სხვადასხვაგვარი მიდგომები კლიენგის და ბენეფიციარი მფლობელის იდენტიფიკაციისადმი კომისიის წევრებს შორის სამართლებრივი ჩარჩოების განსხვავების გამო, მაინც არის რაღაც საერთო ნიშნები. ისინი მოიცავენ მოთხოვნებს, რომ აიძულონ პროვაიდერი,

მოახდინოს თავისი კლიენტებისა და ბენეფიციარული მფლობელების ილენტიფიკაცია, მიიღოს ადეკვატური ინფორმაცია თავისი კლიენტების პირობებისა და საინვესტიციო მიზნების შესახებ, აგრეთვე აწარმოოს ჩანაწერები ამ ინფორმაციის თაობაზე.

თუმცა, აღნიშნული პრინციპების ძირითადი ნიშნები მიზნად ისახავს ფასიანი ქაღალდების დაცვას ბაზარზე თაღლითობისა და ბოროტგამოყენების შემთხვევებისაგან, ჯყკ პროცესის გამოყენებას ფასიანი ქაღალდების დარგში ასევე შეაქვს წვლილი იმ პოლიტიკის მიზნების მიღწევაში, რომელიც განეკუთვნება ისეთი მოვლენების არალეგალური კანონსაწინააღმდეგო გამოყენების თავიდან აცილებას ფასიანი ქაღალდების დარგში, როგორც არის, ფულის გათეთრება და გერორიზმის დაფინანსება, რომლებიც მთლიანად განეკუთვნება სხვა ორგანოების კომპეტენციას.

ეფექტიან ჯყკ პროცესს შეუძლია დაგვეხმაროს, რათა დავაბრკოლოთ და აღმოვაჩინოთ ფასიანი ქაღალდების კანონების, კოდექსების დებულებებისა და წესების დარღვევები და შევამციროთ ფასიანი ქაღალდების არალეგალური გამოყენების რისკი. კომისიის წევრი ქვეყნები იზიარებენ ამ ზოგად დებულებებს.

პრინციპები, რომლებიც ქვემოთ არის განხილული, დაგვეხმარება აგრეთვე დავიცვათ ფასიანი ქაღალდების რეგულაციები.

პრინციპი 1.

კლიენტის ილენტიფიკაცია და შემოწმება. ნებადართულია ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერები როდესაც კლიენტთან საქმიან კავშირს ამყარებენ, მოვალენი არიან ილენტიფიკაციაპყონ და შეამოწმონ კლიენტის პიროვნება, გამოიყენონ საიმედო დამოუკიდებელი დოკუმენტებისა და ინფორმაციის წყაროები.

კლიენტის ილენტიფიკაცია და შემოწმება ხელს უწყობს

ფასიანი ქაღალდების დარგში კანონსაწინააღმდეგო ბოროტგამოყენების თავიდან აცილებას, აღმოჩენას და დევნას. ეფექტიანი იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცედურები აუცილებელია იმისათვის, რომ დაიცვან ინვესტორები და ხელი შეუწყონ ბაზრების მთლიანობას.

კლიენტის იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცედურები სათანადოდ უნდა იყოს დოკუმენტირებული და უზრუნველყოფდეს გონივრულ საფუძველს პროვაიდერებისათვის, რომ ისინი დარწმუნდნენ თითოეული კლიენტის უცუარ იდენტიფიკაციაში. მათ უნდა მოახდინონ კლიენტების იდენტიფიცირება საქმიანი ურთიერთობის დამყარებამდე ან დამყარებისას (ეს მაშინ, როდესაც კლიენტის ანგარიში გახსნილია ან კლიენტმა შეიძინა უფლებამოსილება გრანსაქცია მოახდინოს ანგარიშის მიმართ), და შეამოწმოს მათი იდენტიფიკაცია რაც შეიძლება სწრაფად, იქამდე ან იმის შემდეგ, რაც დამყარდება საქმიანი დამოკიდებულება, რათა დარწმუნდეს, რომ რისკები ეფექტიანად იმართება.

პროვაიდერებმა ასევე უნდა მიიღონ რისკის მართვის პროცედურა იმისათვის, რომ განახორციელონ ანგარიშების მონიტორინგი, როდესაც კლიენტის იდენტიფიკაცია უნდა შემოწმდეს, მხედველობაშია მისაღები ანგარიშის პირობები, რომელთა დროს კლიენტს შეუძლია გამოიყენოს საქმიანი ურთიერთობა იდენტიფიკაციის შემოწმების წინ.

არსებული კლიენტების შემთხვევაში პროვაიდერებმა უნდა მიიღონ ჯეკ პროცესი მათ მიმართ, როდესაც არსებობს კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის ეჭვი და /ან როდესაც პროვაიდერს აეჭვებს კლიენტის იდენტიფიკაციის შესახებ თავდაპირველად შეძენილი ინფორმაციის უცუარობა ან ადეკვატურობა.

რისკის საფუძველზე კლიენტების იდენტიფიკაციისა და იდენტიფიკაციის შემოწმების დროს პროვაიდერს შეუძლია დააწესოს ასეთი რისკის განსაზღვრის კრიტერიუმები და

უნდა შეეძლოს, დაადასტუროს ასეთი კრიტერიუმი თავისი რეგულაციორის წინაშე. იქ, სადაც ფასიან ქაღალდებთან კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის რისკი დაბალია, ე.ი. სადაც კლიენტის იდენტიფიკაციის ამსახველი ინფორმაცია საჯაროდ არის ცნობილი, გონიერულია, პროვაიდერს ნება დაერთოს გამოიყენოს გამარტივებული და შეკვეცილი ღონისძიებანი, როდესაც ხდება იდენტიფიკირება და მოწმდება კლიენტის პიროვნების იდენტიფიკაცია. კლიენტების მაგალითები, სადაც გამოიყენება პიროვნების იდენტიფიკაციის გამარტივებული და შეკვეცილი ღონისძიებანი, მოიცავს:

- ფინანსურ ინსტიტუტებს, რომლებსაც ესებათ ამ პრინციპების შესაგყვისი მოთხოვნები და რომლებიც ექვემდებარებიან ბელაშედეგობას ამ მოთხოვნების შესაბამისობისათვის;
- საჯარო კომპანიებს რომლებსაც ესება მოთხოვნები გახსნის შესახებ;
- სამთავრობო ორგანიზაციებს ან საწარმოებს.

იქ, სადაც არასწორი იდენტიფიკაციის ან ფასიანი ქაღალდებით კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის რისკი მაღალია, პროვაიდერებმა უნდა მიიღონ უფრო მკაცრი ღონისძიებანი კლიენტის იდენტიფიკაციის უზრუნველსაყოფად. მაღალი რისკის ანგარიშების მაგალითები, შექმნილ გარემოებთა კვალობაზე, შეიძლება მოიცავდნენ:

- იმ პირთა ანგარიშებს, ვისაც მნიშვნელოვანი პოლიტიკური პოსტები უკავიათ;
- ანგარიშებს რთული კორპორაციული სტრუქტურების მქონე იურიდიული პირებისათვის;
- ანგარიშებს იმ ქვეყნებიდან ჩამოსული მოქალაქეებისათვის, რომლებიც განიხილება არაადეკვატურად რეგულირებულად;

– ანგარიშებს იმ ქვეყნებიდან ჩამოსული რეზიდენტებისათვის, რომლებიც განიხილება როგორც არაადეკვატურად რეგულირებულნი;

– ანგარიშებს პროვაიდერებისათვის, რომლებიც ფუნქციონირებენ ქვეყნებში, არაადეკვატურად რეგულირებულად რომ განიხილება;

– ანგარიშებს დაურეგისტრირებელი ან არარეგულირებადი საინვესტიციო ფონდებისათვის;

– “ომნიბუსის” ტიპის საზღვართშორის ანგარიშებს გარკვეული საინვესტიციო ფონდებისათვის

პროვაიდერებმა უნდა განსაზღვრონ რა მხარეები არიან ჩაბმული გრასგში, რომელიც საჭიროა იდენტიფიკაციისა და შემოწმებისათვის, ამასთან, გაითვალისწინონ სამართლებრივი სისტემის ნიშნები, მომსახურების ტიპი, რომელიც უნდა იქნას წარმოდგენილი და კლიენტის ტიპი. ეს უნდა გაკეთდეს რისკზე დაფუძნებული მიდგომის მეშვეობით.

თუ ქვეყნის სამართლებრივი სისტემა არ ცნობს გრასგს სამართლებრივ ფორმად, მაშინ პროვაიდერებმა უნდა მიმართონ გრასგის უცხოური მხარეების (ნდობით აღჭურვილი პირის, მარწმუნებლისა და ბენეფიციარის) მიმართ იდენტიფიკაციის და შემოწმების პროცედურებს.

რეკომენდებული მოქმედება:

– პროვაიდერებმა არ უნდა აწარმოონ ანონიმური ანგარიშები ან ანგარიშები ფიქციური სახელებით;

– პროვაიდერებს უნდა ჰქონდეთ წერილობითი ფორმის პოლიტიკა ჯყკ პროცესის მიმართ; ეს პოლიტიკა უნდა სარგებლობდეს უფროსი მოსამსახურეების მოწონებით;

– ღონისძიებანი, რომელთა განხორციელება მართებთ პროვაიდერებს, უნდა ესაგყვისებოდეს ფასიანი ქალაქების მარეგულირებელ წესებს, სხვა კომპეგენგურ ორგანოებს ან თვითრეგულირებად ორგანიზაციებს;

– როდესაც იხსნება ანგარიში, მომსახურების განხორციელებამდე უნდა დაიდოს წერილობითი კონტრაქტი, თუ ეს შესაძლებელია;

– ჯყკ სპეციალური პროცედურები, რომლებიც ემყარება

კლიენტის გიჟს რისკზე დაფუძნებული მიღცომის განხორციელებისას, განხილულ უნდა იქნას ფიზიკური პირების, იურიდიული პირების, ადგილობრივი მოქალაქეების, უცხოელების მიმართ გამოყენებისათვის;

– კლიენტის იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცესები საგულდაგულოდ უნდა იყოს ღოკუემენტირებული ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში;

– პროვაიდერებს შეუძლიათ დაეყრდნონ ღოკუემენტებს, აგრეთვე არადოკუმენტურ მეთოდებს ან ორივეს კომბინაციას, რათა მოასღინონ კლიენტთა იდენტიფიცილება და შემოწმონ მათი იდენტურობა.

ფიზიკური პირთა მიმართ საიმელო მეთოდებით ნაგულისხმეია:

– ვადაგაუსვლელი იდენტიფიკაცია, გაცემული სამთაერობო ორგანოს მიერ, რომელიც მოწმობს კლიენტის ეროვნებას ან საცხოვრებელ ადგილს, ფოგოსურათით ან დაცვის სხვა იდენტური საშუალებებით, როგორიც არის მძლოლის უფლება ან პასპორტი;

– კლიენტის დამოუკიდებლად დამოწმებული იდენტურობა კლიენტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის შედარებით იმ ინფორმაციასთან, რომელიც აღებულია მონაცემების საჯარო ბაზიდან ან სხვა წყაროებიდან;

– სხვა ფინანსური ინსტიტუტებისაგან მიღებული შესაბამისი ცნობები;

– ცნობები აღრიცხვის მდგომარეობის შესახებ;

– შეხვედრები კრებებზე, ინტერვიუები, შინ სტუმრობა, წინა საქმიანი ურთიერთობანი.

ორგანიზაციების მიმართ საიმელო მეთოდები შეიძლება ითვალისწინებდნენ:

– იურიდიული პირის სამართლებრივი სტატუსის ან განათლების შესახებ იდენტური მოწმობის ან ინკორპორაციის მოწმობის, აგრეთვე იმ ინფორმაციის მოპოვებას, რომე-

ლიც ეხება კლიენტის სახელს, ნდობით აღჭურვილი პირების სახელებს, სამართლებრივ ფორმას, მისამართს, ღირებუებებსა და დოკუმენტებს, რომლებიც ამოწმებენ პირის უფლებამოსილებას შესაბამის ვალდებულებებს აკისრებენ იურიდიულ პირს ან წარმონაქმნს;

– გაგების ფორმირებას კონგროლის სტრუქტურისა და მფლობელობის შესახებ;

– აქციების საკონგროლო პაკეტის მფლობელ ფიზიკურ პირთა იდენტიფიკაციას და იმ ფიზიკურ პირთა იდენტიფიკაციას, რომლებიც მოიცავენ იურიდიული პირის ან წარმონაქმნის მენეჯმენტს.

ყველა საჭირო დოკუმენტი უნდა იყოს საიმედო, და მიღებული იმ წყაროდან, რომელიც არ არის დამოკიდებული კლიენტზე.

„ომნიბუს“ ანგარიშები

პრინციპი 1 ა.

ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებს უნდა ჰქონდეთ სპეციალური ჯეკ პოლიტიკა „ომნიბუს“ ანგარიშების მიმართ.

„ომნიბუს“ ანგარიშები წარმოადგენს ანგარიშებს, რომლებიც დაწესებულია ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ან მათი სახელით იმისათვის, რომ მონაწილეობდნენ ფასიანი ქაღალდების ოპერაციებში თავისი კლიენტების სახელით. როდესაც წესდება „ომნიბუს“ ანგარიში, პროვაიდერები ახორციელებენ თავიანთი კლიენტის – მეორე ფინანსური ინსტიტუტის იდენტიფიკაციას და შემოწმებას 1-ლი პრინციპის შესაბამისი პროცედურის მეშვეობით. როდესაც კლიენტი ხსნის „ომნიბუს“ ანგარიშს ადგილობრივ ფინანსურ დაწესებულებაში მარეგულირებელი საბეჭდადმდევლო რეჟიმის შესაბამისად, რომელიც პროვაიდერების მიმართ გამოყენებული რეჟიმის შესაბამისად, კანონსაწინააღმდეგო

საქმიანობის რისკი მცირეა. გამარტივებული და შეკვეცილი ილენტიფიკაციისა და შემოწმების გამოყენება შეიძლება მისაღები იყოს.

მაგრამ თუ კლიენტი “ომნიბუს” ანგარიშს ხსნის უცხოურ ფინანსურ დაწესებულებაში, რისკები ზოგ შემთხვევაში განიხილება როგორც პოტენციურად უფრო მაღალი, ამ შემთხვევაში უმჯობესია გაფართოებული პროცედურა.

პროვაიდერები ჯყკ გაფართოებულ პროცედურას იყენებენ “ომნიბუს” ანგარიშების მიმართ უცხოური ფინანსური დაწესებულებებისათვის. ამ გაფართოებულ პროცედურაში შედის:

– საკმარისი ინფორმაციის შეგროვება სხვა ფინანსური დაწესებულებების თაობაზე, რათა გაიგონ მისი ბიზნესი და განსაზღვრონ არსებული ინფორმაციის მიხედვით მისი პროფესიული რეპუტაცია;

– შეაფასონ ფინანსური დაწესებულების ჯყკ პროცესის ადეკვატურობა;

– ცნობები იმის შესახებ, აქვს თუ არა ფინანსურ ინსტიტუტს ფიზიკური ყოფნა ქვეყანაში, რომელშიც იგი ინკორპორირებულია, იმის გათვალისწინებით, რომ პროვაიდერებმა არ უნდა დააწესონ “ომნიბუს” ანგარიში ფინანსური ინსტიტუტისათვის, რომელსაც არ გააჩნია ფიზიკური ყოფნა ქვეყანაში და არ არის აფილირებული ფინანსურ ჯგუფთან, რომელსაც ასეთი ყოფნა აქვს;

– რეგულირებული და საბედამხედველო რეკიშის შეფასება ქვეყანაში, რომელშიც იმყოფება მეორე ფინანსური დაწესებულება, იმის განსასაზღვრავად, ექვემდებარება თუ არა კლიენტი ჯყკ საკმარისი პროცესის სტანდარტებს;

– უფროსი მოსამსახურის მოწონების მოპოვება “ომნიბუს” ახალი ანგარიშიდან გამომდინარე ურთიერთობის დამყარებამდე.

თითოეული ინსტიტუტის შესაბამის მოვალეობათა დოკუმენტირება.

ბენეფიციარული მფლობელობის იდენტიფიკაცია პრინციპი 2.

პროვაიდერებმა უნდა მოიპოვონ საკმარისი ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ მოახდინონ კლიენტისაგან განსხვავებული მხარის იდენტიფიცირება, და ის მხარე იდენტიფიცირებულ უნდა იქნეს 1 “ა” პრინციპებში ჩამოყალიბებული კრიტერიუმების შესაბამისად დადგენილი იდენტიფიცირებისა და შემოწმების პროცედურის გამოყენებით. რისკზე დაფუძნებული მიდგომის მეშვეობით პროვაიდერებს უნდა ჰქონდეთ გონივრული საფუძველი, რათა ირწმუნონ, რომ განსაზღვრულია ნამდვილი მფლობელობის ბენეფიციარი.

როდესაც დადგენილია საქმიანი მართლურთიერთობა, შეიძლება ზუსტად განისაზღვროს, მოქმედებს ყველა კლიენტი თავისი ხარჯით თუ მეორე მხარის ან მხარეების სასარგებლოდ (ბენეფიციარი მფლობელებისა და წარმომადგენლების სასარგებლოდ). პროვაიდერებმა უნდა მიიღონ ზომები, რათა იდენტიფიკაციაჰყონ და შეამოწმონ კლიენტის ანგარიშების ბენეფიციარი მფლობელები, მათ შორის, გამოიყენონ გონივრული ღონისძიებანი, რათა გაარკვიონ იმ კლიენტების მფლობელობა და კონტროლის სტრუქტურა, რომლებიც არ არიან ფიზიკური პირები. მათ შორის, მიმართონ რეკომენდებულ მოქმედებას. პროვაიდერებმა უნდა გადადგან ნაბიჯები იურიდიულ პირთა ბენეფიციარი მფლობელის იდენტიფიცირების მიზნით, ისინი მოიცავენ:

- კორპორაციულ სტრუქტურებს;
- პარგნიორობას;
- კომპანიებს, რომლებიც აქციებს უშვებენ წარმომადგენლისათვის განკუთვნილი ფორმით;
- დაურეგისტრირებულ ან დაურეგულირებულ საინვესტიციო ფონდებს;
- მაღალლევერიჯულ ინსტიტუტებს;
- ერთობლივ საწარმოებს;

– გრასტებს.

გარდა ამისა, აქ შედის დავალების ხელშეკრულებანი.
ამასთან:

– პროვაიდერებმა უნდა მოახდინონ სამართლებრივი ინ-
სტიტუტების მფლობელთა იდენტიფიცირება და შემოწმება;

– კლიენტმა უნდა დაამოწმოს პროვაიდერის წინაშე იმ
პირთა არსებობა და იდენტიფიკაცია, რომლებიც ახორციელებ-
ენ სრულ ფუნქციონირებას კონტროლს იურიდიული პირების ან
წარმონაქმნისადმი (მაგალითად, აქციონერების, კომპანი-
ის მოსამსახურეებისა და ა.შ.); ამასთან, კლიენტმა წინას-
წარ უნდა გაუხსნას ინფორმაცია პროვაიდერებს;

– პროვაიდერებმა უნდა შეიძინონ იმ სამართლებრი-
ვი დოკუმენტების ასლები, რომლებიც მოწმობენ სამარ-
თლებრივი ინსტიტუტების კარგი მდგომარეობის არსებო-
ბას;

– თუ კლიენტს ან მფლობელს აქვს აქციების საკონტრო-
ლო პაკეტი ლისტიგურ კომპანიაში ან რეგულირებულ თუ
რეგისტრირებულ საინვესტიციო ფონდში, ისეთივე კოლექ-
ტიური საინვესტიციო სქემა ორმხრივი ფონდის ან სასაქონ-
ლო პულის დროს, რომლებიც ექვემდებარებიან გახსნის
აღკვეთვით მარეგულირებელ მოთხოვნებს, მაშინ არ არის
სავალდებულო ამ იურიდიული პირის სტრუქტურული ქვე-
დანაყოფის მფლობელის თუ მონაწილის, რომელიმე აქცი-
ონერის იდენტიფიკაციის უცილობელი ინდეტიფიცირება და
შემოწმება.

„იცოდე შენი კლიენტი“ („იშკ“)

პრინციპი 3.

ფასიანი ქალაქების მომსახურე პროვაიდერებმა ყოვე-
ლი კლიენტისაგან უნდა მოიპოონ ინფორმაცია კლიენტის
პიროვნებისა და მომსახურებასთან დაკავშირებული საინ-
ვესტიციო მიზნების შესახებ, რომლებიც მათ უნდა წარედგინ-

ნოს და გამოიჩინონ ჯეროვანი ყურადღება კლიენგის ანგარიშების მიმართ.

პროვაიდერებმა უნდა მოიპოვონ ინფორმაცია თავიანთი კლიენგის პირობების შესახებ, მათ შორის ფინანსური საფუძველი და ბიზნესის ამოცანები, რათა შეიქმნან ზოგადი წარმოდგენა, რომელიც გახდება საფუძველი მოთხოვნისა „იშკ“. ეს ინფორმაცია უნდა წარმოადგინოს კლიენგმა იმისათვის, რომ დაიწყოს ჩანაწერის წარმოება, რომელიც შეიძლება გახდეს მოცემულ კლიენგთან დაკავშირებული რისკის ხარისხის განსაზღვრის ხელშემწყობი ფაქტორი. ამ ინფორმაციის დამატებით პროვაიდერს შეუძლია უზრუნველყოს, რომ კლიენგმა მიიღოს ადეკვატური რისკის გასსნა, და პროვაიდერს აქვს საკმარისი საფუძველი ჯეროვანი გულმოდგინების გამოჩენისათვის. ამასთან, პროვაიდერებმა აგრეთვე უნდა:

– განახორციელონ „იშკ“ პროცესი საქმიანი ურთიერთობის დამყარების მომენტიდან ბოლომდე.

– გულდასმით გამოიკვლიონ ამ ურთიერთობის მთელი მიმდინარეობის მანძილზე შესრულებული ოპერაციები, რათა დარწმუნდნენ, რომ ისინი ეთანადება კლიენგების დაწესებულების, კლიენგის ბიზნესის ხასიათსა და რისკს, გაითვალისწინონ, როდესაც ეს აუცილებელია, კლიენგის ფონდების წყარო. იქ, სადაც პროვაიდერის საქმიანობა მოიცავს ინვენსტიციების საკითხებზე კონსულტაციას; ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ ამ კონსულტაციამ გაითვალისწინოს კლიენგის მოთხოვნებისა და პირობების გაგება.

რეკომენდებული მოქმედება:

– პროვაიდერებმა უნდა უზრუნველყონ „იშკ“ პროცედურის შესრულება თითოეული კლიენგის მიხედვით, რათა დარწმუნდნენ, რომ ოპერაციის შესრულება ესაგყვისება კლიენგის ცოდნას, კლიენგის ბიზნესს, რისკს და, თუ ეს

აუცილებელია, ფონდების წყაროებსაც;

– გასწიონ კონსულტაცია ინვესტიციებზე, გარანტიაკონ, რომ კონსულტაცია შესაფერისია, ეფუძნება კლიენტის მოთხოვნილებათა ჯეროვან გაგებას.

ინფორმაცია, თუ რა შეუძლია პროვაიდერს მოიპოვოს, მოიცავს:

– მოსალოდნელი ოპერაციების გიპებს, ფონდების წყაროს;

– მიმდინარე გამოთვლილ შემოსავალს და წმინდა ღირებულებას, წინანდელ საინვესტიციო გამოცდილებას, ინვესტიციის მიზნებს, წინანდელ გამოცდილებას სხვა პროვაიდერებთან ურთიერთობისას.

რეკომენდებული მოქმედება:

– პროვაიდერებმა უნდა დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა წერილობითი ფორმით იმისათვის, რომ განსაზღვრონ კლიენტები და საქმიანობა, რომელსაც განიხილავენ მაღალ თუ დაბალ რისკთან დაკავშირებულად.

რისკის ფაქტორებს შორის, რომლებიც პროვაიდერმა უნდა მიიღოს მხედველობაში, შედის:

– პოლიტიკურად ცნობილი პირები (პკპ);

– რესურსების წარმოშობა;

– იმ საქმიანობის სახეობა, რომელსაც კლიენტი ახორციელებს;

– საჯარო რეპუტაცია;

– კლიენტის ბინადრობის ქვეყანა.

იმისათვის, რომ განახორციელონ „იშკ“ პროცესის შეფასება, პროვაიდერებმა უნდა შეასრულონ შემდეგი:

– მოიპოვონ ინფორმაცია კლიენტის შესახებ, რათა მისი მახასიათებლების დადგენა შეძლონ;

– დააკლასიფიცირონ კლიენტი და მისი მოსალოდნელი ოპერაციები, რომლებსაც დაბალი ან მაღალი რისკი ექნება;

– გააანალიზონ და შეამოწმონ კლიენტის მიერ განხორციელებული ოპერაციები, თუ ისინი განიხილება დაბალი ან მაღალი რისკის მქონედ;

– გააანალიზონ კლიენტების ოპერაციები მათი მახასიათებლების შესაბამისად.

მონაცემთა აღრიცხვის წარმოება

ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებმა უნდა შეინახონ ჯყკ პროცესის აღრიცხვის მონაცემები სულ ცოგა ხუთ წელიწადს მას შემდეგ, რაც საქმიანი ურთიერთობა შეწყდა.

აღრიცხვის მონაცემების წარმოება დიდმნიშვნელოვან როლს ასრულებს. აღრიცხვის მონაცემები უნდა იყოს საკმარისი თავისი შინაარსის მიხედვით. მათი კონტექსტი და სტრუქტურა უნდა უზრუნველყოფდეს მოწმობას კლიენტებისა და ბენეფიციარი მფლობელების და კლიენტთა ბიზნესის მოდელის იდენტიფიკაციის შესახებ, შესრულებული ოპერაციების მონაცემთა ჩათვლით.

რეკომენდებული მოქმედება:

– პროვაიდერებმა უნდა დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა და პროცედურები წერილობითი ფორმით, რათა გარანტირებული იყოს მთელი იმ ინფორმაციის მთლიანობა, უსაფრთხოება, საიმედოობა, კონფიდენციალობა და საფუძვლიანობა, რომელიც ეხება ჯყკ პროცესს;

– შეინახონ, სულ ცოგა ხუთი წლის განმავლობაში მთელი საჭირო მონაცემები ოპერაციების შესახებ, როგორც ადგილობრივი, ისე საერთაშორისო ოპერაციებისა, რათა შეაძლებინონ მათ ინფორმაციის წარდგენა კომპეტენტური ორგანოების მოთხოვნით. ასეთი მონაცემები საკმარისი უნდა იყოს ცალკეული ოპერაციების აღდგენისათვის (თანხებისა და ვალუგის სახეობების ჩათვლით), რათა, როცა აუცილებელია, წარმოადგინონ მოწმობა გამოძიებისა და

დენისათვის სისხლისსამართლებრივი, სამოქალაქო და ადმინისტრაციული წესით.

მესამე პირთა ნდობა

მე-5 პრინციპის არსია: ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებს შეუძლიათ გამოიყენონ საიმედო მესამე მხარეები, რათა მათ შეასრულონ “იშკ” პროცესიდან გამომდინარე მოვალეობანი იმ პირობით, რომ აღნიშნული პრინციპის მიხედვით გათვალისწინებული მოთხოვნები შესრულდება.

საიმედო მესამე მხარეები შეადგენენ ფინანსური ორგანიზაციების ფართო ნუსხას. სრული პასუხისმგებლობა “იშკ” პროცესის ინფორმაციის თაობაზე ეკისრება პროვაიდერებს.

ჯყკ პროცესის წარმატებული შესრულება

მე-6 პრინციპი იუწყება, რომ ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებმა უნდა დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა წერილობითი ფორმით, რათა განსაზღვრონ, რა მოქმედება უნდა განხორციელდეს იმ შემთხვევაში, თუ პროცესი ვერ დასრულდება წარმატებით ან როდესაც გაჩნდება კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის ეჭვი.

მე-7 პრინციპი – რეგულატორის როლი

რეგულატორს უნდა ჰქონდეს ადეკვატური უფლებამოსილება, რათა დაადგინოს წინასწარი პირობები ყველა პრინციპის შესრულებისათვის, განახორციელოს მონიგორინგი, უზრუნველყოს ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერთა შესაბამისობა ჯყკ პროცესის მოვალეობებისა და იმ იდენტიფიცირებულ პირთა მოთხოვნებისადმი, რომლებიც ბენეფიციარულ საფუძველზე ფლობენ ან აკონტროლებენ ფასიანი ქაღალდების ანგარიშებს.

მე-8 პრინციპი – თანამშრომლობა, განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს

მისგან გამომდინარეობს, რომ იმან, ვინც არეგულირებს, უნდა შეაფასოს საკანონმდებლო ჩარჩოები თავის ქვეყანაში, განსაზღვროს, არის თუ არა საჭირო ორგანო სხვა უცხოურ მარეგულირებელ ორგანოებთან თანამშრომლობისა და ინფორმაციის გაცვლისათვის, და საჭიროების კვალობაზე იმუშაოს ადგილობრივ ხელისუფლებთან იმისათვის, რომ მოახდინოს იდენტიფიცირება და აღმოფხვრას ასეთი თანამშრომლობის დაბრკოლებანი.

კომისიის წევრებმა უნდა მოიმოქმედონ ზომები, რათა დაიკვან 2002 წლის მაისში მიღებული მრავალმხრივი მემორანდუმი ურთიერთგაგების შესახებ, რომელიც შეეხება კონსულტაციებს, თანამშრომლობას და ინფორმაციის გაცვლას, და უნდა ითანამშრომლონ თავიანთ უცხოელ პარტნიორებთან სრული მოცულობით მემორანდუმის შესაბამისად.

მარეგულირებელ ორგანიზაციებს უნდა მიეცეთ სტიმული იმისათვის, რომ შევიდნენ მემორანდუმში სხვა მარეგულირებელ ორგანოებთან ურთიერთგაგების შესახებ, ფორმალურ და არაფორმალურ შეთანხმებებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ, თუ საჭიროა, ქვეყნის სახელისუფლებო ორგანოებთან, რომლებიც არ არიან კომისიის წევრები ან ხელი არ მოუწერიათ ამ მემორანდუმისათვის, რათა უზრუნველყონ ინფორმაციის გაცვლის მოცულობის შემდგომი შესრულება და საერთაშორისო თანამშრომლობა.

მარეგულირებელი ორგანიზაცია უნდა ესწრაფოდეს თავის უფლებამოსილებათა გამოყენებას, რათა ადგილობრივი ხელისუფლებისა და სამთავრობო აგენტებისაგან გამოითხოვოს მათ ქვეყანაში ნებისმიერი ინფორმაცია და დოკუმენტაცია, რომელიც აუცილებელია უცხოელ პარტნიორთა

მოთხოვნებზე პასუხის გასაცემად, ამასთან დაკავშირებით მარეგულირებელ ორგანიზაციებს უნდა:

– ჰქონდეთ უფლებამოსილება, მოიპოვონ და გაცვალონ ინფორმაცია უცხოელ პარტნიორებთან ჯყკ პროცესის შესახებ, როდესაც ინფორმაცია გამოითხოვება სამართლებრივი არხებით;

– ესწრაფოდნენ ჯყკ პროცესის შესახებ ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმის ამოქმედებას;

– ესწრაფოდნენ, რათა უზრუნველყონ, რომ ადგილობრივი კანონები საიდუმლოების შესახებ ან წესები და დებულებანი არ უშლიდნენ ხელს კლიენტის იდენტიფიკაციის შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას ან გადაცემას;

– დააწესონ კონკრული და დამკავი ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყონ, რომ უცხოეთის მარეგულირებელი ორგანიზაციებიდან მიღებული ინფორმაცია ჯყკ პროცესის შესახებ გამოიყენებოდეს ნებადამრთველი წესით, ესაგყვისებოდეს მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება საიდუმლოებას და ინფორმაციის გაცვლას.

კომისიის წევრთა მიერ ფასიანი ქაღალდების დარგში კლიენტისა და ბენეფიციარული მფლობელის იდენტიფიკაციის პრინციპების მიღება დიდმნიშვნელოვანი მოვლენაა. იგი საიმედოდ გადაუღობავს გზას თაღლითურ მოქმედებას ფულის გათეთრებისათვის და გერორიზმის დაფინანსებას ფასიანი ქაღალდების დარგში.

თავი V. არაკომერციული ორგანიზაციები და მათი კავშირი ტერორიზმის დაფინანსებასთან

§1. გოგადი დახასიათება ფატფ-ის მოხსენებისა ტერორიზმის დაფინანსებასთან არაკომერციული ორგანიზაციების კავშირის შესახებ

ფატფ-მა პირველად გამოიკვლია ის მეთოდები და გენდენციები (ტიპოლოგიები), რომლებიც ახასიათებდა არაკომერციული ორგანიზაციების გამოყენებას ტერორიზმის დასაფინანსებლად, 2002-2003 წლებში. ამ პერიოდში ფატფ-მა შეძლო რამდენიმე წინასწარი დასკვნის გამოგანა, შემდეგ თავის მოხსენებაში გააფართოვა და გააღრმავა კვლევის არე ამ დარგში და, საბოლოოდ, უკვე დეტალური დასკვნები წარმოადგინა.

მოხსენებაში აღნიშნულია უმრავლესი ქვეყნების შემოთება იმის გამო, რომ სიძნელეებს აწყდება არაკომერციული ორგანიზაციების (აკო) საქმიანობაში ბოროტგამოყენების გზით ტერორიზმის დაფინანსების გამოვლენაში. მთლიანად დადასტურდა, რომ ასეთი ორგანიზაციები მნიშვნელოვან სოციალურ და ფინანსურ როლს ასრულებენ საზოგადოებაში და, როგორც ჩანს, ეს როლი არაერთარ ექვს არ იწვევს. მიუხედავად ამისა, აკო-ების ამ ფონდების მცირედი პროცენტის კი, რომელიც ტერორიზმის მხარდაჭერას ხმარდება, მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს. მაშასადამე, შეზღუდული ცოდნა იმ მასშტაბის შესახებ, რომლითაც უწევენ ექსპლუატაციას ამ სექტორს ტერორისგები, განხილულ უნდა იქნეს როგორც მთელი საერთაშორისო გაერთიანების სერიოზული შემოთების საგანი.

აკო-ებს აქვთ ბევრი ისეთი მახასიათებელი, რომლებიც განსაკუთრებულს ხდიან მათ სხვადასხვაგვარი ბოროტგამოყენების მიმართ, კერძოდ, ტერორიზმის დაფინანსებასთან დაკავშირებით. ისინი სარგებლობენ საზოგადოებრივი ნდობით, ხელი მიუწვდებათ ფონდების მნიშვნელოვან წყაროებზე, უწინარესად, ნალდ ფულზე. ამ ორგანიზაციათაგან ზოგიერთს ახასიათებს გლობალური ყოფნა, რაც ანიჭებს შესაძლებლობას, არცთუ იშვიათად განახორციელონ ნაციონალური და საერთაშორისო ოპერაციები და ფინანსური ტრანსაქციები რაიონებში, რომლებიც შეიძლება სხვებზე ხშირად იქნეს გამოყენებული ტერორისტული საქმიანობის მიზნით. დაბოლოს, ქვეყნისა და აკო-ების სამართლებრივი ფორმის კვალობაზე ისინი უმნიშვნელოდ ექვემდებარება სამართლებრივ რეგულირებას, ან ეს რეგულირება საერთოდ არ არსებობს (მაგალითად, რეგისტრაცია, ჩანაწერების წარმოება, მოხსენება და მონიტორინგი), ანდა ნაკლებად აქვთ დაბრკოლებანი მათი შექმნისათვის (მაგალითად, შეიძლება აკლდეთ გამოცდილება).

თუმცა, ეს ორგანიზაციები საქველმოქმედო მიზანს ისახავდნენ, გადარიცხვათა ოდენობა და სიხშირე ძნელი ასახსნელი იყო. სამი წლის განმავლობაში 35 აკო-მ საზღვარგარეთ გადარიცხა 100 მილიონი აშშ დოლარი. ქსელი შედგებოდა მთელ ქვეყანაში განლაგებული უამრავი ორგანიზაციისაგან, რომლებიც კონცენტრირებული იყვნენ ისეთ ქალაქებში, სადაც მრავალრიცხოვანი იმიგრანტული თემები არსებობდა. სისხლისსამართლებრივმა გამოძიებამ ცხადყო, რომ აკო-ები ფულის გადარიცხვის ალგორითმული სისტემის საფარს წარმოადგენდნენ. მართალია, ჯერ ნაადრევი იქნებოდა დასკვნის გამოგანა ამ ქსელების ფონდების წყაროსა და დანიშნულების შესახებ, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში, იმის მტკიცება შეიძლება, რომ არსებობდა ყოველმხრივ აწონ-დაწონილი განზრახვა. გამოყენებინათ

იმიგრანტთა გაერთიანების დახმარებით მოზიდული ფონდები გეროორისტული აქტების მხარდასაჭერად.

და ბოლოს, აკო-ების გამოყენება თავისუფლად შეიძლება გეროორისტთა უშუალო მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად და შესრულებული ოპერაციების დასაფარავად. გეროორისტული ბოროტგამოყენების ასეთი ტიპი დამახასიათებელია იმ აკო-ებისათვის, რომლებსაც რამდენიმე ფილიალი აქვთ მრავალ ქვეყანაში.

განვიხილოთ მაგალითი, რომელიც ასახავს აკო-ების გამოყენებას უმაღლესი თანამდებობის პირთა მიერ ფულადი სახსრების გადასარიცხად. აკო “ა” ქვეყანაში დარეგისტრირდა, როგორც გადასახადით დაუბეგრავი საქველმოქმედო ორგანიზაცია, რომლის მიზანსაც შეადგენდა ჰუმანიტარული დახმარების პროექტთა განხორციელება მთელ მსოფლიოში, თუმცა აკო “ა” ქვეყანაში იყო ინკორპორირებული, იგი ბევრგან ფუნქციონირებდა ოდნავ შეცვლილი სახელწოდებით.

ფინანსური და საქმიანი ჩანაწერების ხელში ჩაგდება მოხერხდა აკო-ს სათაო ოფისში, მთავარი აღმასრულებელი მოსამსახურისა და დირექტორთა საბჭოს წევრის სახლებში. ამავე დღეს “ა” ქვეყანამ გასცა იმ აქტივებისა და ჩანაწერების ბლოკირების ორდერი, რომლებიც შემდგომ გამოძიებას ექვემდებარებოდა. თერთმეტი თვის შემდეგ “ა” სახელმწიფომ აკო-ს შესახებ შეგროვებული მასალები წარუდგინა გაეროს უშიშროების საბჭოს შესაბამისი რეზოლუციების მიხედვით დახასიათებისათვის. “ა” ქვეყანამ აკო-ს მთავარ აღმასრულებელ მოსამსახურეს ბრალად დასდო თაღლითობა და ორგანიზებული დამნაშავეობა, რომელიც დაკავშირებული იყო 315 ათას აშშ დოლარზე მეტი შემოწირულობის გადარიცხვასთან გეროორისტული ორგანიზაციებისათვის. ბრალდება გამყარებული იყო იმის მტკიცებულებებით, რომ აკო უწევდა როგორც პირდაპირ, ისე არაპირდაპირ მხარდაჭერას გეროორისტულ ორგანიზაციას.

§2. ბოროტგამოყენებათა კატეგორიები

არაკომერციულ ორგანიზაციებთან დაკავშირებით, ფაგფ-ის მიერ გაწეული მუშაობიდან შეგვიძლია გამოვიგანოთ დიდმნიშვნელოვანი დასკვნა, რომ ამ ორგანიზაციათა სხვადასხვა კატეგორიებს აქვთ გარკვეული რისკთა ჯგუფები და ისინი განსხვავდებიან უჩვეულო მახასიათებლებით, რომლებიც შეიძლება აღმოჩენილ და გამოყენებულ იქნეს გერორიზმის დაფინანსების იდენტიფიკაციის დროს. დიდმნიშვნელოვანია, მაგალითად, განვასხვავოთ აკო-ები, რომლებიც ოფიციალურად საქველმოქმედო ორგანიზაციებად არის დარეგისტრირებული და იყენებდნენ თავიანთ სტაგუსს ფულადი სახსრების გასაღებად, იმ აკო-ებისაგან, რომლებიც ნაკლებად შესაძინევენ ფუნქციებს ასრულებენ და არცთუ იშვიათად გაურბიან რეგისტრაციას და გადასახადის გადახდას. ხშირად აკო-ები შეიძლება უფრო ცნობილი იყოს როგორც კულტურული ასოციაციები ან ორგანიზაციები, რომლებიც დაკავებული არიან სათვისტომოების სპეციალური საკითხებით, და არა ქველმოქმედებით.

აკო-ები, რომლებიც საერთაშორისო ორგანიზაციების სახით ფუნქციონირებენ, შეგვიძლია განვასხვავოთ იმათგან, რომლებიც ლოკალური მასშტაბით მოქმედებენ. არსებობს მცდარი წარმოდგენა, რომ აკო-ებში შეიძლება დაშვებულ იქნეს ბოროტგამოყენებანი საერთაშორისო მასშტაბით, როდესაც იზიდავენ ფულად სახსრებს დონორ ქვეყნებში და შემდეგ ურიცხავენ ამ თანხებს გერორისგულ ჯგუფებს მესამე ქვეყნებში. თუმცა, საერთაშორისო საქმიანობა შეიძლება იყოს უფრო მოწყველადი და მიდრეკილი ბორტოგამოყენებისაკენ, გერორიზმის დაფინანსება შეიძლება მოხდეს აკო-ებშიც, რომლებიც მხოლოდ და მხოლოდ ეროვნული საზღვრების ფარგლებში მოქმედებენ. ქვეყნები, რომლებმაც საკუთარი გამოცდილებით იციან შიდა გერორიზმის

პრობლემა. საკმაოდ კარგად იცნობენ აკო-ებს, თავიანთი საზღვრების ფარგლებში რომ ფუნქციონირებენ და მიდრეკილი არიან ბოროტგამოყენებისადმი, რომლებსაც შედეგად მოსდევს ლოკალური გერორისგული ჯგუფების დაფინანსება.

მცდარია კონცეფცია, თითქოს გერორისგთა ბოროტგამოყენებანი აკო-ების მიმართ მხოლოდ რეგიონულ ექსტრემიზმს განეკუთვნება.

დანარჩენი განსხვავებანი, რომლებიც შეგვიძლია გამოვალინოთ, მოწმობენ აკო-სა და მისი დონორის თანამონაწილეობის სხვადასხვა ხარისხს. იმ დროს, როდესაც ექსპერტთა მიერ განხილული მეტი წილი შემთხვევები შეიცავდნენ აკო-ს კორუმპირებულ ან თანამონაწილეობის მენეჯმენტს, წელილი რომ შეაქვს გერორიზმის დაფინანსებასთან კავშირის დამყარებაში, შეგვიძლია ვილაპარაკოთ უდანაშაულო აკო-ების უმრავლესობაზე, რომლებსაც ექსპლუატაციას უწევდა ორგანიზაციის სტრუქტურაში შემოდ-წეული რამდენიმე ელემენტი. უფრო მეტიც, უდანაშაულო აკო შეიძლება ასევე გახდეს ფილიალთან დაკავშირებული ორგანიზაციის – რეკიპიენტის ან ფილიალთან დაკავშირებული ორგანიზაციის მსხვერპლი. არის ინფორმაცია ფულის ვითომ მოზიდვის შესახებ, როდესაც არსებული და ამის შესახებ არავითარი წარმოდგენის არმქონე აკო-ს სახელწოდებით ინიღბებოდა ფულადი სახსრების შეგროვება.

§3. ტერორიზმის დაფინანსების აღმოჩენა აკო-ს სექტორში

მემოთ აღნიშნულმა გიპოლოგიებმა ექსპერტები მიიყვანეს იმ დასკვნამდე, რომ გერორიზმის დაფინანსებასთან აკო-ს შესაძლო კავშირის აღმოჩენის საუკეთესო შესაძლებ-

ლობა სპეცსამსახურების ან პოლიციის საქმიანობა, რომელიც ემყარება კავშირს სხვა აკო-ებთან (ოპერატიული, ფინანსური ან მენეჯმენტის თუ პერსონალის მეშვეობით განხორციელებული) ან მოქალაქეებთანაც კი, რომლებიც უკვე იყვნენ ეჭვიგანილნი გეროორისტულ საქმიანობაში და მის დაფინანსებაში. ზოგიერთ შემთხვევაში აკო-ების ღირებულებებს ან მმართველებს შეიძლება პქონდეთ ექსტრემიზმის, ან თვით სისხლის სამართლის ისგორია, ანდა გეროორიზმთან დაკავშირებული ჩანაწერი. სხვა შემთხვევებში შეიძლება დადგინდეს კავშირი კარგად ცნობილ გეროორისტულ ორგანიზაციებთან ან სხვა აკო-ებთან, რომლებიც უკვე ყოფილან გაეროს ან ცალკეული ქვეყნების მიერ შედგენილ მოქალაქეთა თუ იურიდიულ პირთა სიებში. საზოგადოების შესწოთებამ საეჭვო საქმიანობაში აკო-ს შესაძლო მონაწილეობის გამო შეიძლება, ასევე შეუწყოს ხელი შესაძლო ბოროტგამოყენებათა აღმოჩენას.

ფინანსური ინსტიტუტების მიერ საეჭვო ოპერაციათა შესახებ მოხსენებას და ფინანსური სადაზვერვო სამსახურების ან სამართალდამცველი ორგანოების მიერ შემდგომ ანალიზს შეუძლიათ ასევე თვალსაჩინო როლი შეასრულონ აკო-ების მხრივ საეჭვო ბოროტგამოყენებათა გამოვლენაში. ზოგიერთ შემთხვევაში მოხსენებებს აკო-ების უჩვეულო საქმიანობასთან დაკავშირებული საეჭვო ოპერაციების შესახებ შედეგად მოსდევს გამოძიების ინიცილება, მაშინ როდესაც სხვა შემთხვევაში, მოხსენების და ფინანსური დაზვერვის ანალიზის სისტემას წელილი შეაქვს მიმდინარე გამოძიების განვითარებაში.

ბელამხედველობის ან საგადასახადო დაბეგრის ორგანოების მონიგორინგს, რომლებიც პასუხს აგებენ აკო-ების მიმართ ბელამხედველობისათვის, შეიძლება შედეგად მოჰყვეს საქველმოქმედო სექტორში გეროორიზმის დაფინანსების შემსახვევათა იდენტიფიკაცია. ამ ორგანო-

ებს ხშირად შეაქვთ თავიანთი წვლილი შესაბამისი მიდგომების შემუშავებაში, რამდენადაც შეუძლიათ, ჩამოაყალიბონ კითხვები, რომელთა დასმა საჭიროა იურიდიულ პირთა ინსპექტირებისას, და/ან გაუზიარონ ინფორმაცია სამართალდამცველ სააგენტოებს. ექსპერტები დაეთანხმნენ იმას, რომ აღმოჩენის ამ მექანიზმთაგან თითოეულს აქვს პასუხსაგები ფუნქცია, რომელიც შეიძლება კოლექტიურად შესრულდეს. აღმოჩენის შესაძლო მექანიზმების მრავალფეროვნება ხაზგასმით წარმოაჩენს, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს ინფორმაციის გაცელის ეფექტიან მოწყობილობათა კონსტრუირებას სამართალდამცველი ორგანოების ფარგლებში.

§4. გაფრთხილების ინდიკატორები

საექვო, გერორისგულ ორგანიზაციებთან ან სხვა აკოებთან კავშირების შესწავლის გარდა, ექსპერტებმა მოახდინეს მთელი რიგი ინდივიდუალური უჩვეულო მახასიათებლებების, ანუ “წითელი აღმების” იდენტიფიცირება. ამ უჩვეულო მახასიათებელთაგან ერთნი შეიძლება განსაკუთრებით სასარგებლო იყოს ფინანსური ინსტიტუტებისათვის, მეორენი – ზედამხედველობისა და გამოძიების ორგანოებისათვის.

სპეციფიკური ფინანსური მახასიათებლები:

– შეუსაბამობა მოზიდული ან გადაადგილებული ფულადი სახსრების წყაროებსა და ოდენობას შორის, როდესაც დიდი თანხები მოზიდულია სათვისტომოებში, რომლებსაც ერთობ მოკრძალებული ცხოვრების დონე აქვთ;

– შეუსაბამობა ოპერაციის სახეობასა და ოდენობას შორის, ერთი მხრივ, და აღნიშნულ მიზანსა და აკო-ს საქმიანობის სახეობას შორის, მეორე მხრივ, მაგალითად – კულტურული ასოციაცია, რომელიც ათი წლის არსებობის

შემდეგ ხსნის ანგარიშს მუსიკალური ფესგივალევისაგან შემოსული თანხებისათვის და დეკომბიგებს დიდი თანხების ოლენობით;

– უეცარი ზრდა საფინანსო ოპერაციების სიხშირესა და თანხებში აკო-ს ანგარიშზე, და პირიქით – ანუ, როცა აკო-ს ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე ხელუხლებლად აქვს ანგარიშზე ფულადი სახსრები;

– დიდი და აუხსნელი ოპერაციები აკო-ს ნალდ ფულზე;

– იმ დონორთა ანაბრების არარსებობა, რომლებიც აკო-ს წარმოშობის ქვეყანაში იმყოფებიან.

სხვა მახასიათებლები:

– უცხოელი დირექტორების არსებობა, განსაკუთრებით კომბინაციაში დიდ ოპერაციებთან ქვეყანაში, საიდანაც მოვიდნენ ასეთი დირექტორები, მეგაღრე, თუ დანიშნულების პუნქტს მაღალი რისკი ახასიათებს;

– გაუგებარი კავშირების მქონე აკო-ების მეგისმეგი სიმრავლე; მაგალითად, რამდენიმე აკო ურიცხავს ფულს ერთმანეთს ან ცელის ერთსა და იმავე მისამართებს, მმართველებს და პერსონალს, ან მრავალი აკო ერთსა და იმავე გაერთიანებას განეკუთვნება და ერთი და იგივე მომსახურებით სარგებლობს;

– აკო-ები უმნიშვნელო მასშტაბისაა, ე.ი. თავიანთ მიზნებთან და ფინანსურ ნაკადებთან შედარებით მათ მცირერიცხოვანი შგაგი აქეთ ან საერთოდ არა ჰყავთ შესაფერისი მოსამსახურენი ან არ გააჩნიათ გელეფონის ნომრები;

– ოპერაციები ან გრანსაქციები მაღალი რისკის ქვეყანაში ან ქვეყნიდან, შეიძლება, რა თქმა უნდა, ჩაითვალოს საგულდაგულო შემოწმების არგუმენგად. იგი შეიძლება გამოადგეს აგრეთვე კრიგერიუმად საზელამხედველო ორგანოს ან სხვა კომპეგენგურ ხელისუფალთ ყურადლების ინიცირებისათვის.

§5. ბანსხვავებული საგვამხედველო სისტემები და მიღომები

ექსპერტებმა გამოიგანეს დასკვნა: იმისათვის, რომ აკონაკლებად დაუცველი იყოს ბიორეგამოყენებისათვის გერორიზმის დასაფინანსებლად, საჭიროა დამატებითი ღონისძიებანი. მაგრამ ასეთ ღონისძიებათა ხარისხი და ბუნება უნდა განისაზღვროს. ამ სფეროში მკაფიო მიმართულების უქონლობა ნაწილობრივ გამოხატავს იმას, რომ სხვადასხვა ქვეყნებში მნიშვნელოვანი განსხვავებაა იმ მხრივ, თუ როგორ ხორციელდება ზედამხედველობა და როგორ უზრუნველყოფენ გრანსპარენტულობას აკონსექტორში. ზოგიერთ ქვეყანას მოსდგამს აკონებისადმი აქტიური სამთავრობო ზედამხედველობის ძველი გრადიცი, როდესაც სხვა ქვეყნებში დიდი ყურადღება ეთმობა ჩანაწერთა წარმოების დეგალურ მოთხოვნებს და სისხლისსამართლებრივ გამოძიებას. მთელრივ ქვეყნებს დანერგილი აქვთ მარეგულირებელი სისგემები. ეს სისგემები მოიცავენ იმ ჩანაწერთა წარმოებისა და მოხსენებების დეგალურ მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება აუდიგორთა უფლება-მოვალეობებს, ლიცენზირებას, საბანკო ანგარიშების სავალდებულო გამოქვეყნებას, საერთაშორისო გრანსაქციების ნებართვებს, მოთხოვნებს ბანკებისადმი იმის თაობაზე, რომ ჯეროვანი ყურადღება გამოიჩინონ კლიენტებისადმი (აკონების მიმართ).

ქვეყნების განსხვავებული მიდგომები უმთავრესად განეკუთვნება სხვადასხვა შეხედულებებს მთავრობის როლზე აკონების ქველმოქმედებისა და სხვა გიპის საქმიანობის რეგულირებაში. ზოგიერთი ქვეყანა მიიჩნევს, რომ ღონორთა დაცვა ეკისრებათ მათ, ვისაც წვლილი შეაქვს არაკომერციულ ორგანიზაციაში, ე.ი. კერძო ორგანიზაციებს, რომლებიც პასუხს აგებენ ზედამხედველობისათვის.

მრავალი ქვეყანა ამჯობინებს რეგულირების და ზედამ-

ხედველობის გარკვეულ სახეობას იმ აკო-ებისადმი, რომლებიც ფინანსურმა ორგანოებმა მთლიანად ან ნაწილობრივ გაათავისუფლეს გადასახადით დაბეგერისაგან. ზოგიერთ ქვეყანაში ამ ორგანოებს შეუძლიათ აქტიური როლიც კი შეასრულონ ზედამხედველობაში ასეთი ორგანიზაციებისადმი, მაგალითად, ფინანსურ ორგანოებს შეუძლიათ მიიღონ დეტალური ყოველწლიური მოხსენებანი თითოეული დარეგისტრირებული აკო-სადმი და დაინტერესებულ პირთა თხოვნით, მიაწოდონ ინფორმაცია.

ზოგჯერ სახელმწიფო რეგულირება და ზედამხედველობა მიმართულია გარკვეული ტიპის იურიდიულ პირთა მთლიანობის დაცვისადმი, რომლებსაც აქვთ სპეციალური ლიცენზიები საქველმოქმედო ორგანიზაციათა დიდი თანხების მართვისათვის.

და ბოლოს, არსებობს მეორე მოსაზრებაც აკო-ების სფეროში ზედამხედველობის გაძლიერების სასარგებლოდ – რათა თავიდან აიცილონ ბოროტგამოყენება არა მარტო გერორიზმის დაფინანსების დარგში, არამედ აგრეთვე ფულის გათეთრებისა და თაღლითობის აღსაკვეთად.

სახელმწიფოთა უმრავლესობას შეუძლია თავისი რესურსების მხოლოდ შეზღუდული ნაწილი მოახმაროს აკო-ების სექტორის რეგულირებას და ზედამხედველობას, რომლებიც არცთუ იშვიათად შედგება ასიათასობით ორგანიზაციისაგან, ეროვნული პროდუქტის მნიშვნელოვანი პროცენტით რომ ოპერირებენ. ზოგჯერ ცალკეული, კერძოდ, განვითარებადი ქვეყნების აკო-ების სექტორს უფრო მეტი ეკონომიკური წონა და მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე საჯარო სექტორს. მეგ წილ ქვეყნებში (90%-მდე) აკო-ები ძალზე მცირე ორგანიზაციებისაგან შედგება. ამ პაგარა არაკომერციულ ორგანოებს უჭირთ ზიღონ მათთვის უსვეულოდ მძიმე გვირთი – იყენენ შესაბამისნი სახელმწიფო რეგულირების დეგალიზებული მოთხოვნებისა.

ასეთ დებულებათა მაგალითია ასოციაციების თავისუფლება ან რელიგიურ ორგანიზაციათა სპეციალური სტატუსი.

ექსპერტების აზრით, საჭიროა განვითარდეს ან გაფართოვდეს ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმები როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო დონეზე. ეროვნულ დონეზე თანამშრომლობისათვის სასარგებლოა შეიქმნას “მოქმედების ეროვნული ჯგუფი”, რომელიც მოიცავდა სამართალდამცველ სააგენტოებს, დაზვერვის ორგანოებს, აკო-ებისადმი ზედამხედველობისათვის პასუხისმგებელ პირებს და ფისკალურ ორგანოებს.

ასეთი მოქმედების ჯგუფს შეუძლია:

– შეამოწმოს და შეაფასოს ტერორიზმის დაფინანსების რისკი არაკომერციული ორგანიზაციების სექტორში;

– შეიმუშაოს რეკომენდაციები ზედამხედველობის ეფექტიანი გონივრული მექანიზმების შესაფერისი განვითარების ან გაფართოებისათვის, რათა აღიკვეთოს ეს რისკი;

– გაცვალოს ინფორმაცია მოცემულ სექტორში არსებული პოტენციური ან საეჭვო საქმიანობის სახეობის შესახებ.

ინფორმაციის საერთაშორისო გაცვლისა და კოორდინაციის მიზნით ექსპერტები ხაზგასმით აღნიშნავენ, თუ რაოდენ ღიბი მნიშვნელობა ენიჭება ინფორმაციის აქტიურ და ოპერატიულ გაცვლას პარტნიორებს შორის, ე.ი. არა მარტო ფინანსურ დაზვერვებს შორის, არამედ აგრეთვე ფინანსურ დაზვერვებსა და მარეგულირებელ სამართალდამცემებელ ორგანოებს შორის.

ფაგფ-ის კვლევითი საქმიანობა, რომელსაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს არაკომერციული ორგანოების გამოყენების გზით ტერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობაში, უდავოდ იმსახურებს ყველა იმ ქვეყნის განუხრელ ყურადღებას, რომლებიც შეურიგებელ ბრძოლას ეწევიან ამ ბოროტების წინააღმდეგ.

თავი VI. ფინანსური ღაგვერვების საერთაშორისო ჯგუფი „ეგმონტი“

§1. ფინანსური ღაგვერვების ეროვნული ღანაყოფები ღა ეგმონტის ჯგუფი

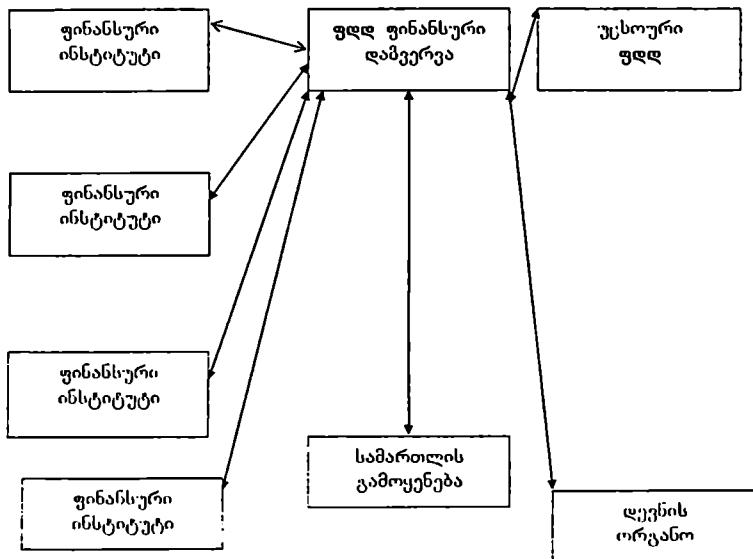
ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა ღიდმნიშვნელოვანი ნაწილია ყოველმხრივი ბრძოლისა, რომელიც წარმოებს ფინანსური სფეროების დასაცავად ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვისა ღა გერორისგული საქმიანობის დაფინანსებისაგან. მთელი მსოფლიოს სახელმწიფოები აღიარებენ იმის საშიშროებას, რომ დაუსჯელი ფინანსური ღანაშაული საფრთხეს უქადის მათს ეკონომიკურ ღა პოლიტიკურ სისტემებს. ფარული შემოსავლების ლეგალიზაციისადმი წინააღღგომის საკეანძო საკითხია, უბრუნველყოფილ იქნეს, რომ უაღრესად საჭირო ინფორმაცია აღწევღეს გამოძიებისა ღა ღეენის ორგანომღე, რომელიც პასუხს აგებს ღამნაშავეთა გზაზე დაბრკოლების აღმართვისა ღა უკანონოდ შექენილი ქონების კონფისკაციისათვის.

ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა ფულის გათეთრების ღეენის მხარდაჭერისა ღა გერორიზმის დაფინანსების აღკვეთისათვის, ხშირად მოიცავს ფართო წრის საქმიანობას, რომელიც მთლიანად ემყარება სისხლისსამართლებრივ მოტივაციას. ფულის გათეთრებისა ღა სხვა ფინანსური ღანაშაულობებისადმი წინააღმდეგობა მოითხოვს არა მარგო კანონიერებისა ღა წესების, გამოძიებისა ღა ანალიზის ცოდნას, არამედ აგრეთვე საბანკო საქმის, ფინანსების, ბუღალგერიისა ღა სხვა იმ სპეციალობების დაუფლებასაც, რომლებიც ეკონომიკასთან არის დაკავშირებული. ყველა გიპის ფინანსური ღანაშაულობანი ხშირად ერთგვარ ეკონომიკურ ფენომენს წარმოადგენენ: გამთეთრებლები თავი-

ანთ იპედებს გარკვეულწილად ამყარებენ უკანონოდ შეძენილი ფონდების დამალვის უკვე არსებულ ფინანსურ და საქმიან გამოცდილებაზე ან ლეგალურად შეძენილი ფონდების გამოყენებაზე გეროროსტული აქტებისა და სისხლისამართლებრივი დანაშაულობებისათვის.

ფინანსური გამოძიებები სავარაუდოდ ესება სამართალ-გამომყენებელ სააგენტოებს ერთი ქვეყნის ფარგლებში. ეს ნიშნავს, რომ ეფექტიანი მრავალმხრივი მიდგომა ფინანსური დანაშაულობების მიმართ წინააღმდეგომისა და მათი აღკვეთისადმი ხშირად აღწევს რომელიმე ორგანოს, რომელიც ღვენის უფლებას ახორციელებს.

ფდღ ძირითადი კონცეფცია მაგალითი

1. ფულ-სათვის გადაცემული ვანახსნები.
2. ფულ იღებს დამატებით ინფორმაციას სამართლის განმარტოციელებელი ორგანოსაგან.
3. შესაძლო გაცელა უცხოელ პარგნიორთან.
4. ანალიზის შემდეგ ფულ საქმეს წარუდგენს დენის ორგანოს.

ფინანსური ლაზერვის შექმნა

ბოლო წლების მანძილზე სპეციალიზებულმა სახელმწიფო სააგენტოებმა თავიანთი განვითარების კვალობაზე შექმნეს სისტემები, რომლებიც ეხება ფულის გათეთრების პრობლემებსა და სხვა ფინანსურ დანაშაულობებს. ამ ორგანიზაციებს “ფინანსურ ლაზერვითა დანაყოფებს”, ანუ ფულ-ს უწოდებენ. ისინი მთელი მსოფლიოს სამართალგამომყენებელ სააგენტოებს საინფორმაციო გაცელის დიდმნიშვნელოვან გზას სთავაზობენ. ფულ წარმოადგენს ცენტრალურ ორგანიზაციას, რომელიც იღებს საინფორმაციო მოხსენებებს, ამუშავებს და აცნობს მათ მთავრობას. ფულ-ს შეუძლია უზრუნველყოს ინფორმაციის სწრაფი გაცელა და ამასთანავე, დაიცვას უდანაშაულო პირთა ინტერესები, რომელთა თაობაზეც აქვს ინფორმაცია.

სასამართლო მოდელი დადგენილია ხელისუფლების სასამართლო შგოში, სადაც საეჭვო საქმიანობის ამსახველი ცნობები მიღებულია ფინანსური სექტორიდან; აქ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ისეთი სამართლებრივი ღონისძიებანი, როგორიც არის ფონდების დაპატრონება, ანგარიშების დახურვა, დაკითხვების მოწყობა, ადამიანთა დაკავება (კვიპროსი, ლუქსემბურგი).

სამართალგამოყენების მოდელის არსია ფულის გათეთრებისადმი წინააღდგომა სამართლის არსებულ სისტემებთან ერთად, როდესაც სასამართლო ორგანოებს, სამართლის გამოყენების მხარდაჭერისას მინიჭებული აქვთ უფლე-

ბამოსილება, გამოიძიონ ფულის გათეთრება (დიდი ბრიგანეთი, უნგრეთი), რომელიც ფინანსური სექტორიდან იღებს და ამუშავებს ინფორმაციას და გადასცემს მათი სასამართლო ან სამართალგამომყენებელ ორგანოებს დევნისათვის. იგი მოქმედებს როგორც ერთგვარი ბუფერი ფინანსურ ორგანოებს შორის (რუსეთი, აშშ).

ჰიბრიდული მოდელი შემაკავშირებელ რგოლს წარმოადგენს სასამართლო ორგანოებსა და სამართლის განმასხორციელებელ ორგანოებს შორის. მასში შეხამებულია ფინანსური დაზვერვის ორი ან სამი მოდელის ელემენტები (დანია, ნორვეგია).

ეგმონგის ჯგუფის მუშაობის დასაწყისი

მიუხედავად იმისა, რომ ფინანსური დაზვერვის დაწესებულებანი ჩამოყალიბდა 90-იან წლებში, მათ განიხილადნენ როგორც იმ ქვეყნების სპეციფიკურ მოიხოვნებთან დაკავშირებულ ფენომენს, სადაც შეიქმნა ისინი, 1995 წლიდან ზოგიერთმა დაწესებულებამ დაიწყო მუშაობა არაფორმალურ ორგანიზაციასთან ერთად, რომელსაც ეგმონგის ჯგუფი ეწოდა (რადგან პირველი თათბირი სწორედ ეგმონგარენბერგის სასახლეში გაიმართა ბრიუსელში 1995 წლის 9 ივნისს).

2004 წლის ივნისში ეგმონგის ჯგუფმა მოიწონა ფდღ-ს შემდეგი განსაზღვრება: „ცენტრალური ეროვნული სააგენტო, რომელიც პასუხისმგებელია ფინანსური ინფორმაციის მიღებისა (და, თუ ეს ნებადართულია, ანალიზის) და კომპეტენტურ ორგანოებს შორის გაერცელებისათვის:

– რომელიც ეხება საეჭვო შემოსულობებსა და გერორიზმის პოტენციურ დაფინანსებას;

– მოითხოვება ეროვნული კანონმდებლობით ან წესებით, რათა წინააღუდგნენ ფულის გათეთრებას და გერორიზმის დაფინანსებას“.

მართალია, განსაზღვრებით დადგენილია, რომ ფდლ საქმიანობა მოიცავს ინფორმაციის მიღებას, ანალიზს და გაერელებას, იგი არ გამოირიცხავს არც სხვაგვარ აქტიურობას.

ფდლ-ს სავარაუდოდ შეუძლია აწარმოოს განსაზღვრებაში ხსენებული საქმიანობა და აწარმოოს აღნიშნული გამოძიება.

ინფორმაციის გაცვლა

ეგმონგის ჯგუფის ცენტრალური ამოცანაა ინფორმაციის გაცვლა. მიიღეს ორი დოკუმენტი: “ინფორმაციის გაცვლის პრინციპები” და “ინფორმაციის გაცვლის საუკეთესო პრაქტიკა”, რათა გაზრდილიყო შინაინსური დაზვერვის დაწესებულებათა შორის თანამშრომლობის ხარისხი.

პრინციპებით ნაწილობრივ გათვალისწინებულია, რომ დანაყოფებს უნდა შესწევდეთ უნარი, გაუცვალონ სხვებს ინფორმაცია ნაცვალგების ან ერთობლივი შეთანხმების საფუძველზე და მუდმივი პროცედურის მიხედვით, რომელიც გასაგები იქნება მოთხოვნის აღრესაგი და მოთხოვნილი მხარისათვის. ეგმონგის ჯგუფის წევრები დაეთანხმნენ იმას, რომ დანაყოფებს შორის გასაცვლელი ინფორმაცია შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სპეციალური მიზნისათვის, რომლისთვისაც იქნა ინფორმაცია მიღებული; რომ მთელი მიღებული ინფორმაცია უნდა დაექვემდებაროს მკაცრ კონტროლს და დაიცვას მისაღები წესით, რომელიც შეესაბამება სახელმწიფო დებულებებს ინფორმაციის საიდუმლოებისა და დაცვის შესახებ.

ფულის გათეთრება და გერორიზმის დაფინანსება წარმოადგენს საერთაშორისო საკითხებს, რომლებიც უნდა გადაწყდეს თანამშრომლობისა და კოორდინაციის საფუძველზე, რასაც ეგმონგის ჯგუფი განუხრელად უნდა იცავდეს.

§2. ეგმონტის ჯგუფის საერთაშორისო სამართლებრივი დახასიათება, სტრუქტურა და საქმიანობა

ეგმონტის ჯგუფი გვევლინება საერთაშორისო ქსელად, რომელიც ხელს უწყობს ფინანსურ დაზვერვებს შორის თანამოქმედების და კომუნიკაციის სრულყოფას. ეგმონტის ჯგუფი საერთაშორისო ორგანიზაციაა, მისი მიზანია უზრუნველყოს ფორუმები მთელი მსოფლიოს ფინანსური დაზვერვებისათვის, გააუმჯობესოს მთავრობათა მხარდაჭერა ფულის გათეთრების, გერორიზმის დაფინანსებისა და სხვა ფინანსური დანაშაულობების წინააღმდეგ. ეს მხარდაჭერა მოიცავს:

– საერთაშორისო თანამშრომლობის გაფართოებას და სისტემატიზაციას ფინანსური სადაზვერვო ინფორმაციის ორმხრივ გაცულაში;

– ფულ ეფექტურობის გაძლიერებას, წვრთნებისა და გაცვლითი პირადი შეხვედრების მოწყობას გამოცდილებისა და უნარ-ჩვევების სრულყოფისათვის;

– ფულ დანაყოფების შექმნის სტიმულირებას იმ ქვეყნებში, სადაც ფარული შემოსავლების ლეგალიზაციისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ მიმდინარე რაციონალური ბრძოლის პროგრამა ჯერ კიდევ განვითარების სტადიაშია.

ეგმონტის ჯგუფის ორგანიზაციული სტრუქტურა

ეგმონტის ჯგუფის მოქმედების პროგრამა აფართოებს და ასისტემებს ინფორმაციის გაცულას ფინანსურ დაზვერვებს შორის, სრულყოფს ასეთი ორგანიზაციების გამოცდილებას და უნარს, და აუმჯობესებს ფინანსური დაზვერვის დაწესებულებათა კავშირუერთიერთობას, ამასთან, იყენებს თანამედროვე ტექნოლოგიებს, რათა შეასრულოს თავისი

მისია – განავითაროს თანამშრომლობა და ინფორმაციის გაცემა. ჯგუფმა ჩამოაყალიბა ხუთი სამუშაო ჯგუფი და ეგმონგის კომიტეტი. ქვემოთ მოყვანილია აღნიშნული ჯგუფები და მათი ფუნქციები:

სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფი განიხილავს პოტენციურ წევრებს, უძღვება „ეგმონგის“ ძირითად საკითხებს და სამართლებრივ ასპექტებს, მათ შორის, თანამშრომლობას ფინანსური დაზვერვის ჯგუფებს შორის;

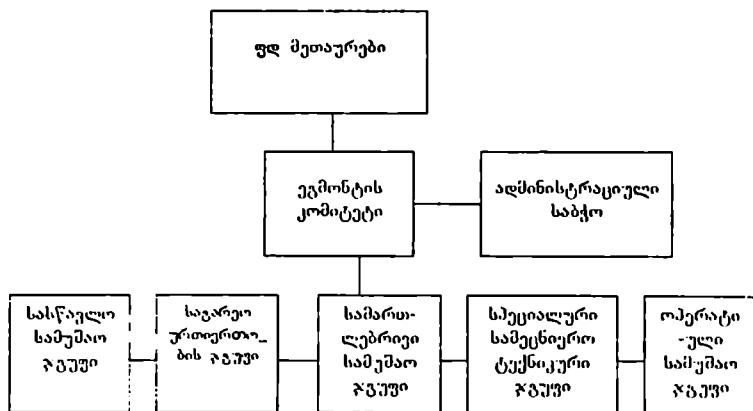
საგარეო ურთიერთობის ჯგუფი მუშაობს გლობალური ქსელის შექმნაზე, ახდენს ჯგუფის წევრობის კანდიდატთა იდენტიფიცირებას და თანამშრომლობს ქვეყნებთან, რათა უზრუნველყოს საერთაშორისო სტანდარტების შესრულება;

სასწავლო სამუშაო ჯგუფი ავლენს ფდდ პერსონალის სასწავლო მოთხოვნილებებს და უგარებს სასწავლო სემინარებს „ეგმონგის“ წევრებს, აგრეთვე ქვეყნებს, რომლებიც არ შედიან ეგმონგის ჯგუფში;

საოპერაციო სამუშაო ჯგუფი ისწრაფვის, რათა შეუსაბამოს ფდდ განვითარების გეოლოგიებს და გრძელვადიან პოლიტიკურ პროექტებს;

სპეციალური მეცნიერულ-ტექნიკურ საშუალებათა ჯგუფი უწევს კონსულტაციებს და ტექნიკურ დახმარებას ფდდ არსებულ და ახალ წევრებს, რათა განავითარონ, ამრავლონ და განაახლონ მეცნიერულ-ტექნიკური საშუალებანი, იკვლევს კომპიუტერულ ეკრანებზე ტექსტურ მასალებს, რომლებიც შეიძლება გამოდგეს ანალიტიკური მუშაობისათვის.

ეგმონგის კომიტეტი წარმოადგენს საკონსულტაციო და საკოორდინაციო მექანიზმს ფდდ მეთაურებისა და ხუთი სამუშაო ჯგუფისათვის. მისი ძირითადი ფუნქციაა დაეხმაროს ეგმონგის ჯგუფს საქმიანობის ზოგიერთი სახეობის შესრულებაში; შიდა კოორდინაციიდან და ადმინისტრაციული კონსულტაციიდან სხვა საერთაშორისო ფორუმებზე წარმომადგენლობამდე.

კომიტეტში შედიან თავმჯდომარე, მისი ორი მოადგილე, გემოალნიშნული ხუთი სამუშაო ჯგუფისა და აზია-აფრიკის, ევროპის, ამერიკისა და ოკეანის რეგიონულ წარმომადგენლობათა თავმჯდომარეები. რეგიონული წარმომადგენლობანი გამოსხაგავენ „ეგმონტის“ წევრობის ძალას მსოფლიოს თითოეულ ნაწილში.

კომიტეტი და სამუშაო ჯგუფები იკრიბებიან წელიწადში სამჯერ, მათ შორის, პლენარულ სხდომებზე, რომელთა დროსაც ეგმონტის ჯგუფი ერთად იკრიბება. რამდენადაც ეგმონტის ჯგუფი ფორმალური გაერთიანებაა, მასში არ არის მელმეივი სამლიფნო, ადმინისტრაციული ფუნქციები სრულდება როგაციის საფუძველზე. გარდა მხარდაჭერის პოლიტიკისა, გემოალნიშნული სამუშაო ჯგუფები და ეგმონტის კომიტეტი გამოიყენებიან საერთო მუშაობისათვის.

ეგმონტის ჯგუფმა 2004 წლის 23 ივნისს მიიღო “განცხადება მიზნის შესახებ” განცხადებაში ნათქვამია:

ვალღარებთ რა ფულის წმენდის საერთაშორისო ხასიათს. ვიცნობიერებთ, რომ ფულის წმენდისადმი წინააღმდეგობის საქმეში მთელი მსოფლიოს სულ უფრო მეტი ქვეყ

ნის მთავრობები ამ დანაშაულებრივი საქმიანობის გახსნის მოვალეობებს აკისრებენ ფინანსურ დაწესებულებებსა და დანიშნულ ფინანსურ დაზვერვათა დანაყოფებს, ანუ ფდღს; რომლებსაც ევალეობათ მიიღონ, გააანალიზონ და გააერცელონ კომპეგენგურ ორგანოებს შორის ფინანსური ინფორმაციის ასეთი გახსნის მასალები;

იღენტიფიკაციაფყოთ გერორიზმის დაფინანსების როგორც განსაკუთრებულ პრობლემას და პრობლემის ზრდას, ისევე როგორც ფულის წმენდას, რომელიც გადაკვეთს ეროვნულ საზღვრებს ფინანსური სისგემის ფარგლებში;

მიგვაჩნია, რომ ფდღ დანაყოფები, რომლებიც მოქმედებენ თავიანთ უფლებამოსილებათა ფარგლებში – მიიღონ, გააანალიზონ და გააერცელონ დელიკატური ფინანსური განახსნები, გადაიქნენ დიდმნიშვნელოვან ინსტრუმენტებად გლობალურ ბრძოლაში გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ, უდგანან რა მხარში ეროვნულ სამთავრობო სააგენგოებს:

დარწმუნებული ვართ, ფდღ დანაყოფებს შორის თანამშრომლობა გადაკვეთს საზღვრებს, აძლიერებს ცალკეული დანაყოფების ეფექტიანობას და შეაქვს წვლილი გლობალურ ბრძოლაში ფულის წმენდისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ;

გვახსოვს ფინანსური ინფორმაციის განახსნების დელიკატური ხასიათი და ფდღ მნიშვნელობა კონფიდენციალურობის შენარჩუნებას, ანალიზისა და გამოძიებისათვის, რომელსაც კომპეგენგური ორგანოები აგარებენ, ან სხვა მიზნებისათვის;

გვესმის, რომ ფდღ ეფექტიანი საერთაშორისო თანამშრომლობა ურთიერთნდობას უნდა ემყარებოდეს;

ვადასტურებთ საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და სხვადასხვა ეროვნული სამთავრობო სააგენგოების თვალსაჩინო როლს, ისეთებისა, როგორიც არის ფინანსთა და

იუსტიციის სამინისტროები, პოლიცია და უინანსური ზედამხედველობის ორგანოები, - მოკავშირენი ბრძოლაში ფულის წმენდისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ;

პერიოდულად ვხსნით პლენარულ სხდომებს, - ევმონგის ჯგუფის თაიბირის სახელით ცნობილს, - რათა განვიხილოთ ფულ-სათვის საინტერესო საკითხები და წაუახლისოთ საერთაშორისო თანამშრომლობა დაწესებულ დანაყოფებს შორის, რათა დახმარება და კონსულტაცია გავუწვიოთ ფულ-დანაყოფებს სამთავრობო სააგენტოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან თანამშრომლობის განვითარებაში, რომლებიც დაინტერესებული არიან საერთაშორისო ბრძოლით შემოსავლების ლეგალიზაციისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ;

გამოვხატავთ აგრეთვე თანხმობას “უინანსური ღაზვერვის დანაყოფის” განსაზღვრებასთან, - დაეასრულებინათ საინფორმაციო გაცვლის შესაძლებლობებისა და პირობების მიმოხილვა. მოვამზადეთ ინფორმაციის გაცვლისა ურთიერთგაგების მემორნაღუმის პროექტი, შევექმნით ვებ-საიტი, რათა მოვაწყოთ და განვასორციელოთ რამდენიმე საგანგებო ინიციატივა ფულ-ცოდნისა და გამოცდილების შგაგის განვითარებისათვის, რათა ჩაატარონ წარმატებული გამოძიებანი;

ვიღებთ მხედველობაში, რომ დაბრკოლებანი ბლუდავენ ინფორმაციის გაცვლას და ეფექტიან თანამშრომლობას ზოკიერთ ფულ-დანაყოფს შორის და რომ ეს დაბრკოლებანი შეიძლება მოიყავდნენ სამართლებრივ აკრძალვებს (აღმინისტრაციულს, სასამართლოს ან პოლიტიკურს);

დარწმუნებული ვართ, რომ არსებობს ფულ-დანაყოფების ფართო საერთაშორისო თანამშრომლობის მნიშვნელოვანი პოტენციალები, რომ საჭიროა გაეაფართოოთ ასეთი თანამშრომლობა;

ფულ-დანაყოფები, მონაწილეობენ რა ევმონგის ჯგუფში, ამით ადასტურებენ თავიანთი ვალდებულებას განავითარონ

ფულ და მათ შორის თანამშრომლობა ფულის წმენდასთან
ბრძოლისა და გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ
ბრძოლის გლობალურ ბრძოლაში დახმარების გაწევის ინ-
ტერესებისათვის;

ამ მიზნით ჩვენ ვადასტურებთ, რომ ვეთანხმებით ფინანს-
სური დაზვერვის დანაყოფის განსაზღვრებას, რომელიც ჩა-
მოყალიბდა 1996 წლის ნოემბერში და შეიქმნა 2004 წელს;

ცენტრალური ეროვნული სააგენტო, რომელიც პასუხს
აგებს ფინანსური ინფორმაციის მიღების, გაანალიზებისა
და კომპიუტერულ ორგანოებს შორის გავრცელებისათვის;

ხსნის ამ ინფორმაციას, რომელიც შეეხება დანაშაულო-
ბებით მიღებულ საექვო შემოსავლებსა და გეროორიზმის პო-
ტენციურ დაფინანსებას;

უწყება, რომელიც აუცილებელია ეროვნული კანონმდებ-
ლობის ან წესების მიხედვით, რათა ვებრძოლოთ ფულის
გათეთრებას და გეროორიზმის დაფინანსებას”.

ჩვენ ასევე გამოვიყენეთ ეგმონგის სამართლებრივი სა-
მუშაო ჯგუფის დასკვნები ამ სააგენტოების იდენტიფიკაცი-
ის თაობაზე, რომელიც შეესაბამება ფულ განსაზღვრებას.
ამ დროიდან მოყოლებული, ჩვენ ვეთანხმებით იმას, რომ
ეგმონგის ჯგუფის პლენარული სხდომები გაიმართოს ფდ
დანაყოფებისა და სხვა მოწვეული პირებისა და სააგენტოე-
ბისათვის, რომელთაც უნარი შესწევთ, შეიგანონ წვლილი
ეგმონგის ჯგუფის მიზნების მიღწევაში. ეგმონგის ჯგუფის
მონაწილენი მოიცავენ ფდ დანაყოფებს და მთავრობების
წარმომადგენელ სხვა სააგენტოებს, რომლებიც ამკამად
არ არიან ფინანსური დაზვერვის დანაყოფები. ყველა სხვა
მოწვეული პირი, სააგენტო ან საერთაშორისო ორგანიზა-
ცია განიხილება, როგორც მეთვალყურე.

ჩვენ გვჯერა იმ ქსელის დიდი მნიშვნელობა, რომელშიც
“საინფორმაციო გაცვლის პრინციპების” საფუძველზე მიმ-
დინარეობს ინფორმაციის გაცვლა დანართიში აღნიშნული

ფინანსური ღაფვერვის დანაყოფებს შორის.

ჩვენ ვიცნობთ თითოეული ფდ დანაყოფის უფლებას, ითანამშრომლოს დამატებითი პირობების შესაბამისად, როგორც ამას მოითხოვს ეროვნული კანონმდებლობა.

ჩვენ ვეთანხმებით იმის პრიორიტეტულ მიზნად მიჩნევას, რომ მოვაწყოთ სამუშაო ჯგუფები, სახელდობრ:

- განვსაზღვროთ ეგმონგის ჯგუფის მონაწილე-მეთვალყურეების სტატუსთა მნიშვნელობა ფდ განსაზღვრების მიმართ. რომელიც მიღებულ იქნა რომში;

- განვაავითაროთ ფდ დანაყოფები მთელი მსოფლიოს მთავრობებში;

- სტიმული მივანიჭოთ საინფორმაციო გაცვლას ერთობლივი შეთანხმებისა და ნაცვალგების საფუძველზე;

- უზრუნველვყოთ ეგმონგის ვებ-საიტის ხელმისაწვდომობა;

- კვლავაც განვაავითაროთ სწავლების, რეგიონული საოპერაციო და პირადი გაცვლის შესაძლებლობანი;

- განვიხილოთ ფორმალური სტრუქტურები ეგმონგის ჯგუფში მართვის შესანარჩუნებლად, აგრეთვე დავადგინოთ პლენარული სხდომების სიხშირე და ადგილი;

- შევიმუშაოთ უფრო ფორმალური პროცედურა, რომლის მეშვეობითაც ვიღებთ გადაწყვეტილებებს;

- დავნიშნოთ დამატებითი პირობები, თუ ეს შესაძლებელია;

- მოვამზადოთ ეგმონგის ჯგუფში სანქცირებული მასალები, რომლებიც გამოიყენება პრეზენტაციებსა და კომუნიკაციებზე, საჯარო მიღებებზე და პრესაში ეგმონგის ჯგუფის საკითხებზე”.

თავდაპირველად მიღებულია მადრიდში 1997 წ. 24 ივნისს, შევსებულია ჰაავაში 2001 წ. 13 ივნისს, სიღნეში – 2003 წ. 23 ივნისს, შემდეგ – 2004 წ. 23 ივნისს.

§3. ეგმონგის ჯგუფის თათბირები

ეგმონგის ჯგუფის პირველი თათბირი, რომელიც 1995 წ. 9 ივნისს გაიმართა, გახდა ფულის გათეთრებისადმი მრავალწლიანი ინტენსიური ეროვნული და საერთაშორისო წინააღმდეგობისა კულმინაცია.

ბოგიერთმა დოკუმენტმა (ვენის კონვენცია, ბაზელის განცხადება რვათა ჯგუფის პრინციპების შესახებ და უფრო ცნობილი პროგრამა “ფულის გათეთრების პრობლემათა სპეციალური ფინანსური ჯგუფის ორმოცი რეკომენდაცია”) დააწინაურა საერთაშორისო თანამშრომლობა ამ დარგში.

ეროვნული ფინანსური დაზვერვები უფრო აქტიურად წარმომადგენლობენ თავიანთ ქვეყნებს საერთაშორისო კონფერენციებსა და სემინარებზე, რომლებიც შემოსავლების ლეგალიზაციას ეძღვნება. ეს შესაძლებელი გახდა იმ არაფორმალური კონტაქტების წყალობით წარმომადგენლებს შორის რომ ჩამოყალიბდა ფაგფის სხვადასხვა ორგანოში.

ეგმონგის ჯგუფის მიზანია, ეძებოს გზა და განავითაროს თანამშრომლობა მონაწილეებს შორის ინფორმაციისა და გამოცდილების გაზიარების დარგში. ეს და სხვა საკითხები კვლავ განიხილეს ეგმონგის ჯგუფის მეორე თათბირზე პარიზში (1995 წ. 30 ნოემბერს) და მესამე თათბირზე სან-ფრანცისკოში (1996 წ. 22-23 აპრილი), ბრიუსელის დახურულ კონფერენციაზე ორგანიზებულმა სამუშაო ორგანოებმა. ამ სამუშაო ჯგუფებმა თავიანთი ყურადღება მიაპყრეს სამ ასპექტს - სამართალს, გექნოლოგიას და სწავლებას.

ეგმონგის ჯგუფის მეოთხე თათბირი 1996 წ. 21-22 ნოემბერს გაიმართა რომში. ეგმონგის ჯგუფმა გადადგა ნაბიჯი, რათა გამხდარიყო ფინანსურ დაზვერვათა თანამშრომლობის ძირითადი დაწესებულება, იკვლევდა სხვადასხვა ფინანსური დაზვერვებისა და მსგავსი სააგენტოების უწყქციებს.

თათბირმა შეიმუშავა ფინანსური დაზვერვის ზოგადი განსაზღვრება. ამ განსაზღვრების თანახმად, ფინანსური დაზვერვის დანაყოფი წარმოადგენს ცენტრალურ სახელმწიფო სტრუქტურას, რომელიც პასუხს აგებს იმ ფინანსური ინფორმაციის მიღების (და კანონის ფარგლებში, გამოთხოვის), ანალიზისა და კომპეტენტურ ორგანიზაციებზე გადაცემისათვის, რომელიც:

ა) ეხება კრიმინალურ წარმოშობაზე ეჭვმიტანილ შემოსავლებს;

ბ) საჭიროა ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისათვის.

ფინანსური დაზვერვის განსაზღვრების ერთ-ერთი მიზანია, გამოჰყოს იგი სხვა კომპონენტთა წყებიდან, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის რომ გამოიყენება. ეს განსაზღვრება გვეხმარება, გავიგოთ, არსებითად რით განსხვავდება ეგმონგის ჯგუფი ფაგფ-ისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებისაგან, რომლებსაც საქმე აქვთ ფარული (ე.წ. ჩრდილოვანი) შემოსავლების ლეგალიზაციასთან. მოცემული განსაზღვრება საკმაოდ სპეციფიკურია საიმისოდ, რომ განვასხვავოთ ეს სააგენტო სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციებისაგან. იგი წარმოადგენს ასევე ზოგად დეფინიციას, რომელიც აღნიშნულ დაწესებულებათა მრავალ ვარიანტს მოიცავს. განსაზღვრების შემუშავებისას ეგმონგის ჯგუფი ცდილობდა, თავიდან აეცილებინა რაიმე ტიპის სტრუქტურის გამოყოფა (ე.ი. პოლიციის, სამართალდამცველი, ადმინისტრაციული ან მარეგულირებელი ორგანიზაციისა). მას შემდეგ, რაც ეგმონგის ჯგუფმა მიიღო ასეთი დეფინიცია, ეს უკანასკნელი გახდა სტანდარტი, რომელიც ახლად შექმნილი დაწესებულებებისათვის გამოიყენება.

ეგმონგის ჯგუფის მეხუთე თათბირი მიმდინარეობდა 1997 წ. 23-24 ივნისს მადრიდში. თათბირში მონაწილეობდა 35 სახელმწიფო და ხუთი საერთაშორისო ორგანიზაცია.

ეგმონგის ჯგუფმა დილმნიშენლოვანი ნაბიჯები გადადგა სხვადასხვა დარგში. მათგან განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ჯგუფის მიერ მიზნის განცხადების მიღება, რომელშიც აღწერილია გაწეული მუშაობა, აგრეთვე მიმდინარე მიზნები ფულის გათეთრების წინააღმდეგ განხორციელებული ეროვნული და საერთაშორისო ძალისხმევის ფარგლებში. რომში მიღებული დეფინიცია ესაგყვისებოდა თათბირის მონაწილე ყველა სააგენტოს. 28 მათგანი მიჩნეული იქნა ახალი დეფინიციის შესაფერისად და იგი ინკორპორირებულ იქნა მიზნის განცხადებაში.

თათბირზე და თათბირის შემდეგ დაიწყო ეგმონგის ჯგუფის პერსონალის სწავლების ყოველმხრივი პროგრამის გაფორმება.

ეგმონგის ჯგუფმა გადაწყვიტა, შეესწავლა ფინანსურ დაზვერვებს შორის გაცვლის სრულყოფის გზები და საბოლოო ანგარიშით, შეექმნა უფრო ფორმალისტული სტრუქტურა თვით ჯგუფისათვის.

მექექსე პლენარული თათბირი 1998 წ. 30 ივნისიდან 1 ივლისამდე მიმდინარეობდა ბუენოს-აირესში. თათბირის დამთავრებისას გაიმართა ფინანსური დაზვერვების მეთაურთა სხდომა. ჯგუფმა გამოიგანა დასკვნა, რომ 10 კანდიდატი შეესაბამება ეგმონგის ჯგუფის დეფინიციას. პლენარული სხდომის დროს ეგმონგის ჯგუფი დათანხმდა, შეექმნა მეოთხე სამუშაო ჯგუფი (საგარეო ურთიერთობისა), რომლის საქმიანობა დაუკავშირდებოდა ფინანსურ დაზვერვათა განვითარების აღრეულ სტადიებს. აღმასრულებელი სამდივნოს შექმნისა და ფინანსურ დაზვერვებს შორის ფინანსური ინფორმაციის გასაველელად სტანდარტული წესების შემოღების საკითხები ასევე განიხილეს სპეციალურმა სამუშაო ჯგუფებმა.

ეგმონგის ჯგუფის მეშვიდე პლენარული თათბირი გაიმართა 1999 წ. 26-28 მაისს ბრაგისლავაში. სახელმწიფოთა მეთაურების მეორე სხდომაზე ათი კანდიდატი მიღებულ იქ-

ნა ეგმონტის ჯგუფში.

მერვე პლენარული თათბირი 14-17 მარტს მოეწყო პანამაში. იმ დიდმნიშვნელოვან საკითხებს შორის, რომლებიც ამ თათბირზე განიხილეს, იყო ფინანსური დაზვერვის სასწავლო გეგმის განვითარება.

ფინანსურ დაზვერვითა მეთაურების შეხვედრის დროს ფდღ ხუთი კანდიდატი მიღებულ იქნა ეგმონტის ჯგუფში და მის წევრთა რიცხვმა 53-ს მიაღწია.

2001 წლის 14 და 15 ივნისს პლენარული თათბირი გაიმართა პაეგამში. ამ თათბირზე მიიღეს ეგმონტის მიზნის განცხადება და მისი დანართი – “ფულის გათეთრების შექმნის ვეგებისათვის ფინანსურ დაზვერვებს შორის ინფორმაციის გაცელების პრინციპები”.

ამჟამად ეგმონტის ჯგუფი აერთიანებს 101 ქვეყნის ფინანსურ დაზვერვებს და ჰყავს წარმომადგენლობანი ყველა კონტინენტზე.

მიზნის განცხადებაში ნათქვამია, რომ ყოველ ფინანსურ დაზვერვას აქვს უფლება, ითანამშრომლოს დამატებითი პირობებისამებრ, როგორც ეს დასახულია ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისი მოთხოვნებით.

ფინანსურმა დაზვერვებმა მოილაპარაკეს ისეთ პრიორიტეტულ მიზნებზე, როგორიც არის:

– განსაზღვრა მონაწილის სტატუსის მისაღებად საჭირო გარემოებებისა ზემოაღნიშნული ფინანსური დაზვერვის დეფინიციის მიხედვით;

– დახმარება ფინანსური დაზვერვის სამსახურების შესაქმნელად მთაერობებთან, ინფორმაციის გაცელა ერთი-ერთდახმარების ან შეთანხმებების საფუძველზე;

– ეგმონტის ორგანიზაციის მიერ ყველა ფინანსური დაზვერვისათვის გახსნილი ვებ-საიტის ხელმისაწვდომობა;

– სწავლების პროგრამების განვითარება, რეგიონული სემინარების ორგანიზაცია და პერსონალის სწავლება;

– ეგმონგის ჯგუფის უწყვეტი მართვის ხელშეწყობა, პლენარული სხდომების გამართვის რეგულარობისა და ადგილის დაგეგმვა;

– იმ პროცედურის დანერგვა, რომლის მეშვეობითაც შეიძლება მიღებულ იქნეს გადაწყვეტილება “ფინანსური დაზვერვის” განსაზღვრებისადმი ბოვიერთი სააგენტოს შესაბამისობის შესახებ;

– დამატებითი სამუშაო ჯგუფების შექმნა;

– მასალათა მომზადება პრეზენტაციებზე და ჯგუფებში გამოყენებისათვის.

სამართლებრივმა სამუშაო ჯგუფმა შეიმუშავა სპეციალური პროცედურა ამა თუ იმ ორგანიზაციის ფინანსური დაზვერვის ორგანოდ ცნობისა.

იმის კვალობაზე, რაც სპეციალური ჯგუფის წევრისათვის ცნობილი ხდება ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის სპეციალური ორგანოს შესახებ, რომელიც შესაბამება ზემოთ მოხსენიებულ დეფინიციას, იგი იღებს ადეკვატურ საიდენტიფიკაციო ინფორმაციას, ეროვნული ფინანსური დაზვერვის სახელწოდებას და მისამართს, საკონტაქტო პირს (როგორც წესი, ეს არის ორგანიზაციის მეთაური) და კანონმდებლობას, რომელიც განეკუთვნება ორგანიზაციულ სტრუქტურას და ფულის გათეთრებას.

საგარეო ურთიერთობის სამუშაო ჯგუფი იღებს გადაწყვეტილებას, გაუგზავნოს ინფორმაცია სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფის თავმჯდომარეს, რომელიც, თავის მხრივ, გამოიტანს გადაწყვეტილებას წერილის პოტენციურ ფინანსურ დაზვერვაში გაგზავნის შესახებ. წერილი შეიცავს მიზნის განცხადების ასლს, მოკლე ინფორმაციას ეგმონგის ჯგუფის შესახებ და კითხვარს. ორგანიზაციის ხელმძღვანელს ეძლევა წინადადება, უპასუხოს კითხვას, შეესაბამება თუ არა მოცემული დაზვერვა მიზნის განცხადებაში წარმოდგენილ მოთხოვნებს და არის თუ არა დაინტერე-

სებული, გახდეს ეგმონგის ჯგუფის წევრი. დალებითი პა-
სუხის შემთხვევაში მოცემული ორგანიზაციის ხელმძღვა-
ნელს სთხოვენ. წარუდგინოს შევსებული კითხვითრი და
სხვაგვარი ღოკუმენგაცია ეგმონგის სამართლებრივ სამუ-
შაო ჯგუფს. კითხვარი გამოიყენება ამ პროცედურისათვის
ისევე, როგორც ფინანსურ ღაზვერვად ცნობილი ორგანიოს
მიმდინარე ინფორმაციის შეგროვებისათვის. კითხვარის ას-
ლები არის ეგმონგის უსაფრთხო ქსელში.

სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფი ასრულებს ფინანსურ
რი ღაზვერვის წევრობის კანდიდაგის სპონსორის როლს.
“სპონსორის” მოვალეობებში შედის კანდიდაგისადმი ხელ-
მძღვანელობა და მისი სახელით გამოსვლა სამუშაო ჯგუ-
ფის სხდომებზე. ფორმალობათა შესრულების შემდეგ სა-
მართლებრივი სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელს კანდიდა-
გის საკითხი შეაქვს სამუშაო ჯგუფის მომდევნო სხდომის
ღღის წესრიგში.

თუ სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფი გამოიგანს დასკვნას,
რომ კანდიდაგი შეესაბამება დაღგენილ ღეფინიციას, იგი რე-
კომენდაციას აძლევს ფინანსურ ღაზვერვათა მეთაურებს, მი-
იღონ იგი წევრად. შემდგომ პლენარულ სხდომაზე ღაზვერვა-
თა მეთაურები იღებენ საბოლოო გადაწყვეტილებას, შეესაბა-
მება თუ არა მოცემული კანდიდაგი დაღგენილ ღეფინიციას.

§4. ეგმონგის ჯგუფი: საუკეთესო პრაქტიკა ფინანსურ ღაზვერვათა დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაცვლისათვის

შესავალი

ეგმონგის ჯგუფის მიზნის განცხადების შესაბამისად ფი-
ნანსურ ღაზვერვათა დანაყოფები (უღღ) მონაწილეობენ
ეგმონგის ჯგუფში, რათა განავითარონ თანამშრომლობა

მათ შორის ფულის გათეთრების და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ინტერესებისათვის. წევრებმა დაადასტურეს, რომ ნათლად ესმით, რაოდენ საჭიროა გაძლიერდეს საინფორმაციო გაცვლა და ეფექტიანი თანამშრომლობა ფდ დანაყოფებს შორის, და გამოთქვამს რწმენას, რომ არსებობს მნიშვნელოვანი პოტენციალი დანაყოფების ფართო საერთაშორისო თანამშრომლობისა და კრიტიკული საჭიროება აქვთ თანამშრომლობის გაძლიერებისა. “ეგმონგის” წევრები დათანხმდნენ, მიიღონ პრიორიტეტულად საინფორმაციო გაცვლის შემდგომი ზრდა ნაცვალგების ან შეთანხმების და შესაფერისი პირობების შექმნის საფუძველზე.

საბოლოოდ, მოწონებულ და ინკორპორირებულ იქნა მიზნის განცხადებაში ლოკუმენტი “ფინანსური დაზვერვების დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაცვლის პრინციპი”, რომელიც გამოხატავს ეგმონგის ჯგუფის მხარეთა განზრახვას, იღვაწონ პრიორიტეტის სახით საინფორმაციო გაცვლის ზრდისათვის და დაძლიონ დაბრკოლებანი, რომლებიც ხელს უშლიან საზღვართშორის გაცვლას. ამიგომ, ფდ წინადადებაა, ყველაფერი იღონონ, რათა ეროვნული სამართლებრივი სტანდარტები და საიდუმლოობის კანონები არ აფერხებდნენ საინფორმაციო გაცვლას ფდ დანაყოფებს შორის. პრინციპები განეკუთვნება ინფორმაციის გაცვლის პირობებს, ინფორმაციის ნებადართულ გამოყენებას, აგრეთვე კონფიდენციალურობის საკითხებს.

ბოგიერთ ქვეყანაში შეიძლება შემდეგები ჰქონდეს დაწესებული საინფორმაციო გაცვლას სხვა ფდ დანაყოფებთან ან იმ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას, ფდ-ს მიერ გამოთხოვილს რომ განეკუთვნება. ეს ლოკუმენტი პირველად აღწერს პრაქტიკას, როგორც სტიმული სამთავრობო ორგანოებისა და ოფიციალური პირებისათვის ფულის გათეთრების შესახები კანონმდებლობის განხილვისას. რაც

შეეხება ურთიერთთანამშრომლობის ეფექტიანობას ან იდენტიფიცირებულ პრაქტიკულ საკითხებს, ეს ღოკუმენტი მიზნად ისახავს უბრუნველყოს საუკეთესო პრაქტიკის პირობები ფდ დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გასაცვლელად. როდესაც საქმე აქვთ ინფორმაციის საერთაშორისო მოთხოვნებთან, ფინანსური დაზვერვის დანაყოფები უნდა ისწრაფოდნენ, რაც შეიძლება ფართოდ გამოიყენონ ეს საუკეთესო პრაქტიკა.

სამართლებრივი ასპექტები

ეგმონტის ჯგუფის მიერ დაწესებული ინფორმაციის თავისუფალი გაცვლის პრინციპი ფდდ ღონებზე შესაძლებელი უნდა იყოს ნაცვალგების საფუძველზე, მათ შორის, სპონგანური გაცვლის გზით.

ფდ დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაცვლა არ უნდა ეხებოდეს მათს სტაგუსს, იქნება იგი ადმინისტრაციული, სამართალგამომყენებელი, იურიდიული თუ სხვა ტიპისა.

მარეგულირებელი ფდდ დანაყოფებისეული სამართალდარღვევათა განსაზღვრების განსხვავებანი არ უნდა აბრკოლებდნენ ინფორმაციის გაცვლას ფდდ ღონებზე. ფდდ კონცეფცია უნდა ვრცელდებოდეს ყველა პრაქტიკულ სამართალდარღვევაზე, მათ შორის, ფულის გათეთრებასა და ტერორიზმის დაფინანსებაზე.

ინფორმაციის გაცვლა ფდ დანაყოფებს შორის უნდა იყოს არაფორმალური და წარმოებდეს შეძლებისდაგვარად სწრაფად, ზედმეტი ფორმალობების გარეშე, ამავე დროს, გარანტია ჰქონდეს კონფიდენციალურობის დაცვის.

თუ ფდ დანაყოფს ესაჭიროება ურთიერთგაგების მემორანდუმი, იგი განხილულ და ხელმოწერილ უნდა იქნეს ზედმეტი დაყოვნების გარეშე. ფდდ-ს უნდა ჰქონდეს უფლებამოსილება, დამოუკიდებლად მოაწეროს ხელი ურთიერთდახმარების მემორანდუმს.

ფდ დანაყოფებს შორის უნდა დამყარდეს უმუაშაულო, პირდაპირი კავშირი, რაც საესებით შესაძლებელია.

ფდლ პარტნიორისაგან თხოვნა უნდა მოლიოდეს იმავე გზით, რითაც აღგილობრივი განახსნები, რათა მიმღებ ფდლ-ს შეეძლოს მის განკარგულებაში არსებული მთელი ინფორმაციის გაიცლა. ფდლ-ს შეუფერხებლად და სწრაფად უნდა მიუწვდებოდეს ხელი დამატებით ინფორმაციაზე, კერძოდ:

– ყველა ინსტრუმენტზე, დარევისგრირებულ იქნეს შესაბამის ქვეყანაში, ინფორმაციის გამოყენების უყლების ჩათვლით;

– ინფორმაციაზე, რომელსაც ფლობენ ფინანსური და სხვა მომხსენებელი ინსტიტუტები;

– ინფორმაციაზე ბენეფიციარული მფლობელობის და ისეთი იურიდიული პირებისადმი კონგროლის შესახებ, როგორებიც არიან კორპორაციული ორგანიზაციები, გრასკები.

პრაქტიკული ასპექტები

მოთხოვნა:

ფდლ-მა, რომელსაც განზრახული აქვს წარადგინოს მოთხოვნა ინფორმაციის შესახებ, უნდა დაიცვას შემდეგი პრაქტიკა.

ყველა ფდლ-მა უნდა წარუდგინოს მოთხოვნა საინფორმაციო გაცელის პრინციპების შესაბამისად, რომლებიც დამტკიცებულია ეგმონტის ჯგუფის მიერ. იქ, სადაც მოქმედებს ფდლ-ს შორის საინფორმაციო გაცელის მორიგების დებულებანი, ისინი უნდა სრულდებოდეს.

მოთხოვნები ინფორმაციის შესახებ წარდგენილ უნდა იქნეს, როგორც კი ზესტი საჭირო დახმარება იდენტიფიცირებულ იქნება.

თუ ფდლ-ს აქვს ინფორმაცია, რომელიც შეიძლება სასარგებლო იყოს მეორე ფდლ-სათვის, იგი უნდა წარუდგინოს

ნებაყოფლობით, როგორც კი ამ ინფორმაციის გაცემის შესაძლებლობა იდენტიფიცირებული იქნება.

ეგმონტის ჯგუფის ფდ დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაცემა უსაფრთხო გზით უნდა წარმოებდეს. ამ მიზნით “ეგმონტის” ფდ დანაყოფებმა უნდა გამოიყენონ ეგმონტის უსაფრთხო ვებ-საიტი (ESW). თუ საჭიროა გამოთხოვნა ფდ-მა უნდა მიუთითოს დრო, რომლის განმავლობაშიც ვარაუდობს პასუხის მიღებას. თუ მოთხოვნას დართული აქვს შენიშვნა “სასწრაფო”, ან მითითებულია უკიდურესი ვადა, უნდა განიმარტოს სასწრაფოობის ან უკიდურესი ვადის მიზეზები. ყველა ფდ-მა თავი უნდა შეიკავოს ამ გერმინოლოგიის ხელალებით ხმარებისაგან. თუ სასწრაფოდ საჭიროა მხოლოდ გამოთხოვილი ინფორმაციის ნაწილი, მოთხოვნაში აღნიშვნა “სასწრაფო” კეთდება მხოლოდ შესაბამისი ნაწილებისათვის. გამოთხოვნა ფდ-მა უნდა აღნიშნოს, სურს თუ არა, მიეცეს მოთხოვნის მიღების დასტური. გამოთხოვნ ფდ-ს შეუძლია არც მოითხოვოს დასტური (სიგყვიერი ან წერილობითი); მოთხოვნას დაერთვის აღნიშვნა “სასწრაფო” იმ ფდ-ს მიერ ან იმ მიზნით, რომ ცხადყოს: დასტური აუცილებელია გარკვეულ ვითარებაში. სასწრაფო მოთხოვნა შეიძლება მოიცავდეს საკონტაქტო ინფორმაციას ცალკეული პირისათვის, რომელიც პასუხს აცემს მოთხოვნის გაგზავნისათვის.

სასწრაფო მოთხოვნების შემთხვევაში და პროცესის დასაჩქარებლად, გამოთხოვნ ფდ-ს შეუძლია ითხოვოს წინასწარი თანხმობა, რათა კვლავაც გამოიყენოს ინფორმაცია პასუხთან ერთად.

ეგმონტის ჯგუფმა შეიმუშავა მოთხოვნა ინფორმაციის ფორმისათვის. მისი გამოყენება უნდა წავახალისოთ, როდესაც მიმდინარეობს ინფორმაციის გაცემა.

მოთხოვნები უნდა შეიცავდნენ საკმარისი რაოდენობის ძირითად ინფორმაციას, რათა მისცენ შესაძლებლობა გა-

მომთხოვნ ფდდ-ს, განახორციელოს ჯეროვანი ანალიზი ან გამოძიება. მოთხოვნებს დართული უნდა ჰქონდეს ფდდ-სათვის ცნობილი ფაქტების მოკლე აღწერილობა. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს:

– პიროვნების ან ჩაბმული კომპანიების მაიდენტიფიცირებელ ინფორმაციას (ყოველ შემთხვევაში, სახელს და დაბადების თარიღს ცალკეული პირისათვის და დარეგისტრირებული ოფისის სახელწოდებას კომპანიებისათვის);

– საექვო ან უჩვეულო ოპერაციებს ან საქმიანობის სახეობებს, მათ შორის, მოზიღულ ანგარიშებს;

– განხორციელების ხერხს ან გარემოებებს, რომელთა დროსაც სრულდებოდა ოპერაციებთან საქმიანობის სახეობანი;

– ინფორმაციის მოთხოვნის საფუძველს – ერთ ან ორ განახსნს ან სხვა საფუძველს, ისეთს, როგორც არის მოთხოვნა ეროვნული პოლიციის ორგანოდან, ეჭვმიგანილ გერო-რისგთა ფურცელი;

– კავშირს გამომთხოვნი ფდდ-ს ქვეყანასთან.

მოთხოვნები ინფორმაციის შესახებ, რომლებიც არ განეკუთვნება სპეციფიკურ ქვეყანას და გაიგზავნა რამდენიმე ფდდ-ში ერთსა და იმავე დროს, უნდა იყოს გამართლებული, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, საფუძველად აღებული ფაქტების მიმოხილვით. მოთხოვნას აგრეთვე უნდა ჰქონდეს მუსტი მიზანი.

მოთხოვნის დამუშავება

ინფორმაციაზე შემოსული ყველა მოთხოვნის გარდა, თუ სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ფდდ პარტნიორისაგან შემომავალ მოთხოვნებზე უნდა გაიყეს პასუხი. ასევე – ნეგატიური პასუხის შემთხვევაში.

მოთხოვნაზე პასუხი უნდა გაიყეს რაც შეიძლება სწრაფად.

ფლ დანაყოფებმა სპეციალური ნომრები უნდა მიაკუთვნონ ორივე მოთხოვნას, გამავეალს და შემომავეალს, რათა იოლად მიაგნონ მოთხოვნის ან პასუხის ფაქტს.

იქ. სადაც მოთხოვნა დადასტურებულია, მოთხოვნის აღრესაგმა ფლდ-მა უნდა აცნობოს გამომთხოვნ ფლდ-ს საკონგაქტო ლეგალები, ფაქსის ნომერი, საკონგაქტო პირი და ღამოწმების ნომერი.

ფლ დანაყოფმა პრიორიტეტი უნდა მიანიჭოს სასწრაფო მოთხოვნებს. თუ მიმღები ფლდ ღანიტერესებულია სასწრაფო საკითხის კლასიფიკაციით, იგი დაუყოვნებლივ უნდა დაუკავშირდეს მოთხოვნის აღრესაგს, რათა გადაწყვიტოს საკითხი. უფრო მეტიც, ყოველი მოთხოვნა, მიუხედავად იმისა, აქვს თუ არა “სასწრაფო” აღნიშვნა, უნდა დამუშავდეს ისევე სწრაფად, როგორც აღგილობრივი მოთხოვნები ინფორმაციამე.

ზოგადი წესის თანახმად, მოთხოვნის აღრესაგი ფლდ უნდა ეცადოს, უპასუხოს მოთხოვნას ინფორმაციამე, ე.ი. გასცეს შუალედური პასუხი მიღების მომენტიდან ერთი კვირის განმავლობაში, თუ: შეიძლება გაიცეს პოზიტიური/ნეგატიური პასუხი მოთხოვნამე ინფორმაციის შესახებ, რომელიც უშუალოდ ხელმისაწვდომთა რიცხვს განეკუთვნება;

შეუძლებელია გაიცეს პასუხი სამართლებრივ დაბრკოლებათა გამო.

როდესაც მოთხოვნის აღრესაგ ფლდ-მა მონაცემი უნდა ეძებოს გარე ბაზაში ან მესამე პირთა გამოკითხვის გზით (ისეთებისა, როგორებიც არიან ფინანსური ინსტიტუტები), პასუხი უნდა გაიცეს მოთხოვნის მიღებიდან ერთი თვის განმავლობაში. მოთხოვნის აღრესაგ ფლდ-ს შეუძლია დაამყაროს კონგაქტი გამომთხოვნ დაზვერვასთან ერთი თვის განმავლობაში მოთხოვნის მიღებიდან, და აღნიშნოს, რომ მას არ გააჩნია ინფორმაცია და სიძნელეებს აწყდება მოთხოვნის დაკმაყოფილებაში. ეს უკანასკნელი შეუძლია სიგყვიერად

აცნობოს. მოთხოვნის აღრესაგმა ფდ დანაყოფმა გამომ-
თხოვნს უნდა აცნობოს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია,
ან, ყოველ შემთხვევაში შეაგყობინოს, როლის შეეძლება სრუ-
ლი პასუხის გაცემა. ეს შეუძლია სიგყვიერად გააკეთოს.

ფდ-მა უნდა განიხილოს მექანიზმის დაწესება, რათა
მოაწყოს ინფორმაციის მონიგორინგი, რომელიც მისცემს
შესაძლებლობას, იპოვოს ოპერაციების ამსახველი ახალი
მონაცემები, რომლებიც, ჩვეულებრივ, შედის წინასწარ მი-
ღებულ მოთხოვნებში. მონიგორინგის ასეთი სისგემა ფდ-ს
მისცემს შესაძლებლობას, შეიგანოს ახალი მასალა წინასწარ
მოთხოვნაში.

პასუხი:

თუ მოთხოვნის აღრესაგ ფდ-ს სურს, მიიღოს პასუხი
იმის შესახებ, თუ როგორ გამოიყენებოდა მიღებული ინ-
ფორმაცია, მან უნდა ითხოვოს ეს. თუ გამომთხოვნ ფდ-ს
არ შეუძლია მოიპოვოს ეს ინფორმაცია, მან უნდა გასცეს
პასუხი და მიუთითოს მიზეზები, თუ რაგომ ვერ იქნება დაკ-
მაყოფილებული მოთხოვნილი უკუკავშირი.

სასწრაფო მოთხოვნების შემთხვევაში და პროცესის და-
საჩქარებლად, წინასწარი შეთანხმება ინფორმაციის შემდ-
გომი გამოყენების შესახებ შეიძლება გაიცეს პასუხთან ერ-
თად. ინფორმაციის გაცვლა დანაყოფებს შორის უნდა ხდე-
ბოდეს უსაფრთხო გზით. ამ მიზნით ფდ დანაყოფმა უნდა
გამოიყენოს "ეგმონგის" უსაფრთხო ვებ-საიტი (შჰ).

ყველა ფდ დანაყოფმა ინფორმაცია უნდა მოიხმაროს დი-
დი სიფრთხილით, რათა თავიდან აიცილოს მისი ნებადაურ-
თველი გამოყენება, რასაც შედეგად მოსდევს კონფიდენცი-
ალურობის დარღვევა.

§5. ეგმონტის ჯგუფის ბანკითარების გოგირთი შედეგი

2004 წლის 21-25 ივლისს სიღნეში გაიმართა “ეგმონტის” ჯგუფის მორიგი პლენარული სხვაობა. ამ სხდომაზე, კერძოდ:

– მიიღეს 15 ახალი წევრი, მათ შორის სერბეთი, რომლის სპონსორადაც გამოვიდა რუსეთის ფინანსური მონიტორინგის კომიტეტი (ფმკ);

– დადასტურდა, რომ რუსეთის ფმკ ხელს უწყობს დსთ ქვეყნებს, შეიმუშაონ დანაშაულებრივი შემოსავლების ლეგალიზაციისადმი წინააღდგომის ღონისძიებანი;

– გაცხადდა, რომ „ეგმონტის“ ჯგუფი უახლოვდება თავისი სტრუქტურის ფორმალიზაციას. მონაწილეთა რიცხვის მიხედვით ეს მეორე ორგანიზაციაა გაეროს შემდეგ;

– დამტკიცდა სახელმწიფო ორგანოების ფინანსური დაზვერვის ისეთ დანაყოფებად ცნობის პროცედურები, რომლებიც შეესაბამება „ეგმონტის“ ჯგუფის მოთხოვნებსა და კრიტერიუმებს;

– დამტკიცდა პროცედურები ფინანსური დაზვერვის არამოთხანამშრომლე დანაყოფებზე შემოქმედებისა, რომლებიც „ეგმონტის“ ჯგუფის წევრები არიან;

– შეიცვალა რედაქცია განცხადებისა „ეგმონტის“ ჯგუფის მიზნების შესახებ, რომლებშიც პირველად გაისმა იმის აღიარება, რომ ფინანსურ დაზვერვას, დანაშაულებრივი შემოსავლების გათეთრებისადმი წინააღდგომის გარდა, შეუძლია ხელი შეუწყოს გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლას.

ინფორმაციის გაცვლა ეგმონტის ჯგუფის ცენტრალური ამოცანაა. ორი ლოკუმენტი – „საინფორმაციო გაცვლის პრინციპები“ (2001 წ. ივნისი) და „ინფორმაციის გაცვლის საუკეთესო პრაქტიკა“ მიღებულ იქნა იმ მიზნით, რომ გააფართოონ საინფორმაციო გაცვლა და უზრუნველყონ წესებით „ფინანსური დაზვერვის დანაყოფებს შორის ინფორმა-

ციის გაცვლის საუკეთესო პრაქტიკა”.

პრინციპები ემსახურება იმ მიზანს, რომ ფდ დანაყოფებს შესწევდეთ უნარი, თავისუფლად გაცვალონ ინფორმაცია სხვა ფდ დანაყოფებთან, ნაცვალებს ან ორმხრივი შეთანხმების საფუძველზე დამტკიცებული პროცედურის შესაბამისად, რომელიც ნათლად ესმით მოთხოვნის აღრუსაგ და გამომთხოვნ მხარეებს;

ეგმონგის ჯგუფს დამყარებული აქვს ურთიერთობა მთელ რიგ ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, როგორიც არის:

– აზია-წყნაროკეანის ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფი (APG);

– კარიბის ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ფინანსური ჯგუფი (CEATF);

– ევროპის საბჭო;

– ევროპის საბჭოს ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ღონისძიებათა შეფასების ექსპერტთა ნაკრები კომიტეტი (Moneval);

– სამხრეთ-აღმოსავლეთი აფრიკის უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფი (ESAAMLG);

– ევრაზიის ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ჯგუფი;

– ევროპის კავშირი;

– სამხრეთ ამერიკის ფინანსური ჯგუფი (GAFISUD);

– ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფი (FATF);

– საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (სსფ);

– ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის საერთაშორისო საინფორმაციო ქსელი (IMOI);

– ინტერპოლი-საერთაშორისო სისხლისსამართლებრივი პოლიციის ორგანიზაცია;

- ახლო აღმოსავლეთისა და ჩრდილოეთ აფრიკის მომ-
სახურე ფინანსური ჯგუფი (MENAFATF);
- ოუშორებისადმი საბანკო ზეღამხედველობის ორგანო-
ების ჯგუფი (OGBC);
- ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების
ორგანიზაცია (ეთგო);
- „გაეროს გლობალური პროგრამა ფულის გათეთრე-
ბის წინააღმდეგ“;
- გაეროს ნაკროგიკებისადმი კონტროლის საერთაშო-
რისო პროგრამა;
- მსოფლიო ბანკი.

თავი VII. ღანაშაულეზრივი შვიოსავლები გათეთრებისადმი წინააღღგომის საერთაშორისო ორგანიზაცია (შატფ-ი) – საერთაშორისო ჟინანსური მოქმელების ჯგუში (2005-2006 წწ. მოხსენება)

§1. შატფ-ის საქმიანობის მიმოხილვა

შატფ-ი შექმნეს „დიდი შვიდეულის“ ქვეყნებმა პარიზში 1980 წლის ივნისში ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის ღონისძიებათა კელევის მიზნით. თავდაპირველად შეღგებოდა ეეროპის საბჭოს სახელმწიფოების, “შვიდეულის”, რვა სხვა ქვეყნისაგან; შატფ-ს მიენიჭა მანდაგი, რომლის მიხეღეითაც შეეძლო, გამოეკელია უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციის გექსიკა და მასთან დაკავშირებული გენღენციები, მიმოიხიღა ეროვნული და საერთაშორისო კანონმღებლობანი და განესაბღვრა და ეხმარა ღონისძიებანი, რომლებიც საჭიროა ფულის გათეთრებისადმი წინააღღგომისათვის.

შატფ-ი არის სამთავრობათშორისი ორგანიზაცია, რომლის მიზანია, დააწესოს საერთაშორისო სგანღარგები და გაატაროს პოღიტიკა როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო ღონებე, წინააღღღგეს ფულის გათეთრებას და გერორიზმის დაფინანსებას. შატფ-ი მუშაობს საჭირო პოღიტიკური ნების რეაღიზაციისათვის, იმისათვის, რომ გაატაროს რეგულარული ეროვნული საკანონმღებლო მითხონენები ამ ღარგში.

შატფ-ი რეგულარულად სარგებლობს ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების მეთოღებითა და გექსიკით, რათა უბრუნეღელოს ხანგრძღივი კავშირი მის პოღიტიკასა და სგანღარგებს შორის, თავისი შექმნის მოქნგტი-

დან ფატფ-ი ოპერირებს ფართო პროგრამით და მოითხოვს საერთაშორისო ჯგუფის სპეციალურ გადაწყვეტილებებს. ფატფ-ის მანდაგი განახლებულ იქნა მინისგრთა თათბირზე, სადაც მიიღეს 2004-2012 წწ. რეაწლიანი გეგმა.

ფატფ-ის მთავარი ამოცანაა დააწესოს ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობის საერთაშორისო სტანდარტები. ფატფ-მა პირველად დააწესა საერთაშორისო სტანდარტები 1990 წელს და გამოუშვა 40 რეკომენდაცია, რომლებმაც უზრუნველყვეს ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის გეგმა. რეკომენდაციები განახლდა 1996 წელს, რათა გაეთვალისწინებინათ ცვლილებები, რომლებიც ფულის ლეგალიზაციის მეთოდებში, ტექნიკასა და გენდენციებში მოხდა. 2001 წლის ოქტომბერში აშშ-ში მოწყობილი გერაქტების შემდეგ ფატფ-მა გააფართოვა თავისი მანდაგი და გამოუშვა რვა სპეციალური რეკომენდაცია, რომლებიც გერორიზმის დაფინანსების სპეციფიკურ საკითხებს შეეხებოდა.

ფულის გათეთრების ტექნიკის ხანგრძლივმა ევოლუციამ საჭირო გახადა, ფატფ-ს მეორედ გადაესინჯა 40 რეკომენდაცია 2003 წლის ივნისსა და 2004 წლის ოქტომბერში. ფატფ-მა გამოაქვეყნა მეცხრე სპეციალური რეკომენდაცია, რომელმაც გაითვალისწინა თავისი ყოველმხრივი სტანდარტი – 40+9 რეკომენდაცია – უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ მებრძოლ მთავრობათა ადგილობრივი ძალისხმევის ყოველმხრივი ფარგლები.

ფატფ-ის სტანდარტები მიიღო 15–ზე მეტმა ქვეყანამ, აგრეთვე საერთაშორისო საეალეკო ფონდის კომპეტმა მსოფლიო ბანკმა, მათ მნიშვნელობას აღიარებენ მეტი წილი საერთაშორისო ორგანოები. მაგალითად, 2005 წლის ივლისში გაეროს უშიშროების საბჭომ 1617-ე რეზოლუციით დაბეჯითებით მოსთხოვა გაეროს წევრ ყველა სახელმწი-

ფოს, შეესრულებინათ ფატფ-ის მიერ შემუშავებული საერთაშორისო სტანდარტები, 40 რეკომენდაცია ფულის გათეთრების თაობაზე და ფატფ-ის ცხრა სპეციალური რეკომენდაცია გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ.

დღეს ფატფ-ის პრიორიტეტია ფულის გათეთრების, გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღდგომა და 49 რეკომენდაციის შესრულება. საკუთარი წევრებით დაწყებული, ფატფ-ი ახორციელებს მონიტორინგს ქვეყნების პროგრესისა ფულის გათეთრების და გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღდგომის ღონისძიებათა შესრულებაში, მიმოხილავს უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციას და გერორიზმის დაფინანსების გექნიკას; ფატფ-ში ამჟამად შედის 33 წევრი, მსოფლიოს 31 სახელმწიფო და ორი საერთაშორისო ორგანიზაცია (ევროპის საბჭო და სპარსეთის ყურის თანამშრომლობის საბჭო), რომელიც ხუთივე კონგინენგის უდიდესი ფინანსური ცენტრების ინტერესებს წარმოადგენს.

გარდა ამისა, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა მეთვალყურე გახდა 2005 წლის 21 იანვარს. ფატფ-ის დელეგაციის წევრებს ფინანსურ და სამართლებრივ საკითხებში ფართო გამოცდილება აქვთ.

ფატფ-ი მჭიდროდ თანამშრომლობს მთელ რიგ პარტნიორებთან საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციებთან, რომლებიც ცდილობენ, აღკვეთონ ფულის გათეთრება და გერორიზმის დაფინანსება. ფატფ-ი ავითარებს მჭიდრო პარტნიორულ ურთიერთობებს, რათა შექმნას გლობალური ორგანიზაციების ქსელი არალეგალურ შემოსავლებთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან საბრძოლველად. ფატფ-ის ძირითად პარტნიორებს შეადგენს რვა FSRBS-ის 40+9 რეკომენდაციით და თანახმანი არიან, მოაწყონ თავიანთი ფუტლებ სისტემათა ურთიერთშეფასებანი. მათგან სამი ფატფ-ისა და ევროპის საბჭოს ასოციაციური წევრია. ფატფ-ი თანამშრომლობს შვიდ საერთაშორისო ორგანიზაციასთან,

სსფ-თან და მსოფლიო ბანკთან, აგრეთვე გაეროსთან და უინანსური დაზვერვის დანაყოფების ეგმონტის ჯგუფთან.

ფატფ-ის ყველა გადაწყვეტილებას პლენარულ სხდომებზე იღებს 33 წევრი. ეუქციისი ფუნქციონირებისათვის ფატფ-ს ასევე აქვს ორი კომპონენტი – პრეზიდენტის შტაბი და სამ-ლიენო.

თუმცა ფატფ-ის სამლიენო “იესრ” პარიზის შტაბ-ბინაშია განლაგებული, ფატფ-ი მილიანად დამოუკიდებელი ორგანიზაციაა.

2005-2006 წწ. საკვანძო მოვლენები

2005 წლის იელისში ფატფ-ის პრეზიდენტობა სამხრეთ აფრიკას დაეკისრა. ორგანიზაციის პრეზიდენტი გახდა პროფესორი კადერ ასმალი. 2005-2006 წწ. გაიმართა ერთი საერთაშორისო შეხვედრა კეიპტაუნში. ორი სხდომა – პარიზში, “იესლ” შტაბ-ბინასა და საფრანგეთის ეკონომიკის, უინანსებისა და მრეწველობის სამინისტროს შენობაში. გიპოლოგიების ექსპერტთა თათბირი მოეწყო 2005 წლის დამლევის რიო-დე-ჟანეიროში და განიხილა მეთოდები, ტენდენციები და კონგრუონისძიებანი, რომლებიც უელის გათეთრებასა და ტერორიზმის დაუინანსებას განეკუთვნება. სპეციალიზებული სამუშაო ჯგუფების თათბირები რეგულარულ თათბირთა დამატებით მიმდინარეობდა.

§2. უელის ბათეთრებისა და ტერორიზმის დაუინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის გაზარტოება

2.1. კერძო სექტორთან დიალოგის შემდგომი სრულყოფა
2005 წლის დეკემბერში ფატფ-ი ჩაება საბანკო სფეროსა და უასიანი ქაღალდების სექტორის კერძო მრჩეველებთან

კონსულტაციების ახლ სერიაში. 80-მდე დელეგატი მონაწილეობდა ამ კონსულტაციაში. აღნიშნული თათბირის მთავარი მიზანი იყო იმ გამოწვევათა განხილვა, რომლებსაც საბანკო ფირმები და ფასიან ქალაღლებთან დაკავშირებული ფირმები აწყლებიან ფაღფ-ის სგანდარგების დაცვაში; იმსჯელეს აგრეთვე ამ მხრივ კერძო სექტორის გამოცდილების გათვალისწინების საკითხებზე.

თათბირზე განიხილეს ისეთი საკითხები, როგორიც არის კლიენტის გულმოდგინება, მიდგომა, რომელიც რისკსა და გერორიზმის დაფინანსებას ეფუძნება.

რაც შეეხება კლიენტის ჯეროვან გულმოდგინებას, მრეწველობის წარმომადგენლები ისწრაფვიან ყოველნაირად დაიცვან დოკუმენტების, ინფორმაციის საიმელო იდენტიფიკაცია და იდენტიფიკატორთა გიპები, რომლებიც გამოყენებულ უნდა იქნეს.

მრეწველებმა აგრეთვე ხაზგასმით აღნიშნეს, რაოდენ ჭირს ინფორმაციის მიღება, მეგადრე ბენეფიციარული მფლობელობის შესახებ. კონსულტაციების მონაწილეებმა გამოიგანეს ერთსულოვანი დასკვნა, რომ კერძო სექტორმა მჭიდროდ უნდა ითანამშრომლოს მთავრობებთან და ფაღფ-თან, გამოიკელიოს ამოცანების შესრულების შეთანხმებული გზები. საბანკო დარგის წარმომადგენლებმა შეშფოთება გამოთქვეს იმ სიძნელეების გამო, რომლებსაც ბენეფიციარული ინსტიგუტები აწყლებიან დეპეშების მეშვეობით დამატებითი ინფორმაციის შეგროვებისას თარგმანთან დაკავშირებით.

მრეწველებმა დააყენეს ზოგადი საკითხი საბანკო სექტორის სიმძლავრის შესახებ, რომელსაც ძალუძს გერორისგთა იდენტიფიციირება და აღნიშნეს, რომ ცნობები სახელებისა და შესაფერისი იდენტიფიკატორების შესახებ არსებით პრობლემად რჩება.

ფაღფ-ი აწარმოებს დიალოგს საბანკო სექტორთან და

ფასიანი ქაღალდების სექტორთან და კვლავაც სრულყოფს ამ პროცესს. ჩამოყალიბდა ერთობლივი სამუშაო ჯგუფი, რომლის დანიშნულებაცაა, იმუშაოს მიღგომებზე, რისკს რომ ემყარება. ფატფ-ი კვლავაც გააძლიერებს გარეშე ინიციატივებს კერძო სექტორის იმ ნაწილების წარმართვისათვის, რომლებიც ჩაბმული არიან 40+9 რეკომენდაციის იმპლემენტაციაში. რამდენადაც მათი მონაწილეობა ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ეფექტიანი ზომების მიღებაში აუცილებელია.

2.2. ფატფ-ის წევრობის გაფართოება

ფატფ-მა ვალაწყვიტა, მეთვალყურის სტატუსი მიენიჭებინა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკისათვის 2005 წლის იანვარში და მიესალმა ჩინელ დელეგატებს თავის პლენარულ სხდომაზე, რომელიც 2005 წლის თებერვალში გაიმართა პარიზში. ფატფ-ის მუშაობაში ჩინეთის მეთვალყურედ მონაწილეობა დამატებითი ნაბიჯია ფატფ-ის ზრდა-განვითარების პროცესის დასრულების გზაზე, რომელიც 2000 წელს დაიწყო არგენტინის, ბრაზილიისა და მექსიკის მიღებით და 2003 წლამდე ვრძელდებოდა, როცა ფატფ-ის რიგებში მიღებულ იქნენ რუსეთის ფედერაცია და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა. ჩინეთი ამთავრებს ფარული (ე.წ. ჩრდილოვანი) შემოსავლების ლეგალიზაციის კანონმდებლობის მიღებას, რის შემდეგაც გახდება ფატფ-ის სრულყოფილი წევრი, ვინაიდან მან უკვე გაიარა ფატფ-ის რეკომენდაციების წარმატებული ურთიერთმეფასება. ფატფ-ი იმედოვნებს, მოაწყოს ჩინეთის ურთიერთმეფასება.

ფატფ-მა განაახლა თავისი კონტაქტები ინდოეთთან, რომელსაც ფატფ-ის პრეზიდენტი ეწვია 2000 წლის აპრილში; ინდოეთმა დაადასტურა თავისი ვალდებულება. იღვაწოს ფატფ-ის წევრობისათვის.

ფატფ-ი კვლავინდებურად იკვლევს საკითხს წევრობის

შემდგომი გაფართოების შესახებ და განავითარებს კონგაქტებს პოტენციურ განმცხადებლებთან. ფატფ-ი ყოველმხრივ მიმოიხილავს თავისი წევრობის პოლიტიკას, რათა იდენტიფიკაციაჰქოს ქვეყნები, რომელთა წევრობა შეიძლება განიხილოს მომავალში.

2.3. ფატფ-ის გიპის რეგიონული ორგანოების როლისა და სტატუსის სრულყოფა ამ ორგანიზაციის ფარგლებში

ფატფ-ი ათ წელიწადზე მეტი ხნის განმავლობაში უწყობდა ხელს ფატფ-ის გიპის რეგიონული ორგანოების (FSRBS) განვითარებას გლობალური ძალისხმევის და ფატფ-ის მიერ დასახული რეკომენდაციების მსოფლიოს ყველა რეგიონში ეფექტიანი შესრულების უზრუნველყოფის გზით.

ფატფ-ის გიპის რეგიონული ორგანოების (FSRBS) ახალი განსაზღვრება

მიუხედავად იმისა, რომ ფატფ-ი წინათ ცნობდა რვა FSRBS-ს (ფატფ-ის გიპის რეგიონულ ორგანოებს), რომლებიც 141 სახელმწიფოს აერთიანებდა (FSRBS-იმ წევრების გარდა, რომლებიც ასევე არიან ფატფ-ის წევრები), არ ყოფილა FSRBS-ის ყოველმხრივი განსაზღვრება, ამ ორგანოებს არ გამოუთქვამთ ფატფ-ის ფარგლებში თანამშრომლობის სურვილი.

ამიგომ ფატფ-მა 2005 წლის ოქტომბერში შეიმუშავა შლ ს-ის ყოველმხრივი განსაზღვრება, რომელიც უზრუნველყოფს ყველა ჯგუფის მეტ თავსებადობას პოლიტიკასა და ოპერაციებში, განსაკუთრებით მათს ურთიერთშეფასებაში: ახლა იქნება 18-თვიანი გარდამავალი პერიოდი, რომლის განმავლობაში შეიძლება ნება დაერთოს თითოეულ ჯგუფს, მიიღოს წევრები და პრაქტიკა.

თავის პლენარულ სხდომაზე ფატფ-მა ცნო დასავლეთ აფრიკის ფულის გაიფორებისადმი წინააღმდეგობის სამთავრობათშორისო ჯგუფი (ფრანგული აკრონიმი – Giaba) FSRBS.

ეს შესაძლებელს გახდის, ფატფ-ის ქსელში, რომელიც ამჟამად 33 წევრს აერთიანებს, მიღებულ იქნეს მეცხრე რეგიონული ორგანიზაცია, ერთი მეთვალყურე და აღნიშნულ რეგიონულ ორგანიზაციათა 140-ზე მეტი წევრი, რომლებიც ფატფ-ში არ შედიან.

FSRBS-ის ახალი სტატუსი - ფატფ-ის ასოცირებული წევრი

სულ უფრო მზარდი თანამშრომლობისა და მრავალრიცხოვანი ერთობლივი ინიციატივების მიუხედავად, FSRBS-ს ფატფ-ში მხოლოდ მეთვალყურის სტატუსი აქვს.

SRB-სთან თანამშრომლობის გასაღრმავებლად ფატფ-მა გადაწყვიტა შესთავაზოს ახალი სტატუსი – ასოცირებული წევრისა იმ რეგიონულ ორგანიზაციებს, რომლებიც შესაბამის პირობებს მიიღებენ.

ახალი სტატუსის მიღების მიზანია, გააძლიერონ პარგნიორობა ფატფ-ისა და მის რეგიონულ ფილიალებს შორის ბრძოლაში, რომელიც წარმოებს ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ. მიანიჭოს საამისო უფლების მქონეთ სრული ხელმისაწვდომობა ფატფ-ის მუშაობასა და დისკუსიებში. ამრიგად, ფატფ-ი ბრძოლას აწარმოებს ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ იმ ქვეყნებთან ერთად, რომლებიც ფატფ-ის წევრები არ არიან.

ყოველ რეგიონულ ორგანიზაციას შეუძლია, გამოიყენოს თავისი ახალი სტატუსი იმდენად დიდხანს, რამდენადაც იგი შეესაბამება FSRBS ახალ განსაზღვრებას. 2006 წლის ივლისამდე, როდესაც პლენარული სხდომა გაიმართა, ხუთმა რეგიონულმა ორგანიზაციამ გამოიყენა ახალი სტატუსი, ხოლო სამმა მათგანმა დაეყოვნებლივ გაულო კარი APD-ს, GAFISUD-ს და ევროპის საბჭოს (რომლის წარმომადგენელიც იყო Moneyual Comittee). ეს დამატებითი ჯგუფები

ფატფ-ის ასოცირებული წევრები გახდნენ და შეუდგნენ ამ სტატუსისათვის მინიჭებულ უფლება-მოვალეობათა შესრულებას. იმავე კონფერენციაზე ფატფ-ი მიესალმა ფატფ-ის ევრაზიის ჯგუფის ახლო აღმოსავლეთისა და ჩრდილოეთ აფრიკის ფილიალების პრინციპულ მუშაობას. როგორც მათს, ისე ნებისმიერ სხვა განაცხადს ასოციაციური წევრობის შესახებ მომავალ კონფერენციებზე განიხილავენ.

§3. ღამატაბითი სტანდარტების ბამოსემა, ინტარკრეტასიული შენიშვნა VIII სავსიალური რაკომენლასიის (SRVIII) ბამო არაკომერსიულ ორგანიზაციათა შესახებ

2005-2006 წწ. ყოველწლიურ საანგარიშო მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ არაკომერციული ორგანიზაციებით ყველაზე ხშირად სარგებლობდნენ გეროორისგები მრავალი სხვადასხვა მიზეზის გამო: აკო-ებს მოხვეჭილი აქეთ საჯარო ნდობა, ხელი მიუწვდებათ წყაროებზე, ფონდებზე და, ხშირად, ნაღდ ფულზე: მოგიერთ აკო-ს აქეს უპირატესობა, რომელიც უზრუნველყოფს ეროვნული და საერთაშორისო ფინანსური ოპერაციების ფარგლებს, იქ რომ ხორციელდება, სადაც ყველაზე ხშირია გეროორისგული საქმიანობის გამოვლინებანი.

აკო-ს სამართლებრივი ფორმისა და მისი ადგილსამყოფელი ქვეყნის კვალობაზე არაკომერციულ ორგანიზაციას შეიძლება დაუწესდეს არასამთავრობო ზედამხედველობა (მაგალითად, რეგისტრაცია, ჩანაწერების შენახვა, მოხსენებანი ან მონიგორინგი), ან პირიქით, შეიძლება დასჭირდეს ნაკლები ფორმალობა, მაგალითად, მათი შექმნისათვის არ არის საჭირო გამოცდილება ან დაწყებითი კაპიტალი.

გერორისგული ორგანიზაციები სარგებლობენ შესაძლებლობებით, რომლებიც არაკომერციულ ორგანიზაციებს მათთვის სასურველ სექტორში შეღწევის სამუშაოებს აძლევენ. ბოროტად გამოიყენონ ფონდები, დამალონ ოპერაციები ან მხარი დაუჭირონ გერორისგულ საქმიანობას.

მართლსაწინააღმდეგო მოქმედების ჩახშობის მიზნით ფატფ-მა 2000 წლის თებერვალში გამოაქვეყნა ინტერპრეტაციული შენიშვნა, რომელიც აზუსტებს სპეციალური რეკომენდაციის მოთხოვნას (SRVIII) არაკომერციული ორგანიზაციების შესახებ. შენიშვნებში განმარტებულია სპეციალური რეკომენდაციის (SRVIII) მიზნები და ჩამოთვლილია, რა ღონისძიებანი უნდა განხორციელდეს აკო-ს დასაცავად გერორისგთა მიერ ფინანსური ბოროტგამოყენებისაგან:

- გახადონ აკო-ები მიუწვდომელნი;
- დააწესონ სექტორის ზედამხედველობა და/ან მონიტორინგი;
- მოაწყონ გამოძიება და ინფორმაციის შეგროვება;
- ჩამოაყალიბონ ამ საკითხებზე საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტიანი მექანიზმები.

§4. ორმხრივი მოლაპარაკების მესამე რაუნდის გამართვა

4.1. ურთიერთშეფასებათა პროცესი

ფატფ-მა 2005 წლის იანვარში დაიწყო თავისი წევრების ურთიერთშეფასებათა მესამე რაუნდი. ფატფ-ის თითოეული წევრი რიგრიგობით ფასდება. ეს შეფასებები ეფუძნება ფატფ-ის 40+9 რეკომენდაციას და სრულდება 2004 წლის შეფასებათა მეთოდოლოგიის გამოყენებით. ამ მოქმედების სფერო და მიზანია განისაზღვროს საჭირო

კანონები, წესები და ახალი სგანდარგებით გათვალისწინებული სხვა ღონისძიებანი ყველა დასახული ამოცანის ჯეროვანი შესრულებისა და სისგემის ეფექტიანობის გაძლიერებისათვის.

შეფასებისათვის ადგილზე ჩადის გუნდი, რომელშიც შედის სამართლებრივი და ფინანსური დარგების ოთხი-ექვსი სპეციალისტი, მთაერობის წევრები; ჯგუფს ხელმძღვანელობს ორი წევრი. ასეთი ვიზიტის მიზანია, მოამზადოს მოხსენება ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღღგომის ეფექტიანობის ხარისხის შესახებ, აგრეთვე გამოაელინოს დარგები, რომელთაც დახვეწა ესაჭიროებათ. ფაგფ-მა შეიმუშავა ურთიერთშეფასებათა მოწყობის ყოველმხრივი პროცედურა, რომელიც მოწოდებულია ხელი შეუწყოს გადაწყვეტილების მიღებას: ცნობარი “ქვეყნები და კონსულტატები” შეიცავს საჭირო ინსტრუქციებსა და წესებს ყველა ქვეყნისა და ორგანოსათვის იმის თაობაზე, თუ როგორ მოაწყონ შეფასება.

4.2. ურთიერთშეფასებათა პროცესის დასრულება:

ფაგფ-ის 10 წევრი შეფასებულია

ბელგია და ნორვეგია იყენენ ფაგფ-ის პირველი ქვეყნები, რომლებიც შეფასდა ურთიერთშეფასებათა მესამე რაუნდის დროს და რომელთა შესახებ მოხსენებანი განიხილეს და შეათანხმეს 2005 წლის ივნისში. გასულ წელს შეფასდა რვა სხვა ქვეყანა: აესგრაღია, იგაღია, შვეიცარია – მოხსენებანი მოწონებულ იქნა 2005 წელს; ირღანღია და შვეიცარია – მოხსენებანი მოიწონეს 2006 წლის თებერვალში; დანია, ესპანეთი და აშშ – 2006 წელს.

გრანსპარენგუღობის მიზნით, ურთიერთშეფასებანი გადაეცა ყველა წევრსა და მეთვალყურეს. განიხილეს ფაგფ-ის პღენარულ სხღომებზე. გამოაქვეყნეს და მიიღეს ათი მოხსენება – შევიძღლიათ იპოვოთ ფაგფ-ის ვებ-საიგბე. ისე-

ვე როგორც ნაწილი პროცესისა, თითოეული მოხსენების მოკლე შინაარსი სისტემატურად ქვეყნდება ფაგფ-ის ვებ-საიტზე.

§5. კოორდინირებული მოქმედების ბაპლიერება

როგორც წამყვანი ორგანიზაცია ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობის მსოფლიო სტანდარტების დაწესების დარგში, ფაგფ-ი კოორდინაციას უწევს იმ საერთაშორისო ორგანიზაციების ქსელს, რომლებსაც წელიწადი შეაქვთ 40+9 რეკომენდაციის გლობალურ შესრულებაში მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. ფაგფ-ი მუდმივ საფუძველზე თანამშრომლობს სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, რომლებიც ებრძვიან უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციას და გერორიზმის დაფინანსებას და ყოველწლიურად ახორციელებენ რამდენიმე შეთანხმებულ მოქმედებას.

2005-2006 წლებში ფაგფ-მა:

– დაიწყო თანამშრომლობა აზია-წყნაროკეანის ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფთან იმ საკითხებში, რომლებიც ეხებოდა კავშირს კორუფციასა და ფულის წმენდას შორის;

– გამართა ერთობლივი პლენარული სხდომა აღმოსავლეთ და სამხრეთ აფრიკის ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფთან ერთად;

– გამართა ერთობლივი სხდომა სამხრეთ ამერიკის ქვეყნების ფინანსური მოქმედების ორგანიზაციასთან ერთად;

– ფაგფ-ი აპლიერებს თანამშრომლობას გაეროსთან, საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან და საერთაშორისო სავალუტო ბანკთან.

5.1. ერთობლივი ინიციატივები ფაგფ-ის ტიპის რეგიონულ ორგანიზებთან ერთად

პარტნიორობა APG-თან, კავშირი კორუფციას, ფულის გათეთრებასა და გეროორიზმის დაფინანსებას შორის

ფგ/გდბ-ის მიხედვით, საერთაშორისო სტანდარტების ეფექტიანი შესრულება მოითხოვს არა მარტო შესაბამის ნორმატიულ, სარეგულაციო და ორგანიზაციულ სტრუქტურებს, არამედ აგრეთვე მართეასაც, რომელიც აღკვეთს კორუფციას – ფგ/გდბ-ის რეკომენდების ეფექტიანი შესრულების მთავარ საფრთხეს.

ფგ/გდბ-ს შორის ორმაგი კავშირი არსებობს. ჯერ ერთი, შემოსულობანი, რომლებიც შეიძლება საკმაოდ დიდი იყოს. მეორე, კორუფციამ და უხეირო მართვამ, რომელიც მიმდინარეობს კორუფციული ინსტიტუტებიდან (ისეთებიდან, როგორიც არის სასამართლოები, პოლიცია ან მარეგულირებელი ორგანიზაციები), შეიძლება შეამციროს ფგ/გდბ-ს ეფექტიანობა. იმ დროს, როდესაც მნიშვნელოვანი შედეგები მოსდევს კავშირს ფგ/გდბ-სა და კორუფციას შორის, არსებობს აუცილებლობა, განუავითაროთ მეტი ურთიერთგაგება, ვინაიდან კორუფცია ვნებს ფგ/გდბ-ს ეფექტიანობას და შევიმუშაოთ ჯეროვანი სტარტეგიები.

ფაგფ-აზია-წყნაროკეანის ჯგუფის სინგაპურის ერთობლივ პლენარულ სხდომაზე, რომელიც 2005 წლის ივნისში გაიმართა, ორი ორგანიზაცია შეთანხმდა, განავითარონ თანამშრომლობა იმ მხრივ, რაც შეეხება კავშირურთიერთობას ფგ/გდბ-ს შორის და განახორციელონ ანტიკორუფციული ძალისხმევა, გამოავლინონ გზები, რომლებზეც კორუფციამ შეიძლება ჩაშლის საფრთხე შეუქმნას ფგ/გდბ-ს.

ამ გადაწყვეტილების შემდეგ შეიქმნა ერთობლივი ჯგუფი, რათა გამოეკვლია სიმბოლური ურთიერთკავშირი კორუფციას, ფულის გათეთრებასა და გეროორიზმის დაფინანსებას შორის, დაეღვინა, როგორ შეიძლება ფაგფ-ის ფგ/გდბ-ს

გამოცდილება ყველაზე უკეთ იქნეს გამოყენებული ამ სამი-
შირობათა წინააღმდეგ ბრძოლაში. ამ ჯგუფმა, რომელიც
თავდაპირველად ფგ/ტდბ და აზია-წყნაროკეანის გაერთიანე-
ბის წევრებისაგან შედგებოდა, გააფართოვა თავისი რიგები,
რათა უფრო მჭიდროდ ეთანამშრომლა მთელ რიგ საერთა-
შორისო ორგანიზაციებთან, რომლებმაც გამოიჩინეს პროექ-
ტისადმი ინტერესი.

ეს ორგანიზაციები მოიცავენ გაეროს, მსოფლიო ბანკს,
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორ-
განიზაციას, ევროპის კორუფციის წინააღმდეგ დარაბმული
ჯგუფის საბჭოს, აგრეთვე რეგიონულ გაერთიანებებს.

ჯგუფის პროექტი 2006 წლის ივნისში წარედგინა პლენა-
რულ სხდომას, რომელმაც გადაწყვიტა: იქ, სადაც ეს აუცი-
ლებელია, ინკორპორირებულ იქნეს უფრო სპეციფიკური სა-
კითხი კორუფციის შესახებ ფგ/ტდბ-ში (მაგალითად, სადაც
კორუფცია ძირს უთხრის ფგ/ტდბ ძალისხმევას და ანტიკო-
რუფციულ ნაბიჯებს, ხელს უწყობს ფულის გათეთრებას და
გერორიზმის დაფინანსებას), დაიწყოს იმ კავშირების ექსტენ-
სიური შესწავლა, რომლებიც არსებობს კორუფციას, ფულის
გათეთრებასა და გერორიზმის დაფინანსებას შორის, სტრა-
ტეგიის განვითარების საკითხთა უკეთ გაგების, სწავლების
გაუმჯობესების ან ნებისმიერი დამატებითი კონგრესისძი-
ებების მიღების მიზნით.

ამიგომ ფატფ-ი კვლავაც მუშაობს ამ საკითხებზე და მო-
ახდენს კორუფციით გამოწვეულ სისუსტეს მიკეთენებული
ფაქტორების ინტეგრირებას ფგ/ტდბ-ის მუშასებაში. ფატფ-ი
მოუწოდებს პარტნიორებს, მიიღონ იდენტური მიდგომები ამ
საკითხისადმი.

*ერთობლივი სხდომა აღმოსავლეთ და სამხრეთ აფრი-
კის ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობის ჯგუფთან –
მიღწევა განვითარებადი ქვეყნებისათვის.*

აზია-წყნაროკეანის ჯგუფთან 2005 წლის ივნისში მოწყო-

ბილი წარმატებული სხდომის შემდეგ ფატფ-მა გადაწყვიტა, გამოეყენებინა ეს გამოცდილება რეგიონულ ფილიალებსა და ორგანოებში. 2006 წლის თებერვალში გაიმართა აღმოსავლეთი და სამხრეთი აფრიკის ქვეყნების ერთობლივი სხდომა, რომელიც მიეძღვნა უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციასთან ბრძოლას. სხდომა მოაწყო სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკამ, რომელიც როგორც თავისი რეგიონის წინააღდგომის ჯგუფის, ისე ფატფ-ის წევრია.

44 ქვეყნის 400-ზე მეტმა დელეგატმა აღუთქვა თათბირს, რომ გამოიკვლევენ ფულის ეფექტიანი წმენდის და ინფრასტრუქტურის კონგრგერორისგული დაფინანსების ხერხებს, ამასთან, განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაპყრონენ განვითარებადი ეკონომიკების პრობლემებს. სხდომაზე იმსჯელეს ფვ/გდბ-ის მოთხოვნების შეთანხმებისა და საბანკო მომსახურების გაუმჯობესებული ხელმისაწვდომობის მიღწევის, კრიმინალურ დანაშაულობათა ფიზიკური გრანსპორტირების საკითხების, კლიენტის შესახებ აღეკვამური იდენტიფიკაციის მიღწევის გზების შესახებ.

ერთობლივმა პლენარულმა სხდომამ ასევე გამოიკვლია კორუფციის საკითხები, რომელიც ფულის წმენდასთან არის ასოცირებული და განსაკუთრებით დეტალურად იმსჯელა აღნიშნულ პრობლემაზე აღმოსავლეთ და სამხრეთ აფრიკის რეგიონთან მიმართებაში.

5.2. საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა

გაეროსთან თანამშრომლობა

ფატფ-ი მიესალმა უშიშროების საბჭოს 2005 წლის 28 ივლისის 1617 რეზოლუციას. რომლითაც უშიშროების საბჭომ დაბეჯითებით მოითხოვა, “შესრულდეს ყოველმხრივი საერთაშორისო სტანდარტები, რომლებიც გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღდგომის 40 რეკომენდაციაშია შეგანილი”.

გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციის ეს ფორმალური მოწონება მოასწავებდა პროგრესს გლობალურ დონეზე რეკომენდაციების ეფექტიანი შესრულების მიმართულებით.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან და მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობა

ფატფ, სსუ და მსოფლიო ბანკი ძალზე მჭიდროდ თანამშრომლობენ. კერძოდ, იმ შეფასებებთან დაკავშირებით, რომლებიც მიეცა ფტ/გდბ-ს იგალიაში (მოხსენება განსილულ და მოწონებულ იქნა პლენარულ კონფერენციაზე 2005 წლის ოქტომბერში) და დანიაში (მოხსენება განისილა და მიიღო ფატფ-მა 2006 წლის ივნისში). ფატფ-მა განაგრძო მუშაობა საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან და მსოფლიო ბანკთან სხვა დარგებშიც.

§6. მეთოდებისა და ტენდენციების ამსახველი ინფორმაციის შეზღვევა

ფულის გათვორების მეთოდებისა და ტენდენციების (ტიპოლოგიების) შესწავლა დიდ როლს ასრულებს უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციისადმი წინააღმდეგობის საქმეში. 2004 წელს გაფორმდა ტიპოლოგიების საკითხთა სამუშაო ჯგუფი (WGTYF) ფულის გათვორების მეთოდებისა და ტენდენციების ამსახველი ინფორმაციის შესასწავლად და ამ მონაცემების ფატფ-ის პოლიტიკის მხარდაჭერისათვის გამოსაყენებლად.

6.1. შესრულება ტიპოლოგიების მიხედვით 2005-2006 წწ.

ფატფ-მა და სამხრეთ ამერიკის რეგიონულმა ორგანომ 2005 წლის ნოემბერში რიო-დე-ჟანეიროში მოაწყვეს ექსპერტთა ერთობლივი სხდომა.

სამდლიანი სემინარის ორგანიზატორი იყო ფლდ ბრაზილიის დანაყოფის ფინანსური საქმიანობის კონტროლის საბჭო; სემინარზე განიხილებოდა ხუთი თემა:

- ფულის გათეთრება ვაჭრობის სფეროში;
- ტექნოლოგიები და ახალი გადასახდელები;
- კორპორაციული ორგანიზაციების ბოროტგამოყენება;
- ფულის გათეთრების კომპლექსური სქემები სამხრეთ ამერიკაში (თემა რეგიონულმა ორგანომ წამოაყენა);

- ტენდენციები და ინდიკატორები: ანალიტიკური პროცესი. ეს იყო მესამე სემინარი, რომელიც ფატფ-ის გიპის რეგიონულ ორგანოებთან ერთად მოეწყო. სემინარს ესწრებოდა 50 ქვეყნის წარმომადგენელი 240-მდე მონაწილე.

ფატფ-მა გამოაქვეყნა მოხსენება 2006 წლის ივნისში ფულის გათეთრების შესახებ. მოხსენების ძირითადი თემა იყო ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციები საერთაშორისო ვაჭრობაში, რომლებიც უკანონო ფონდების მოძრაობის დასაფარავად გამოიყენება. ეს მოხსენება წარმოადგენს ღია წყაროების გამოყენებით მოწყობილ გამოკვლევას, აგრეთვე ცხადყოფს ფატფ-ის წევრებისა და არაწევრების მიერ შეძენილი ეროვნული გამოცდილების მიღწევებს. ფატფ-ს დაგეგმილი აქვს, გამოაქვეყნოს მოხსენებანი გიპოლოგიების შესახებ, რომლებიც 2005-2006 წწ. სხვა პროექტებს განეკუთვნება. როგორც კი კვლევის პროექტი დასრულდება, გიპოლოგიებისადმი მიძღვნილი მოხსენებანი გაჩნდება ფატფ-ის ვებ-საიტზე.

6.2. მომავალი მუშაობა გიპოლოგიებზე

გიპოლოგიებზე მუშაობის პროცესში ფატფ-ი ამზადებს უამრავ პროექტს, რომლებიც ნათელს ჰფენენ ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების საკითხებს და თავს უყრიან საჭირო ინფორმაციას მეთოდებისა და ტენდენციების შესახებ, რათა ფატფ-ის პოლიტიკის მკვლევა-

რებს მიეცეთ შესაძლებლობა, არეგულირონ საკითხები, რომლებიც მათ აინტერესებთ.

გიპოლოგიების სამსუქათო შესრულებისას WGRP-მ წამოაყენა წინადადება, გამოეკვლიათ უძრავი ქონება და გეროორიზმის დაფინანსება როგორც ორი ცალკე თემა. ფატფ-ი იმსუქებს ევრაზიის პარტნიორთა ჯგუფთან ერთად. ფატფ-ისათვის გიპოლოგიებისადმი მიძღვნილი მოხსენებანი გახდა საერთო წყარო ინფორმაციისა ფულის წმენდის და გეროორიზმის დაფინანსების ძირითადი მეთოდების შესახებ. მართლაც, ისინი გამოიყურება მხოლოდ როგორც ნაწილი იმ გზისა, კერძო სექტორის ინტერესებს რომ შეესაბამება, იმ მხრივ, რომ:

– უზრუნველყონ სპეციალისტები მიმდინარე ინფორმაციით ფულის გათეთრებისა და გეროორიზმის დაფინანსების ინდიკატორების შესახებ (შეიძლება ხელი შეუწყონ მოხსენებებს ოპერაციების შესახებ);

– გააფართოვონ ჯეროვანი ინფორმაცია ფულის გათეთრებისა და გეროორიზმის დაფინანსების რისკების შესახებ რისკზე დაფუძნებული მიდგომისათვის, რომელიც ცალკეულ გეოგრაფიულ ობიექტებს განეკუთვნება. ფატფ-ს დაგეგმილი აქვს, გამოიკვლიოს თავისი მეთოდოლოგიის გზები. მასალა გამოიყენება შესაძლო გზების განვითარების კერძო სექტორისათვის, რათა დაკმაყოფილდეს კერძო სექტორის მოთხოვნილება ამ დარგში.

§7. მხოლოდ ერთი არამოთანამშრომლე ქვეყანა რჩება მეთვალყურეობის ქვეშ

2005 წლის ოქტომბრის თათბირზე ფატფ-მა ამოიღო ნაურე არამოთანამშრომლე ქვეყნების სიიდან მას შემდეგ, რაც ამ სახელმწიფომ დახურა თავისი 400 ბანკი, რომლებიც ფუ-

ლის შესაძლო გათეთრების საფრთხეს ქმნიდნენ. თავის პლენარულ სხლომაზე ფაგფ-მა ასევე ამოილო ნიგერია არამოთა-ნამშრომლე ქვეყნებისა და გერიგორიების (NCCTS) სიიდან. საბოლოოდ NCCTS სიაში დარჩა მხოლოდ ერთი ქვეყანა – მნიანმა. ფაგფ-ი მიესალმა წარმაგებებს, რომლებსაც მნიან-მას მთავრობამ მიიღწია ფგ/გდბ-ის ღონისძიებათა განხორცი-ელებაში, მაგრამ მტკიცელ მოითხოვა, შემღვომ გავრძელდეს რეფორმები ამ ქვეყანაში, რათა მომავალში შეიძლებოდეს მნიანმას სიიდან ამოლება. ისევე როგორც სიიდან ამოლებულ სხვა ქვეყნებში, ფაგფ-ი განაგრძობს სიგუაციის მონიგორინგს ნაურუსა და ნიგერიაში, სულ ცოგა, ერთ წელიწადს, რათა გა-აკონგროლოს ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულება.

NCCTS ღონისძიებანი ძალზე სასარგებლო გამოდგა. ფაგფ-მა მიმოიხილა 47 ქვეყანა და 1998 წლიდან 23 ქვეყანა შეიყვანა NCCTS სიაში, ამასთან, ეყრნდობოდა იდენგიფი-კაციას, მოხსენებებს საეჭვო ოპერაციების, კრიმინალიზა-ციას, უულის გათეთრების შესახებ და 23 ქვეყნის საერთა-შორისო თანამშრომლობის 2001"-2002 წლების მანძილზე. დღესდღეობით ამ სიაში არის მხოლოდ ერთი ქვეყანა. ყვე-ლა სხვა ქვეყანამ და გერიგორიამ მიილო და შეასრულა სამართლებრივი რეფორმები, რითაც მნიშვნელოვნად გაიძ-ლიერა პოზიციები და შესაძლებლობა, თანამშრომლობის საერთაშორისო ღონებე უულის გათეთრებისა და გერო-რიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

§8. მხარლასაჟერი მომსახურება და ზინანსური ანბარიშეზი

ფაგფ-ის მუშაობას კოორდინაციას უწევს და წარმარ-თავს ფაგფ-ის სამდივნო. ამ ბოლო წლების მანძილზე სამ-

ღივნოს მუშაობის მოცულობა მნიშვნელოვნად გაფართოვდა; 2005 წლის პლენარულ სხლომაზე, სამღივნოს საქმიანობის ღეგალური განხილვის შემდეგ, გაღაწყდა შგატში შეეყვანათ კილეე ორი აღმინისგრაგორი და გაეზარღათ ბიუჯეტი. სამღივნო შეღვება 12 წეერის, აღმასრულებელი მღივნის, სამი ძირითადი აღმინისგრაგორის, ხუთი აღმინისგრაგორის, ერთი აღმინისგრაგორის თანაშემწის, ორი თანაშემწისა და მღივნებისაგან. ფატფ-ის სამღივნოს ფუნქციაა, შეაღვინოს ქაღალღები პოლიგიკის შესახებ, რომლებსაც განხილავენ სამუშაო ჯგუფებში, პლენარულ სხლომებზე. მოაწყოს ურთიერთმხარღაჭერის მისიები და გამოუშვას ღამაგებითი მოხსენებანი. აღმასრულებელი მღივანი და მისი შგაგი ურთიერთობენ ფატფ-ის მრავალრიცხოვან პარგნიორებთან და წარმომაღვენლობენ ორგანიბაციას მიგინებებზე. ისინი განხილავენ პრესასთან კონგაქტებს, როყა ეს აუცილებელია.

ფატფ-ის ფონღებს ყოველწლიურად ავსებენ მისი წეერები „ოესღ“-ში შესაგანი თანხების სყალის შესაბამისად.

სამღივნოსა და სხვა მომსახურებაზე გასაწევი ხარჯები გათვალისწინებულია ფატფ-ის ბიუჯეტით, რომელიც გამოიყენება როგორც ამ ოპერაციების არხი. ეს სყალა ნაანგარიშევია ფორმულით, რომელიც ეკონომიკის სიღიღეს ითვალისწინებს.

„ოესღ“-ს არაწეერების შესაგანი ასევე იანგარიშება „ოესღ“ წეერთა სყალის მიხეღვით. ამ ორგანიბაციის ორ წეერს ასევე შეაქვს წვლილი ფატფ-ის ბიუჯეტში.

ფატფ-ის სრული ბიუჯეტი 2005-2006 საგაღასახაღო წლებისათვის ასახულია ცხრილში:

58. მხარდასაპერი მომსახურება
და ფინანსური ანგარიშები

ბიუჯეტის წყაროები	საგადასახადო 2005 წ.	საგადასახადო 2006 წ.
მუდმივი მტატის სარგოები	1 142 900	1323 300
ოფიციალური მტავრობა	220 000	225 000
კონსულტაციები, კონტრაქტები, დამხმარე მოწყობილობა და კონსერვაციები	4900	1000
შილება-დარბაზობის ხარჯები	1100	1000
ოპერატიული დანახარჯები	103 400	112 000
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განუთარების ორგანიზაციის შესვეურებზე გასაწევი ხარჯები	116 000	124 400
დოკუმენტაცია და ბიბლიოთეკა	1000	1000
კრებები, დოკუმენტები, თარგმანი და ინტერპრეტაცია	115 900	80 000
სხვადასხვა და გაუთვალისწინებელი ხარჯები	1800	1000
კაპიტალური ხარჯები	3000	1000
საინფორმაციო ხარჯები	30 000	30 000
შთლიანად:	1 740 100	1899 700

1. ფინანსური დაზვერვის დანაყოფები არსებითი კომპონენტია საერთაშორისო ბრძოლისა, რომელიც წარმოებს ფულის გათეთრების, გერორიზმის დაფინანსებისა და მათთან დაკავშირებული დანაშაულობების წინააღმდეგ. ფდლ-ს ადგილი კარგად არის ორგანიზებული ღონისძიებათა არსენალში სერიოზული დანაშაულობების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

2. ფდლ შექმნა ხელს უწყობს სამი ძირითადი ფუნქციის შესრულებას – საექვო ოპერაციების ამსახველი ინფორმაციისა და სხვა ცნობების მიღებას, მათს ანალიზს და გავრცელებას. ეს გახდა ნაწილი საერთაშორისო სტანდარტისა და მას სტიმულს ანიჭებენ მთელი რიგი საერთაშორისო კონვენციები, რომლებიც ფინანსურ დანაშაულობებს ეხება. მაგრამ ფდლ აწყდება მთელ რიგ გამოწვევებს. ერთ-ერთი გამოწვევა გახლავთ ის, რომ არ არსებობს ხერხი, რომელიც ოპტიმალურს გახდიდა ფდლ მუშაობას. თითოეული ფდლ მომარჯვებული უნდა იყოს იმ ქვეყნის სპეციფიკურ სიტუაციას, რომელშიც იგი მოქმედებს. ისეთი ფაქტორები, როგორიც არის ფინანსურ დანაშაულობათა შედარებითი მნიშვნელობა და სტრუქტურა, მთავრობის მიზნები დამნაშავეობასთან ბრძოლაში, ამ ამოცანის შესასრულებლად საჭირო რესურსები, ქვეყნის ადმინისტრაციული სისტემა, - ყოველივე ეს მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ფდლ-ს შექმნისას.

3. არსებობს მოთხოვნები მუდმივი მზადყოფნისა დამნაშავეთა ქცევაში მომხდარი ცვლილებებისადმი. ამასთან დაკავშირებით ფდლ-ს წინაშე ამჟამად დადგა სპეციფიკური გამოწვევები, მაგალითად, საექვო ოპერაციის შესახებ შეგყობინების გაგზავნის მოვალეობის გაფართოება, რო-

მელსაც შეიძლება მოჰყვეს ფვ/გდბ სისტემის წარმატებული ფუნქციონირება.

4. მოხსენების მოვალეობის გავრცელება კაზინოებზე, ძვირადღირებული საქონლის დილერებსა და ბულაღგრებზე და სამართლებრივ პროფესიებზე. ძლიერ განსხვავდება იმ ცნობების თავისებურებებისაგან, რომლებსაც ფინანსური დაწესებულებანი წარადგენენ. კომპანიის და განსაკუთრებით გრასტის კომპონენტური სტრუქტურები სპეციალურ გამოცდილებას მოითხოვენ საქმეების გამოძიებაში. საჭიროა მნიშვნელოვანი რესურსების ინვესტირება ამ გიპის მუშაბაში და ძნელი, პასუხსაგები გადაწყვეტილებების მიღება ამ ახალი გიპის მოხსენებებში ჩაქსოვილი რესურსების ბალანსის მიმართ, როგორც უფრო გრადიციული გიპის მოხსენებებთან შესადარისა.

5. მესამე სპეციფიკური გამოწვევის არსია თანამშრომლობაში ფდდ ჩაბმის უნარის გაუმჯობესების საჭიროება. ფდდ დანაყოფების დინამიკურ ზრდას უკანასკნელი 15 წლის მანძილზე თან სდევს საერთაშორისო თანამშრომლობის გაფართოება ფინანსური დაზვერვის დანაყოფებს შორის. 30-ზე მეტი ფდდ-ს უნარი, შექმნან ქსელი და ერთმანეთს გაუზიარონ ფინანსური მონაცემები, ემყარება ინფორმაციის გაცვლის შეთანხმებულ პრინციპებს და საიმედო მექანიზმად გვევლინება ფინანსურ დანაშაულობებთან ბრძოლაში, რომელიც მთელ მსოფლიოში მიმდინარეობს.

6. განსახილველ დარგში ბოლო დროს მოპოვებული მიღწევების მიუხედავად, ჯერ კიდევ ბევრი გამოწვევაა დასაძლევია. კერძოდ, სიძნელეს წარმოადგენს სამართლებრივ დაბრკოლებათა აღმოფხვრა ინფორმაციის გაცვლის, სისტემების განვითარება-გაუმჯობესების და კონფიდენციალურობის იმაღდროულად უზრუნველყოფის გზაზე.

7. ცვლილებები ფდდ მუშაობის ძირითად ნიშნად დარჩება მოძიავალშიც. თუმცა ფაგფ-ის ახალი რეკომენდაციების (2003) მიღება შეიძლება ამ დანაყოფების მიმართ გამოსა-

ყენებელი სტანდარტების დროებით სტაბილიზაციასაც მოწმობდეს და ფულის ვათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის სხვა ასპექტები კვლავაც განვითარდება. მაგრამ ასევე დაიხვეწება დამინამავეთა ხერხები.

8. საერთაშორისო ორგანიზაციები მთელ რიგ ინსტრუმენტებს იყენებენ ფინანსური დაზვერვის დაწესებულებათა საქმიანობის სრულყოფისათვის. ამ მხრივ მნიშვნელოვან მუშაობას ეწევა ფატფ-ი.

9. განსაკუთრებულ ინტერესს წარმოადგენს ფინანსური დაზვერვის საერთაშორისო გაერთიანება “ეგმონგი”.

ეგმონგის ჯგუფის მიზანია, უზრუნველყოს ფინანსურ დაზვერვათა ფორუმი, რათა სრულყოს ეროვნული პროგრამების მხარდაჭერა დანამაულებრივი შემოსავლების ლეგალიზაციისადმი წინააღმდეგობაში.

ეს მხარდაჭერა მოითხოვს, გაფართოვდეს ფინანსური დაზვერვის ინფორმაციის გაცელა, გაუმჯობესდეს ფულ პერსონალის ცოდნა, გამოცდილება და უნარ-ჩვევები, დამყარდეს ფინანსურ დაზვერვათა საჯარო კავშირები.

**გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის
კონვენცია ტრანსნაციონალური ორგანიზებული
ღამნაშავეობის წინააღმდეგ**

მიღებულია გაეროს გენერალური ასამბლეის
2000 წლის 15 ნოემბრის 55/25 რეზოლუციით

მუხლი 1

მიზანი

წინამდებარე კონვენციის მიზანია, ხელი შეუწყოს თანამშრომლობას ტრანსნაციონალური ორგანიზებული ღამნაშავეობის უფრო ეფექტიანი თავიდან აცილებისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში.

მუხლი 2

ტერმინთა განმარტება

ამ კონვენციის მიზნებისათვის:

a) “ღამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფი” ნიშნავს ერთი ან რამდენიმე სერიოზული დანაშაულის ან ამ კონვენციის შესაბამისად ასეთად მიჩნეული დანაშაულობების ჩასადენად დროის განსაზღვრულ პერიოდში არსებულ და შეთანხმებულად მოქმედ სტრუქტურული ფორმის მქონე, სამი ან მეტი პირისაგან შემდგარ ჯგუფს, რომლის მიზანია პირდაპირ ან არაპირდაპირ მიიღოს ფინანსური ან სხვა მატერიალური გამოორჩენა.

b) “სერიოზული დანაშაული” ნიშნავს დანაშაულს, რომელიც ისჯება მაქსიმალური ვადის თავისუფლების აღკვეთით, არანაკლებ ოთხი წლისა ან სასჯელის უფრო მკაცრი ზომით;

c) “სტრუქტურული ფორმის მქონე ჯგუფი” ნიშნავს ჯგუფს, რომელიც არ არის შემთხვევით შექმნილი დანაშაულის დაუყოვნებლივ ჩასადენად და რომელშიც არ არის აუცი-

ლებელი. ფორმალურად განაწილდეს როლები მის წევრთა შორის. წევრობას ჰქონდეს უწყვეტი ხასიათი ან ჩამოყალიბებული იყოს განვითარებული სტრუქტურა;

d) “ქონება” ნიშნავს ნებისმიერი სახის აქტივებს, მატერიალურს ან არამატერიალურს, მოძრავს ან უძრავს, გამოსატულს ნივთებით ან უფლებებით, აგრეთვე იურიდიულ დოკუმენტებს ან აქტებს, რომლებიც ადასტურებენ ამგვარ აქტივებზე უფლებას ან მათდამი ინტერესს;

e) “დანაშაულით მიღებული შემოსავალი” ნიშნავს რაიმე დანაშაულის ჩადენის გზით პირდაპირ ან არაპირდაპირ შეძენილ ან მიღებულ ნებისმიერ ქონებას;

f) “ყადაღა” ან “ამოღება” ნიშნავს ქონების გადაცემის, გარდაქმნის, გასხვისების ან გადაადგილების დროებით აკრძალვას. ანდა სასამართლოს ან სხვა კომპეტენტური ორგანოს გადაწყვეტილებით მასზე დროებით კონტროლის განსორციელებას ან მის დროებით დაუფლებას;

g) “კონფისკაცია” ნიშნავს სასამართლოს ან სხვა კომპეტენტური ორგანოს გადაწყვეტილებით ქონების საბოლოო ჩამორთმევას;

h) “ძირითადი სამართალდარღვევა” ნიშნავს ნებისმიერ სამართალდარღვევას, რომლის შედეგადაც მოპოვებულ იქნა შემოსავალი, რომლის მიმართ შეიძლება განსორციელდეს ამ კონვენციის მე-6 მუხლში აღნიშნული, დანაშაულის შემადგენლობის წარმომშობი ქმედობა;

i) “კონტროლირებადი მიწოდება” ნიშნავს მეთოდს, რომლის დროსაც რაიმე დანაშაულის გამოძიებისა და ამ დანაშაულის მონაწილე პირთა გამოვლენის მიზნით ერთი ან რამდენიმე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, ამ სახელმწიფოების კომპეტენტური ორგანოების ნებართვით და ზედამხედველობით, დასაშვებია უკანონო ან საეჭვო ტვირთის პარტიების შემოტანა ან გატანა;

j) “ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორგანიზა-

ცია” ნიშნავს რომელიმე რეგიონის სუვერენულ სახელმწიფოთა მიერ შექმნილ ორგანიზაციას, რომელსაც მისმა წევრმა სახელმწიფოებმა გადასცეს უფლებამოსილებანი საკითხებზე, ეს კონვენცია რომ არეგულირებს, და რომელიც ჯეროვნად უნდა იყოს უფლებამოსილი, მისი შიდა პროცედურების შესაბამისად, სელი მოაწეროს ამ კონვენციას, მოასდინოს მისი რატიფიცირება, მიიღოს, დაამტკიცოს ან შეუერთდეს მას; ამ კონვენციაში მითითება – “მონაწილე სახელმწიფოები” ესე-ბა ასეთ ორგანიზაციებს მათი კომპეტენციის ფარგლებში.

მუხლი 3

გამოყენების სფერო

1. წინამდებარე კონვენცია, თუ მასში სხვა რამ არ არის განსაზღვრული, გამოიყენება, რათა აღიკვეთოს, გამოძიებულ იქნეს და სისხლის სამართლებრივ დევნას დაექვემდებაროს:

a) დანაშაულობანი, რომლებიც ასეთად არის მიჩნეული ამ კონვენციის მე-5, მე-6, მე-8 და 23-ე მუხლების შესაბამისად;

b) სერიოზული დანაშაულობანი, როგორც ისინი განსაზღვრულია ამ კონვენციის მე-2 მუხლით, თუ ეს დანაშაული ატარებს ტრანსნაციონალურ ხასიათს და ჩადენილია დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მონაწილეობით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის მიზნისათვის, დანაშაული ატარებს ტრანსნაციონალურ ხასიათს, თუ იგი:

a) ჩადენილია ერთზე მეტ სახელმწიფოში;

b) ჩადენილია ერთ სახელმწიფოში, მაგრამ მისი მომზადების, დაგეგმვის, ხელმძღვანელობის ან კონტროლის არსებითი ნაწილი ხორციელდება სხვა სახელმწიფოში;

c) ჩადენილია ერთ სახელმწიფოში, მაგრამ დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მონაწილეობით, რომელიც დანაშაულებრივ საქმიანობას ეწევა ერთზე მეტი სახელმწიფოში; ან

d) ჩადენილია ერთ სახელმწიფოში, მაგრამ მისი არსებითი შედეგები ვლინდება მეორე სახელმწიფოში.

მუხლი 4

სუვერენიტეტის დაცვა

1. მონაწილე სახელმწიფოები ასრულებენ კონვენციით ნაკისრ ვალდებულებებს სახელმწიფოთა სუვერენული თანასწორობის, ტერიტორიული მთლიანობისა და სხვა სახელმწიფოთა სამინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპების დაცვით.

2. ამ კონვენციაში არაფერი არ ანიჭებს მონაწილე სახელმწიფოს უფლებას, ახორციელებდეს სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე თავის იურიდიული ძალის და/ან ფუნქციებს, რომლებიც განეკუთვნება ამ სახელმწიფოს ორგანოების კომპეტენციას ამ უკანასკნელის შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 5

დანაშაუვითა ორგანიზებულ ჯგუფში მონაწილეობის კრიმინალიზაცია

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ისეთ საკანონმდებლო ან სხვა ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს განზრახ ჩადენილი შემდეგი ქმედობების სისხლისსამართლებრივად დასჯადად გამოცხადებისათვის:

a) ქვემოთ დასახელებულ ქმედობათაგან ორივე ან ერთ-ერთი დანაშაულის ჩადენის მცდელობისათვის მიუკუთვნებლად და დანაშაულებრივი ქმედობის ფაქტობრივი ჩადენის მიუხედავად:

i) ერთ ან რამდენიმე პირთან შეთანხმება სერიოზული დანაშაულის ჩასადენად, პირდაპირი ან არაპირდაპირი გზით ფინანსური ან სხვა მატერიალური გამორჩენის მიღების მიზნით, თანაც თუ ამას ითვალისწინებს შიდა კანონმდებლობა, ასევე იგულისხმება ერთ-ერთი მონაწილის მიერ რაიმე ქმედობის ფაქტობრივი განხორციელება შეთანხმების რეალიზაციისათვის. ანდა დანაშაუვითა ორგანიზებული ჯგუფის დაკავშირებულობა;

ii) ქმედობა ჩადენილი რომელიმე პირის მიერ, რომელსაც

გაცნობიერებული აქვს ან დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მიზანი და საერთო დანაშაულებრივი საქმიანობა, ან ამ ჯგუფის განზრახვა, ჩაიდინოს შესაბამისი დანაშაულობანი, და აქტიურ მონაწილეობას იღებს:

a. დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის დანაშაულებრივ საქმიანობაში;

b. დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის სხვა სასეობათა საქმიანობაში იმის გაცნობიერებით, რომ მისი მონაწილეობა ხელს შეუწყობს ბემოაღნიშნული დანაშაულებრივი მიზნის მიღწევას;

b) დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მონაწილეობით ჩადენილი სერიოზული დანაშაულის ორგანიზება, ხელმძღვანელობა, ხელშეწყობა, წაქეზება, დახმარება ან რჩევის მიცემა.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული წინასწარი შეცნობა, განზრახვა, ჩანაფიქრი, მიზანი ან შეთანხმება შეიძლება დადგინდეს საქმის ობიექტური ფაქტობრივი გარემოებებით.

3. მონაწილე სახელმწიფოები, რომელთა შიდა კანონმდებლობა ამ მუხლის (I)(a)(i) პუნქტით გათვალისწინებულ დანაშაულის შემადგენლობის ელემენტად მოიაზრებს დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფთან კავშირს, უზრუნველყოფენ შიდა კანონმდებლობით ამ ტიპის ქმედობათა სერიოზული დანაშაულობების კატეგორიისათვის მიკუთვნებას. ეს მონაწილე სახელმწიფოები, აგრეთვე მონაწილე სახელმწიფოები, რომელთა შიდა კანონმდებლობა ამ მუხლის (I)(a)(i) პუნქტის მიზნებისთვის დანაშაულის შემადგენლობის ელემენტად მიიჩნევს შეთანხმების რეალიზაციის მიზნით ქმედობის ფაქტობრივ განსორციელებას, აცნობებენ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ამ კონვენციის ხელმოწერის ანდა მისი რატიფიცირების, მიღების, დამტკიცების თუ შეერთების დოკუმენტის დეკონირებისას.

მუხლი 6

დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების ლეგალიზაციის კრიმინალიზაცია

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო თავისი შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპების შესაბამისად, იღებს ისეთ საკანონმდებლო და სხვა ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს, რათა სისხლის სამართლის წესით დასჯადად იქნეს აღიარებული შემდეგი განზრახ ჩადენილი ქმედობები:

a)(i) წინასწარი შეცნობით დანაშაულებრივი გზით მიღებული ქონების კონვერსია ან გადაცემა ამ ქონების დანაშაულებრივი წყაროს დაფარვის ან დამალვის მიზნით ან ნებისმიერი იმ პირისათვის დახმარების გაწევის მიზნით, რომელიც ძირითადი სამართალდარღვევის ჩადენის მონაწილეა, რათა მან თავი აარილოს პასუხისმგებლობას საკუთარი ქმედობებისათვის.

ii) წინასწარი შეცნობით დანაშაულებრივი გზით მიღებული ქონების ნამდვილი ხასიათის, წყაროს, ადგილის, განკარგვის სურსის, გადაადგილების, ქონებაზე უფლების ან მისი კუთვნილების დაფარვა ან დამალვა.

b) საკუთარი სამართლებრივი სისტემის ძირითადი პრინციპების დაცვის პირობით:

i) ქონების შექმნა, ფლობა ან გამოყენება, თუ მისი მიღების მომენტისათვის ცნობილია, რომ ასეთი ქონება დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავალია.

ii) ამ მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულობების ჩადენის მიზნით შეკავშირება ან შეთანხმებაში მონაწილეობა, აგრეთვე დანაშაულის ჩადენის მცდელობა, დახმარება, წაქეზება, ხელის შეწყობა ან დანაშაულის ჩადენის თაობაზე რჩევის მიცემა.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის განხორციელების ან გამოყენების მიზნებისათვის:

a) თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ისწრაფვის. გამო-

იყენოს ამ მუხლის პირველი პუნქტი ყველაზე ფართო წრის ძირითადი სამართალდარღვევების მიმართ;

b) თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ძირითადი სამართალდარღვევების რიცხვს მიაკუთვნებს ამ კონვენციის მე-2 მუხლში განსაზღვრულ ყველა სერიოზულ დანაშაულს, ასევე ამ კონვენციის მე-5, მე-8 და 23-ე მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულობებს, თუ მონაწილე სახელმწიფოების კანონმდებლობა შეიცავს კონკრეტული სამართალდარღვევების ჩამონათვალს, ასეთ შემთხვევაში იგი უნდა შეიცავდეს სულ ცოტა, ორგანიზებული ჯგუფების საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულობების ამომწურავ ნუსხას.

c) (b) ქვეპუნქტის მიზნებისთვის, ძირითადად სამართალდარღვევებად იგულისხმება როგორც შესაბამისი მონაწილე სახელმწიფოს იურისდიქციის ფარგლებში, ისე მის ფარგლებს გარეთ ჩადენილი დანაშაულობები. ამასთან, მონაწილე სახელმწიფოს იურისდიქციის ფარგლებს გარეთ ჩადენილი დანაშაული ძირითად სამართალდარღვევად ჩაითვლება მხოლოდ იმ პირობით, თუ მოცემული ქმედობა სისხლის სამართლებრივად დასჯადია იმ სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობით, რომელშიც ის იქნა ჩადენილი, და სისხლის სამართლით დასჯადი იქნებოდა ამ მუხლის შემფარდებელი მონაწილე სახელმწიფოს კანონმდებლობით, ეს ქმედობა რომ ამ მონაწილე სახელმწიფოში ყოფილიყო ჩადენილი;

d) ყოველი მონაწილე სახელმწიფო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს წარუდგენს ამ მუხლის დებულებათა რეალიზაციისთვის აუცილებელი თავისი ნორმატიული აქტების ტექსტებს, აგრეთვე მათი ნებისმიერი შემდგომი ცვლილების ტექსტებს ან მათ აღწერას.

e) თუ ამას მოითხოვს მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპი, შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს, რომ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული დანაშაულობები არ ეხება პირებს, რომელთაც ჩაიდინეს

ძირითადი სამართალდარღვევა.

1) წინასწარი შეცნობა, განზრახვა და მიზანი, როგორც ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული დანაშაულის შემადგენლობის ელემენტები. შეიძლება, დადგინდეს საქმის ობიექტური ფაქტობრივი გარემოებების საფუძველზე.

მუხლი 7

ფულადი სახსრების ლეგალიზაციის
წინააღმდეგ ბრძოლის მექანიზმები

1. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო:

a) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ადგენს შიდა რეგულირების ბედამხედველობის ყოვლისმომცველ რეჟიმს ბანკების და არასაბანკო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, აგრეთვე, საჭიროების შემთხვევაში, სხვა ორგანოების მიმართაც, რომლებიც ფულის ლეგალიზაციის თვალსაზრისით განსაკუთრებით დაუცველნი არიან, იმ მიზნით, რომ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, გამოავლინონ და არ დაუშვან ფულის ლეგალიზაციის არაეთიკური ფორმა; ამასთან, ასეთი რეჟიმი უნდა ემყარებოდეს ისეთ მოთხოვნებს, როგორცაა კლიენტის პიროვნების დადგენა, მონაცემთა რეესტრის წარმოება და საექვო გარიგებებზე ინფორმაციის წარმოდგენა;

b) უზრუნველყოფს იმ ადმინისტრაციული, მარეგულირებელი, სამართალდამცავი და სხვა ორგანოების (მათ შორის სასამართლო ორგანოების – თუ ეს შეესაბამება შიდა კანონმდებლობას) თანამშრომლობას და ინფორმაციის გაცვლას ეროვნულ და საერთაშორისო დონებზე, რომლებიც ებრძვიან ფულადი სახსრების ლეგალიზაციას, ამ კონვენციის მე-18 და 27-ე მუხლებისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. ამისათვის, თითოეულმა მონაწილე სახელმწიფომ შეიძლება, შექმნას ფინანსური ინფორმაციის ოპერატიული სამსახური, რომელიც უკანონო ლეგალიზაციის პოტენციურ შემთხვევებში იმოქმედებს, როგორც ინფორმაციის შეგროვების, ანალიზის და გავრცელებების

ბის ეროვნული ცენტრი;

2. მონაწილე სახელმწიფოები განისილავენ საკითხს, თუ როგორ გამოიყენონ პრაქტიკულად შესაძლო ღონისძიებები მათ საზღვარზე გააღვილებსას ნაღდი ფულადი სახსრების და შესაბამისი საბრუნავი ინსტრუმენტების გამოვლენის და კონტროლის მიზნით, იმ პირობით, რომ შესაბამისი ინფორმაცია დანიშნულებისამებრ იქნება გამოყენებული და კანონიერი კაპიტალის გადაადგილება მოხდება შეუფერხებლად. ერთ-ერთი ასეთი ზომა შეიძლება იყოს ისეთი მოთხოვნის დაწესება, რომლის თანახმად, ფიზიკური პირები და კომერციული ორგანიზაციები ვალდებული იქნებიან, განაცხადონ საზღვარზე მნიშვნელოვანი მოცულობის ნაღდი ფულის გადაგზავნისა და შესაბამისი საბრუნავი ინსტრუმენტების გადატანის შესახებ.

3. ამ მუხლის დებულებებით გათვალისწინებული მედამსხვედველობისა და რეგულირების შიდა რეჟიმის დადგენისას მონაწილე სახელმწიფოებს წინადადება ეძლევათ, ამ კონვენციის სხვა მუხლების შეუღასხავად, ისეღმძღვანეღონ შესაბამისი რეგიონული, რეგიონთშორისი და მრავალმხრივი ორგანიზაციების შესაბამისი ინიციატივებით, რომლებიც მიმართულია ფულადი სახსრების ლეგალიზაციის წინააღმდეგ.

4. ფულადი სახსრების ლეგალიზაციის წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით, მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, განავითარონ და წაასღლისონ გლობალური, რეგიონული, სუბრეგიონული და ორმხრივი თანამშრომლობა როგორც სასამართლო და სამართალდამცავ ორგანოებს, ასევე საფინანსო რეგულირების ორგანოებს შორის.

მუხლი 8

კორუფციის კრიმინალიზაცია

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ისეთ საკანონმდებლო ან სხვა ზომებს, რომლებიც შეიძლება დასჭირდეს განზრახ ჩადენილი შემდეგი ქმედობების სისხლის სამარ-

თლის წესით დასჯადად გამოცხადებისათვის.

ა) სახელმწიფო მოხელისათვის, პირადად ან შუამავლების მეშვეობით, რაიმე არამართლმომიერი უპირატესობის დაპირება, შეთავაზება ან მინიჭება თვით ამ მოხელის ან სხვა იურიდიული თუ ფიზიკური პირის სასარგებლოდ, იმისათვის, რომ ამ მოხელემ მისი თანამდებობრივი მოვალეობის შესრულებისას განასორციელოს რაიმე მოქმედება ან თავი შეიკავოს რაიმე მოქმედების განსორციელებისაგან;

ბ) პირადად ან შუამავლების მეშვეობით რაიმე არამართლმომიერი უპირატესობის მიღება ან მოთხოვნა სახელმწიფო მოხელის მიერ, პირადად ამ მოხელის ან სხვა იურიდიული თუ ფიზიკური პირის სასარგებლოდ იმისათვის, რომ მოხელემ თანამდებობრივი მოვალეობის შესრულებისას განასორციელოს რაიმე მოქმედება ან თავი შეიკავოს რაიმე მოქმედების განსორციელებისაგან.

2. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო განიხილავს ისეთი საკანონმდებლო და სხვა ზომების მიღების შესაძლებლობას, რომ სისხლის სამართლის წესით დასჯადად იქნეს აღიარებული ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული ქმედობები, როცა ამ ქმედობებს ჩადის უცხო ქვეყნის საჯარო მოხელე ან საერთაშორისო სამოქალაქო მოსამსახურე. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო ასევე განიხილავს შესაძლებლობას, სისხლის სამართლის წესით დასჯად ქმედობად ცნოს კორუფციის სხვა ფორმებიც.

3. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ღებულობს აგრეთვე ისეთ ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს იმისათვის, რომ სისხლის სამართლის წესით დასჯად ქმედობად იქნეს მიჩნეული ამ მუხლით გათვალისწინებულ რომელიმე დანაშაულში თანამონაწილეობა.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის და წინამდებარე კონვენციის მე-9 მუხლის მიზნებისთვის, "საჯარო მოხელე" წარმოადგენს პირს, რომელიც ასრულებს საჯარო მომსახურებას.

როგორც ეს განსაზღვრულია მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობით, რომელშიც მოცემული პირი ასრულებს ამგვარ ფუნქციებს და როგორც ეს გამოიყენება ამ მონაწილე სახელმწიფოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში.

მუხლი 9

კორუფციის წინააღმდეგ მიმართული ზომები

1. ამ კონვენციის მე-8 მუხლში მითითებული ზომების დამატებით ყოველი მონაწილე სახელმწიფო, იმდენად, რამდენადაც საჭიროა და შეესაბამება მის სამართლის სისტემას, იღებს საკანონმდებლო, ადმინისტრაციულ ან სხვა ეფექტიან ზომებს, რომლებიც ხელს შეუწყობს კეთილსინდისიერების დამკვიდრებას, აგრეთვე კორუფციის თავიდან აცილების გამოვლენას და კორუფციისათვის დასჯას საჯარო მოხელეთა შორის.

2. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო იღებს ზომებს, რათა უზრუნველყოს თავისი ორგანოების ეფექტიანი მოქმედება საჯარო მოხელეთა შორის კორუფციის თავიდან აცილების, გამოვლენის და მისთვის დასჯის საქმეში; ამასთან მიანიჭოს ასეთ ორგანოებს საკმარისი დამოუკიდებლობა, რათა თავიდან იქნეს აცილებული არამართლზომიერი გეგავენა მათ მოქმედებაზე.

მუხლი 10

იურიდიულ პირთა პასუხისმგებლობა

1. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო, თავისი სამართლებრივი პრინციპების გათვალისწინებით, იღებს ზომებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ იურიდიული პირების პასუხისმგებლობის დადგენას იმ სერიოზულ დანაშაულობებში მონაწილეობისათვის, რომლებთანაც არის დაკავშირებული დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფი, აგრეთვე ამ კონვენციის მე-5, მე-6 და მე-8 მუხლების შესაბამისად ასეთად მიჩნეულ დანაშაულობებში მონაწილეობისათვის.

2. მონაწილე სახელმწიფოს სამართლებრივი პრინციპების დაცვის პირობით, იურიდიულ პირთა პასუხისმგებლობა შეიძლება იყოს სისხლისსამართლებრივი, სამოქალაქო-სამართლებრივი ან ადმინისტრაციული.

3. ამგვარი პასუხისმგებლობის დაკისრება არ აყენებს მიანს დანაშაულობათა ჩამდენი ფიზიკური პირების სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას.

4. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, ამ მუხლის შესაბამისად პასუხისმგებლობაში მიცემულ პირთა მიმართ უზრუნველყოფს ეფექტიანი, პროპორციული და შემაკავებელი ზემოქმედების მქონე სისხლის სამართლის ან არასისხლისსამართლებრივი სანქციების. მათ შორის, ფულადი სანქციების გატარებას.

მუხლი 11

სისხლისსამართლებრივი დევნა, სასამართლო გადაწყვეტილების და სანქციის გამოტანა

1. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო რაიმე დანაშაულის ჩადენისათვის, რომელიც ასეთად არის მიჩნეული ამ კონვენციის მე-5, მე-6, მე-8 და 23-ე მუხლებით, ითვალისწინებს ისეთი სანქციების გამოყენებას, რომლებიც შეეფარდება ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს.

2. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო ცდილობს გამოიყენოს მისი შიდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული სისხლისსამართლებრივი დევნის დისკრეციული უფლებამოსილება ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობის მიმართ იმგვარად, რომ მაქსიმალურად იქნეს უზრუნველყოფილი სამართალდამცავი ზომების ეფექტიანობა და მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ დანაშაულობათა ჩადენის თავიდან აცილების საჭიროება.

3. იმ დანაშაულობების მიმართ, რომლებიც ასეთად არის მიჩნეული წინამდებარე კონვენციის მე-5, მე-6, მე-8 და 23-ე მუხლებით, თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, მისი შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად და დაცვის მხარის უფლებების

ჯეროვანი გათვალისწინებით, იღებს სათანადო ზომებს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სასამართლომდე ან საკასაციო საჩივრის თუ პროტესტის გამო გადაწყვეტილების მიღებამდე გათავისუფლების წესები ითვალისწინებდეს ბრალდებულის დასწრებას სისხლის სამართალწარმოების შემდგომ სტადიებზე.

4. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო უზრუნველყოფს, რომ მისმა სასამართლოებმა და სხვა კომპეტენტურმა ორგანოებმა გაითვალისწინონ ამ კონვენციით განსაზღვრული დანაშაულობების სიმძიმე ისეთი საკითხის განსილვისას, როგორცაა აღნიშნული დანაშაულობებისათვის მსჯავრდადებულ პირთა ვადამდე ან პირობით გათავისუფლება.

5. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, საჭიროების შემთხვევაში, შიდა კანონმდებლობის თანახმად ადგენს სანდამშულობის ხანგრძლივ ვადას სისხლის სამართლის დევნის აღპერისათვის ყველა იმ დანაშაულთან მიმართებაში, რომელსაც მოიცავს ეს კონვენცია, და სანდამშულობის კიდევ უფრო ხანგრძლივ ვადას მაშინ, როდესაც ეჭვიმტანილი თავს არიდებს მართლმსაჯულებას.

6. ამ კონვენციაში არაფერი არ ხელყოფს პრინციპს, რომლის თანახმადაც წინამდებარე კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობებისა და პასუხისმგებლობის გამომრიცხველი ან შეამსუბუქებელი გარემოებების ან მართლზომიერების განმსაზღვრელი სხვა სამართლებრივი პრინციპების დადგენა შედის ყოველი მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობის სფეროში, ხოლო ასეთი დანაშაულობების სისხლისსამართლებრივი დევნა და დასჯა ხორციელდება ამ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 12

კონფისკაცია და ყადაღა

1. მონაწილე სახელმწიფოები იყენებენ მათი შიდასამართლებრივი სისტემების ჩარჩოებში შესაძლებელი მაქსიმალური

მოცულობით ისეთ ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გასდეს:

ა) ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების გზით მიღებული შემოსავლების ან შესაბამისი ღირებულების ქონების კონფისკაციის უზრუნველსაყოფად;

ბ) ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების ჩასადენად გამოყენებული ან გამოსაყენებლად განკუთვნილი ქონების, მოწყობილობის ან სხვა საშუალებების კონფისკაციის უზრუნველსაყოფად.

2. მონაწილე სახელმწიფოები იღებენ ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გასდეს ამ მუსლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ნებისმიერი საგნის შესაძლო იდენტიფიცირების, ძებნის, დაყადაღების ან ამოღების შესაძლებლობის უზრუნველყოფისათვის, მისი საბოლოო კონფისკაციის მიზნით.

3. თუ დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლები ნაწილობრივ ან მთლიანად გარდაქმნილი ან გადაქცეულია სხვა ქონებად, მაშინ ამ მუსლში მითითებული ზომები გამოიყენება ასეთი ქონების მიმართ.

4. თუ დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლები დაემატა კანონიერი წყაროებით შექმნილ ქონებას, მაშინ ყადაღის დადებასა ან ამოღებაზე უფლებამოსილების შეუკვეცავედ კონფისკაციას ექვემდებარება ქონების ის ნაწილი, რომელიც შეესაბამება დანაშაულის გზით მიღებული დამატებული შემოსავლების შეფასებულ ღირებულებას.

5. იმ მოგების თუ სხვა სარგის მიმართ, რომლებიც მიღებულია დანაშაულებრივი შემოსავლებისაგან, იმ ქონებისაგან, რომელსაც გადაიქცა ან გარდაიქმნა დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული შემოსავლები, ან მიღებულია ქონებისაგან, რომელსაც შეერია ამგვარი შემოსავლები, ისევე ტარდება ამ მუსლით გათვალისწინებული ზომები, როგორც დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლების მიმართ.

6. წინამდებარე კონვენციის ამ მუსლისა და მე-13 მუსლის

მიზნებისათვის, თითოეული მონაწილე სახელმწიფო თავის სასამართლოებსა და სხვა კომპეტენტურ ორგანოებს ანიჭებს უფლებამოსილებას, გამოსცენ საბანკო, საფინანსო და კომერციული დოკუმენტების წარდგენის ან მათზე ყადაღის დადების შესახებ დადგენილებები. მონაწილე სახელმწიფოებმა, საბანკო საიდუმლოს შენახვის აუცილებლობის მოტივით არ უნდა აარიდონ თავი ამ პუნქტში აღნიშნული ღონისძიებების განხორციელებას.

7. მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ, განიხილონ იმ მოთხოვნის დაწესების შესაძლებლობა, რომლის მიხედვით დანაშაულის ჩამდენმა უნდა დაასაბუთოს საეარაუდოდ დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლების და იმ ქონების კანონიერი წარმომავლობა, რომელიც კონფისკაციას ექვემდებარება იმგვარად, როგორც ეს შეესაბამება შიდა კანონმდებლობის პრიციპებს და სასამართლო თუ სხვა წარმოების ხასიათს.

8. ამ მუხლის დებულებები არ განიმარტება, როგორც კეთილსინდისიერი მესამე მხარეების უფლებების შემლახველი.

9. ამ მუხლიდან არაფერი ხელყოფს პრინციპს, რომლის თანახმადაც მასში ასახული ზომები განისაზღვრება და სორციელდება მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობის დებულებების შესაბამისად და მათი დაცვის პირობით.

მუხლი 13

საერთაშორისო თანამშრომლობა კონფისკაციის მიზნით

1. თუ მონაწილე სახელმწიფომ, მეორე მონაწილე სახელმწიფოსაგან, რომელსაც ამ კონვენციით გათვალისწინებულ რომელიმე დანაშაულზე აქვს იურისდიქცია, მიიღო თხოვნა ამ კონვენციის მე-12 მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული დანაშაულებრივი გზით მიღებული და მის ტერიტორიაზე არსებული შემოსავლების, ქონების, მოწყობილობის და დანაშაულის ჩადენის სხვა საშუალებების კონფისკაციის შესახებ, მაშინ იგი, თავისი შიდა სამართლებრივი სისტემით გათვალისწინე-

ბული მაქსიმალური შესაძლებლობით:

a) გადასცემს ამ მოთხოვნას თავის კომპეტენტურ ორგანოებს კონფიდენციალის დადგენილების მისაღებად, და ასეთი დადგენილების გამოტანის შემთხვევაში, მოჰყავს იგი სისრულეში; ან

b) უგზავნის კომპეტენტურ ორგანოებს კონფიდენციალის დადგენილებას, რომელიც გამოტანილია თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო სასამართლოს მიერ ამ კონვენციის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, რათა იგი შესრულდეს იმ ფარგლებში, როგორც ეს მითითებულია თხოვნაში და იმდენად, რამდენადაც იგი ესება თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე არსებულ დანაშაულებრივი გზით მიღებულ შემოსავლებს, ქონებას, მოწყობილობას, დანაშაულის ჩადენის სხვა საშუალებებს, რომლებიც მითითებულია მე-12 მუხლის პირველ პუნქტში.

2. წინამდებარე კონვენციის გათვალისწინებულ რომელიმე დანაშაულზე იურისდიქციის მქონე მონაწილე სახელმწიფოსაგან თხოვნის მიღების შემდეგ, თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო იღებს ზომებს ამ კონვენციის მე-12 მუხლში მითითებული დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების, იარაღების და დანაშაულის ჩადენის სხვა საშუალებების გამოვლენის, მოძებნის, დაყადაღების ან ამოღებისათვის, მათი საბოლოო კონფიდენციალის მიზნით, რომლის შესახებაც დადგენილება გამოაქვს თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს ან. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, თხოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს.

3. კონვენციის მე-18 მუხლის დებულებები გამოიყენება *mutatis mutandis* ამ მუხლთან მიმართებაში. მე-18 მუხლის მე-15 პუნქტში აღნიშნული ინფორმაციის დამატებით ამ მუხლის საფუძველზე გაგზავნილი თხოვნა უნდა შეიცავდეს:

a) ამ მუხლის (1)(a) პუნქტით გათვალისწინებული თხოვნის შემთხვევაში, კონფიდენციალის ქვემდებარე ქონების აღწერას და

განცხადებას იმ ფაქტების გადმოცემითურთ, რომლებსაც იმოწმებს მონაწილე სახელმწიფო და რომლებიც აუცილებელია მონაწილე სახელმწიფოს მიერ სათანადო დადგენილების გამოსატანად მისი შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად;

b) ამ მუხლის (1)(b) პუნქტით გათვალისწინებული თსოვნის შემთხვევაში, - თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს მიერ გამოტანილი კონფისკაციის დადგენილების იურიდიულად დასაშვებ ასლს, რომელსაც ეფუძნება თსოვნა; განცხადებას ფაქტების გადმოცემითურთ და ინფორმაციას დადგენილების შესრულების მოცულობის შესახებ;

c) ამ მუხლის მე-12 პუნქტით გათვალისწინებული თსოვნის შემთხვევაში, - განცხადებას იმ ფაქტებითურთ, რომლებსაც ეყრდნობა მონაწილე სახელმწიფო, და გასატარებელი ზომების აღწერას.

4. ამ მუხლის პირველი და მეორე პუნქტებით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილებებს ან ზომებს თსოვნის მიმღები სახელმწიფო იღებს მისი შიდა კანონმდებლობის დებულებების და საპროცესო ნორმების შესაბამისად ან თსოვნის გამგზავნ სახელმწიფოსთან დადებული, შესასრულებლად სავალდებულო, ორმხრივი თუ მრავალმხრივი ხელშეკრულებების შეთანხმების ან მორიგებების შესაბამისად.

5. ყოველი მონაწილე სახელმწიფო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს წარუდგენს თავისი კანონების დაწესების ტექსტს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ მუხლის დებულებების განხორციელებას, აგრეთვე ასეთი კანონების და წესების ყოველი მომდევნო ცვლილების ტექსტს ან მათ აღწერას.

6. თუ რომელიმე მონაწილე სახელმწიფო გამოთქვამს სურვილს განაპირობოს ამ მუხლის პირველ და მეორე პუნქტებში მითითებული ზომების განხორციელება შესაბამისი ხელშეკრულების არსებობით, მაშინ ეს მონაწილე სახელმწიფო ასეთი ხელშეკრულების დადებისას წინამდებარე კონვენციას განისი-

ლავს, როგორც აუცილებელ და საკმარის სახელშეკრულებო სამართლებრივ საფუძველს.

7. მონაწილე სახელმწიფოებს შეიძლება, უარი ეთქვათ თანამშრომლობაზე ამ მუხლის თანახმად, თუ დანაშაული, რომელსაც ეხება თხოვნა, არ არის ამ კონვენციით გათვალისწინებული.

8. ამ მუხლის დებულებები არ განიმარტება, როგორც კეთილსინდისიერი მესამე მხარეების უფლებების შემლახველი.

9. მონაწილე სახელმწიფოები განიხილავენ ორმხრივი და მრავალმხრივი ხელშეკრულებების, შეთანხმებების და მორიგების დადების შესაძლებლობას წინამდებარე მუხლით გათვალისწინებული საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტიანობის ამაღლებისათვის.

მუხლი 14

დანაშაულის გზით მიღებული კონფისკაციაქმნილი შემოსავლების ან ქონების განკარგვა

1. კონვენციის მე-12 მუხლით ან მე-13 მუხლის პიოველი პუნქტით გათვალისწინებული წესით კონფისკაციაქმნილ დანაშაულებრივი გზით მიღებულ შემოსავლებს ან ქონებას მონაწილე სახელმწიფო განკარგავს თავისი შიდა კანონმდებლობის და ადმინისტრაციული პროცედურების შესაბამისად.

2. სხვა მონაწილე სახელმწიფოს მიერ ამ კონვენციის მე-12 და მე-13 მუხლების შესაბამისად გამოგზავნილ თხოვნაზე რეაგირებისას, მონაწილე სახელმწიფოები, რამდენადაც დაშვებულია მათი კანონმდებლობით, იუ ეს მითითებულია თხოვნაში. უპირატესობას ანიჭებენ კონფისკაციაქმნილი დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების ან ქონების დაბრუნებას თხოვნის გამგზავნი სახელმწიფოსთვის, რათა ამ უკანასკნელმა შეძლოს კომპენსაციის გადახდა დაზარალებულთათვის ან ასეთი შემოსავლები თუ ქონება დაუბრუნოს კანონიერ მესაკუთრეებს.

3. კონვენციის მე-12 და მე-13 მუხლების შესაბამისად სხვა მონაწილე სახელმწიფოს მიერ გამოგზავნილ თხოვნაზე რეაგირებისას, მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია ცალკე განიხილოს შეთანხმებების ან მორიგებების დადების შესაძლებლობა იმის თაობაზე, რომ:

ა) დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლები ან ქონება, ანდა მათი რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხები ან მათი ნაწილი გადაირიცხოს ამ კონვენციის 30-ე მუხლის მე-2 (c) პუნქტის მიზნებისათვის ან გადაეცეს ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ მებრძოლ სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციებს;

ბ) თავიანთი შიდა კანონმდებლობით ან ადმინისტრაციული პროცედურებით დადგენილი წესით, დანაშაულის გზით მოპოვებული შემოსავლების ან ქონების, ანდა მათი რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხების ნაწილი გადაეცეთ სხვა მონაწილე სახელმწიფოებს რეგულარულ ან ერთჯერად საფუძველზე.

მუხლი 15

იურისდიქცია

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ღებულობს ისეთ ზომებს, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს იმისათვის, რომ დაწესდეს მისი იურისდიქცია ამ კონვენციის მე-5, მე-6, მე-8 და 23-ე მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულობებზე, როდესაც:

ა) დანაშაული ჩადენილია ამ მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე;

ბ) დანაშაული ჩადენილია გეგმე, რომელიც დანაშაულის ჩადენის მომენტში ატარებდა ამ მონაწილე სახელმწიფოს დროშას ან საპაერო ხოლმალდზე, რომელიც დანაშაულის ჩადენის მომენტისთვის რეგისტრირებულია ამ მონაწილე სახელმწიფოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. კონვენციის მე-4 მუხლის დაცვის პირობით, მონაწილე სახელმწიფოს ასევე შეუძლია თავისი იურისდიქცია დააწესოს აღნიშნულ დანაშაულობებზე, როდესაც:

a) დანაშაული ჩადენილია ამ მონაწილე სახელმწიფოს მოქალაქის წინააღმდეგ;

b) დანაშაული ჩადენილია ამ მონაწილე სახელმწიფოს მოქალაქის მიერ ან მოქალაქეობის არმქონე პირის მიერ, რომელიც, ჩვეულებრივ, მის ტერიტორიაზე ცხოვრობს;

c) დანაშაული:

i) არის ერთი იმ დანაშაულთაგანი, რომელიც გათვალისწინებულია ამ კონვენციის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტით და ჩადენილია მისი ტერიტორიის საზღვრებს გარეთ, მის ტერიტორიაზე სერიოზული დანაშაულის ჩადენის მიზნით;

ii) არის ერთი იმ დანაშაულთაგანი, რომელიც გათვალისწინებულია კონვენციის მე-6 მუხლის (I)(b)(ii) პუნქტით და ჩადენილია მისი ტერიტორიის საზღვრებს გარეთ, მის ტერიტორიაზე ამ კონვენციის მე-6 მუხლის (I)(a)(I)-(ii) ან (I)(b)(i) პუნქტებში აღნიშნული რომელიმე დანაშაულის ჩადენის მიზნით.

3. კონვენციის მე-16 მუხლის მე-10 პუნქტის მიზნებისთვის, თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ისეთ ზომებს, რომლებიც შეიძლება, საჭირო გახდეს ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობებზე თავისი იურისდიქციის დასაწესებლად, როდესაც დანაშაულის ჩადენაში ეჭვმიტანილი პირი იმყოფება მის ტერიტორიაზე და იგი არ გადასცემს ასეთ პირს მხოლოდ იმის საფუძველზე, რომ ის მისი მოქალაქეა.

4. ყოველ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია აგრეთვე მიიღოს ისეთი ზომები, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობებზე თავისი იურისდიქციის დასაწესებლად, როდესაც დანაშაულის ჩადენაში ეჭვმიტანილი პირი იმყოფება მის ტერიტორიაზე და იგი არ გადასცემს მას.

5. თუ მონაწილე სახელმწიფო, რომელიც ასორციელებს

თავის იურისდიქციას ამ მუხლის პირველი ან მეორე პუნქტის თანახმად, იღებს შეტყობინებას ან სხვა გზით იგებს, რომ ერთი ან რამდენიმე სხვა მონაწილე სახელმწიფო ასორციელებს გამოძიებას, სისხლისსამართლებრივ დევნას ან სასამართლო წარმოებას იგივე ქმედობასთან დაკავშირებით, ამ მონაწილე სახელმწიფოების კომპეტენტური ორგანოები, სათანადო შემთხვევებში, ატარებენ კონსულტაციებს მოქმედებათა კოორდინირებისათვის.

6. საერთაშორისო სამართლის ზოგადი ნორმებისთვის ზიანის მიუყენებლად, ეს კონვენცია არ გამოირიცხავს მონაწილე სახელმწიფოს მიერ დაწესებული ნებისმიერი სისხლის სამართლის იურისდიქციის განხორციელებას თავისი შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 16

გადაცემა

1. ეს მუხლი გამოიყენება კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობათა მიმართ, ან იმ შემთხვევებში, როდესაც კონვენციის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის (a) ან (b) ქვეპუნქტებში მითითებული დანაშაულის ჩადენაში მონაწილეობდა დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფი, და პირი, რომლის გადაცემასაც მოითხოვენ, იმყოფება თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, იმ პირობით, რომ ქმედობა, რომლის გამოც მოთხოვნილია გადაცემა, დასჯადია როგორც თხოვნის გამგზავნი, ისე თხოვნის მიმღები სახელმწიფოების კანონმდებლობით.

2. თუ თხოვნა გადაცემის შესახებ ეხება რამდენიმე ცალკეულ სერიოზულ დანაშაულს, რომელთაგან ზოგიერთი არ შედის ამ მუხლის მოქმედების სფეროში, მაშინ თხოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია, აღნიშნული მუხლის მოქმედება გაავრცელოს ამ უკანასკნელ დანაშაულობათა მიმართაც.

სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით ანდა მოქმედი გადაცემის ხელშეკრულების შესაბამისად, რომელიც, *inter alia*, უნდა ადგენდეს გადასაცემად აუცილებელ სასჯელის მინიმალურ ზომას და იმას, თუ რა შემთხვევაში შეუძლია თხოვნის მიმღებ სახელმწიფოს უარი თქვას გადაცემაზე.

8. ამ მუხლში აღნიშნულ ნებისმიერ დანაშაულთან მიმართებაში, მონაწილე სახელმწიფოები, თავიანთი შიდა კანონმდებლობის დაცვის პირობით, მთელი ძალისხმევით ცდილობენ, დააჩქარონ გადაცემის პროცედურები და გაამარტივონ მასთან დაკავშირებული მტკიცებულებების წარდგენის მოთხოვნები.

9. შიდა კანონმდებლობისა და გადაცემის ხელშეკრულების დებულებათა გათვალისწინებით, თხოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს, თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს თხოვნით, მას შემდეგ, რაც დარწმუნდება, რომ ამას გადაუდებელი სასიათის გარემოებები მოითხოვს, შეუძლია დააკავოს მის ტერიტორიაზე მყოფი პირი, რომლის გადაცემასაც ითხოვენ, ან მიიღოს სხვა ზომები გადაცემის პროცედურის სტადიაზე ამ პირის დასწრების უზრუნველსაყოფად.

10. თუ მონაწილე სახელმწიფო, რომლის ტერიტორიაზეც იმყოფება დანაშაულში ეჭვმიტანილი, უარს ამბობს მის გადაცემაზე ამ მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულთან დაკავშირებით მსოლოდ იმ მოტივით, რომ იგი მისი მოქალაქეა. ეს მონაწილე სახელმწიფო ვალდებულია, მოთხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს თხოვნით გაუმართლებელი დაყოვნების გარეშე გადასცეს საქმე თავის კომპეტენტურ ორგანოებს სისხლისსამართლებრივი დევნისათვის. ეს ორგანოები იღებენ გადაწყვეტილებას და ახორციელებენ საქმის წარმოებას ისევე, როგორც განახორციელებდნენ შიდა კანონმდებლობით განსაზღვრული ნებისმიერი სხვა საშიში სასიათის დანაშაულის ჩამდენ პირთა მიმართ. ეს მონაწილე სახელმწიფოები ურთიერთთანამშრომლობენ. კონკრეტულად, პროცესუალურ

და მტკიცებულებებთან დაკავშირებულ საკითხებში სისხლისსამართლებრივი დევნის ეფექტიანობის უზრუნველსაყოფად.

11. ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც მონაწილე სახელმწიფო შიდა კანონმდებლობით უფლებამოსილია, გადასცეს ან სხვა წესით გასცეს თავისი მოქალაქე მხოლოდ იმ პირობით, რომ მას დააბრუნებენ მონაწილე სახელმწიფოში იმ დანაშაულზე სასამართლო განსილვის ან საქმის წარმოების შედეგად გამოტანილი სასჯელის მოხდისათვის, რომლის გამოც მოთხოვნილ იქნა ამ პირის გადაცემა ან გაცემა, და ეს მონაწილე სახელმწიფო და გადაცემის მომთხოვნი სახელმწიფო შეთანხმდნენ ამ და სხვა პირობებზე, რომლებსაც საჭიროდ ჩათვლიან. მაშინ ასეთი პირობით გაცემა ან გადაცემა საკმარისია ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შესასრულებლად.

12. თუ თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო უარს ამბობს სასჯელის აღსრულების მიზნებისთვის ძებნილის გადაცემაზე იმ მოტივით, რომ აღნიშნული პირი მისი მოქალაქეა, ასეთ შემთხვევაში მოცემული სახელმწიფო შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად განიხილავს თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს კანონმდებლობით დაკისრებული სასჯელის ან მისი ნაწილის აღსრულების შესაძლებლობას საკუთარ ტერიტორიაზე.

13. ნებისმიერ პირს, რომლის მიმართაც სორციელდება წარმოება ამ მუხლში აღნიშნულ რომელიმე დანაშაულთან დაკავშირებით, გარანტირებული აქვს სამართლიანი მოპყრობა წარმოების ყველა ეტაპზე, მათ შორის ყველა ის უფლება და გარანტია, რომელსაც ითვალისწინებს მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობა, რომლის ტერიტორიაზეც იგი იმყოფება.

14. ამ კონვენციაში არაფერი უნდა განიმარტოს, როგორც გადაცემის აუცილებლობის ვალდებულება. თუ თხოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს აქვს არსებითი საფუძველი, ივა-

რაუდოს, რომ პირის გადაცემის თხოვნა მიზნად ისახავს მის დევნას ან დასჯას, სქესის, რასის, რელიგიის, მოქალაქეობის, ეთნიკური წარმომავლობის ან პოლიტიკურ შეხედულებათა გამო ან თუ გადაცემის მოთხოვნის დაკმაყოფილება აენებს ამ პირის მდგომარეობას რომელიმე აღნიშნული მიზეზის გამო.

15. მონაწილე სახელმწიფოებს არ შეუძლიათ უარი განაცხადონ გადაცემაზე მხოლოდ იმ მოტივით, რომ დანაშაული უკავშირდება ფისკალურ საკითხებს.

16. გადაცემაზე უარის თქვამდე, თხოვნის მიმღები სახელმწიფო, საჭიროების შემთხვევაში, კონსულტაციებს ატარებს მოთხოვნის გამგზავნ სახელმწიფოსთან, რათა ამ უკანასკნელს ჰქონდეს სრული შესაძლებლობა, წარმოადგინოს თავისი მოსაზრებები და ინფორმაცია, რაც დაკავშირებულია თხოვნაში გადმოცემულ საკითხებთან.

17. მონაწილე სახელმწიფოები იჩენენ ძალისხმევას, დადონ ორმხრივი და მრავალმხრივი შეთანხმებები ან მორიგებები გადაცემის ეფექტიანობის ამაღლებისა და განსორციელების მიზნით.

მუხლი 17

მსჯავრდადებულ პირთა გადაცემა

მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ, დადონ ორმხრივი ან მრავალმხრივი შეთანხმებები ან მორიგებები მათ ტერიტორიაზე იმ პირთა გადაყვანის შესახებ, რომელთაც ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის მისჯილი აქვთ პატიმრობა ან სხვა სახეობის თავისუფლების აღკვეთა, რათა მათ სასჯელი მოისადონ ამ მონაწილე სახელმწიფოების ტერიტორიაზე.

მუხლი 18

სამართლებრივი ურთიერთდახმარება

1. მონაწილე სახელმწიფოები ერთმანეთს უწევენ მაქსიმალურ

2. სამართლებრივი დახმარება ხორციელდება თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს შესაბამისი კანონების, ხელშეკრულებების, შეთანხმებების და მორიგებების, შესაბამისად გამოძიების, სისხლისსამართლებრივი დევნის და სასამართლო წარმოების სფეროში ისეთ დანაშაულობებთან დაკავშირებით, რომელთა ჩადენაც თხოვნის გამგზავნ სახელმწიფოში იწვევს იურიდიული პირის პასუხისმგებლობას, თანახმად ამ კონვენციის მე-10 მუხლისა.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული სამართლებრივი დახმარება შეიძლება მოთხოვნილ იქნეს ნებისმიერი შემდეგი მიზნით:

- a) ცალკეულ პირთაგან მოწმის ჩვენების ან განცხადებების მიღება;
- b) სასამართლო დოკუმენტის გადაცემა;
- c) ჩხრეკა, ამოღება ან დაყადაღება;
- d) ობიექტებისა და ადგილის დათვალიერება;
- e) ინფორმაციის, ნივთიერი მტკიცებულებების და ექსპერტთა შეფასებების წარდგენის უზრუნველყოფა;
- f) შესაბამისი, მათ შორის, სამთავრობო, საბანკო, საფინანსო. კორპორაციული ან კომერციული დოკუმენტების დედ-

ნების ან მათი დამოწმებული ასლების წარდგენა;

გ) დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების, ქონების, დანაშაულის ჩადენის საშუალებების ან სხვა ნივთმტკიცებების გამოვლენა ან ძებნა;

h) თხოვნის გამგზავნი სახელმწიფოს ორგანოებში შესაბამის პირთა ნებაყოფლობით გამოცხადების ხელშეწყობა;

i) ყველა სხვა სასის დასმარების აღმოჩენა, რომელიც არ ეწინააღმდეგება თხოვნის მიმღები სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობას.

4. შიდა კანონმდებლობის დაურღვევლად, მონაწილე სახელმწიფოს კომპეტენტურ ორგანოს, წინასწარი თხოვნის გარეშე, შეუძლია გადასცეს ინფორმაცია სისხლისსამართლებრივი საკითხების შესახებ სხვა მონაწილე სახელმწიფოს კომპეტენტურ ორგანოს იმ შემთხვევაში, თუ თელის, რომ ასეთი ინფორმაცია დასმარებას გაუწევს ამ ორგანოს გამოძიების და სისხლის სამართალწარმოების განხორციელებისა და წარმატებით დასრულების საქმეში ანდა შესაძლებლობას მისცემს. წარმოადგინოს მოთხოვნა ამ კონვენციით გათვალისწინებული წესით.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესით ინფორმაციის გადაცემა ხორციელდება ინფორმაციის მიმწოდებელ სახელმწიფოში მიმდინარე გამოძიებისა და სისხლის სამართალწარმოებისათვის ზიანის მიყენების გარეშე. ინფორმაციის მიმღები კომპეტენტური ორგანოები ვალდებული არიან, თუ მიმწოდებელი სახელმწიფო ამას მოითხოვს, არ გაახმაურონ მიწოდებული ინფორმაცია, თუნდაც დროებით, ან დაემორჩილონ მიმწოდებელი სახელმწიფოს მიერ მითითებულ შეზღუდვებს მის გამოყენებასთან დაკავშირებით. მაგრამ მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს უფლება აქვს თავის ტერიტორიაზე სამართალწარმოების პროცესში გამოააშკარაოს ინფორმაცია, რომელიც ამართლებს ბრალდებულს. ამ შემთხვევაში, ინფორმაციის გამოაშკარავებამდე, ინფორმაციის მიმღები მო-

ნაწილედ სახელმწიფო გამოაშკარაებების შესახებ წინასწარ აცნობებს ინფორმაციის მიმწოდებელ მონაწილედ სახელმწიფოს და, თუკი მიღებულია მისი თხოვნა, ატარებს კონსულტაციებს ინფორმაციის მიმწოდებელ მონაწილედ სახელმწიფოსთან. გამონაკლის შემთხვევებში, როდესაც წინასწარ შეტყობინება შეუძლებელია, ინფორმაციის მიმღები მონაწილედ სახელმწიფო გამოაშკარაებების შესახებ ინფორმაციის მიმწოდებელ მონაწილედ სახელმწიფოს აცნობებს დაუყოვნებლივ.

6. ამ მუხლის დებულებები ზიანს არ აყენებს ნებისმიერი სხვა, ორმხრივი თუ მრავალმხრივი, ხელშეკრულების ვალდებულებებს, რომლებიც არეგულირებენ ან დაარეგულირებენ მთლიანად ან ნაწილობრივ სამართლებრივ ურთიერთდახმარებას.

7. ამ მუხლის მე-9 - 29-ე პუნქტები გამოიყენება აღნიშნული მუხლის საფუძველზე გაგზავნილი თხოვნის მიმართ, თუ შესაბამისი მონაწილედ სახელმწიფოები დაკავშირებული არ არიან სამართლებრივი ურთიერთდახმარების რაიმე ხელშეკრულებით. თუ ეს მონაწილედ სახელმწიფოები დაკავშირებული არიან ასეთი ხელშეკრულებით, გამოიყენება ხელშეკრულების შესაბამისი დებულებები, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ ისინი შეთანხმდებიან მათ ნაცვლად ამ მუხლის მე-9 - 29-ე პუნქტების გამოყენებაზე. მონაწილედ სახელმწიფოებს დაბეჯითებით მოეთხოვებათ, გამოიყენონ ეს პუნქტები, თუ ეს ხელს შეუწყობს თანამშრომლობას.

8. მონაწილედ სახელმწიფოები უარს ვერ იტყვიან ამ მუხლის თანახმად სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევაზე საბანკო საიდუმლოს მოტივით.

9. მონაწილედ სახელმწიფოებს შეუძლიათ, უარი თქვან ამ მუხლის თანახმად სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევაზე შესაბამისი ქმედობის დანაშაულად ორმხრივი აღიარების არარსებობის საფუძველზე. ამასთან, თხოვნის მიმღებ სახელმწიფოს შეუძლია, თუ ამას საჭიროდ ჩათვლის, გაუწი-

ოს დახმარება, რომლის მოცულობასაც განსაზღვრავს თავის შეხედულებისამებრ იმისგან დამოუკიდებლად, ითვლება თუ არა დანაშაულად შესაბამისი ქმედობა თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობით.

10. პირი, რომელიც დაკავებულია ან სასჯელს იხდის ერთ-ერთი მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე და რომლის ყოფნა სხვა მონაწილე სახელმწიფოში საჭიროა პიროვნების დადგენის, ჩვენების მიცემის ან სხვა დახმარებისათვის გამოძიების, სისხლისსამართლებრივი დევნის ან სამართალწარმოების პროცესში მტკიცებულებათა მოპოვების მიზნით, შეიძლება გადაყვანილ იქნეს ამ მონაწილე სახელმწიფოში, თუ:

a) ეს პირი ძალდაუტანებლად იძლევა ამაზე გაცნობიერებულ თანხმობას;

b) ორივე მონაწილე სახელმწიფოს კომპეტენტურმა ორგანოებმა მიაღწიეს შეთანხმებას პირობებზე, რომლებიც მისაღებია ამ მონაწილე სახელმწიფოებისთვის.

11. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის მიზნებისთვის:

a) მონაწილე სახელმწიფო, რომელშიც გადაყვანილ იქნა პირი, უფლებამოსილი და ვალდებულია პირი ჰყავდეს პატიმრობაში, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ მონაწილე სახელმწიფო, საიდანაც გადაყვანილ იქნა ეს პირი, იძლევა სხვაგვარ უფლებამოსილებას ან აყენებს სხვაგვარ მოთხოვნას;

b) მონაწილე სახელმწიფო, რომელშიც გადაყვანილ იქნა პირი, ვალდებულია დაუყოვნებლივ დააბრუნოს პირი იმ მონაწილე სახელმწიფოს განკარგულებაში, საიდანაც იგი იქნა გადაყვანილი, თანახმად ორივე მონაწილე სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოების მიერ მიღწეული წინასწარი თუ სხვა შეთანხმებისა;

c) მონაწილე სახელმწიფოს, რომელშიც გადაყვანილ იქნა პირი, არ აქვს უფლება მოსთხოვოს მონაწილე სახელმწიფოს, საიდანაც გადაყვანილ იქნა პირი, გადაცემის წესით წარმოების დაწყება ამ პირის უკან დასაბრუნებლად;

d) ვადა, რომლის განმავლობაშიც გადაყვანილი პირი იმყოფებოდა პატიმრობაში მონაწილე სახელმწიფოში, სადაც გადაყვანილ იქნა, მას ჩაეთვლება სასჯელის მოსდის საერთო ვადაში.

12. პირი, მისი მოქალაქეობის მიუხედავად, არ ექვემდებარება სისხლისსამართლებრივ დევნას, დაკავებას, დასჯას ან თავისუფლების შეზღუდვას მიმღები სახელმწიფოს ტერიტორიაზე მის გადაყვანამდე ჩადენილი ქმედობების ან მსჯავრდების გამო, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნულზე თანხმობას გამოთქვამს მონაწილე სახელმწიფო, საიდანაც ხდება პირის გადაყვანა.

13. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ნიშნავს ცენტრალურ ორგანოს, რომელიც პასუხისმგებელი და უფლებამოსილია ურთიერთდახმარების გაწევის თხოვნის მიღებასა და შესრულებაზე ან ასეთი თხოვნის კომპეტენტური ორგანოებისთვის გადაგზავნაზე. მონაწილე სახელმწიფოს, თუ მასში არსებობს სპეციალური რეგიონი ან ტერიტორია სამართლებრივი ურთიერთდახმარების აღმოჩენის განსხვავებული სისტემით, შეუძლია, დანიშნოს განსაკუთრებული ცენტრალური ორგანო, რომელიც შეასრულებს იგივე ფუნქციას ამ რეგიონთან ან ტერიტორიასთან მიმართებაში. ცენტრალური ორგანოები უზრუნველყოფენ მიღებული თხოვნების ოპერატიულ და სათანადო შესრულებას ან გადაგზავნას. თუ ცენტრალური ორგანო კომპეტენტურ ორგანოს შესასრულებლად უგზავნის თხოვნას, მან უნდა უზრუნველყოს კომპეტენტური ორგანოს მიერ თხოვნის ოპერატიული და სათანადო შესრულება. მონაწილე სახელმწიფოს მიერ ამ კონვენციის სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების დოკუმენტის დეპონირებისას, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ეცნობება ამ მიზნით დანიშნული ცენტრალური ორგანოს შესახებ. სამართლებრივი ურთიერთდახმარების თხოვნები და მასთან დაკავშირებული შეტყობინებები ეგზავნება მონაწილე

სახელმწიფოს მიერ დანიშნულ ცენტრალურ ორგანოებს. ეს მოთხოვნა არ უგულებელყოფს მონაწილე სახელმწიფოს უფლებას, მოითხოვოს, რომ ასეთი თხოვნები და შეტყობინებები მიაწოდონ დიპლომატიური არსებით, სოლო მონაწილე სახელმწიფოების თანხმობის შემთხვევაში, სისხლის სამართლის პოლიციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მეშვეობით, თუ ეს შესაძლებელია.

14. თხოვნა უნდა მომზადდეს წერილობითი ფორმით, ან სხვა საშუალებით, რომელიც იძლევა წერილობითი ჩანაწერის გაკეთების საშუალებას. ამასთან, იგი შედგენილი უნდა იყოს თხოვნის მიმღები სახელმწიფოსათვის სასურველ ენაზე და აკმაყოფილებდეს ისეთ კრიტერიუმებს, რომლებიც თხოვნის მიმღებ სახელმწიფოს მისცემს მისი ავთენტურობის დადგენის საშუალებას. მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ ამ კონვენციის სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების დოკუმენტის დეპონირებისას, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ეცნობება თითოეული მონაწილე სახელმწიფოსათვის სასურველი ენის ან ენების შესახებ. საგანგებო გარემოებების არსებობისას, თუ მონაწილე სახელმწიფოები ამაზე შეთანხმდებიან, თხოვნა შეიძლება გაკეთდეს ბეპირი ფორმითაც, ამასთან, დაუყოვნებლივ უნდა დადასტურდეს წერილობითი ფორმით.

15. სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევის თხოვნაში ჩაიწერება:

a) მთხოველი ორგანოს დასახელება;

b) გამოძიების, სისხლისსამართლებრივი დევნის ან სასამართლო წარმოების საგანი და სასიათი, რომელსაც შეეხება თხოვნა; ასევე ამ გამოძიების, სისხლისსამართლებრივი დევნის ან სასამართლო წარმოების განმასხორციელებელი ორგანოს დასახელება და ფუნქცია;

c) შესაბამისი ფაქტების მოკლე აღწერა, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ თხოვნა ეხება სასამართლო დოკუმენტის გადაცემას;

d) მოთხოვნილი დახმარების აღწერა და დაწერილებითი ინფორმაცია ნებისმიერ კონკრეტულ პროცედურაზე, რომლის შესრულების უზრუნველყოფაც სურს მთხველ მონაწილე სახელმწიფოს;

e) შეძლებისდაგვარად, ნებისმიერი შესაბამისი პირის პირადი ადგილსამყოფლისა და მოქალაქეობის ამსახველი მონაცემები;

1) გამოთხოვილი მტკიცებულებების, ინფორმაციის ან განსახორციელებელი ღონისძიებების მიზანი.

16. თხოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია, გამოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია, თუ ეს აუცილებელია თხოვნის შესასრულებლად მისი შიდა კანონმდებლობის თანახმად, ან თუ ეს ინფორმაცია ხელს შეუწყობს თხოვნის შესრულებას.

17. თხოვნა სრულდება თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობით დადგენილი წესით და მასთან შესაბამისობის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, თხოვნაში მითითებული პროცედურების დაცვით.

18. თუ პირი იმყოფება მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე და უნდა მოსმენილ იქნეს მისი, როგორც მოწმის ან ექსპერტის ჩვენება მეორე მონაწილე სახელმწიფოს სასამართლო ორგანოებში, პირველ სახელმწიფოს შეუძლია. თუ ეს შესაბამეა მისი შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლურ პრინციპებს და ამის შესახებ არსებობს მეორე მონაწილე სახელმწიფოს თხოვნა, ნება დართოს მოსმენის ჩატარებაზე ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით, თუ შესაბამისი პირის პირადად გამოცხადება თხოვნის გამგზავნი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე არ არის შესაძლებელი ან სასურველი. მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ შეთანხმდნენ, რომ მოსმენა ტარდება თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს სასამართლო ორგანოს მიერ თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს წარმომადგენელთა თანდასწრებით.

19. თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო გადასცემს და მოისმარს თსოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს მიერ მიწოდებულ ინფორმაციას ან მტკიცებულებებს მსოლოდ იმ გამოძიების, სისხლისსამართლებრივი დენის ან სასამართლო წარმოებისთვის, რომელიც მითითებულია თსოვნაში, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ თსოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოსგან მიღებულია წინასწარი თანსმობა. ეს პუნქტი ხელს არ უშლის თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს, საქმის წარმოებისას გამოააშკარაოს ის ინფორმაცია ან მტკიცებულებები, რომლებიც ამართლებს ბრალდებულს. ამ შემთხვევაში, ინფორმაციის ან მტკიცებულებების გამოაშკარავებამდე, თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო გამოაშკარავების შესახებ წინასწარ აცნობებს თსოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს და, თუკი მიღებულია მისი თსოვნა, ატარებს კონსულტაციებს თსოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოსთან. გამონაკლის შემთხვევებში, როდესაც წინასწარ შეტყობინება შეუძლებელია, თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო გამოაშკარავების შესახებ თსოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს აცნობებს დაყოვნების გარეშე.

20. თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია, თსოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს მოსთხოვოს, რომ ამ უკანასკნელმა დაიცვას თსოვნის არსებობის ფაქტის და შინაარსის კონფიდენციალურობა იმის გამოკლებით, როაც აუცილებელია თსოვნის შესასრულებლად. თუ თსოვნის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოს არ შეუძლია კონფიდენციალურობის დაცვა, მან ამის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს თსოვნის გამგზავნი სახელმწიფოს.

21. სამართლებრივ ურთიერთდასმარებაზე დასაშვებია უარის თქმა:

a) თუ თსოვნა არ იყო წარმოდგენილი ამ მუხლის დებულებების შესაბამისად;

b) თუ თსოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო მიიჩნევს,

რომ თხოვნის შესრულებამ შეიძლება ავნოს მის სუვერენიტეტს. უშიშროებას, საზოგადოებრივ წესრიგს ან სხვა მნიშვნელოვან სასიცოცხლო ინტერესებს;

c) თუ თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს შიდა კანონმდებლობა მის ორგანოებს უკრძალავს თხოვნაში აღნიშნული ღონისძიების განსორციელებას ნებისმიერ მსგავს დანაშაულთან დაკავშირებით, ეს დანაშაული რომ ყოფილიყო მისი იურისდიქციის ფარგლებში საგამოძიებო, სისხლისსამართლებრივი დენის ან სასამართლო წარმოების ქვეშეობაში;

d) თუ სამართლებრივი ურთიერთდახმარების შესახებ თხოვნის შესრულება ეწინააღმდეგება თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოს სამართლებრივ სისტემას.

22. მონაწილე სახელმწიფოებს არ შეუძლიათ, უარი თქვან სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევაზე მხოლოდ იმ მოტივით, რომ დანაშაული შეიძლება დაკავშირებული იყოს საგადასახადო საკითხებთანაც.

23. ნებისმიერი უარი სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევაზე უნდა იყოს მოტივირებული.

24. თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო სამართლებრივი ურთიერთდახმარების გაწევის თხოვნას ასრულებს რაც შეიძლება მოკლე ვადებში და, რამდენადაც შესაძლებელია, სრულად ითვალისწინებს ნებისმიერ ზღვრულ ვადებს, რომლებსაც ითხოვს მონაწილე სახელმწიფო და რომლებიც უნდა იყოს მოტივირებული, უმჯობესია, თვით თხოვნაში. თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო პასუხობს თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს გონივრულ შეკითხვას მოთხოვნის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ. თუ მოთხოვნილი დახმარება საჭირო აღარ არის, თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო ამის შესახებ სასწრაფოდ ატყობინებს თხოვნის მიმღებ სახელმწიფოს.

25. თხოვნის მიმღებმა მონაწილე სახელმწიფომ სამართლებრივი ურთიერთდახმარების აღმოჩენა შეიძლება გადაავადოს

იმ საფუძველზე, რომ ეს ხელს შეუშლის მიმდინარე გამოძიებას, სისხლისსამართლებრივ დევნას ან სასამართლო წარმოებას.

26. ამ მუხლის 21-ე პუნქტის მიხედვით თხოვნის შესრულებაზე უარის თქმამდე ან ამ მუხლის 25-ე პუნქტის მიხედვით თხოვნის შესრულების გადავადებამდე, თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო კონსულტაციას ატარებს თხოვნის გამგზავნ მონაწილე სახელმწიფოსთან, რათა განსაზღვროს, რამდენად შესაძლებელია დახმარების გაწევა ასეთ ვადებში და ისეთი პირობებით, რომლებიც საჭიროდ მიაჩნია თხოვნის გამგზავნ სახელმწიფოს. თუ თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო თანახმაა დახმარებაზე ასეთი პირობებით, მაშინ იგი იცავს მოცემულ პირობებს.

27. ამ მუხლის მე-12 პუნქტის გამოყენებისათვის ბიანის მიუყენებლად მოწმე, ექსპერტი ან სხვა პირი, რომელიც თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს თხოვნით, თანახმაა, მისცეს ჩვენება საქმის წარმოების მსვლელობის დროს ან დაეხმაროს გამოძიებას, სისხლისსამართლებრივ დევნას ან სასამართლო წარმოებას თხოვნის გამგზავნი წამყვანი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, არ ექვემდებარება სისხლისსამართლებრივ დევნას, დაკავებას, დასჯას ან თავისუფლების სხვაგვარ შეზღუდვას ამ ტერიტორიაზე იმ მოქმედების, უმოქმედობის ან მსჯავრდების გამო, რომელიც მოხდა თხოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფოდან მის წამოსვლამდე. პირადი უსაფრთხოების ეს გარანტია წყდება, თუ მოწმე, ექსპერტი ან სხვა პირი შემდგომი თხოვნილი დღის ან მონაწილე სახელმწიფოებს შორის შეთანხმებული სხვა ვადის განმავლობაში, დაწყებული იმ დღიდან, როდესაც ასეთ პირს ოფიციალურად ეცნობა, რომ მისი დასწრება აღარ სჭირდებათ სასამართლო ორგანოებს. კქონდა თხოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიის დატოვების შესაძლებლობა, მაგრამ მაინც დარჩა ამ ტერიტორიაზე ნებაყოფლობით, ან დატოვების შემდეგი კვლავ დაბრუნდა უკან თავისი ნებით.

28. თსოვნის შესრულებასთან დაკავშირებულ ჩვეულებრივ სარჯებს ფარავს თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფო, ვარდა იმ შემთხვევისა, თუ დაინტერესებული მონაწილე სახელმწიფოები სხვაგვარად შეთანხმდნენ. თუ თსოვნის შესრულებისთვის საჭიროა ან საჭირო გახდება არსებითი ან განსაკუთრებული სარჯები, მაშინ მონაწილე სახელმწიფოები აწყობენ კონსულტაციებს, რათა განსაზღვრონ თსოვნის შესრულების პირობები, ასევე სარჯების დაფარვის წესი.

29. თსოვნის მიმღები მონაწილე სახელმწიფო:

a) თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს წარუდგენს სამთავრობო მასალების და დოკუმენტების ასლებს ან ინფორმაციას, რომლებიც მას გააჩნია და რომლებიც მისი შიდა კანონმდებლობით ხელმისაწვდომია საჯაროდ გაცნობისათვის;

b) თავისი შეხედულებისამებრ, შეუძლია, თსოვნის გამგზავნი მონაწილე სახელმწიფოს წარუდგინოს, მთლიანად ან ნაწილობრივ, მის მიერ განსაზღვრული პირობებით, ნებისმიერი სამთავრობო მასალების და დოკუმენტების ასლები ან ინფორმაცია, რომლებიც მას გააჩნია და რომლებიც მისი შიდა კანონმდებლობით დასურულია – არ არის საჯაროდ ხელმისაწვდომი.

30. მონაწილე სახელმწიფოები განიხილავენ, საჭიროების კვალობაზე, როგორ შეუძლიათ, დადონ ორმხრივი და მრავალმხრივი ხელშეკრულებები, რომლებიც შეესაბამება ამ მუხლის მიზნებს, უზრუნველყოფენ მის პრაქტიკულ მოქმედებას ან განამტკიცებენ მის დებულებებს.

მუხლი 19

ერთობლივი გამოძიება

მონაწილე სახელმწიფოები განიხილავენ ორმხრივი და მრავალმხრივი შეთანხმებების ან მორიგებების დადების შესაძლებლობას, რომელთა საშუალებითაც დაინტერესებულ კომპეტენტურ ორგანოებს შეუძლიათ, შექმნან ერთობლივი

საგამოძიებო ორგანოები იმ საქმეებთან დაკავშირებით, რომლებიც ექვემდებარება გამოძიებას, სისხლისსამართლებრივ დევნას ან სასამართლო წარმოებას ერთ არ რამდენიმე სასხელმწიფოში. ასეთი შეთანხმების ან მორიგების არარსებობისას, ერთობლივი გამოძიება ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში შეიძლება ჩატარდეს ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე. შესაბამისი მონაწილე სასხელმწიფოები უზრუნველყოფენ იმ მონაწილე სასხელმწიფოს სუვერენიტეტის სრულ პატივისცემას, რომლის ტერიტორიაზეც უნდა ჩატარდეს ასეთი გამოძიება.

მუხლი 20

გამოძიების სპეციალური მეთოდები

1. თითოეული მონაწილე სასხელმწიფო, თუ ეს დაშვებულია მისი შიდა სამართლებრივი სისტემის ძირითადი პრინციპებით, თავის შესაძლებლობათა ფარგლებში და შიდა კანონმდებლობით დადგენილი წესით, იღებს ზომებს, რაც აუცილებელია იმისათვის, რომ მის კომპეტენტურ ორგანოებს შეეძლოს კონტროლირებადი მიწოდების დანიშნულებისამებრ გამოყენება და, თუ საჭიროდ ჩათვლის, გამოძიების სხვა მეთოდების – ელექტრონული მეთვალყურეობის ან მეთვალყურეობის სხვა ფორმების, მათ შორის აგენტურული ოპერაციების გამოყენება. მისსავე ტერიტორიაზე ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის წარმოების მიზნით.

2. ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობათა გამოძიების მიზნებისთვის მონაწილე სასხელმწიფოებს წინადადება ეძლევათ, საჭიროების შემთხვევაში, დადონ შესაბამისი ორმსრივი და მრავალმსრივი შეთანხმებები და მორიგებები გამოძიების სპეციალური მეთოდების გამოყენების შესახებ საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობის კონტექსტით. ეს ხელშეკრულებები და შეთანხმებები იღება და სრულდება სასხელმწიფოთა სუვერენული თანასწორობის პრინციპის სრული დაცვით და ხორციელდება მუსტად ამ შეთანხმებათა ან მორი-

გებათა პირობების შესაბამისად.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული შეთანხმების ან მორიგების არარსებობისას, საერთაშორისო დონეზე გამოცემის ასეთი სპეციალური მეთოდების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, და შეიძლება, ითვალისწინებდნენ ფინანსურ მორიგებებსა და ურთიერთგაგებას დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ იურისდიქციის განსორციელების მიმართ.

4. დაინტერესებული მონაწილე სახელმწიფოების თანხმობით, საერთაშორისო დონეზე კონტროლირებადი მიწოდებების გამოყენების გადაწყვეტილება შეიძლება ითვალისწინებდეს ისეთ მეთოდებს, როგორც არის ტვირთის ხელში ჩაგდება და ხელუსლებლად დატოვება ანდა მთლიანად ან ნაწილობრივ ამოღება ან შეცვლა.

მუხლი 21

სისხლის სამართალწარმოების გადაცემა

მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობებთან დაკავშირებული სისხლის-სამართლებრივი დევნა ერთმანეთს გადასცენ მაშინ, როდესაც ეს შედის მართლმსაჯულების ჯეროვანი განსორციელების ინტერესებში საქმეთა გაერთიანების მიზნით, კერძოდ ისეთ საქმეებზე, რომლებიც რამდენიმე სახელმწიფოს იურისდიქციასთან არის დაკავშირებული.

მუხლი 22

ნასამართლობის გათვალისწინება

თითოეულ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია, მიიღოს ასეთი საკანონმდებლო ან სხვა ბოძები, იმ პირობებით და მიზნებით, რომლებსაც საჭიროდ მიიჩნევს, რათა ამ კონვენციაში აღნიშნული დანაშაულობების მიმართ სისხლის სამართალწარმოებაში გათვალისწინებულ იქნეს დანაშაულში ეჭვმიტანილი

პირის ნასამართლობა, რომელიც წარმოიშვა სხვა სახელმწიფოში ამ პირის მსჯავრდებულად ცნობის შედეგად.

მუხლი 23

მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლის კრიმინალიზაცია

თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს საკანონმდებლო ან სხვა ზომებს, რაც შეიძლება საჭირო გახდეს, რათა სისხლის სამართლებრივად დასჯადად იქნეს აღიარებული განზრახ ჩადენილი შემდეგი ქმედობები:

a) ფიზიკური ძალის, მუქარის ან დაშინების გამოყენება ან არამართლზომიერი უპირატესობის დაპირება, შეთავაზება ან მინიჭება, ყალბი ჩვენების მიცემაზე დაყოლიების ან ჩვენების მიცემაში ან მტკიცებულების წარდგენაში ჩარევის მიზნით, ამ კონვენციით გათვლიწინებული დანაშაულობების თაობაზე მიმდინარე სამართალწარმოების პროცესში.

b) ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების თაობაზე მიმდინარე სამართალწარმოების პროცესში მოსამართლის ან სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომლის მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის განხორციელებაში ჩარევის მიზნით ფიზიკური ძალის, მუქარის ან დაშინების გამოყენება. ეს ქვეპუნქტი ხელს არ უშლის მონაწილე სახელმწიფოს – იქონიოს კანონმდებლობა, რომელიც უზრუნველყოფს სხვა კატეგორიის მოსელეთა დაცვას.

მუხლი 24

მოწმეთა დაცვა

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, თავისი შესაძლებლობის ფარგლებში, იღებს სათანადო ზომებს, რომლებიც უზრუნველყოფს სისხლის სამართალწარმოების პროცესში იმ მოწმეთა და, საჭიროების შემთხვევაში, მათი ნათესავებისა და ახლობლების შესაძლო შურისძიების ან დაშინებისაგან

დაცვას, რომლებიც იძლევიან ჩვენებას ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობებთან დაკავშირებით.

2. ბრალდებულის უფლებებისთვის, მათ შორის სამართლიანი სამართალწარმოების უფლებისათვის ზიანის მიუყენებლად ეს ზომები, *inter alia*, შეიძლება იყოს შემდეგი:

a) ისეთი პროცედურების დადგენა, რომლებიც უზრუნველყოფს აღნიშნულ პირთა ფიზიკურ დაცვას, როგორცაა, მაგალითად, იმდენად, რამდენადაც ეს აუცილებელი და შესაძლებელია. მათი სხვა საცხოვრებელ ადგილას გადაყვანა და, თუ საჭიროება მოითხოვს, მათი პიროვნებისა და ადგილსამყოფლის შესახებ ინფორმაციის არგასმაუერება ან შეზღუდული გასმაუერება;

b) ისეთი პროცესუალური ნორმების დაწესება, რომლებიც უზრუნველყოფს მოწმის უსაფრთხოების დაცვით ჩვენების მიცემას, როგორცაა, მაგალითად, ვიდეოკავშირის ან სხვა ადეკვატური კომუნიკაციის ტექნოლოგიის გამოყენება.

3. მონაწილე სახელმწიფოები განიხილავენ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ პირთა სხვა საცხოვრებელ ადგილას გადაყვანის შესახებ უცხოეთის სახელმწიფოებთან მორიგებების ან შეთანხმებების დადების შესაძლებლობას.

4. ამ მუხლის დებულებები გამოიყენება დაზარალებულთა მიმართაც, იმდენად, რამდენადაც ისინი არიან მოწმეები.

მუხლი 25

დაზარალებულთა დახმარება და დაცვა

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, შესაძლებლობის ფარგლებში, იღებს ზომებს, რომლებიც აუცილებელია ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების შედეგად დაზარალებული პირებისათვის დახმარების აღმოსაჩენად და მათ დასაცავად, განსაკუთრებით, როდესაც ადგილი აქვს შურისძიებით დამუქრებას ან დაშინებას.

2. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ადგენს სათანადო

პროცედურებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების ჩადენის შედეგად დაზარალებულ პირებს კომპენსაციით და რესტიტუციით.

3. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, მისი შიდა კანონმდებლობის დაცვის პირობით, დაზარალებულებს უქმნის შესაძლებლობას, გამოსატონ და ჩამოაყალიბონ თავიანთი მოსაზრებები დანაშაულობების ჩამდენ პირთა მიმართ სისხლის სამართალწარმოების შესაბამის ეტაპებზე, დაცვის მსარის უფლებათა შეუღასაყად.

მუხლი 26

სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობის გაფართოებისკენ მიმართული ზომები

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს სათანადო ზომებს იმ პირთა წასასაღისებლად, რომლებიც მონაწილეობენ ან მონაწილეობდნენ დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფებში, რათა მათ:

a) წარუდგინონ კომპეტენტურ ორგანოებს, გამოძიებისა და მტკიცებულებათა მოპოვების მიზნებისთვის, სასარგებლო ინფორმაცია;

i) დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის საიდენტიფიკაციო მონაცემების, სასიათის, შემადგენლობის, სტრუქტურის, ადგილსამყოფლის ან საქმიანობის შესახებ;

ii) დამნაშავეთა სხვა ორგანიზებულ ჯგუფებთან კავშირის, მათ შორის, საერთაშორისო კავშირების შესახებ;

iii) იმ დანაშაულობათა შესახებ, რომლებიც ჩაიდინეს ან შეიძლება ჩაიდინონ დამნაშავეთა ორგანიზებულმა ჯგუფებმა.

b) აღმოუჩინონ კომპეტენტურ ორგანოებს ფაქტობრივი კონკრეტული დასმარება, რამაც შეიძლება ხელი შეუწყოს დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფებისთვის რესურსების და დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების ჩამორთმევას.

2. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო განიხილავს იმის შესაძლებლობას, რომ შესაბამის შემთხვევებში, შემსუბუქდეს იმ ბრალდებული პირის სასჯელი, რომელიც არსებითად თანამშრომლობს ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულის საქმეებზე გამოძიების ან სისხლისსამართლებრივი დევნის განმასრულებელ ორგანოებთან.

3. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, მისი შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპების შესაბამისად, განიხილავს იმის შესაძლებლობას, რომ პირს, რომელიც არსებითად თანამშრომლობს ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულის საქმეებზე გამოძიების ან სისხლისსამართლებრივი დევნის განმასრულებელ ორგანოებთან, მიენიჭოს იმუნიტეტი სისხლისსამართლებრივი დევნისაგან.

4. აღნიშნულ პირთა დაცვა სორციელდება ამ კონვენციის 24-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.

5. თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული პირი, რომელიც იმყოფება ერთი მონაწილე სახელმწიფოში, თანახმაა, არსებითად ითანამშრომლოს მეორე მონაწილე სახელმწიფოს კომპეტენტურ ორგანოებთან, ამ მონაწილე სახელმწიფოებს, მათი კანონმდებლობის შესაბამისად, შეუძლიათ დადონ მორიგება ან შეთანხმება მოცემული პირის მიმართ ამ მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებში აღნიშნული გამოყენების შესახებ.

მუხლი 27

თანამშრომლობა სამართალდამცავ ორგანოებს შორის

1. მონაწილე სახელმწიფოები მჭიდროდ თანამშრომლობენ ერთმანეთთან, მოქმედებენ რა თავიანთი შიდა სამართლებრივი და ადმინისტრაციული სისტემების შესაბამისად, რათა აამაღლონ სამართალდამცავი საქმიანობის ეფექტიანობა ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში. კერძოდ, თითოეული მონაწილე სახელმწიფო იღებს ეფექტიან ზომებს, რათა:

a) განამტკიცონ ან, საჭიროების შემთხვევაში, შექმნან საკომუნიკაციო არხები კომპეტენტურ ორგანოებს, დაწესებულებებს და სამსახურებს შორის, რომელთა საშუალებით მოხდება ამ კონვენციით გათვალისწინებულ დანაშაულობებთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე არსებული, მათ შორის სხვა დანაშაულებრივ საქმიანობასთან კავშირების შესახებ ინფორმაციის უსაფრთხო და სწრაფი გაცვლა;

b) ითანამშრომლონ სხვა მონაწილე სახელმწიფოებთან ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების გამოძიების ისეთ საკითხებზე, როგორცაა:

i) დანაშაულის ჩადენაში ეჭვმიტანილ პირთა პირადობის, ადგილსამყოფლის და საქმიანობის დადგენა, აგრეთვე სხვა მასთან დაკავშირებულ პირთა ადგილსამყოფლის დადგენა;

ii) აღნიშნულ დანაშაულობათა ჩადენის გზით მიღებული შემოსავლებისა და ქონების გადაადგილება;

iii) აღნიშნულ დანაშაულობათა ჩასადენად გამოყენებული ან გამოსაყენებლად განკუთვნილი ქონების, მოწყობილობის ან სხვა საშუალებების გადაადგილება.

c) საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგინონ გამოძიების ან ანალიზის მიზნებისთვის აუცილებელი საგნები ან საჭირო რაოდენობის ნივთიერებები;

d) ხელი შეუწყონ მათი კომპეტენტური ორგანოების, დაწესებულებების და სამსახურების ეფექტიან კოორდინაციას; აგრეთვე, დაინტერესებულ მონაწილე სახელმწიფოთა შორის ორმხრივი მორიგებების ან შეთანხმებების საფუძველზე, გაყვალონ თანამშრომლები და ექსპერტები, მათ შორის, კავშირგაბმულობის სპეციალისტები.

e) სხვა მონაწილე სახელმწიფოებთან აწარმოონ ინფორმაციის გაცვლა-გამოცვლა დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფების მიერ გამოყენებული კონკრეტული მეთოდების და საშუალებების შესახებ, როგორცაა, მაგალითად, ინფორმაცია მარშრუტების და გადაზიდვების, ყალბი ან შეცვლილი საიდენ-

ტიფიკაციო და პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტების გამოყენების და ნამდვილი საქმიანობის დაფარვის სხვა საშუალებების შესახებ;

1) საჭიროებისამებრ, გაცვალონ ინფორმაცია და მოახდინონ აღმინისტრაციული და სხვა ზომების კოორდინირება კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების დროული გამოვლენის მიზნით.

2. კონვენციის პრაქტიკული რეალიზაციისათვის, მონაწილე სახელმწიფოები განიხილავენ მათი სამართალდამცავი ორგანოების პირდაპირი თანამშრომლობის შესახებ ორმხრივი და მრავალმხრივი მორიგებების და შეთანხმებების დადებით, სოლო ასეთი მორიგებების და შეთანხმებების არსებობის შემთხვევაში – მათი შეცვლის შესაძლებლობას. ასეთი მორიგებების და შეთანხმებების არსებობის შემთხვევაში მონაწილე სახელმწიფოები ამ კონვენციას განიხილავენ, როგორც მასში გათვალისწინებულ დანაშაულობებზე სამართალდამცავ ორგანოებს შორის თანამშრომლობის საფუძველს. საჭიროების შემთხვევაში, მონაწილე სახელმწიფოები მათ სამართალდამცავ ორგანოებს შორის თანამშრომლობის გაძლიერების მიზნით სრულად იყენებენ შესაბამის ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, მათ შორის საერთაშორისო და რეგიონულ მექანიზმებს.

3. მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, შესაძლებლობის ფარგლებში ითანამშრომლონ თანამედროვე ტექნოლოგიის გამოყენებით ჩადენილ ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულობებზე რეაგირების თვალსაზრისით.

მუხლი 28

ორგანიზებული დამნაშავეობის ხასიათის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება, ანალიზი და გაცვლა

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო განიხილავს იმის შესაძლებლობას, რომ სამეცნიერო-კვლევითი წრეებთან კონ-

სულტაციების მეშვეობით გააანალიზოს მის ტერიტორიაზე ორგანიზებული დამნაშავეობის ტენდენციები, ორგანიზებული დამნაშავეობის არსებობის პირობები, აგრეთვე შეისწავლოს ამ საქმიანობაში ჩართული პროფესიული ჯგუფები და ტექნოლოგიები.

2. მონაწილე სახელმწიფოებმა უნდა განისილონ იმის შესაძლებლობა, რომ ერთობლივად განავითარონ და ერთმანეთს გაუზიარონ ცოდნა და გამოცდილება ორგანიზებული დანაშაულებრივი საქმიანობის შესახებ როგორც უშუალოდ, ასევე საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების მეშვეობით.

3. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო განიხილავს იმის შესაძლებლობას, რომ გააკონტროლონ მისი პოლიტიკა და პრაქტიკული ღონისძიებანი ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში, აგრეთვე მოეწყოს მათი ეფექტიანობის და ქმედითობის შეფასება.

მუხლი 29

კადრების მომზადება და ტექნიკური დახმარება

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, საჭიროების მიხედვით, შეიმუშავებს, ავითარებს ან აუმჯობესებს კონკრეტულ მოსამზადებელ პროგრამებს სამართალდამცავი ორგანოების მუშაკების, მათ შორის, პროკურორების, გამომძიებლების, საბაჟო ორგანოების თანამშრომლებისა და სხვა პირებისათვის, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების თავიდან აცილებაზე, გამოვლენასა და აღკვეთაზე. ეს პროგრამები შეიძლება ითვალისწინებდეს თანამშრომელთა მივლინებებსა და გაყვლას. კერძოდ, რამდენადაც ეს დაშვებულია შიდა კანონმდებლობით, აღნიშნული პროგრამები უნდა ეხებოდეს შემდეგ საკითხებს:

ა) ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების თავიდან აცილების, გამოვლენისა და აღკვეთის მეთოდები;

b) ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების ჩადენაში ექვემდებარებიან პირთა მარშრუტები და მათ მიერ გამოყენებული მეთოდები, მათ შორის სატრანზიტო ქვეყნებში, აგრეთვე შესაბამისი ღონისძიებები;

c) მეთვალყურეობა კონტრაბანდის საგნების გადაადგილებისადმი;

d) გამოვლენა და მეთვალყურეობა დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების, ქონების, მოწყობილობის ან დანაშაულის ჩადენის სხვა საშუალებების გადაადგილებისადმი და გადაცემის. დაფარვის ან შენიღბვის მეთოდებისადმი, აგრეთვე ფულის ლეგალიზაციის და სხვა ფინანსური დანაშაულობების წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდები;

e) მტკიცებულებათა შეგროვება;

f) თავისუფალ სავაჭრო ზონებსა და თავისუფალ ნავსადგურებში კონტროლის განხორციელების მეთოდები;

g) სამართალდამცავი ორგანოების მუშაობაში გამოყენებული თანამედროვე აღჭურვილობა და მეთოდები, მათ შორის, ელექტრონული მეთვალყურეობა, კონტროლირებადი მიწოდება და აგენტურული ოპერაციები;

h) კომპიუტერების, ტელესაკომუნიკაციო ქსელების და თანამედროვე ტექნოლოგიის სხვა საშუალებების გამოყენებით ჩადენილი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულობების წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდები;

i) დაზარალებულთა და მოწმეთა დაცვის სერვისები.

2. მონაწილე სახელმწიფოები ერთმანეთს დასმარებას უწევენ კვლევისა და კადრების მოსამზადებელი პროგრამების დაგეგმვასა და განხორციელებაში, რომლებიც მიზნად ისახავს ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ დარგებში სპეციალური ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარებას. საჭიროების შემთხვევაში, ისინი ამავე მიზნით აწყობენ რეგიონულ და საერთაშორისო კონფერენციებს და სემინარებს თანამშრომლობისა და ორმხრივ საინტერესო პრობლემების, მათ შორის,

სატრანზიტო ქვეყნების განსაკუთრებული პრობლემებისა და საჭიროებების განსილვის ხელშეწყობისათვის.

3. მონაწილე სახელმწიფოები ერთმანეთს დახმარებას უწევენ კადრების მომზადებისა და სხვა ტექნიკურ საკითხებში, რაც ხელს შეუწყობს დამნაშავეთა გადაცემას და სამართლებრივ ურთიერთდახმარებას. აღნიშნული დახმარება შეიძლება მოიცავდეს უცხო ენის სწავლებას, მივლინებებსა და თანამშრომელთა გაცვლას შესაბამისი ფუნქციების მქონე ცენტრალურ ორგანოებს ან დაწესებულებებს შორის.

4. ორმხრივი და მრავალმხრივი შეთანხმებების ან მორიგებების არსებობის შემთხვევაში მონაწილე სახელმწიფოები, საჭიროების მიხედვით, ააქტიურებენ ძალისხმევას, რათა მაქსიმალურად აამაღლონ პრაქტიკული და სასწავლო ღონისძიებების ეფექტიანობა საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების და სხვა ორმხრივი და მრავალმხრივი შეთანხმებების და მორიგებების ფარგლებში.

მუხლი 30

სხვა ზომები: კონვენციის განხორციელება ეკონომიკური განვითარების და ტექნიკური დახმარების გზით

1. მონაწილე სახელმწიფოები იღებენ ამ კონვენციის ოპტიმალური რეალიზაციის ხელშეწყობ ზომებს, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, საერთაშორისო თანამშრომლობის გზით და მხედველობაში იღებენ ორგანიზებული დამნაშავეობის უარყოფით გავლენას მთლიანად საზოგადოებასა და მის მდგრად განვითარებაზე.

2. მონაწილე სახელმწიფოები, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, ერთმანეთთან, აგრეთვე საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებთან კოორდინირების გზით იღებენ კონკრეტულ ზომებს, რომლებიც მიზნად ისახავს:

ა) განვითარებად ქვეყნებთან სხვადასხვა დონეზე თანამშრომლობის გააქტიურებას იმისათვის, რომ გააღვივდეს ამ

ქვეყნების უნარი. თავიდან აიცილონ და ებრძოლონ ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დამნაშავეობას;

b) განვითარებადი ქვეყნების ძალისხმევის მსარდასაჭერად ფინანსური და მატერიალური დახმარების გაფართოებას, რომელიც მიმართული იქნება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლისაკენ და მათ მიერ ამ კონვენციის წარმატებით განსორციელებისაკენ.

c) ტექნიკური დახმარების აღმოჩენას განვითარებადი და გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნებისადმი, რათა მათ შეეძლოთ ამ კონვენციის იმპლემენტაციისთვის საჭირო მოთხოვნების დაკმაყოფილება. ამ მიზნით, მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ. რეგულარულ და ნებაყოფლობით საფუძველზე მოახდინონ საკმარისი თანხების გადარიცხვა ანგარიშზე, რომელიც კონკრეტულად ამ მიზნისათვის არის განკუთვნილი გაერთიანებული ერების მიერ შექმნილი დაფინანსების მექანიზმში. მონაწილე სახელმწიფოებს ასევე შეუძლიათ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ იმ შესაძლებლობას, რომ, მათი შიდა კანონმდებლობით და ამ კონვენციით დადგენილი წესით, აღნიშნულ ანგარიშზე გადარიცხონ ამ კონვენციის შესაბამისად კონფისკაციამნილი თანხების ანდა დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების ან ქონების შესაბამისი ფულადი სახსრების ეკვივალენტის ნაწილი;

d) საჭიროების მიხედვით, სხვა სახელმწიფოების და ფინანსური დაწესებულებების წახალისებას და დარწმუნებას, რომ ისინი შეუერთდნენ ამ მუხლში აღნიშნულ საერთო ძალისხმევას. კერძოდ, განვითარებადი ქვეყნები უზრუნველყონ მეტი მოცულობის კადრების მოსამზადებელი პროგრამებით და თანამედროვე აღჭურვილობით, რაც დაეხმარება მათ ამ კონვენციის მიზნების მიღწევაში.

3. რამდენადაც ეს შესაძლებელია, აღნიშნული ზომები ხელს არ უშლის არსებულ საერთაშორისო დახმარების თუ სხვა ფინანსური თანამშრომლობის ვალდებულებებს ორმხრივ, რე-

გიონულ და საერთაშორისო დონეზე.

4. მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ, დადონ ორმხრივი ან მრავალმხრივი მორიგებები, ან შეთანხმებები მატერიალურ-ტექნიკური დახმარების შესახებ, რომლის დროსაც მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ფინანსური მხარე, რაც აუცილებელია ამ კონვენციით გათვალისწინებული საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტიანად წარმართვისათვის და ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეების თავიდან აცილების, გამოვლენისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლისათვის.

მუხლი 31

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეების თავიდან აცილება

1. ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეების თავიდან აცილების მიზნით მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, შეიმუშაონ და შეაფასონ ეროვნული პროექტები და ხელი შეუწყონ ამ თვალსაზრისით საუკეთესო პრაქტიკის და პოლიტიკის ჩამოყალიბებას და დანერგვას.

2. შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპების დაცვით, მონაწილე სახელმწიფოები საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და სხვა ზომების გამოყენების მეშვეობით ცდილობენ, დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფებს შეუმცრონ ლეგალურ ბაზარზე დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლებით მოქმედების არსებული ან სამომავლო შესაძლებლობები. ეს ზომები ყურადღებას უნდა ამახვილებდეს შემდეგზე:

a) სამართალდამცავ ორგანოებს ან პროკურატურის ორგანოებსა და შესაბამის და კერძო ორგანიზაციებს, მათ შორის ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში შემავალ ორგანიზაციებს შორის თანამშრომლობის გაძლიერება;

b) ისეთი სტანდარტების და პროცედურების შემუშავების ხელშეწყობა, რომლებიც მიმართული იქნება საჯარო და შე-

საბამისი კერძო იურიდიული პირების კეთილსინდისიერი საქმიანობის დაცვისაკენ; აგრეთვე, ცალკეული პროფესიული ჯგუფებისათვის, სახელდობრ, იურისტების, ნოტარიუსების, საგადასახადო კონსულტანტებისა და ბუღალტრებისათვის ქცევის კოდექსის შემუშავების ხელშეწყობა;

c) ხელისუფლების ორგანოების მიერ გამოცხადებული ტენდერების პროცედურების დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება; აგრეთვე ხელისუფლების ორგანოების მიერ სამეწარმეო საქმიანობის ლიცენზიების და სუბსიდიების დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება;

d) დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფების მიერ იურიდიული პირების ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება. ამ მხრივ მიმართული ღონისძიებები შეიძლება იყოს შემდეგი სახის:

i) იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა საჯარო რეესტრის დაწესება, რომელთა საქმიანობას განეკუთვნება იურიდიული პირების დაფუძნება, მართვა და დაფინანსება;

ii) ისეთი წესის შემოღება, რომლის თანახმად, ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობებისთვის მსჯავრდებულ პირებს სასამართლოს გადაწყვეტილებით და სხვა გზით აეკრძალებათ, დროის გონივრული პერიოდით, შესაბამისი მონაწილე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე დაფუძნებული იურიდიული პირის დირექტორის თანამდებობის დაკავება;

iii) იმ პირთა ეროვნული რეესტრის შემოღება, რომელთაც აკრძალული აქვთ იურიდიულ პირთა ხელმძღვანელის თანამდებობის დაკავება; და

iv) ამ პუნქტის (d)(i) და (iii) ქვეპუნქტებში აღნიშნულ რეესტრებში არსებული ინფორმაციის გაცემა სხვა მონაწილე სახელმწიფოების კომპეტენტურ ორგანოებთან.

3. მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, ხელი შეუწყონ ამ კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულობების ჩადენა-

ში მსჯავრდებულ პირთა საზოგადოებაში რეინტეგრაციას.

4. მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, პერიოდულად მოახდინონ არსებული შესაბამისი იურიდიული დოკუმენტების და ადმინისტრაციული პრაქტიკის შეფასება იმ მიზნით, რომ გამოვლინდეს, თუ რამდენად დაუკველია ისინი დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მიერ ბოროტად გამოყენების შესაძლებლობისგან.

5. მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, უფრო ღრმად გააცნობიერებინონ საზოგადოებას ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის არსებობა, მიზეზები, სიმძიმე, და მის მიერ გამოწვეული საფრთხე. საჭიროების მიხედვით, ასეთი ინფორმაცია შეიძლება გავრცელდეს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მეშვეობით და უნდა ასახავდეს, თუ რა ზომების მიღება არის შესაძლებელი საზოგადოების ჩასაბმელად აღნიშნული დანაშაულის თავიდან აცილებასა და მის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

6. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მდივანს აცნობებს იმ ორგანოს ან ორგანოების სახელწოდებას და მისამართს, რომელთაც შეუძლიათ დასმარება გაუწიონ სხვა სახელმწიფოებს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების შემუშავებაში.

7. საჭიროების მიხედვით, მონაწილე სახელმწიფოები თანამშრომლობენ ერთმანეთთან და შესაბამის საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებთან ამ მუხლში აღნიშნული ზომების შემუშავებასა და განხორციელებაში. აქ იგულისხმება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის თავიდან აცილებისაკენ მიმართულ საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობა, რომლებიც, მაგალითიად, შეიძლება შეეხებოდეს პირობების გაუმჯობესებას იმ სოციალურად დაუკველი ჯგუფებისთვის, რომლებიც მოწყვლადი არიან ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის მიმართ.

მუხლი 32

კონვენციის მონაწილეთა კონფერენცია

1. შეიქმნას კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოთა კონფერენცია, რომლის მიზანია მონაწილე სახელმწიფოების შესაძლებლობათა გაფართოება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლაში, აგრეთვე, ხელი შეუწყოს ამ კონვენციის განსორციელებას და მისი შესრულების მიმდინარეობის გაშუქებას.

2. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი მონაწილეთა კონფერენციას იწვევს არაუგვიანეს ერთი წლისა ამ კონვენციის ძალაში შესვლიდან. მონაწილეთა კონფერენცია იღებს რეგლამენტს და ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობის მარეგულირებელ წესებს (მათ შორის, წესებს ამ საქმიანობისათვის გაწეული ხარჯების გადასდის შესახებ).

3. მონაწილეთა კონფერენცია ათანხმებს მექანიზმებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული მიზნების მისაღწევად. როგორც არის:

a) ამ კონვენციის 29-ე, 30-ე და 31-ე მუხლებით გათვალისწინებული მონაწილე სახელმწიფოთა საქმიანობის ხელშეწყობა, მათ შორის, ნებაყოფლობითი შენატანების მობილიზაციის გზით;

b) ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის ფორმებისა და ტენდენციების, აგრეთვე მასთან წარმატებული ბრძოლის ხერხების შესახებ მონაწილე სახელმწიფოთა შორის ინფორმაციის გაცვლის ხელშეწყობა;

c) შესაბამის საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

d) კონვენციის განსორციელების საკითხების პერიოდული განხილვა;

e) ამ კონვენციისა და მისი რეალიზაციის გაუმჯობესების რეკომენდაციების შემუშავება.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის (d) და (e) ქვეპუნქტების მიზნებისათვის, მონაწილეთა კონფერენციამ მონაწილე სახელმწიფოებისაგან მიღებული ინფორმაციით და იმ დამატებითი მექანიზმების მეშვეობით, რომლებიც მან შეიძლება დააწესოს, უნდა შეიტყოს მონაწილე სახელმწიფოების მიერ ამ კონვენციის განსასორციელებლად მიღებული ზომების და მათ წინაშე ამ თვალსაზრისით არსებული წინააღმდეგობების შესახებ.

5. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, მონაწილეთა კონფერენციის მოთხოვნით, წარუდგენს მას ინფორმაციას ამ კონვენციის რეალიზაციის პროგრამების, გეგმებისა და მეთოდების, აგრეთვე საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული ზომების შესახებ.

მუხლი 33

სამდივნო

1. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი უზრუნველყოფს კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოთა კონფერენციას აუცილებელი სამდივნო მომსახურებით.

2. სამდივნო:

a) მონაწილეთა კონფერენციას დახმარებას უწევს ამ კონვენციის 32-ე მუხლით გათვალისწინებული საქმიანობის განსორციელებაში და აგვარებს მონაწილეთა კონფერენციის სსდომებთან დაკავშირებულ ტექნიკურ და სხვა სახის მომსახურების საკითხებს;

b) მონაწილე სახელმწიფოებს, მათი თხოვნით, დახმარებას უწევს მონაწილეთა კონფერენციისათვის ამ კონვენციის 32-ე მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის მიწოდებაში; და

c) უზრუნველყოფს სხვა შესაბამისი საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების სამდივნოებთან აუცილებელ კოორდინაციას.

მუხლი 34

კონვენციის რეალიზაცია

1. თითოეული მონაწილე სახელმწიფო, მისი შიდა კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპების შესაბამისად, იღებს ზომებს, მათ შორის, საკანონმდებლოს და ადმინისტრაციულს, რაც აუცილებელია ამ კონვენციით ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად.

2. მონაწილე სახელმწიფოებმა ამ კონვენციის მე-5, მე-6, მე-8 და 23-ე მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულობანი თავიანთ შიდა კანონმდებლობაში უნდა გაითვალისწინონ ცალკე, მათი ტრანსნაციონალური ხასიათის და დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფთან კავშირისაგან დამოუკიდებლად, როგორც ეს მითითებულია წინამდებარე კონვენციის მე-3 მუხლის პირველ პუნქტში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც კონვენციის მე-5 მუხლი დანაშაულის სავალდებულო ელემენტად აწესებს დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფთან კავშირს.

3. ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით, თითოეულ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია მიიღოს უფრო მკაცრი ან მძიმე ზომები, ვიდრე ამ კონვენციითაა გათვალისწინებული.

მუხლი 35

დავების გადაწყვეტა

1. მონაწილე სახელმწიფოები ცდილობენ, ამ კონვენციის ინტერპრეტაციასთან ან გამოყენებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა გადაწყვიტონ მოლაპარაკების გზით.

2. ამ კონვენციის ინტერპრეტაციასთან ან გამოყენებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი დავა ორ ან მეტ მონაწილე სახელმწიფოს შორის, რომელიც ვერ გადაწყდა დროის გონივრული პერიოდის მანძილზე, მოლაპარაკების გზით, ამ მონაწილე სახელმწიფოთაგან ერთ-ერთის თხოვნით, გადაეცემა

არბიტრაცს. თუ არბიტრაციის მიერ დავის განხილვის მოთხოვნიდან ექვსი თვის განმავლობაში მონაწილე სახელმწიფოები ვერ შეთანხმდნენ არბიტრაციის ორგანიზაციულ საკითხებზე, ამ მონაწილე სახელმწიფოთაგან ნებისმიერს შეუძლია, დავა განსახილველად გადასცეს მართლმსაჯულების საერთაშორისო სასამართლოს ამ სასამართლოს წესდებით გათვალისწინებული წესით.

3. კონვენციის ხელმოწერის, რატიფიკაციის, მიღების, დამტკიცების ან მასთან შეერთებისას, ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია განაცხადოს, რომ იგი არ აღიარებს თავის ვალდებულებას ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მიმართ. სხვა მონაწილე სახელმწიფოებს არ ეკისრებათ ამ მუხლის მე-2 პუნქტის სავალდებულო შესრულება იმ მონაწილე სახელმწიფოსთან მიმართებაში, რომელმაც გააკეთა აღნიშნული დათქმა.

4. ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს, რომელმაც გააკეთა დათქმა ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, შეუძლია ეს დათქმა გააუქმოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდიენისადმი შესაბამისი შეტყობინებით.

მუხლი 36

ხელმოწერა, რატიფიკაცია, მიღება, დამტკიცება და შეერთება

1. წინამდებარე კონვენცია ხელმოსაწერად ღიაა ყველა სახელმწიფოსთვის 2000 წლის 12-დან 15 დეკემბრამდე იტალიის ქალაქ პალერმოში, ხოლო შემდგომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ნიუ-იორკის ცენტრალურ დაწესებულებებში 2002 წლის 12 დეკემბრამდე.

2. კონვენცია ასევე ღიაა ხელმოსაწერად ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორგანიზაციებისათვის იმ პირობით, რომ ასეთი რეგიონული ორგანიზაციის ერთ წევრ სახელმწიფოს მაინც აქვს ხელი მოწერილი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული წესით.

3. კონვენცია ექვემდებარება რატიფიკაციას, მიღებას ან დამტკიცებას. სარატიფიკაციო სიგელები, მიღების ან დამტკიცების დოკუმენტები დეკონირდება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან. ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონულ ორგანიზაციას შეუძლია მოახდინოს თავისი სარატიფიკაციო სიგელის, მიღების ან დამტკიცების დოკუმენტის დეკონირება, თუ მისმა წევრმა ერთმა სახელმწიფომ მაინც მოახდინა აღნიშნული დოკუმენტის დეკონირება. სარატიფიკაციო სიგელში ან მიღების თუ დამტკიცების დოკუმენტში ასეთმა ორგანიზაციამ უნდა განსაზღვროს მისი კომპეტენციის ფარგლებში ამ კონვენციით გათვალისწინებულ საკითხებთან მიმართებაში. აღნიშნულმა ორგანიზაციამ ასევე დეკონიტარს უნდა შეატყობინოს მისი კომპეტენციის ფარგლების ნებისმიერი ცვლილების შესახებ.

4. კონვენცია შეერთებისთვის ღიაა ყველა სახელმწიფოს ან იმ ეკონომიკური ინტეგრაციის ასეთი რეგიონული ორგანიზაციისთვის, რომლის ერთ წევრი მაინც არის ამ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო. შეერთების დოკუმენტები დეკონირდება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან. შეერთების დროს, ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონულმა ორგანიზაციამ უნდა განსაზღვროს მისი კომპეტენციის ფარგლები ამ კონვენციით გათვალისწინებულ საკითხებთან მიმართებაში. აღნიშნულმა ორგანიზაციამ ასევე დეკონიტარს უნდა შეატყობინოს მისი კომპეტენციის ფარგლების ნებისმიერი ცვლილების შესახებ.

მუხლი 37

ოქმებთან დამოკიდებულება

1. ამ კონვენციას შეიძლება დაემატოს ერთი ან რამდენიმე ოქმი.

2. ოქმის მონაწილედ გახდომისათვის აუცილებელია, რომ სახელმწიფო ან ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორ-

განიზაცია იყოს ამ კონვენციის მონაწილე.

3. ამ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოსთვის ოქმი არ არის სავალდებულო, თუ იგი არ გასდება ოქმის მონაწილე მასში დადგენილი წესით.

4. კონვენციის ნებისმიერი ოქმი განიმარტება კონვენციასთან ერთობლიობაში, ამ ოქმის მიზნის გათვალისწინებით.

მუხლი 38

ძალაში შესვლა

1. კონვენცია ძალაში შედის მეორმოცე სარატიფიკაციო სიგელის ან მილების, დამტკიცების ან შეერთების დოკუმენტის დეპონირებიდან 90-ე დღეს. ამ პუნქტის მიზნებისთვის ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორგანიზაციის მიერ დეპონირებული არაავითარი დოკუმენტი არ ჩავთვლება ამ ორგანიზაციის წევრი სახელმწიფოების მიერ დეპონირებული დოკუმენტების დანამატად.

2. ყოველი სახელმწიფოსთვის ან ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორგანიზაციისთვის, რომელმაც რატიფიკაციაპყო, მიიღო, დაამტკიცა ეს კონვენცია, ან შეუერთდა მას მეორმოცე სარატიფიკაციო სიგელის ან ასეთი დოკუმენტის დეპონირების შემდეგ, ეს კონვენცია ძალაში შედის ამ სახელმწიფოს ან ორგანიზაციის მიერ შესაბამისი დოკუმენტის დეპონირებიდან 30-ე დღეს.

მუხლი 39

შესწორებები

1. კონვენციის ძალაში შესვლიდან 5 წლის შემდეგ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია წარმოადგინოს და გადასცეს იგი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს, რომელიც ამ წინადადებას განსახილველად და გადაწყვეტილების მისაღებად უგზავნის მონაწილე სახელმწიფოებს და კონვენციის მონაწილეთა კონფერენციას. მონაწილეთა კონფე-

რენცია ყოველმსრივ უნდა ეცადოს, რომ თითოეულ შესწორების პროექტზე მიღწეულ იქნეს კონსენსუსი. თუ კონსენსუსის მიღწევის ყველა საშუალება ამოიწურა და შეთანხმება მაინც ვერ მოსერსდა, მაშინ უკიდურესი ღონისძიების სასით. შესწორების მიღებისათვის საჭიროა მონაწილეთა კონფერენციის დამსწრეთა კენჭისყრაში მონაწილეობის მიმღებ მონაწილე სახელმწიფოთა ხმების ორი შესამედი.

2. ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონულ ორგანიზაციებს, მათი კომპეტენციის ფარგლებში, შეუძლიათ კენჭისყრაში მონაწილეობა მიიღონ იმდენი ხმით, რამდენი ამ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოც არის მათი წევრი. ამ ორგანიზაციებს არ შეუძლიათ ხმის მიცემა, თუ ხმის მიცემის უფლებას ახორციელებენ მათი წევრი სახელმწიფოები და პირიქით.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული წესით მიღებული შესწორება ექვემდებარება მონაწილე სახელმწიფოების მიერ რატიფიკაციას, მიღებას ან დამტკიცებას.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული წესით მიღებული შესწორება მონაწილე სახელმწიფოსთვის ძალაში შედის მის მიერ ამ ცვლილების რატიფიკაციის, მიღების ან დამტკიცების დოკუმენტის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან დეკონირებიდან 90-ე დღეს.

5. ძალაში შესვლის შემდეგ შესწორება სავალდებულოა იმ მონაწილე სახელმწიფოებისთვის, რომლებმაც გამოთქვეს თანხმობა მათთვის ამ შესწორების სავალდებულობაზე. სხვა მონაწილე სახელმწიფოებისთვის ამ კონვენციის დებულებები და მათ მიერ ადრე რატიფიკირებული, მიღებული ან დამტკიცებული ყოველგვარი შესწორება რჩება სავალდებულო.

მუხლი 40

დენონსაცია

1. მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია მოახდინოს ამ კონვენციის დენონსაცია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის

გენერალური მდივნისთვის წერილობითი შეტყობინების გზით. დენონსაცია ძალაში შედის გენერალური მდივნის მიერ შეტყობინების მიღებიდან ერთი წლის შემდეგ.

2. ეკონომიკური ინტეგრაციის რეგიონული ორგანიზაცია წყვეტს ამ კონვენციის მონაწილედ ყოფნას, თუ ამ ორგანიზაციის ყველა მონაწილე სახელმწიფომ მოასდინა კონვენციის დენონსაცია.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესით კონვენციის დენონსაცია გამოიწვევს მისი ყველა ოქმის დენონსაციას.

მუხლი 41

დეკომიტარი და ენები

1. წინამდებარე კონვენციის დეკომიტარად ინიშნება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი.

2. ამ კონვენციის დედანი, რომლის ინგლისური, არაბული, ესპანური, ჩინური, რუსული და ფრანგული ტექსტები თანაბრად ავთენტურია, დეკონირდება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან.

რის დასადასტურებლადაც, ქვემოთე ხელისმომწერნი _ თაჲიანთი მთაერობებისგან ჯეროენად უფლებამოსილი სრულუფლებიანი წარმომადგენლები, ხელს აწერენ წინამდებარე კონვენციას.

წყარო: ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ კონვენციის შემმუშავებელი საქციალური კომიტეტის მოხსენება ა/55/383, პარ.121.

შინაარსი

შესავალი	3
თავი I. შინაინსური ლაგვერვის დანაყოფების (ფლ) შექმნა	5
§1. ნაბიჯები ფლ-ს შესაქმნელად	5
1.1. საკვანძო გადაწყვეტილებანი	7
1.2. კონსულტაციები კერძო სექტორთან	8
1.3. ფლ-ს დაფინანსება	8
§2. ფლ-ს ადგილი ეროვნულ ადმინისტრაციაში	10
2.1. ინსტიტუციური ავტონომია და ანგარიშვალდებულება	10
2.2. ადმინისტრაციაში განთავსება	12
2.3. ფლ მეთაურის დანიშვნა და გადაყენება	13
2.4. მართლურთიერთობა მინისტრსა და ფლ-ს შორის	14
§3. ორგანიზაცია და შტატი	16
3.1. შიდა ორგანიზაცია	16
3.2. შტატი	18
3.3. შტატის პასუხისმგებლობა და ინფორმაციის კონფიდენციალურობა	19
3.4. უსაფრთხოების საკითხები	20
§4. საერთაშორისო-სამართლებრივი აქტები	20
4.1. ფაგფ-ის რეკომენდაციები	20
4.2. საერთაშორისო კონვენციები	21
4.3. ფლ ნორმები და სტანდარტები ევროპის კავშირში	22
4.4. სანიშნო კანონები	25
4.5. შინაინსური სექტორისადმი ზედამხედველობის ძირითადი პრინციპები	26

§5. ფულ ტიპების კლასიფიკაცია.....	27
5.1. ადმინისტრაციული ტიპის ფულ	28
5.2. სამართალგამომყენებელი ტიპის ფულ	31
5.3. სასამართლო ანუ მდევნელი ტიპის ფულ.....	38
5.4. ჰიბრიდული ფულ.....	39
5.5. ფლ დანაყოფები ძალიან პატარა განვითარებად კუნძულ-სახელმწიფოებში	40
თავი II. ფულ ძირითადი ფუნქციები.....	42
§1. ოპერაციების ამსახველი ცნობების მიღება.....	43
1.1. ვინ უნდა მოახსენოს?	44
1.2. ფინანსური დაწესებულებანი.....	45
1.3. ბანკები, სადამღვევო სამოგალოებანი და ფასიანი ქაღალდების კომპანიები.....	46
1.4. არაფინანსური ბიზნესის სახეობანი და პროფესიები.....	49
1.5. კაზინოები.....	49
1.6. უძრავი ქონების აგენტები და ძვირფასი ლითონებისა და პატიოსანი თვლების დილერები.....	50
1.7. იურისტები, ნოტარიუსები, სხვა დამოუკიდებელი პროფესიები და ბუღალტრები.....	51
1.8. ტრასტები და კომპანიების მომსახურე პროვაიდერები....	54
1.9. სხვადასხვა.....	55
1.10. რა უნდა მოვახსენოთ?.....	55
1.11. მოხსენებანი საეჭვო ოპერაციების შესახებ.....	56
1.12. რა არის ეჭვი?.....	57
1.13. რას წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი საქმიანობა მოხსენების მიზნებისათვის?.....	59
1.14. მოხსენებანი, რომლებიც გერორიზმის დაფინანსებას განეკუთვნება	60

- 1.15. მოხსენებანი მსხვილი ფინანსური ოპერაციების შესახებ60
- 1.16. მოხსენებანი ვალუტისა და თავდაცვითი დოკუმენტების შექმნელთა გადაადგილების ოპერაციების შესახებ61
- 1.17. წესები, რომლებიც მომხსენებელ ორგანიზაციებს ეხება. ინფორმაციის კონფიდენციალურობა..... 62

- §2. ცნობების ანალიზი 63
- §3. ცნობების ბავრცელება 65

თავი III. ფლ სხვა ფუნქციები.....66

- §1. ზოგადი ღახასიათება.....66
- §2. ფგ/ტღ-ის მოთხოვნებისაღმი შესაბამისობის მონიტორინგი ___67
 - 2.1. ფგ/ტღ მუდამხედველობის ღონისძიებანი..... 68
 - 2.2. ფლ როგორც ფგ/ტღ-ის სამუდამხედველო ორგანო 70
 - 2.3. ინფორმაციის გაცვლა და თანამშრომლობა71

- §3. ოპერაციების ბლოკირება ლა ანბარიშების ბაყინვა73
- §4. ცნობების ბამგვან ღაწესებულებათა შტატის სწავლება 76
- §5. კვლევის მოწყობა77

თავი IV. ფულის წმენდის სართაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისაღმი წინააღღტომა.....78

- §1. საღაღღვეშო გეღამხედველობის ორგანოებისა ლა საღაღღვეშო საგოგაღოებათა სართაშორისო ასოციაციის (იანის) სახელგმღვანელო მითითებანი ფულის წმენდისაღმი წინააღღტომის საქმეში78
- §2. პოლიტიკურად ცნობილი პირნი ლა ფულის ბათეთრება.....97

§3. კლიენტისა და ბენეფიციარული ფუნდის ინფორმაციის პრინციპები კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაციის შასინანი ქალაქების დარგში.....107

თავი V. არაკომერციული ორგანიზაციები და მათი

კავშირი ტერორიზმის დაფინანსებასთან..... 124

§1. გლობალიზაციის დახასიათება შატუ-ის მოხსენებისა ტერორიზმის დაფინანსებასთან არაკომერციული ორგანიზაციების კავშირის შესახებ..... 124

§2. ბორტგამოყენებათა კატეგორიები.....127

§3. ტერორიზმის დაფინანსების აღმოჩენა აკო-ს სექტორში 128

§4. ბაზრების ინფორმირება.....130

§5. განსხვავებული საგადასახადო სისტემები და მიღწევები _ 132

თავი VI. შინაარსი დაგვირგვინის საერთაშორისო

ჯგუფი „ეგონტი“ 135

§1. შინაარსი დაგვირგვინის ეროვნული დანაყოფები და ეგონტის ჯგუფი..... 135

§2. ეგონტის ჯგუფის საერთაშორისო სამართლებრივი დახასიათება, სტრუქტურა და საქმიანობა 140

§3. ეგონტის ჯგუფის თათბირები.....147

§4. ეგონტის ჯგუფი: საუკეთესო პრაქტიკა
 შინაარსი დაგვირგვინით დანაყოფებს შორის ინფორმაციის გაზიარების152

§5. ეგონტის ჯგუფის განვითარების გლობალური შედეგი..... 160

თავი VII. დანამატები შემოსავლების ბათეთრებისადმი
წინააღმდეგობის საერთაშორისო
ორგანიზაცია (შატფ-ი) – საერთაშორისო უნივერსული
მომხმელების ობიექტი (2005-2006 წწ. მოხსენება).....163

§1. შატფ-ის საქმიანობის მიმოხილვა.....163

§2. უფლის ბათეთრებისა და ტარორიზმის დაწინაანსების
წინააღმდეგ ბრძოლის გაწარმოება..... 166

2.1. კერძო სექტორთან დიალოგის შემდგომი სრულყოფა...166

2.2. შატფ-ის წევრობის გაწარმოება..... 168

2.3. შატფ-ის ტიპის რეგიონული ორგანიზაციების როლისა და
სტატუსის სრულყოფა ამ ორგანიზაციის ფარგლებში..... 169

§3. დამატებითი სტანდარტების გამოცემა, ინტერპრეტაციული
შენიშვნა VIII სექციის რეკომენდაციის (SRVIII) გამო
არაკომპლემენტული ორგანიზაციითა შესახებ..... 171

§4. ორმხრივი მოლაპარაკების მესამე რაუნდის გამართვა...172

4.1. ურთიერთშეფასებათა პროცესი..... 172

4.2. ურთიერთშეფასებათა პროცესის დასრულება:
შატფ-ის 10 წევრი შეფასებულია.....173

§5. კორდინირებული მომხმელების გაძლიერება.....174

5.1. ერთობლივი ინიციატივები შატფ-ის ტიპის რეგიონულ
ორგანიზაციებთან ერთად..... 175

5.2. საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა 177

§6. მეთოდებისა და ტენდენციების ამსახველი
ინფორმაციის შეგროვება178

6.1. შესრულება ტიპოლოგიების მიხედვით 2005-2006 წწ.....	178
6.2. მომავალი მუშაობა ტიპოლოგიებზე.....	179
§7. მსოფლოდ ერთი არამოთანამშრომლე ქვეყანა	
რჩება მეთვალყურეობის ქვეშ.....	180
§8. მხარდასაჭერი მომსახურება და ფინანსური ანბარიშები	181
დასკვნა.....	184
დანართი 1. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის	
კონვენცია ტრანსნაციონალური ორგანიზებული	
დაგნაგავიშების წინააღმდეგ	187

**საბამომცემლო უზრუნველყოფა:
საგამომცემლო სახლი „ინოვაცია“**

დირექტორი:	ზაურ ნაჭყებია
ტექნიკური რედაქტორი:	ლევან ბოჭორიშვილი
ოპერატორი:	სოფო ძილიშთარი
კორექტორები:	ქეთევან ჟახნაძია ბვანცა შანავა

მისამართი: თბილისი, ძმები კაკაბაძეების ქ. №22
ტელ: (899) 56-14-57; 98-39-30; 98-71-25; 92-25-23.

Email: inovacia@caucasus.net
vladimir@vakhaniya.ru